Bundel - 2a.Commissie Maatschappij en Bestuur Beeldvormend van 11 mei 2023

0.1 Afsprakenlijst van de beeldvormende commissie Maatschappij en Bestuur van 11 mei 2023

AFSPRAKENLIJST Beeldvormende Commissie Maatschappij en Bestuur 11-05-2023.pdf

0.2 Voorafgaand aan de vergadering is er om 19.00 uur een gesprek tussen de raads- en commissieleden en de kinderraad onder leiding van de burgemeester

1 Opening door de voorzitter van de Commissie Maatschappij en Bestuur, mevrouw G. Holtrop

2 Vaststelling van de agenda

Agenda Beeldvormende commissie M&B 11-05-2023.doc

3 Actieve informatie uit het college

4 Mededelingen vanuit de fracties

5 Financiële verordening, verordening doelmatigheid en doeltreffendheid en aan Financiële verordening verwante beleidsnota's 2023 gemeente Aalsmeer

Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
Doel van dit voorstel is om de Financiële verordening, de verordening Doelmatigheid en doeltreffendheid, het Treasurystatuut, de Nota reserves en voorzieningen en de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing te actualiseren.
Vergaderorde:
Gelegenheid voor inspraak
Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder
Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder
Vrije gespreksronde waar fracties elkaar kunnen bevragen en van gedachten kunnen wisselen om een beeld te vormen van het voorstel

20230404 B&W besluit inzake financiële verordening, verordening doelmatigheid en doeltreffendheid en aan financiele verordening verwante beleidsnota's 2034.pdf

Raadsvoorstel Financiële verordening 2023 ea dd 040423.docx

Bijlage Financiële verordening-212 Aalsmeer 2023 definitief.pdf

Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiele organisatie van de gemeente Aalsmeer.pdf

Bijlage-Modelverordening-212-inclusief-toelichting-eindversie.docx

Bijlage was wordt tabel FV2023.pdf

Bijlage CONCEPT Nota activabeleid Aalsmeer 2023.docx

Bijlage Nota Reserves en Voorzieningen Aalsmeer 2023.pdf

Bijlage Nota Reserves en Voorzieningen en risicobeleid Aalsmeer 2020.pdf

Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing Aalsmeer 2023 dd 040423.docx

Bijlage Treasury statuut 2023 Aalsmeer definitief.pdf

Bijlage Treasurystatuut Aalsmeer 2016.pdf

Bijlage was wordt lijst treasurystatuut.pdf

Bijlage Verordening 213a onderzoeken doelmatigheid en doeltreffenheid.pdf

Bijlage Verordening 213a periodiek onderzoek doelmatigheid 2016...pdf

6 Conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 Amstelland-Meerlanden overleg.

Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
De gemeente Aalsmeer neemt deel aan het samenwerkingsverband Amstelland Meerlanden overleg. Doel van dit voorstel is om kennis te nemen van de jaarrekening en begroting van het samenwerkingsverband en vast te stellen dat er geen zienswijze op deze documenten wordt ingezonden.
Vergaderorde:
Gelegenheid voor inspraak
Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder
Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder
Vrije gespreksronde waar fracties elkaar kunnen bevragen en van gedachten kunnen wisselen om een beeld te vormen van het voorstel

20230404 B&W besluit inzake concept jaarrekening 2022 en concept begroting 2024 Amstelland Meerlanden overleg.pdf

20230329 Raadsvoorstel concept jaarrekening 2022 en -begroting 2024 AM aangepast.docx

Bijlage 1 Concept jaarrekening AM-Overleg 2022.pdf

Bijlage 2 Concept Begroting AM-overleg 2024.pdf

bijlage 3 Aanbiedingsbrief concept jaarrekening 2022 en begroting 2024 AM.pdf

7 Integraal veiligheidsplan 2023-2024

Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
Doel van dit voorstel is om de lokale doelen van de gemeente op het terrein van de veiligheid door handhaving van de openbare orde en hulpverlening door de politie te actualiseren.
Vergaderorde:
Gelegenheid voor inspraak
Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder
Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder
Vrije gespreksronde waar fracties elkaar kunnen bevragen en van gedachten kunnen wisselen om een beeld te vormen van het voorstel

20230404 B&W besluit inzake Integraal Veiligheidsplan 2023-2024.pdf

20230330 Raadsvoorstel Integraal Veiligheidsplan 2023 2024.docx

20230403 ALS_INTEGRAAL_VEILIGHEIDSPLAN 2023-2024_v2.pdf

8 Concept voortgangsnota 2022 Metropoolregio Amsterdam (MRA)

Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte
Naast de Meerjarenbegroting en de Termijnagenda is de Voortgangsnota een nieuw instrument voor raden en staten om inzichtelijk te krijgen wat er speelt in de MRA en welke activiteiten in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd en met welk resultaat.
De raad wordt in de gelegenheid gesteld wensen en opvattingen mee te geven voor de algemene vergadering van de MRA op 23 juni 2023.
Vergaderorde:
Gelegenheid voor inspraak
Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder
Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder
Vrije gespreksronde waar fracties elkaar kunnen bevragen en van gedachten kunnen wisselen om een beeld te vormen van het voorstel

20230411 B&W besluit inzake concept voortgangsnota 2022 MRA.pdf

Raadsvoorstel Voortgangsnota MRA.docx

bijlage 1 Concept Voortgangsnota 2022 Metropoolregio Amsterdam.pdf

9 Plan van aanpak Masterplan Energie

Portefeuillehouder: W. Kikkert
In het Raadsprogramma 2022-2026 heeft de gemeenteraad het college verzocht om een Masterplan Energie op te stellen. Daarnaast heeft de gemeenteraad in het Raadsprogramma verzocht om voor projecten en activiteiten met een grote impact op de samenleving een startnotitie te ontwikkelen en deze met de gemeenteraad af te stemmen. Het Plan van Aanpak Masterplan Energie geeft invulling aan de verzoeken van de gemeenteraad.
Vergaderorde:
Gelegenheid voor inspraak
Korte presentatie door portefeuillehouder en ondersteuning
Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder
Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder
Vrije gespreksronde waar fracties elkaar kunnen bevragen en van gedachten kunnen wisselen om een beeld te vormen van het voorstel

20230404 B&W besluit inzake Plan van Aanpak Masterplan Energie.pdf

20230328 RAADSVOORSTEL Plan van aanpak Masterplan Energie aangepast.docx

20230324 Concept Plan van aanpak Masterplan Energie Aalsmeer.docx

KAA_272 Procesplaat MPE2040 Aalsmeer_09.pdf

20230510 Presentatie KaapZ PvA MPE Aalsmeer.pptx

10 Luchtvaartzaken

Dit is een terugkerend agendapunt. Het doel van dit agendapunt is dat fracties of de portefeuillehouder Schiphol onderwerpen beeldvormend ter bespreking kunnen aandragen op het gebied van Schiphol en overlast van het vliegverkeer.
Actuele onderwerpen ter bespreking 48 uur vooraf aanmelden bij de griffie. Reguliere voorstellen ter besluitvorming worden afzonderlijk via de agendacommissie geagendeerd.

11 Regionale Samenwerking

12 Sluiting

Gemeente Aalsmeer

AFSPRAKENLIJST BEELDVORMENDE COMMISSIE MAATSCHAPPIJ EN BESTUUR
D.D. 11 MEI 2023

BEELDVORMENDE COMMISSIE M&B

Aanwezig:
Voorzitter: mevrouw G. Holtrop
Griffier: de heer T. Kunis
Leden:
AA : de dames C. van Hilst-Dekker, J. Keessen en L.J. Lucke en de heer D.J. Biesheuvel
CDA : mevrouw A.M. Harte-Fokker en de heren P.F. van den Nouland, D. van Willegen, G.J.H. Winkels en B.P. Adema
VVD : de dames M. Vleghaar en E.S.I. Mijwaart en de heren J.G.E. Bouwmeester, J. de Vries en E.P. Abbenhuës
D66 : mevrouw M.J. Geisler en de heren S.J.R. de Vries en J. van der Tol
GroenLinks : mevrouw J.I. Koopmann en de heer R.P. Fransen

Portefeuillehouders: de heren G.E. Oude Kotte en W. Kikkert

Tijd	Agenda punt	Onderwerp	Afspraak
20.00	1.	**Opening door de voorzitter, mevrouw G. Holtrop** **Griffier: T. Kunis**	
20.02	2.	**Vaststelling van de agenda**	Conform vastgesteld
	3.	**Actieve informatie uit het college**	Er zijn geen mededelingen uit het college.

	4.	**Mededelingen vanuit de fracties**	De heer Fransen van GroenLinks deelt mee: 1. dat hij vanavond ook namens de PvdA het woord zal doen; 2. dat GL voornemens is om met een motie Schiphol te komen inzake de nadeelcompensatieregeling. Het streven is om deze motie voor te leggen tijdens de oordeelsvormende commissie.
20.05	5.	**Financiële verordening, verordening doelmatigheid en doeltreffendheid en aan Financiële verordening verwante beleidsnota's 2023 gemeente Aalsmeer** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte Toezeggingen: -	Door naar de raadsvergadering van 08-06-2023 als akkoordstuk
20.10	6.	**Conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 Amstelland Meerlanden overleg** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte Toezeggingen: -	Door naar de oordeelsvormende commissie van 25-05-2023 als Behandelstuk op verzoek van de fracties GroenLinks/PvdA en AA
20.30	7.	**Integraal Veiligheidsplan 2023-2024 gemeente Aalsmeer** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte Er is ingesproken door de heer G. Zelen. Toezeggingen: Er komt een oplossing voor het verkeersprobleem bij het Waterfront; er komt een paal die niet te verwijderen is.	Door naar de raadsvergadering van 08-06-2023 als akkoordstuk Op verzoek van de commissie zullen de onderwerpen ambulancevervoer, aed en verkeersveiligheid apart worden geagendeerd voor een commissie-vergadering. Ook zal de directeur van de ambulancedienst worden uitge-nodigd voor een toelichting in de commissie.

21.05	8.	**Voortgangsnota MRA** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte Toezeggingen: -	Door naar de raadsvergadering van 08-06-2023 als akkoordstuk
21.25	9.	**Plan van Aanpak Masterplan Energie** Portefeuillehouder: W. Kikkert Toezeggingen: 1.De terminologie zoals genoemd in het Masterplan inzake kernenergie wordt aangepast; 2.De commissie wordt geïnformeerd over de exacte datum waarop de netcapaciteit in Green Park naar verwachting op orde is.	Door naar de oordeelsvormende commissie van 25-05-2023 als behandelstuk op verzoek GroenLinks/PvdA.
22.35	10.	**Luchtvaartzaken**	Er zijn geen onderwerpen aangemeld voor dit agendapunt.
22.45	11.	**Regionale samenwerking**	De heer de Vries deelt mee dat in de komende cyclus het plan inzake de verbonden partijen zal worden gedeeld met de raad.
22.50		**Sluiting**	De voorzitter sluit de vergadering om 22.05 uur.

Gemeente Aalsmeer

AGENDA VOOR DE VERGADERING VAN DE
COMMISSIE MAATSCHAPPIJ EN BESTUUR
op donderdag 11 MEI 2023, 20.00 uur

BEELDVORMEND
Fracties kunnen hun vragen indienen tot 12 uur op de vrijdag voor de vergadering. Het college beantwoordt de vragen op de dinsdag daarna.
Het doel van een beeldvormende vergadering is dat alle deelnemers dezelfde informatie hebben over een voorstel.

Voorafgaand aan de vergadering is er om 19.00 uur een gesprek tussen de raads- en commissieleden en de kinderraad onder leiding van de burgemeester

Tijd	Agenda punt	Onderwerp
20.00	1.	**Opening door de voorzitter van de Commissie Maatschappij en Bestuur, mevrouw G. Holtrop** **Griffier: T. Kunis**
20.02	2.	**Vaststelling van de agenda**
	3.	**Actieve informatie uit het college**
	4.	**Mededelingen vanuit de fracties**
20.05	5.	**Financiële verordening, verordening doelmatigheid en doeltreffendheid en aan Financiële verordening verwante beleidsnota's 2023 gemeente Aalsmeer** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte Doel van dit voorstel is om de Financiële verordening, de verordening Doelmatigheid en doeltreffendheid, het Treasurystatuut, de Nota reserves en voorzieningen en de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing te actualiseren. **Vergaderorde:** 1. Gelegenheid voor inspraak 2. Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder 3. Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder 4. Vrije gespreksronde waar fracties elkaar kunnen bevragen en van gedachten kunnen wisselen om een beeld te vormen van het voorstel
20.30	6.	**Conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 Amstelland Meerlanden overleg** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte De gemeente Aalsmeer neemt deel aan het samenwerkingsverband Amstelland Meerlanden overleg. Doel van dit voorstel is om kennis te nemen van de jaarrekening en begroting van het samenwerkingsverband en vast te stellen dat er geen zienswijze op deze documenten wordt ingezonden.

		Vergaderorde: 1. Gelegenheid voor inspraak 2. Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder 3. Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder 4. Vrije gespreksronde waar fracties elkaar kunnen bevragen en van gedachten kunnen wisselen om een beeld te vormen van het voorstel
20.50	7.	**Integraal Veiligheidsplan 2023-2024 gemeente Aalsmeer** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte Doel van dit voorstel is om de lokale doelen van de gemeente op het terrein van de veiligheid door handhaving van de openbare orde en hulpverlening door de politie te actualiseren. **Vergaderorde:** 1. Gelegenheid voor inspraak 2. Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder 3. Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder 4. Vrije gespreksronde waar fracties elkaar kunnen bevragen en van gedachten kunnen wisselen om een beeld te vormen van het voorstel
21.30	8.	**Voortgangsnota MRA** Portefeuillehouder: G.E. Oude Kotte Naast de Meerjarenbegroting en de Termijnagenda is de Voortgangsnota een nieuw instrument voor raden en staten om inzichtelijk te krijgen wat er speelt in de MRA en welke activiteiten in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd en met welk resultaat. De raad wordt in de gelegenheid gesteld wensen en opvattingen mee te geven voor de algemene vergadering van de MRA op 23 juni 2023. **Vergaderorde:** 1. Gelegenheid voor inspraak 2. Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder 3. Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder 4. Vrije gespreksronde waar fracties elkaar kunnen bevragen en van gedachten kunnen wisselen om een beeld te vormen van het voorstel
21.55	9.	**Plan van Aanpak Masterplan Energie** Portefeuillehouder: W. Kikkert In het Raadsprogramma 2022-2026 heeft de gemeenteraad het college verzocht om een Masterplan Energie op te stellen. Daarnaast heeft de gemeenteraad in het Raadsprogramma verzocht om voor projecten en activiteiten met een grote impact op de samenleving een startnotitie te ontwikkelen en deze met de gemeenteraad af te stemmen. Het Plan van Aanpak Masterplan Energie geeft invulling aan de verzoeken van de gemeenteraad. **Vergaderorde:** 1. Gelegenheid voor inspraak 2. Korte presentatie door portefeuillehouder en ondersteuning 3. Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder 4. Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder 5. Vrije gespreksronde waar fracties elkaar kunnen bevragen en van gedachten kunnen wisselen om een beeld te vormen van het voorstel
22.35	10.	**Luchtvaartzaken** Dit is een terugkerend agendapunt. Het doel van dit agendapunt is dat fracties of de portefeuillehouder Schiphol onderwerpen beeldvormend ter bespreking kunnen

		aandragen op het gebied van Schiphol en overlast van het vliegverkeer. *Actuele onderwerpen ter bespreking 48 uur vooraf aanmelden bij de griffie.* *Reguliere voorstellen ter besluitvorming worden afzonderlijk via de agendacommissie geagendeerd.*
22.45	11.	**Regionale samenwerking**
22.50	12.	**Sluiting**

Gemeente Aalsmeer

Onderwerp	Financiële verordening, verordening doelmatigheid en doeltreffendheid en aan Financiële verordening verwante beleidsnota's 2023 gemeente Aalsmeer
Gevraagd besluit	1. In te stemmen met a. de Financiële verordening 2023 (ex 212 GW) gemeente Aalsmeer. b. de Nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer. c. de Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 gemeente Aalsmeer. d. het Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer. e. de verordening Doelmatigheid en doeltreffendheid 2023 (ex 213 GW) gemeente Aalsmeer 2. Kennis te nemen van de nota vaste activa 2023 gemeente Aalsmeer 3. In te stemmen met het raadsvoorstel en- en besluit Financiële verordening 2023 en aanverwante beleidsnota's. 4. In te stemmen met de presentatie Financiële verordening en aanverwante beleidsnota's.
Bijlagen	1. Raadsvoorstel – en besluit Financiële verordening en aanverwante beleidsnota's 2023 gemeente Aalsmeer. 2. Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer 3. Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Aalsmeer vastgesteld door de gemeenteraad op 10 mei 2017 4. Modelverordening 212 inclusief toelichting van de VNG d.d. 24 november 2021 5. Was-wordt lijst Financiële verordening 6. Nota vaste activa 2023 gemeente Aalsmeer 7. Nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer 8. Nota reserves, voorzieningen en risicobeleid 2020 9. Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 gemeente Aalsmeer 10. Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer 11. Treasurystatuut 2016 Aalsmeer 12. Overzicht taken_functiescheiding Treasurystatuut 2023 13. Was-wordt lijst Treasurystatuut 2023 – 2016 14. Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid 2023 gemeente Aalsmeer 15. Verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Aalsmeer 2016. 16. Presentatie Financiële verordening en aanverwante beleidsnota's
Besluit van de raad nodig	Ja
Openbaarheid	Ja
Participatie	Neen
Behandeld in B&W-vergadering d.d.	4 april 2023, nr. 5
Besluit	**Conform advies**

Datum 6 maart 2023
Nummer Z23-027966
Portefeuillehouder mr. G.E. Oude Kotte

Besproken in staf met portefeuillehouder op 13 maart 2023

Afdeling Kernorganisatie
Behandelend ambtenaar Inge Harmsen
Telefoonnummer 06-34559876
E-mail inge.harmsen@aalsmeer.nl

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De volgende kaderstellende documenten geactualiseerd laten vaststellen door de gemeenteraad:

a. de Financiële verordening 2023 (ex 212 GW) gemeente Aalsmeer.
b. de Nota vaste activa 2023 gemeente Aalsmeer
c. de Nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer.
d. de Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 gemeente Aalsmeer.
e. het Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer.
f. de verordening Doelmatigheid en doeltreffendheid 2023 (ex 213a GW) gemeente Aalsmeer

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Aanbieden van geactualiseerde documenten voor vaststellen aan de gemeenteraad.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Alle programma's

Aanleiding

In de Financiële verordening gemeente Aalsmeer ex. artikel 212 van de Gemeentewet regelt de gemeente het raamwerk van het bestuursinstrumentarium en de inrichtingseisen van de financiële functie. Wijzigingen als gevolg van besluiten van de commissie BBV na laatste vaststellen van dat raamwerk zijn reden om deze, ook in het kader van het periodiek onderhoud, tegen het licht te houden. Het resultaat hiervan is per document onder argumenten toegelicht.
Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om deze kaderstellende documenten vast te stellen.

Argumenten

1. <u>Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer (bijlage 2 tot en met 5):</u>

Op 24 november heeft de VNG drie geupdatetete modelverordeningen (Financiële verordening 212 GW, doelmatigheid en doeltreffendheid 213a GW en controleverordening 213 GW) gepubliceerd. De update is nodig, omdat de Eerste Kamer op 27 september jl. de Wet versterking Decentrale Rekenkamers aannam. Daarmee gaat de wet op 1 januari 2023 van kracht. Voor gemeenten betekent dit dat over het verslagjaar 2023 (in 2024) voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording wordt afgeven. Dit heeft effect op voornoemde gemeentelijke verordeningen.
Daarnaast zijn in de modelverordening adviezen van de commissie BBV sinds de laatst gepubliceerde modelverordening verwerkt. De laatst door de gemeenteraad van Aalsmeer vastgestelde Financiële verordening dateert van 10 mei 2017 (ingangsdatum met terugwerkende kracht 1 januari 2017). Met het voorliggende document is deze regelgeving na vaststellen door de gemeenteraad weer actueel.

Als bijlagen bij dit advies zijn opgenomen:

1. Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Aalsmeer vastgesteld door de gemeenteraad op 10 mei 2017
2. Modelverordening 212 inclusief toelichting van de VNG d.d. 24 november 2021
3. Was-wordt lijst Financiële verordening

Omdat de modelverordening meer uitgebreid is dan de nu geldende financiële verordening is primair ingegaan op de wijzigingen/ aanpassingen ten opzichte van de modelverordening.
In de was-wordt lijst is hierop een nadere toelichting gegeven.

2. Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid 2023 gemeente Aalsmeer (bijlage 14 en 15)
Op 3 december 2015 heeft de gemeenteraad de Verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Aalsmeer 2016 vastgesteld.
In het kader van de periodieke actualisering van de verordeningen is ook deze beoordeeld.

De wijzigingen ten opzichte van de versie uit 2016 zijn doorgevoerd in artikel 3 Onderzoeksplicht:
a. Opnemen van het onderzoeksplan naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het college als onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken. Dit was aparte toezending.
b. Toevoegen van artikel 3 lid 2d: het budget in de begroting voor het te verrichten onderzoek.

3. Nota vaste activa 2023 gemeente Aalsmeer (bijlage 6)
In artikel 14 van de Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer is in artikel 14 bepaald dat de gemeenteraad periodiek een nota vaste activa vaststelt waarin een aantal onderwerpen die niet zijn uitgewerkt zijn in hogere wet- en regelgeving, maar waarin wel een mate van beleidsvrijheid bestaat nader uitwerkt. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan de afschrijvingstermijnen en afschrijvingsmethode en grensbedragen van activeren.
Voor Aalsmeer is dit een nieuwe nota. De overweging voor een aparte nota is om kaders met betrekking tot waardering en afschrijving op één plek vast te leggen in plaats van deels in de Financiele verordening, deels in een bijlage van de jaarstukken en/ of aparte raadsbesluiten en deels alpraktijk zijn, maar nog niet eerder vastgelegd (= huidige werkwijze).

De in de nota vaste activa opgenomen uitgangspunten (21 in totaal) zijn grotendeels het vastleggen op één plek van bestaand beleid, deels nieuw beleid:
Bestaand beleid: uitgangspunt 1, 5, 7 t/m 11, 15 t/m 20
Nieuw beleid: uitgangspunt 2 t/m 4, 6, 12 t/m 14, 21

Toelichting nieuwe beleidsuitgangspunten:
2. In de begroting worden op dit moment nieuwe en vervangingsinvesteringen nog niet in één overzicht op een overzichtelijke wijze opgenomen. Dit artikel beoogt daarin meer structuur aan te brengen en een volledig beeld van de op hand zijnde investeringen te bewerkstelligen. Met het vaststellen van het MPP is een deel van het proces al geborgd. Dit artikel beoogt dit ook voor andersoortige investeringen.
3. Kaders over het investeren in vastgoed waarin ook commerciële functies zijn opgenomen zijn nog niet eerder vastgelegd.
4. Op dit moment is er, als gevolg van de systematiek uit het verleden (niet alles werd geactiveerd), geen volledig beeld van de op hand zijnde vervangingsinvesteringen.
In artikel 2 is daartoe een bepaling opgenomen om dat inzicht beter te verkrijgen. Het feit dat een investering op een gegeven moment volledig is afgeschreven wil niet zeggen dat het technisch niet meer bruikbaar is. Dergelijke investeringen worden wel in het MIP op het verwachte vervangingsmoment opgenomen, maar voordat tot vervanging wordt overgegaan wordt de noodzaak eerst nog een keer afgewogen. Dit komt het inzicht ten goede.
6. De componentenbenadering[1] wordt op dit moment niet toegepast. Dat heeft als consequentie dat voor onderdelen van investeringen met een kortere looptijd een onderhoudsvoorziening moet worden getroffen. Feitelijk zorgt dit voor dubbele lasten (afschrijvingskosten en dotatie aan de voorziening groot onderhoud). Het voordeel van de componentenmethode heeft als voordeel dat

[1] Bij het gebruik van de componentenmethode wordt een kapitaalgoed dat langer dan een jaar meegaat (zoals een machine of gebouw) in meerdere delen opgesplitst met ongeveer een vergelijkbare economische levensduur. Deze delen worden apart geactiveerd en afgeschreven.

dubbele lasten worden voorkomen (al zijn de afschrijvingskosten van componenten met een kortere levensduur wel hoger dan in de huidige systematiek).
12. Op dit moment is er geen grensbedrag voor het doorschuiven van restantkredieten. In de praktijk vindt wel een beoordeling plaats, maar hieraan is nog geen bedrag gekoppeld. Vanwege administratieve lastenverlichting wordt voorgesteld om het doorschuiven van kleine bedragen te beperken.
13. Doel van dit artikel is het realistisch ramen van investeringskredieten. De afschrijvingslasten van investeringen die niet tot uitvoering komen leggen (onnodig) beslag op de exploitatie. Om die reden is het advies om hiervoor kaders te stellen.
14. Dit kader is op advies van de commissie BBV opgenomen en past bij het budgetrecht van de raad.
21. Uitgangspunt is dat in geval van strategische aankopen de waarde van de grond wordt gesplitst van de opstallen (componenten). Op de waarde van de grond wordt conform de afschrijvingstabel niet afgeschreven, op de opstallen wel. Dit artikel biedt de mogelijkheid om in voorkomende gevallen ook af te schrijven tot een restwaarde.

4. Nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer (bijlage 7 en 8)
Op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad de nota nota reserves, voorzieningen en risicobeleid 2020 vastgesteld. Er zijn redenen om deze nota te herzien en te splitsen in twee aparte nota's "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" en "Reserves en voorzieningen".
Als bijlage bij dit advies is de nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer opgenomen. Het opstellen van een dergelijke nota volgt uit artikel 16 van de Financiële Verordening 2023 gemeente Aalsmeer.

De wijzigingen, naast de splitsing, ten opzichte van de in december 2019 zijn:
a. Redactionele wijzigingen – aansluiting met financiële verordening, nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (zie punt 5) en treasurystatuut (zie punt 6).
b. Daar waar hogere wet- en regelgeving van toepassing is zijn kaders niet meer opgenomen (bijvoorbeeld negatieve reserves en voorzieningen zijn niet toegestaan).
c. Toevoegen van Reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte (MPP) aan de bijzondere bestemmingsreserves + opnemen toelichting (conform nota vaste activa van cie BBV) van mogelijkheid tot het vormen van een groot onderhoudsvoorziening door de raad en onder welke voorwaarden dat mogelijk is (= uitzondering op regels geldend voor alle andere voorzieningen).

5. Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (bijlage 9 en 8)
Als bijlage bij dit advies is de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 gemeente Aalsmeer opgenomen. Het opstellen van een dergelijke nota volgt uit artikel 22 van de Financiële Verordening 2023 gemeente Aalsmeer.
Zoals hiervoor onder punt 4 toegelicht heeft Aalsmeer nu één gecombineerde nota voor reserves, voorzieningen en risicobeleid. Omdat dit feitelijk twee verschillende processen zijn is ervoor gekozen om deze nota te splitsen in twee afzonderlijke nota's.

De belangrijkste wijzigingen daarnaast zijn:
a. Paragraaf over de frauderisico-analyse – vanaf 2022 gaan accountants in hun controleverklaring bij de jaarrekening van lokale overheden rapporteren over de risico-inschatting en verrichte werkzaamheden ten aanzien van fraude. De accountant neemt daarvoor kennis van het stelsel van fraudebeheersing van de gemeente. Ook beoordeelt hij de frauderisicoanalyse en evalueerten of de ingerichte beheersmaatregelen voldoende zijn en goed werken. De wijze waarop het directie het stelsel heeft ingericht en daarover rapporteert aan college en raad (via paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement van de begroting en de jaarstukken) is in de nota vastgelegd.
b. Schrappen van onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Het in kaart brengen en opvangen van risico's is incidenteel. Zodra bekend is dat een risico structureel

wordt moet daarvoor binnen de begroting ruimte worden gezocht.
De structurele weerstandscapaciteit bestaat in de huidige nota bijvoorbeeld uit bezuinigingen (zonder dit verder nader te kwantificeren noch uitwerking in de paragraaf weerstandsvermogen).

c. Omschrijving van de taken en verantwoordelijkheden van risicomanagement binnen Amstelveen is geschrapt. De verwijzing dat de directie van Amstelveen daar zelf verantwoordelijk voor is en de verwijzing naar hun eigen nota daarover is voldoende.
d. Wijze van berekening weerstandscapaciteit is geschrapt (= uitvoering)
e. De toelichting op de financiële ratio's is eruit. Deze toelichting hoort met een verklaring van ontwikkelingen van de financiële ratio's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken. Het opnemen van alleen de definitie van deze ratio's in de nota zelf heeft geen toegevoegde waarde.
f. Opnemen van onbenutte belastingcapaciteit2 (= ruimte om de belastingen te verhogen) en de post onvoorzien als onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In de nota uit 2020 zijn verder de volgende kaders opgenomen:
g. Voor de simulatie wordt een zekerheidspercentage aangehouden van 80%.
Het advies is om dit zekerheidspercentage aan te passen naar 90%. Consequentie is dat de benodigde weerstandscapaciteit stijgt, maar dat risico's waarvan de zekerheid van optreden lager is dan 90% geen beslag neemt op de exploitatieruimte in de begroting.

6. Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer (bijlage 10 tot en met 13)
Het opstellen van een Treasurystatuut volgt uit artikel 20 van de Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer.
Het treasurystatuut is eerder geagendeerd geweest voor het college en daarna voor advies voorgelegd aan de auditcommissie van 18 januari. De auditcommissie heeft bij het Treasurystatuut geen opmerkingen gemaakt. Met deze uitkomst gaat het treasurystatuut nu het besluitvormingstraject in.

⇨ Het college wordt gevraagd in te stemmen de verordeningen en aanverwante beleidsnota's onder punt 1 a tot en met e en kennis te nemen van de beleidsnota onder punt 2 van de beslispunten die hiervoor individueel nader zijn toegelicht.

Presentatie Financiële verordening en aanverwante beleidsnota's (bijlage 16)
De verordeningen en aanverwante beleidsnota's uit dit collegeadvies worden inhoudelijk besproken in de auditcommissie van 12 april. Ter ondersteuning van de leden van de auditcommissieleden is een presentatie opgesteld waarin per document wordt ingegaan op de wettelijke basis en het doel van het document.

⇨ Het college wordt gevraagd in te stemmen met deze presentatie.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Financiën

Niet van toepassing

Communicatie

Niet van toepassing

Procedure

[2] De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het tarief om tot een artikel 12 gemeente gerekend te worden.

De stukken bij dit advies zijn ambtelijk afgestemd op de uitvoerbaarheid met/ door de AA-organisatie. Voor de nota vaste activa is uitstel gevraagd vanwege de samenloop met de P&C cyclus (jaarstukken 2022). Vanwege de samenhang met de andere documenten ontvangt u dit document alvast ter kennisname. Behandeling in de gemeenteraad schuift als gevolg hiervan door naar het laatste kwartaal van 2023 (oktober of november).

Na vaststellen van de verordeningen en aanverwante beleidsnota's door de gemeenteraad worden deze gepubliceerd op wetten.overheid.nl.
In overeenstemming met artikel 214 Gemeentewet dienen de verordeningen die op grond van artikel 212 Gemeentewet (Financiële verordening), 213 (Controleverordening) en 213a (Doelmatigheid en doeltreffendheid) zijn opgesteld binnen twee weken na vaststelling door de raad aan gedeputeerde staten te worden verzonden.

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z23-027966; D23-114816

Datum B&W-besluit 4 april 2023

Voor de vergadering van raad d.d.
8 juni 2023

Portefeuillehouder Mr. G.E. Oude Kotte

Afdeling Kernorganisatie

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
I. Harmsen
0297-387575
inge.harmsen@aalsmeer.nl

Behandelen in de raadscommissie Audit en Maatschappij en Bestuur
op 12 april en 11/ 25 mei 2023

Onderwerp

Financiële verordening, verordening doelmatigheid en doeltreffendheid en aan Financiële verordening verwante beleidsnota's 2023 gemeente Aalsmeer

Gevraagd besluit

1. Financiële verordening 2023 (ex artikel 212 GW) gemeente Aalsmeer vast te stellen.
2. Nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer vast te stellen.
3. Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 gemeente Aalsmeer vast te stellen.
4. Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer vast te stellen.
5. Verordening Doelmatigheid en doeltreffendheid 2023 (ex artikel 213a GW) gemeente Aalsmeer vast te stellen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Geactualiseerde kaderstellende regelgeving waarmee invulling wordt gegeven aan de bepalingen in artikel 212 en 213 Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Geactualiseerde documenten ter vaststellen voorleggen aan de gemeenteraad.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Alle programma's.

Aanleiding

Artikel 212 en 213a van de Gemeentewet stellen dat de raad bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vaststellen, alsmede dat het college periodiek onderzoek doet naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid.
De uitgangspunten voor het financieel beleid en beheer zijn vastgelegd in de Financiële verordening. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
De regels voor het onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid zijn vastgelegd in een door de raad vastgestelde verordening.
Wijzigingen als gevolg van besluiten van de commissie BBV na laatste vaststellen van eerdergenoemde verordeningen, alsmede de invoering rechtmatigheidsverantwoording vanaf het

verslagjaar 2023, zijn reden om deze, ook in het kader van het periodiek onderhoud, tegen het licht te houden. Het resultaat hiervan is per document onder argumenten toegelicht.
Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om deze kaderstellende documenten vast te stellen.

Argumenten

1. Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer (bijlage 1 tot en met 4):

Op 24 november heeft de VNG drie geupdatetete modelverordeningen (Financiële verordening 212 GW, doelmatigheid en doeltreffendheid 213a GW en controleverordening 213 GW) gepubliceerd. De update is nodig, omdat de Eerste Kamer op 27 september jl. de Wet versterking Decentrale Rekenkamers aannam. Daarmee gaat de wet op 1 januari 2023 van kracht. Voor gemeenten betekent dit dat over het verslagjaar 2023 (in 2024) voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording wordt afgeven. Dit heeft effect op voornoemde gemeentelijke verordeningen.
Daarnaast zijn in de modelverordening adviezen van de commissie BBV sinds de laatst gepubliceerde modelverordening verwerkt. De laatst door de gemeenteraad van Aalsmeer vastgestelde Financiële verordening dateert van 10 mei 2017 (ingangsdatum met terugwerkende kracht 1 januari 2017). Met het voorliggende document is deze regelgeving na vaststellen door de gemeenteraad weer actueel.

Als bijlagen bij dit voorstel zijn opgenomen:
1. Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Aalsmeer vastgesteld door de gemeenteraad op 10 mei 2017
2. Modelverordening 212 inclusief toelichting van de VNG d.d. 24 november 2021
3. Was-wordt lijst Financiële verordening

Omdat de modelverordening meer uitgebreid is dan de nu geldende financiële verordening is primair ingegaan op de wijzigingen/ aanpassingen ten opzichte van de modelverordening.
In de was-wordt lijst is hierop een nadere toelichting gegeven.

2. Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid 2023 gemeente Aalsmeer (bijlage 11 en 12)

Op 3 december 2015 heeft de gemeenteraad de Verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Aalsmeer 2016 vastgesteld.
In het kader van de periodieke actualisering van de verordeningen is ook deze beoordeeld.

De wijzigingen ten opzichte van de versie uit 2016 zijn doorgevoerd in artikel 3 Onderzoeksplicht:
a. Opnemen van het onderzoeksplan naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het college als onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken. Dit was aparte toezending.
b. Toevoegen van artikel 3 lid 2d: het budget in de begroting voor het te verrichten onderzoek.

3. Nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer (bijlage 5 en 6)

Op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad de nota nota reserves, voorzieningen en risicobeleid 2020 vastgesteld. Er zijn redenen om deze nota te herzien en te splitsen in twee aparte nota's "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" en "Reserves en voorzieningen".
Als bijlage bij dit advies is de nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer opgenomen. Het opstellen van een dergelijke nota volgt uit artikel 16 van de Financiële Verordening 2023 gemeente Aalsmeer.

De wijzigingen, naast de splitsing, ten opzichte van de in december 2019 zijn:
a. Redactionele wijzigingen – aansluiting met financiële verordening, nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (zie punt 5) en treasurystatuut (zie punt 6).

b. Daar waar hogere wet- en regelgeving van toepassing is zijn kaders niet meer opgenomen (bijvoorbeeld negatieve reserves en voorzieningen zijn niet toegestaan).
c. Toevoegen van Reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte (MPP) aan de bijzondere bestemmingsreserves + opnemen toelichting (conform nota vaste activa van cie BBV) van mogelijkheid tot het vormen van een groot onderhoudsvoorziening door de raad en onder welke voorwaarden dat mogelijk is (= uitzondering op regels geldend voor alle andere voorzieningen).

4. Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (bijlage 7 en 6)
Als bijlage bij dit advies is de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 gemeente Aalsmeer opgenomen. Het opstellen van een dergelijke nota volgt uit artikel 22 van de Financiële Verordening 2023 gemeente Aalsmeer.
Zoals hiervoor onder punt 4 toegelicht heeft Aalsmeer nu één gecombineerde nota voor reserves, voorzieningen en risicobeleid. Omdat dit feitelijk twee verschillende processen zijn is ervoor gekozen om deze nota te splitsen in twee afzonderlijke nota's.

De belangrijkste wijzigingen daarnaast zijn:
a. Paragraaf over de frauderisico-analyse – vanaf 2022 gaan accountants in hun controleverklaring bij de jaarrekening van lokale overheden rapporteren over de risico-inschatting en verrichte werkzaamheden ten aanzien van fraude. De accountant neemt daarvoor kennis van het stelsel van fraudebeheersing van de gemeente. Ook beoordeelt hij de frauderisicoanalyse en evalueerten of de ingerichte beheersmaatregelen voldoende zijn en goed werken. De wijze waarop het directie het stelsel heeft ingericht en daarover rapporteert aan college en raad (via paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement van de begroting en de jaarstukken) is in de nota vastgelegd.
b. Schrappen van onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Het in kaart brengen en opvangen van risico's is incidenteel. Zodra bekend is dat een risico structureel wordt moet daarvoor binnen de begroting ruimte worden gezocht.
De structurele weerstandscapaciteit bestaat in de huidige nota bijvoorbeeld uit bezuinigingen (zonder dit verder nader te kwantificeren noch uitwerking in de paragraaf weerstandsvermogen).
c. Omschrijving van de taken en verantwoordelijkheden van risicomanagement binnen Amstelveen is geschrapt. De verwijzing dat de directie van Amstelveen daar zelf verantwoordelijk voor is en de verwijzing naar hun eigen nota daarover is voldoende.
d. Wijze van berekening weerstandscapaciteit is geschrapt (= uitvoering)
e. De toelichting op de financiële ratio's is eruit. Deze toelichting hoort met een verklaring van ontwikkelingen van de financiële ratio's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken. Het opnemen van alleen de definitie van deze ratio's in de nota zelf heeft geen toegevoegde waarde.
f. Opnemen van onbenutte belastingcapaciteit1 (= ruimte om de belastingen te verhogen) en de post onvoorzien als onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In de nota uit 2020 zijn de volgende kaders opgenomen:
g. Voor de simulatie wordt een zekerheidspercentage aangehouden van 80%.
Het voorstel van het college is om dit zekerheidspercentage aan te passen naar 90%. Consequentie is dat de benodigde weerstandscapaciteit stijgt, maar dat risico's waarvan de zekerheid van optreden lager is dan 90% geen beslag neemt op de exploitatieruimte in de begroting.

5. Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer (bijlage 8 tot en met 10)
Het opstellen van een Treasurystatuut volgt uit artikel 20 van de Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer.

[1] De onbenutte belastingcapaciteit bij de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het tarief om tot een artikel 12 gemeente gerekend te worden.

Het concept Treasurystatuut 2023 is ten opzichte van het statuut uit 2016 uitgebreid.
Eén van de bijlagen bij dit raadsvoorstel is een was-wordt lijst.

De belangrijkste wijzigingen zijn:
- Rentevisie wordt afgestemd op de rentevisie van de BNG;
- Verduidelijking van de voorwaarden waaraan een collegeadvies/ raadsvoorstel dient te voldoen voordat het besluit tot het verstrekken van geldleningen, borg- of garantstellingen kan worden genomen;
- Aanvullend kader voor eis solvabiliteitsratio 25% bij uitzettingen anders dan schatkistbankieren;
- Betalingsverkeer en uitzettingen, garanties alleen in de Nederlandse valuta;
- Minimumaantal offertes langlopende leningen verlaagd van tenminste 3 naar tenminste 2;
- Voorwaarden voor toezichtsrelatie opgenomen om te garanderen dat alleen zaken wordt gedaan met betrouwbare partijen;
- Gebruik van derivaten uitgesloten;
- Instellen van een treasurycommissie (bestaande uit pfh. Financiën, concerncontroller en adviseur concernfinanciën);
- Besluitvorming over aantrekken van langlopende financiering door treasurycommissie;
- Kortlopende financiering alleen nog via huisbankier (gelet op bepalingen in overeenkomst met de BNG);
- Bepalingen over vervroegd aflossen van leningen (met of zonder financieel gevolg) opgenomen;
- Uitsluiten van aanhouden van bankrekeningen door Aalsmeer voor andere juridische entiteiten;
- Update van de verantwoordelijkhedentabel;
- Uitsluiten van opnemen van inflatievergoeding over eigen vermogen in begroting;
- Wijze van informatievoorziening over de treasuryfunctie is vastgelegd.

Kanttekeningen

Geen

Financiën

Niet van toepassing

Communicatie

Geen

Procedure

Na vaststellen van de verordeningen en aanverwante beleidsnota's door de gemeenteraad worden deze gepubliceerd op wetten.overheid.nl.
In overeenstemming met artikel 214 Gemeentewet dienen de verordeningen die op grond van artikel 212 Gemeentewet (Financiële verordening), 213 (Controleverordening) en 213a (Doelmatigheid en doeltreffendheid) zijn opgesteld binnen twee weken na vaststelling door de raad aan gedeputeerde staten te worden verzonden.

In het laatste kwartaal 2023 wordt de laatste nota, nota vaste activa 2023 gemeente Aalsmeer aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd. Als gevolg van het drukke voorjaar heeft de AA-organisatie de uitvoeringstoets niet op tijd kunnen afronden. De concept nota is ter beeldvorming besproken in de auditcommissie van 12 april jl. Omdat het een zelfstandig leesbare nota is staat het besluitvorming over de nu voorliggende verordeningen en nota's niet in de weg.

Bijlagen

1. Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer
2. Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Aalsmeer vastgesteld door de gemeenteraad op 10 mei 2017
3. Modelverordening 212 inclusief toelichting van de VNG d.d. 24 november 2021
4. Was-wordt lijst Financiële verordening

5. Nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer
6. Nota reserves, voorzieningen en risicobeleid 2020
7. Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 gemeente Aalsmeer
8. Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer
9. Treasurystatuut 2016 Aalsmeer
10. Was-wordt lijst Treasurystatuut 2023 – 2016
11. Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid 2023 gemeente Aalsmeer
12. Verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Aalsmeer 2016.

De secretaris,	De voorzitter,
drs. Sj. Vellenga	mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. Financiële verordening 2023 (ex 212 GW) gemeente Aalsmeer vast te stellen.
2. Nota reserves en voorzieningen 2023 gemeente Aalsmeer vast te stellen.
3. Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 gemeente Aalsmeer vast te stellen.
4. Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer vast te stellen.
5. Verordening Doelmatigheid en doeltreffendheid 2023 (ex 213 GW) gemeente Aalsmeer vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 juni 2023.

De plv. griffier, De voorzitter,

drs. O.F. Matheijsen mr. G.E. Oude Kotte

Financiële verordening 2023 (ex. artikel 212 Gemeentewet) gemeente Aalsmeer

Besluit van de raad van de gemeente Aalsmeer tot vaststelling van de Financiële verordening (ex. artikel 212 Gemeentewet) 2023 gemeente Aalsmeer.

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [**datum en nummer**];

gelet op artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet;

gelezen het advies van de commissie Maatschappij en Bestuur d.d. ;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities
In deze verordening wordt verstaan onder:
- administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

- begroting: de begroting als bedoeld in de Gemeentewet en zoals nader bepaald in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);

- begrotingscriterium: een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.

- jaarstukken: de jaarrekening en het jaarverslag als bedoeld in de Gemeentewet en zoals nader bepaald in het BBV;

- misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium: het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.

- rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het college waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

- voorwaardencriterium: het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Paragraaf 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen
1. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode de programma-indeling (eventueel inclusief een nadere onderverdeling) vast.

2. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. In de programmabegroting en de jaarstukken wordt per programma een overzicht gegeven van:
    a. de lasten en baten naar taakvelden, en
    b. de beleidsindicatoren.

    Het overzicht bevat in ieder geval de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven. Dit betreft zowel de investeringen die volgen uit het meerjaren investeringsprogramma (MIP) als uit het meerjarig programma Buitenruimte (MPP) en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het investeringskrediet in het lopende boekjaar weergegeven.
3. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.
4. In het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma worden posten vanaf € 40.000 afzonderlijk gespecificeerd.

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming

1. Het college biedt uiterlijk voor de laatste vergadering voor het zomerreces aan de raad een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.
    De nota gaat in ieder geval in op:
    a. De beleidsontwikkelingen;
    b. Een meerjaren investeringsplanning en meerjarenplan buitenruimte inclusief het effect op de liquiditeitsprognose;
    c. De financiële kaders en uitgangspunten voor de begroting en de meerjarenraming;
    d. Het meerjarig verloop van de reserves en eventuele voorstellen voor heroverweging van reserves.

    De raad stelt deze nota vast.
2. In de begroting wordt een post onvoorzien van minimaal € 31.900 opgenomen.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. Bij de begrotingsbehandeling geeft de raad aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringskredieten worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de begroting geautoriseerd.
3. Voor het sluitend houden van de begroting gelden de volgende spelregels:
    a. Zoveel mogelijk "nieuw voor oud";
    b. Budget dat over is vloeit terug naar de algemene middelen, met uitzondering van voorstellen voor budgetoverhevelingen.
    c. Tegenvallers worden in principe binnen het programma opgevangen.
4. Het college informeert de raad als hij verwacht dat de lasten van een programma de geautoriseerde lasten en/of de investeringsuitgaven van een geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden dan wel de baten dreigen te onderschrijden met 5% van het door de raad vastgestelde budget met een minimum van € 75.000;
    De raad geeft aan of hij een voorstel wil voor het wijzigen van de geautoriseerde lasten van het programma, voor het wijzigen van het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.
5. Bij de behandeling van de tussentijdse rapportages in de raad bedoeld in artikel 6, eerste lid, doet het college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid.
    In geval van investeringen met een meerjarig karakter doet het college, indien nodig, ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.
6. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor.

Bij nieuwe investeringen groter dan € 1.000.000 informeert het college de raad in het voorstel over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeente.

Artikel 6. Tussentijdse rapportages

1. Het college informeert de raad door middel van twee tussentijdse rapportages over de realisatie en de voortgang van de uitvoering van de begroting van de gemeente van het lopende boekjaar. De rapportages geven een prognose van de verwachte einduitkomst van het jaar. Dit doet zij voor het zomerreces en in de laatste raadsvergadering van het boekjaar.
2. De tussentijdse rapportages bevatten in ieder geval een uiteenzetting over de afwijking in de uitvoering van het beleid en een overzicht met de bijgestelde raming van:
   a. de baten en de lasten per programma uitgesplitst naar programmaonderdelen;
   b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen uitgesplitst conform artikel 8 lid 5 BBV;
   c. het overzicht van de overhead en de geraamde vennootschapsbelasting;
   d. het totale saldo van de baten en lasten, volgend uit de onderdelen a, b en c;
   e. de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
   f. het geprognosticeerde resultaat, volgend uit de onderdelen d en e;
   g. afwijkingen tussen de raming en realisatie van de investeringskredieten.
   h. de dienstverleningsbijdrage en limitatieve lijst.
   i. voor zover relevant: inzicht in voorgestelde budgetoverhevelingen en het verloop van het meerjarenplan buitenruimte.
   j. de voortgang van actiepunten uit de programmabegroting respectievelijk het college uitvoeringsprogramma (CUP).
   k. risicoparagraaf.
   l. voortgang onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid.

3. In de tussentijdse rapportages worden afwijkingen op de geraamde ramingen van de baten en lasten en investeringskredieten in de begroting groter dan € 40.000 toegelicht, alsmede lagere financiële afwijkingen die bestuurlijk relevant zijn.

Artikel 7. Jaarstukken

1. Vooruitlopend op het bestemmingsvoorstel over het jaarrekeningresultaat kan het college de raad voorstellen om restantbudgetten over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. Het college biedt dit voorstel uiterlijk in de 2e tussentijdse rapportage van het betreffende jaar aan aan de raad.
2. Het minimumbedrag voor tussentijdse overheveling van restantbudgetten is € 20.000 en dient verder aan de volgende voorwaarden te voldoen;
   a. Het betreft incidenteel budget, structureel budget komt niet in aanmerking;
   b. Er is sprake van onvoorziene omstandigheden waardoor de planning niet is gehaald;
   c. De uitgaven kunnen niet worden gedekt uit het beschikbare budget uit de begroting t+1.
   d. Budgetten worden één keer overgeheveld.

Artikel 8. Informatieplicht

Onverminderd artikel 169 lid 2 van de Gemeentewet geldt voor het college een informatieplicht in onderstaande gevallen:

a. Wanneer het college bekend is dat door de raad vastgestelde prestaties in belangrijke mate niet worden gerealiseerd;
b. Wanneer aan het college bekend is dat de door de raad vastgestelde realisatietermijnen, verbonden aan enig project, niet zullen worden gehaald en de termijnoverschrijding naar verwachting meer dan vier maanden zal bedragen danwel een belangrijk project door toedoen van derden stagneert.
c. Wanneer het college bekend is dat de gemeente door derden aansprakelijk is gesteld voor een bedrag dat naar verwachting de € 75.000 overschrijdt;
d. Wanneer aan het college bekend is dat het risicoprofiel omtrent de realisatie van programmadoelstellingen, respectievelijk investeringswerken of grondexploitaties/ locatie ontwikkelingsprojecten een wezenlijke wijziging ondergaat.
e. Wanneer zich belangrijke ontwikkelingen voordoen bij verbonden partijen.

Artikel 9. EMU-saldo

Als het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet hij een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Paragraaf 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheids-verantwoording

1. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het college aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.
2. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 40.000 nader toegelicht.

Artikel 11. Voorwaardencriterium

1. Het college biedt de raad jaarlijks uiterlijk op 31 december ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 12 Begrotingscriterium

1. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
2. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
3. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
   a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
   b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
   c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
4. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het college zorgt voor en legt vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Paragraaf 4. Financieel beleid

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de afschrijvingstabel die wordt opgenomen in de door de gemeenteraad vastgestelde nota vaste activa.
2. Het college biedt de raad periodiek een nota vaste activa aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt in ieder geval:
   a. de wijze waarop voorstellen voor investeringen worden aangeboden en geautoriseerd door de raad, in aanvulling op wat in deze verordening is vastgelegd;
   b. de afschrijvingsmethode en afschrijvingstermijn per categorie;
   c. het moment van starten met afschrijven;
   d. grensbedrag activeren;
   e. de componentenbenadering;
   f. restwaarde;
   g. looptijd van investeringskredieten;
   h. vervaardigingprijs/ toerekenbare kosten;
   i. kosten van onderzoek en ontwikkeling;
   j. automatisch afsluiten van kredieten;
   k. bijdragen in activa in eigendom van derden;
   l. levensduur verlengend onderhoud.
3. Het college biedt de raad jaarlijks een meerjareninvesteringsplan (MIP) aan als onderdeel van de begroting, waarbij inzicht wordt verschaft in de geplande investeringen en de daarmee gepaard gaande kapitaallasten voor de komende meerjarenperiode.
4. De kosten van het sluiten van geldleningen en (dis)agio worden geactiveerd en afgeschreven over een termijn die maximaal gelijk is aan de looptijd van de lening;

5. Met inachtneming van artikel 53a van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten worden in de toelichting op de balans opgenomen de financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden met een minimumbedrag van € 250.000.

Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen

1. Het college stelt de beleidsuitgangspunten voor het beoordelen van de oninbaarheid van de openstaande vorderingen vast, aan de hand waarvan de benodigde stand van de voorziening wordt bepaald.

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

1. Het college biedt de raad periodiek een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt in ieder geval:
   a. de vorming en besteding van reserves;
   b. de vorming en besteding van voorzieningen;
   c. de rentetoerekening aan reserves en voorzieningen,
   d. heroverweging van reserves;
   e. opheffen van reserves; en
   f. voorwaarden waaraan een in te stellen bestemmingsreserve dient te voldoen alsmede de tussentijdse toetsingskaders.
2. De reserves worden jaarlijks bij de kadernota getoetst. De onderliggende bestedingsplannen worden hierbij geactualiseerd.

Artikel 17. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
2. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW), de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid en de kosten voor straatreiniging betrokken.
3. Toerekening van de overheadkosten vindt plaats via de generieke verdeelsleutel 'directe ambtelijke capaciteit' en daarbij wordt gebruik gemaakt van een in de begroting te vermelden overheadpercentage.
4. Het college draagt zorg voor de vastlegging en de consistente toepassing van overige grondslagen voor de kostentoerekening.

Artikel 18. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten en werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht.
2. Bij het verstrekken van leningen of garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht.
3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen.
4. Bij afwijking van het eerste, tweede of derde lid vanwege een publiek belang doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de activiteiten wordt gemotiveerd.
5. Raadsbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in het vorige lid zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en er sprake is van een van de uitzonderingen zoals genoemd in artikel 25h van de Mededingingswet.

Artikel 19. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

1. Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, leges en retributies.
   Als regel wordt een tariefvoorstel voorgelegd in samenhang met de begroting, hetzij in dezelfde raadsvergadering, hetzij de maand daarop volgend. Daarnaast kunnen ook op andere momenten tariefvoorstellen worden voorgelegd als daartoe aanleiding bestaat.
2. Het college legt de raad jaarlijks de kaders voor de prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, werken en diensten aan overheidsbedrijven en derden en voor de huren en de tarieven voor erfpachten vast in de programmabegroting.

Artikel 20. Financieringsfunctie

1. Het college biedt de raad periodiek een treasurystatuut aan. Dit statuut wordt door de raad vastgesteld en omvat een uitgewerkt kader voor de uitoefening van de financieringsfunctie.

Paragraaf 5. Paragrafen bij de begroting en jaarstukken

Artikel 21. Lokale heffingen

Het college neemt in de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
a. de kostentoerekening van de geraamde rentekosten, de geraamde overheadkosten en overige toerekenbare kosten aan de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht;
b. onder het onderdeel beleid bedoeld in artikel 10, Aanhef en onder b, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten een overzicht van de te onderscheiden lokale heffingen, de maatstaf en de doelstelling die wordt beoogd met het opleggen van de heffing.

Artikel 22. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Het college zorgt periodiek voor een nota weerstandsvermogen en risicobeheersing. De raad stelt deze nota vast.
2. Gelet op de samenhang tussen de reservepositie en de benodigde weerstandscapaciteit draagt het college zorg voor afstemming met de in artikel 16 van deze verordening genoemde nota reserves en voorzieningen.

Artikel 23. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Het college zorgt voor een actueel meerjarig beleidskader betreffende de borging van de duurzame instandhouding van de gemeentelijke activa (gebouwen, riolen, (water)wegen, openbaar groen, kunstwerken, straatmeubilair, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties). Daartoe maakt het college naar behoefte, gebruik van een overkoepelende nota kapitaalgoederen en/of aparte nota's voor specifieke categorieën, zoals een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP), een Beeldkwaliteitsplan en een nota Wegen.
2. De raad stelt deze nota en/of nota's vast.

Artikel 24. Bedrijfsvoering

Het college neemt in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
a. dienstverleningsbijdrage Aalsmeer – Amstelveen, waarbij we inzicht verschaffen in de de ICT-kosten;
b. de huisvestingskosten;
c. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten van de kernorganisatie Aalsmeer;
d. de kosten van inhuur derden;
e. de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant;
f. een toelichting op alle afwijkingen in rechtmatigheid, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen, voor zover deze de rapportagegrens, zoals bedoeld in artikel 10 overschrijden en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen;
g. een overzicht van en toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet financiering decentrale overheden en de bijbehorende ministeriële regelingen, als deze voorkomen;
h. rapportage van het veelvuldig niet naleven van financiële normen uit de gids proportionaliteit en/of slechte documentatie of naleving hiervan, als deze voorkomen;
i. speerpunten bedrijfsvoering ambtelijke AA-organisatie;
j. geconstateerde fraude door eigen medewerkers/ frauderisicoanalyse, als dit voorkomt, en
k. onderzoeksplan doelmatigheid en doeltreffendheid in de begroting en de verantwoording over het onderzoeksplan in de jaarstukken.

Artikel 25. Grondbeleid

1. Het college biedt de raad periodiek een nota grondbeleid en een nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen aan. De raad stelt de nota’s vast. De nota’s bevatten in ieder geval:
    a. de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
    b. instrumenten voor gemeentelijk grondbeleid;
    c. wijze waarop invulling wordt gegeven aan risicomanagement;

    d. informatievoorziening over gevoerde grondbeleid;
    e. de uitgangspunten voor kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen; en
    f. beschrijving van bovenwijkse investeringen.
2. Het college informeert de raad jaarlijks over de grondprijzenbrief met de vastgestelde uitgifteprijs voor zowel maatschappelijke grond als intern door te leveren grond.
3. De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties wordt gewaardeerd tegen netto contante waarde.
4. Het college legt gelijktijdig met de behandeling van de jaarstukken de actualiseringen van de gronden in exploitaties en overige locatie ontwikkelingsprojecten voor in een meerjarenprognose grondexploitaties (MPG). De raad stelt het MPG vast. Daarin wordt in ieder geval ingegaan op:
    a. te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;
    b. het verloop van de grondvoorraad;
    c. de uitgangspunten voor de verkoopprijzen van gronden.

Paragraaf 6. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 26. Administratie
De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:
a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen;
b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;
c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
e. het afleggen van verantwoording door het college aan de raad over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving, en
f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 27. Financiële organisatie
Het college draagt in ieder geval zorg voor:
a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen;
b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
f. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
g. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen;
h. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van fraude van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan; en
i. het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten zodat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid, zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.

Artikel 28. Interne controle
1. Het college draagt zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen

rapporteert het college daarover in de rechtmatigheidsverantwoording, zoals beschreven in artikel 24 onder f. Daarnaast informeert het college de raad over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.
2. Het college zorgt voor de systematische controle van de administratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de twee jaar. Bij afwijkingen in de administratie neemt het college maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.

Paragraaf 7. Slotbepalingen

Artikel 29. Intrekking oude regeling
De Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Aalsmeer d.d. 10 mei 2017 wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting, jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt.

Artikel 30. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2023.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van [**datum**].

De voorzitter, De griffier,

Toelichting

Algemeen

De Financiële verordening (ex. artikel 212 Gemeentewet) heeft haar basis in artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet, waarin is opgenomen dat de raad bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid vaststelt, en daarnaast de uitgangspunten voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. De Financiële verordening vult daarnaast de vrije ruimte nader in die iedere gemeente heeft bij de inrichting van het eigen financieel beleid, beheer en organisatie en de rechtmatigheid.

De Gemeentewet biedt de belangrijkste kaders en regelt bijvoorbeeld dat er nadere eisen worden gesteld aan de inrichting van de begroting en de jaarrekening. Dit wordt vervolgens uitgewerkt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het BBV schrijft voor op welke wijze de gemeente moet begroten en verantwoorden en de wijze waarop zij uitvoeringsinformatie vastlegt.

Vanaf boekjaar 2023 neemt het college een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Deze verantwoording is een standaardmodel dat bij wet is vastgelegd en inzicht geeft in hoeverre de gemeente rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheids-verantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen
Eerste lid
De programma-indeling wordt bij aanvang van iedere raadsperiode door de raad vastgesteld. Daarmee bepaalt dit artikel niet dat elke nieuwe raadsperiode de gehele programma indeling moet worden herzien. In de meeste gevallen is dat niet raadzaam. Dit leidt namelijk tot discontinuïteit, hetgeen de vergelijkbaarheid in de tijd bemoeilijkt. Indien en voor zover de indeling de vorige raadsperiode goed is bevallen, kan deze ongewijzigd opnieuw worden vastgesteld. In andere gevallen zijn (kleine) bijstellingen of wijzigingen meestal voldoende.

Tweede lid
Het BBV schrijft een aantal verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken voor. In een paragraaf wordt de raad integraal over een bepaald thema dat dwars door de begroting loopt, geïnformeerd. Dit lid bepaalt, dat de raad bij aanvang van een nieuwe raadsperiode kan aangeven, welke paragrafen hij nog meer wenst.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken
In dit artikel zijn bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting, die aanvullend zijn op het BBV.

Eerste lid
Artikel 66, eerste lid, onder c, van het BBV bepaalt dat de taakvelden aan de programma's moeten worden toegewezen.
Op voorstel van het college stelt de raad beleidsindicatoren per programma vast. Wat de verplichte beleidsindicatoren zijn, volgt uit de (ministeriële) Regeling vaststelling beleidsindicatoren door gemeenten in programma's en programmaverantwoording, die zijn grondslag vindt in artikel 25, tweede lid, onder a, van het BBV.

Tweede lid
In het tweede lid wordt de verplichting in artikel 20, tweede lid, onder b, van het BBV om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt, door te bepalen dat er bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven. Dit is nodig om ook de autorisatie van investeringskredieten mogelijk te maken.

Vierde lid
In het vierde lid wordt geregeld vanaf welk grensbedrag incidentele baten en lasten worden gespecificeerd in het overzicht van de (geraamde) incidentele baten en lasten per programma, conform het advies van de commissie BBV (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021).

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming
Artikel 4 biedt de kaders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Hierin staat een aantal uitgangspunten die het college bij het opstellen van deze stukken in acht moeten nemen. Dit is in aanvulling op de bepalingen van de artikelen 189 en 193 van de Gemeentewet en het BBV.

Eerste lid
De raad stelt vooraf aan het opstellen van de begroting een nota vast, waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor de komende jaren zijn vastgelegd. De kaders geven richting aan het college voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Deze nota wordt ook wel kadernota genoemd.

Tweede lid
In dit lid is bepaald dat in de begroting een post onvoorzien van wordt opgenomen. Zie artikel 8, eerste lid, onder e, van het BBV.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten
Eerste lid
Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet berust het budgetrecht bij de raad. De raad neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen hij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan de raad op grond van artikel 192 van de Gemeentewet besluiten nemen voor het wijzigen van de begroting. De gemeente kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (artikel 189, derde lid, van de Gemeentewet). Autorisatie door de raad van de baten en de lasten vindt plaats op het niveau van programma's

Tweede lid
Naast lopende uitgaven doet een gemeente investeringen. Ook uitgaven voor investeringen moeten door de raad worden geautoriseerd. Voor de autorisatie van deze investeringskredieten is ervoor gekozen deze bij de begrotingsbehandeling mee te nemen. Wel kan de raad bij de begrotingsbehandeling aangeven, welke investeringskredieten hij op een later tijdstip wenst te autoriseren. Zo kan de raad de autorisatie van politiek belangrijke investeringen combineren met de behandeling van de inhoudelijke kant van het investeringsvoorstel. Het bedrag voor een dergelijke investering blijft wel op de begroting staan als voorziene uitgaaf, maar de raad autoriseert de uitgaaf nog niet. Het college is nog niet bevoegd verplichtingen voor de investering aan te gaan.

Derde lid
Een structureel sluitende meerjarenbegroting is uitgangspunt voor de Provincie om de gemeente te plaatsen onder repressief toezicht. Om aan dit uitgangspunt te kunnen voldoen is een aantal spelregels opgenomen om hieraan invulling te geven.

Vierde lid
Het college dient dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten en investeringskredieten en dreigende onderschrijdingen van geautoriseerde baten bij het bekend worden aan de raad te melden, zodat de raad kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet worden bijgesteld. Dit is de actieve informatieplicht van het college.

Vijfde lid
Voor het behandelen van de daadwerkelijke begrotingswijzigingen en bijstellingen van beleid volgende uit het vierde lid is de werkwijze dat deze worden opgenomen in de tussentijdse rapportages. Bij investeringen met een meerjarig karakter vindt bij elke begroting een actualisatie van de ramingen plaats en doet het college aan de raad voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.

Zesde lid
Dit lid regelt de autorisatie voor nieuwe investeringsvoornemens gedurende het begrotingsjaar, die bij het opstellen van de begroting niet waren voorzien. Daarbij draagt dit lid het college op bij

grote niet eerder in het MIP opgenomen investeringen aan te geven wat het effect is op de schuldpositie van de gemeente.

Artikel 6. Tussentijdse rapportages
De tussentijdse rapportages zijn onderdeel van de planning- en controlcyclus voor de raad. Op basis van tussentijdse rapportages wordt de raad geïnformeerd over de uitputting van budgetten en investeringskredieten en de voortgang van de uitvoering van het beleid.

Eerste lid
Er is gekozen voor twee tussentijdse rapportages waarvan de eerste op tijd is om te gebruiken als input voor de kadernota en de tweede wordt geagendeerd in de laatste raadsvergadering van het boekjaar, omdat dit het laatste moment is dat raad wijzigingen op de begroting nog kan autoriseren.

Tweede lid
Het tweede lid bevat bepalingen over de minimale inhoud van de tussentijdse rapportages.

Derde lid
Het derde lid bepaalt welke afwijkingen ten opzichte van de begroting het college in de tussentijdse rapportages moet toelichten.

Artikel 7. Jaarstukken
Eerste lid
Het eerste lid biedt de mogelijkheid om vooruitlopend op de bestemming van het rekeningresultaat budgetten die niet tot besteding zijn gekomen over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. Dit heeft uiteraard gevolgen heeft voor de mate waarin het rekeningsaldo nog kan worden bestemd.

Tweede lid
Om het aantal overhevelingen te beperken en daarmee de administratieve lastendruk te verminderen is hieraan een minimumbedrag gekoppeld. Tevens dient het college te motiveren dat het om een incidenteel budget gaat waarvan de uitgaven niet kunnen worden opgevangen binnen het reguliere beschikbare budget en de redenen toelichten waarom de opgenomen planning niet is gehaald.

Artikel 8. Informatieplicht
In artikel 8 is een nadere invulling van de informatieplicht van het college aan de raad opgenomen. Het betreft een uitwerking van artikel 169, vierde lid, van de Gemeentewet. Dat artikel verplicht het college vooraf aan het aangaan van bepaalde verplichtingen de raad inlichtingen te verstrekken, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheden van het college ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeente.
Aanvullend hierop bevat artikel 8 van de financiële verordening een kader voor de actieve informatieplicht van het college bij overige actuele ontwikkelingen/afwijkingen. Deze actieve informatieplicht gaat verder dan de reguliere tussentijdse rapportages als bedoeld in artikel 6 en kan afzonderlijke acties vragen. De exacte wijze waarop dit gebeurt kan verschillen al naar gelang de aard en omvang van de afwijking.

Artikel 9. EMU-saldo
Voor gemeenten is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd dat ze een aandeel hebben in het plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeentelijk aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden, dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten wordt doorvertaald. Maar het kan ook zijn, dat de overschrijding niet tot aanvullend beleid van het Rijk of Europa leidt.

Gemeenten krijgen in het voorjaar van het rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan de gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken.

Het college informeert de raad als de gemeente van het rijk een bericht heeft ontvangen dat het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten dreigt te worden overschreden. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 10 Uitgangspunten rechtmatigheidsverantwoording
Bij de verantwoording over rechtmatigheid wordt gekeken naar negen criteria. Het college legt verantwoording af over alle negen criteria in de jaarrekening. Zie Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021, blz. 9 e.v. voor de criteria en bijbehorende toelichting. De eerste zes criteria zijn niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze betreffen verantwoording met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid. Ze komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. Dit zijn het calculatiecriterium, valuteringcriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium en leveringscriterium.

Daarnaast is er een aantal criteria waarbij de verantwoording specifiek gaat over rechtmatigheid. Deze komen wel tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording:
- begrotingscriterium: de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting;
- voorwaardencriterium: voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden;
- misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: er vindt een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats, met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Eerste lid
In het eerste lid stelt de raad de verantwoordingsgrens vast, waarboven het college moet rapporteren aan de raad (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021). Deze grens moet tussen 0 en 3% liggen van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

Tweede lid
Het tweede lid geeft aan boven welk bedrag afzonderlijke afwijkingen nader moeten worden toegelicht (rapportagegrens).

Artikel 11 Voorwaardencriterium
Artikel 11 geeft aan dat jaarlijks het normenkader ten aanzien van de rechtmatigheids-verantwoording door de gemeenteraad moet worden vastgesteld en voor een bepaalde datum aan de raad moet worden aangeboden.

Artikel 12 Begrotingscriterium
Eerste lid
De baten en lasten moeten zich bewegen binnen de door de raad goedgekeurde en vastgestelde budgetplafonds. Indien er een overschrijding plaatsvindt is er in principe sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Dat is geregeld in het eerste lid.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium
Aan het college wordt opgedragen om regels op stellen voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa
In artikel 212, tweede lid, onder a, van de Gemeentewet is opgenomen, dat de Financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 14 invulling gegeven.

Eerste en tweede lid
Voor de bepalingen over afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen van de immateriële en materiële vaste activa wordt in de verordening verwezen naar de nota vaste activa. De nota behandelt de regels voor waardering en afschrijving van vaste activa, de zogenaamde waarderingsgrondslagen. De nota wordt door de raad vastgesteld.
In deze nota zijn naast de methodiek de afschrijvingstermijnen voor de verschillende categorieën immateriële vaste activa, materiële vaste activa met economisch nut en materiële vaste activa met maatschappelijk nut o.a.ook het grensbedrag voor activeren opgenomen.

Derde lid
In het derde lid is opgenomen dat jaarlijks een meerjareninvesteringsplan wordt opgesteld. Dit biedt integraal inzicht en versterkt daarmee de sturingsmogelijkheden van de raad.

Vierde lid
Het BBV stelt dat gemeenten kosten voor het afsluiten van leningen en agio/ disagio mag activeren. Daartoe is zij niet verplicht. In dit artikel is bepaald hoe de gemeente hiermee omgaat: activeren en afschrijven.

Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen
Voor de oninbaarheid van vorderingen moet een gemeente een voorziening vormen. Dit artikel bepaalt dat het college beleidsregels vaststelt voor het bepalen van de hoogte van deze voorziening.

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

Eerste lid
Het eerste lid bepaalt dat het college periodiek een nota over de reserves en voorzieningen aan de raad aanbiedt. Met het vaststellen van deze nota stelt de raad de kaders vast voor de vorming van reserves en voorzieningen.
Actualisatie van de nota vindt plaats indien daartoe belangrijke redenen zijn.

Tweede lid
Dit artikel bepaalt dat jaarlijks, vooruitlopend op de Kadernota, de reserves worden getoetst en de onderliggende bestedingsplannen worden geactualiseerd. Voorstellen voor mutaties in de reserves zijn onderdeel van de Kadernota (zie ook artikel 4).

Artikel 17. Kostprijsberekening
Artikel 212, tweede lid, onder b, van de Gemeentewet bepaalt dat de verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b en heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De grondslagen voor de prijzen die de gemeente bij overheidsbedrijven en derden in rekening brengt, en voor de tarieven van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden gevormd door de opbouw van de kostprijs.
De overheadkosten moeten apart worden verantwoord. Ze worden bij de gemeente niet doorberekend aan de taakvelden. Daarmee is het niet mogelijk om de integrale kostprijzen in de administratie van de baten en lasten op taakvelden van de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening in beeld te brengen. De kostprijzen moeten extracomptabel worden berekend en vastgelegd.

Eerste lid
Het eerste lid bepaalt dat de kostprijsberekeningen extracomptabel worden vastgelegd en dat de kostprijzen bestaan uit de directe kosten en een opslag voor de overhead en voor de rente over de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van (vaste) activa die voor desbetreffende rechten en heffingen en voor desbetreffende goederen, werken en diensten worden ingezet. Wat onder de directe kosten moet worden verstaan is via het BBV, de notitie overhead en de taakveldbeschrijving gedefinieerd.

Tweede lid
In het tweede lid wordt bepaald dat gemeenten de kosten voor compensabele BTW, gederfde inkomsten vanwege het kwijtscheldingsbeleid en de kosten voor straatreiniging in de kostenbasis kunnen meenemen. Zie VNG Handreiking kostenonderbouwing lokale heffingen, 2016.]

Derde lid
De commissie BBV geeft aan dat de toerekening van overhead, zoals opgenomen in het overzicht overhead, aan lokale heffingen en rechten niet mag afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead aan gemeentelijke taakvelden.
In het derde lid wordt bepaald dat deze plaatsvindt via de generieke verdeelsleutel 'directe ambtelijke capaciteit'. Het overheadpercentage wordt vermeld in de paragraaf lokale heffingen van de begroting.

Vierde lid

Het is ten slotte van belang dat in de gemeentelijke organisatie een deugdelijk stelsel van kostentoerekening voorhanden is, dat consistent wordt toegepast. Vanuit algemene uitgangspunten en grondslagen omvat dit ook een meer technische uitwerking tot in de haarvaten van de organisatie en de administratie. Het vierde lid van artikel 12 bepaalt ten aanzien hiervan dat het college zorgdraagt voor de vastlegging en toepassing van een dergelijk stelsel.

Artikel 18. Prijzen economische activiteiten

Eerste tot en met derde lid
In de Wet Markt en Overheid (waarmee de Mededingingswet is gewijzigd) is opgenomen dat als een gemeente goederen, diensten of werken levert aan overheidsbedrijven of derden zij deze activiteiten niet mag bevoordelen als het economische activiteiten betreft. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met andere ondernemingen treedt.

Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in dat ten minste een integrale kostprijs voor de levering van goederen, diensten en werken en het verstrekken van leningen garanties en kapitaal in rekening moet worden gebracht.

Vierde lid
Van dit verbod kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het publiek belang. Daarvoor is wel nodig dat in een raadbesluit het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het raadbesluit moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. Het besluit moet worden bekendgemaakt in een officieel elektronisch publicatieblad en moet open staan voor bezwaar en beroep. Belanghebbenden kunnen dan binnen uiterlijk zes weken na bekendmaking van het besluit een bezwaarschrift indienen bij de gemeente (artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb)). De gemeente moet binnen zes weken een besluit nemen over het bezwaarschrift of – indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Awb is ingesteld – binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Bij afwijzing van de bezwaren kan de belanghebbende beroep instellen bij de bestuursrechter.

Vijfde lid
Voor het verplicht in rekening brengen van minimaal een integrale kostprijs voor de levering van goederen, werken en diensten of voor het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal geldt een aantal uitzonderingen (artikel 25h van de Mededingingswet).

Artikel 19. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen
Eerste lid
Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten, leges en heffingen is een bevoegdheid van de raad. Deze bevoegdheid kan niet worden gedelegeerd (artikel 156 van de Gemeentewet). Het eerste lid bepaalt het moment dat de raad de tarieven jaarlijks vaststelt.

Artikel 20. Financieringsfunctie
Artikel 212, tweede lid, onder c, van de Gemeentewet bevat de bepaling, dat de financiële verordening (ex. artikel 212 Gemeentewet) in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Dit mag ook in een aparte nota, in Aalsmeer Treasurystatuut.

Artikel 21. Lokale heffingen
De artikelen 21 tot en met 25 geven aan welke informatie er in de paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid van de begroting en de jaarstukken moet worden opgenomen in aanvulling op datgene dat er ten minste in moet worden opgenomen, conform het BBV.

In artikel 10 van het BBV staat welke informatie de paragraaf lokale heffingen van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. Er wordt gevraagd de toerekening van de rente , de toerekening van de overheadkosten aan de verschillende rechten, leges en heffingen en andere toerekenbare kosten in beeld te brengen. De commissie BBV beveelt aan om in de paragraaf lokale heffingen van de begroting en de jaarstukken ook een overzicht op te nemen van de te onderscheiden lokale heffingen, de maatstaf en de doelstelling die wordt beoogd met het opleggen van de heffing (artikel 21, aanhef, en onder d.)

Artikel 22. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Eerste lid
Onder verwijzing naar artikel 11 van het BBV behoort tevens het beschikbaar hebben van een kaderstellende nota.

Tweede lid
In dit artikel wordt het verband gelegd tussen de kaderstellende nota uit het eerste lid en de in artikel 16 voorgeschreven nota reserves en voorzieningen.

Artikel 23. Onderhoud kapitaalgoederen
In artikel 12 van het BBV staat welke informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten.

Eerste lid
Daartoe behoort het beschikbaar hebben van een actueel meerjarig beleidskader. Borging van de duurzame instandhouding van de gemeentelijke fysieke infrastructuur is een pijler van een gezond financieel beleid. Dit bestrijkt een breed gebied, waartoe onder meer behoren de onderdelen wegen, riolen, gebouwen, groen. Het artikel maakt duidelijk dat dit actueel meerjarig beleidskader bestaat uit meerdere nota's. Deze door de raad vast te stellen nota's bevatten de kaders voor de onderliggende beheersinstrumenten, waarbij gedacht kan worden aan onderhoudsvoorzieningen en aan het recent ingestelde meerjarig uitvoeringsprogramma infra werken.

Artikel 24. Bedrijfsvoering
In artikel 14 van het BBV staat welke informatie de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In dit artikel is de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd.

Onder e
In verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en jaarstukken ook een grotere rol gekregen. De commissie BBV doet hierover een aantal stellige uitspraken:
- Het college geeft in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.
- Indien de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moet het college hierover rapporteren via de paragraaf bedrijfsvoering.
- Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet fido en de bijbehorende ministeriële regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Daarnaast adviseert de commissie BBV om geconstateerde fraude door eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 25. Grondbeleid

Eerste lid
Het college biedt periodiek de raad een nota grondbeleid en een nota kostenverhaal bovenwijkse voorzieningen aan. Met de nota kan de raad de kaders voor het toekomstig grondbeleid en de bovenwijkse voorzieningen vaststellen.

Tweede lid
Het college stelt jaarlijks een grondprijzenbrief op met een vastgestelde uitgifteprijs voor zowel maatschappelijke grond als intern door te leveren grond, waar bij interne levering alleen fiscaal gezien winsten of verliezen worden gerealiseerd. De raad ontvangt deze brief ter informatie.

Derde lid
De commissie BBV beveelt de wijze waarop de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties worden gewaardeerd vast te leggen in de Financiële verordening (ex. artikel 212 Gemeentewet). Dat is met dit lid geregeld.

Artikel 26. Administratie
Onder artikel 26 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeentelijke administratie.

Artikel 27. Financiële organisatie
Artikel 27 geeft de uitgangspunten voor de financiële organisatie en draagt het college op hiervoor zorg te dragen. Het college is op grond van artikel 160 Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Artikel 27 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het college beleid en interne regels moet stellen. De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen. Ze creëren de randvoorwaarden waarop de interne controle en de accountantscontrole kan steunen bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van de beheershandelingen en getrouwheid van de jaarrekening.

Artikel 28. Interne controle

Eerste lid
De accountant toetst jaarlijks of de gemeenterekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën. Het eerste lid draagt het college op maatregelen te treffen, zodat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen, rechtmatig (zijn) verlopen.

Tweede lid
Het tweede lid bepaalt, dat het college maatregelen treft, zodat wordt gecontroleerd of de administratie van materiële bezittingen zoals gebouwen, voertuigen, computers, voorraden en de administratie van het financieel vermogen zoals aandelen en overeenkomsten van leningen, geldmiddelen, debiteurenvorderingen e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeente daadwerkelijk bezit.

Dit lid bepaalt eveneens dat eens in de twee jaar moet worden gecontroleerd of de administratie van registergoederen en bedrijfsmiddelen overeenkomt met het daadwerkelijke bezit.

Artikel 29. Intrekking oude regeling
Volgens de Gemeentewet is een begrotingsjaar gelijk aan een kalenderjaar. In begrotingsjaar t worden de jaarstukken uit het begrotingsjaar t-1 vastgesteld, wordt uitvoering gegeven aan de begroting voor het jaar t en wordt tot slot de begroting voor het jaar t+1 vastgesteld. De nieuwe verordening is van toepassing op alle stukken die betrekking hebben op het begrotingsjaar t+1 en later.

De oude verordening is ondanks het intrekken nog wel van toepassing op de jaarstukken van het begrotingsjaar t-1 en de begroting en jaarstukken van het jaar t. Hiervoor is in het artikel een overgangsbepaling opgenomen.

Overheid.nl
Lokale wet- en regelgeving

Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Aalsmeer

Geldend van 10-05-2017 t/m heden met terugwerkende kracht vanaf 01-01-2017

Intitulé

Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Aalsmeer

Z-2017/007107

De raad van gemeente Aalsmeer,

gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Aalsmeer.

Deze regeling vervangt de Financiële verordening gemeente Aalsmeer, vastgesteld door de raad op 9 februari 2017.

Deze regeling geldt met inachtneming van de centrumregeling ambtelijke samenwerking Aalsmeer en Amstelveen.

De regelgeving die op deze regelgeving is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving) is het Treasurystatuut Aalsmeer 2016.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder:

- administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;
- inkomsten: totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves;
- overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de gemeente, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin de gemeente deelneemt.

Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Programma-indeling

De raad stelt, op voordracht van het college, bij aanvang van iedere raadsperiode de programma-indeling vast.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

In de programmabegroting en programmarekening wordt per programma een overzicht gegeven van de toedeling van lasten en baten naar taakvelden.

Artikel 4. Kaders begroting

Het college biedt uiterlijk in de laatste vergadering voor het zomerreces aan de raad een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.

2. De raad autoriseert investeringskredieten via de begroting, of door expliciete besluitvorming via aparte kredietvoorstellen.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

1. Het college informeert de raad door middel van twee tussentijdse rapportages over de voortgang van de uitvoering van de begroting van de gemeente van het lopende boekjaar. De rapportages geven een prognose van de verwachte einduitkomst van het jaar.

2. In de tussentijdse rapportages worden (verwachte) afwijkingen op de geraamde baten en de lasten van taakvelden en gevoteerde investeringskredieten groter dan € 40.000,00 toegelicht, alsmede lagere financiële afwijkingen en inhoudelijke afwijkingen die bestuurlijk relevant zijn.

Artikel 7. Informatieplicht

Onverminderd artikel 169, tweede lid van de gemeentewet geldt voor het college een actieve informatieplicht voor onderstaande gevallen:

a. wanneer aan het college bekend is dat de door de raad vastgestelde budgetten worden overschreden, in die zin dat er reden kan zijn tot bijsturing door de raad dan wel de overschrijding groter is dan 5% met een minimum van € 75.000,00;

b. wanneer aan het college bekend is dat door de raad vastgestelde prestaties in betekenende mate niet worden gerealiseerd;

c. wanneer aan het college bekend is dat door de raad vastgestelde realisatietermijnen, verbonden aan enig project van groot belang, niet zullen worden gehaald en de termijnoverschrijding naar verwachting meer dan 4 maanden zal bedragen dan wel een belangrijk project door toedoen van derden stagneert;

d. wanneer aan het college bekend is dat de gemeente door derden aansprakelijk is gesteld voor een bedrag dat naar verwachting de € 75.000,00 overschrijdt;

e. wanneer aan het college bekend is dat het risicoprofiel omtrent de realisatie van programmadoelstellingen, respectievelijk investeringswerken of grondexploitaties/locatieontwikkelingsprojecten een wezenlijke wijziging ondergaat.

Artikel 8. EMU-saldo

Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten, c.q. lagere overheden samen het collectieve aandeel van gemeenten, c.q. lagere overheden in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 3. Financieel beleid

Artikel 9. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Afschrijving vindt als regel lineair plaats. Via apart raadsbesluit kan in specifieke gevallen worden besloten tot annuïtaire afschrijving.

2. Materiële en immateriële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de afschrijvingstabel die wordt opgenomen in de jaarrekening. De afschrijvingstabel bevat ook een minimumbedrag voor te activeren investering. Wijziging van de tabel vindt plaats via raadsbesluit.

3. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

4. Een saldo voor agio of disagio wordt direct ten laste van de exploitatie gebracht.

5. Met inachtneming van artikel 53a van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten worden in de toelichting op de balans opgenomen de financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden met een minimumbedrag van € 250.000,00.

Artikel 10. Voorziening voor oninbare vorderingen

1. Voor de debiteuren sociale zekerheid wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd volgens de volgende berekeningswijze:

- **a.** bij het bepalen van de hoogte van de voorziening wordt aangesloten op de landelijke CBS-codes die worden gehanteerd in het Registratiesysteem voor de klantendossiers;
- **b.** vorderingen boven de € 5.000,00 worden individueel beoordeeld, waarbij op basis van leeftijd en aflossingsbedragen de inbaarheid wordt bepaald.

2. Voor de overige debiteuren (inclusief belastingdebiteuren en begraafplaats) wordt afhankelijk van de ouderdom van de openstaande posten volgens de volgende percentages een voorziening wegens mogelijke oninbaarheid gevormd:

- **a.** ouderdom vordering groter dan drie jaar wordt voor 100% oninbaar geschat;
- **b.** ouderdom vordering groter dan twee jaar en t/m drie jaar wordt voor 75% oninbaar geschat;
- **c.** ouderdom vordering groter dan 1 jaar en t/m twee jaar wordt voor 50% oninbaar geschat;
- **d.** ouderdom t/m 1 jaar wordt voor 0% oninbaar geschat;
- **e.** naast de ouderdomsbeoordeling wordt elke factuur groter dan € 25.000,00 individueel beoordeeld op mogelijke oninbaarheid en de hiermee samenhangende dotatie aan de voorziening.

Artikel 11. Reserves en voorzieningen

1. Het college zorgt voor een actuele nota reserves en voorzieningen met een algemeen, meerjarig beleidskader inzake:

- **a.** de vorming en besteding van reserves;
- **b.** de vorming en besteding van voorzieningen;
- **c.** de rentetoerekening aan reserves en voorzieningen;
- **d.** het doel van de reserve/voorziening;
- **e.** een eventuele maximumstand van de reserve en/of looptijd van een reserve.

2. De raad stelt deze nota vast.

3. Gelet op de samenhang tussen reservepositie en weerstandscapaciteit zorgt het college in ieder geval voor afstemming met de in artikel 18 van deze verordening genoemde nota reserve- & risicobeleid. Deze afstemming kan ook het opstellen van één geïntegreerde nota inhouden.

Artikel 12. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd.

2. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden bij het bepalen van de kostprijs in ieder geval betrokken de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW), alsmede overige relevante kosten zoals vermeld en onderbouwd in de paragraaf lokale heffingen.

3. Toerekening van de overheadkosten vindt plaats via de generiek verdeelsleutel "directe ambtelijke capaciteit". Daarbij wordt gebruik gemaakt van een in de begroting te vermelden overheadpercentage.

4. Het college draagt zorg voor de vastlegging en consistente toepassing van overige grondslagen voor de kostentoerekening.

Artikel 13. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt tenminste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de levering van de desbetreffende goederen, diensten of werken wordt gemotiveerd.

2. Bij het verstrekken van leningen of garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden tenminste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de lening of garantie wordt gemotiveerd.

3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van tenminste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.

4. Raadbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en sprake is van:

- **a.** leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
- **b.** een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
- **c.** een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
- **d.** een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
- **e.** een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
- **f.** een bevoordeling van publieke media-instellingen; en
- **g.** een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en daarmee verenigbaar is.

Artikel 14. Vaststelling hoogte belastingen, leges en retributies

Het college doet de raad voorstellen tot vaststelling van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, leges en retributies. Als regel wordt in ieder geval een tariefvoorstel voorgelegd in samenhang met de begroting,

hetzij in dezelfde raadsvergadering, hetzij de maand daaropvolgend. Daarnaast kunnen ook op andere momenten tariefvoorstellen worden voorgelegd als daartoe aanleiding bestaat.

Artikel 15. Financieringsfunctie

1. Het college zorgt voor een actueel treasurystatuut met een uitgewerkt kader voor de uitoefening van de financieringsfunctie.
2. De raad stelt het treasurystatuut vast.

Hoofdstuk 4. Paragrafen

Artikel 16. Lokale heffingen

Met inachtneming van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft het college in de paragraaf "lokale heffingen" van de begroting een samenvattende schets van het vigerende beleidskader en relevante ontwikkelingen, inclusief inzicht in de opbouw van tarieven en daaraan ten grondslag liggende uitgangspunten. In de paragraaf "lokale heffingen" in de jaarstukken geeft het college een verslag van de ontwikkeling van de lokale heffingen in relatie tot het vigerend beleidskader.

Artikel 17. Financiering.

Met inachtneming van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft het college in de paragraaf "financiering" van de begroting een samenvattende schets van het vigerende beleidskader en relevante ontwikkelingen, alsmede inzicht in de rente-exploitatie en samenhangende rente(omslag)-berekeningen en gehanteerde rentepercentages. In de paragraaf "financiering" in de jaarstukken geeft het college een verslag van de ontwikkeling van financiering in het afgesloten jaar in relatie tot het vigerend beleidskader.

Artikel 18. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

1. Het college zorgt voor een actuele nota reserve- en risicobeleid met een algemeen, meerjarig beleidskader.
2. De raad stelt deze nota vast.
3. Gelet op de samenhang tussen reservepositie en weerstandscapaciteit zorgt het college in ieder geval voor afstemming met de in artikel 11 van deze verordening genoemde nota reserves en voorziening. Deze afstemming kan ook het opstellen van één geïntegreerde nota inhouden.
4. Met inachtneming van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft het college in de paragraaf "weerstandsvermogen & risicobeheersing" van de begroting een samenvattende schets van het vigerende beleidskader en relevante ontwikkelingen. In de paragraaf "weerstandsvermogen & risicobeheersing" in de jaarstukken geeft het college een verslag van de ontwikkelingen in het afgesloten jaar in relatie tot het vigerend beleidskader.

Artikel 19. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Het college zorgt voor een actueel meerjarig beleidskader betreffende de borging van de duurzame instandhouding van de gemeentelijke activa (gebouwen, riolen, (water)wegen, openbaar groen, kunstwerken, straatmeubilair, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties). Daartoe maakt het college naar behoefte, gebruik van een overkoepelende nota activabeleid en/of aparte nota's voor specifiek activacategorieën, zoals een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP), een Beeldkwaliteitsplan en een nota Wegen.
2. De raad stelt deze nota en/of nota's vast.

3. Met inachtneming van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft het college in de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" van de begroting een samenvattende schets van het vigerende beleidskader en relevante ontwikkelingen. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" in de jaarstukken geeft het college een verslag van de ontwikkelingen in het afgesloten jaar in relatie tot het vigerend beleidskader.

Artikel 20. Bedrijfsvoering

Met inachtneming van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft het college in de paragraaf "bedrijfsvoering" van de begroting en de rekening een schets van de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Artikel 21. Verbonden partijen

Met inachtneming van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft het college in de paragraaf "verbonden partijen" van de begroting en de rekening schets van de stand van zaken en ontwikkelingen ten aanzien van de verbonden partijen.

Artikel 22. Grondbeleid

1. Het college legt vóór of gelijktijdig met de behandeling van de jaarstukken de actualiseringen van de gronden in exploitaties en overige locatieontwikkelingsprojecten voor, welke de raad vaststelt.

2. Het college zorgt voor en besluit over een actuele grondprijzentabel.

3. In de paragraaf "grondbeleid" van de begroting beschrijft het college het beleidskader. in de paragraaf "grondbeleid" in de jaarstukken geeft het college een verslag van de ontwikkelingen in het afgesloten jaar betreffende het grondbeleid in relatie tot het vigerend beleidskader.

Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 23. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeentelijke organisatie;

b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;

c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;

d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;

e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en

f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 24. Financiële organisatie

Het college draagt zorgt voor:

a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken binnen de gemeentelijke organisatie;

b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;

c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;

d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;

e. de te maken afspraken over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;

f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de taakvelden;

g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;

h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen; en

i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 25. Interne controle

1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.

2. Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de twee jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 26. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

De Financiële verordening Aalsmeer, vastgesteld op 3 december 2015 wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt.

Artikel 27. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na publicatie en heeft terugwerkende kracht tot 1 januari 2017.

2. Deze verordening is van toepassing op het begrotingsjaar 2017 en latere begrotingsjaren.

3. Deze verordening wordt aangehaald als: "Financiële verordening Aalsmeer 2017".

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 april 2017.
De griffier,
O. van Kolck
De voorzitter,
J.J. Nobel

MEMORIE VAN TOELICHTING

Artikel 1. Begripsbepaling

Het begrip administratie is gedefinieerd ten behoeve van artikel 23 van de verordening.

De begrippen inkomsten, netto schuld per inwoner en onbenutte belastingcapaciteit zijn gedefinieerd ten behoeve van artikel 18 van de verordening. Hiervoor zijn de definities gevolgd die www.waarstaatjegemeente.nl toepast voor de financiële kengetallen over de gemeentefinanciën.

Tot slot is het begrip overheidsbedrijf gedefinieerd om in artikel 13 van de verordening nadere invulling te kunnen geven aan de verplichtingen die volgen uit de Mededingingswet voor het vaststellen van de hoogte van prijzen.

Artikel 2. Programma-indeling

Dit artikel bepaalt dat de raad de programma indeling vaststelt op voordracht van het college.

Daarmee bepaalt dit artikel niet dat elke nieuwe raadsperiode de gehele programma indeling moet worden herzien. In de meeste gevallen is dat niet raadzaam. Dit leidt namelijk tot discontinuïteit, hetgeen de vergelijkbaarheid in de tijd bemoeilijkt. Indien en voor zover de indeling de vorige raadsperiode goed is bevallen, kan deze ongewijzigd opnieuw worden vastgesteld. In andere gevallen zijn (kleine) bijstellingen of wijzigingen meestal voldoende.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

Aanvullend op hetgeen is geregeld in het BBV schrijft dit artikel voor, dat in de programmabegroting en de programmarekening per programma een specificatie van de ramingen wordt vermeld op het niveau van taakvelden. Op deze wijze wordt op bestuurlijke herkenbare, samenhangende grootheden inzicht geboden in de opbouw van de raming op programmaniveau. De taakvelden bieden daarvoor een landelijk gestandaardiseerde indeling, hetgeen kan bijdragen aan onderlinge vergelijkbaarheid

Artikel 4. Kaders begroting

Artikel 4 van de financiële verordening bepaalt dat de gemeenteraad vooraf aan het opstellen van de begroting een nota vaststelt waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders voor de komende jaren zijn vastgelegd. Aldus kan de gemeenteraad vooraf bestuurlijk richting geven aan het opstellen van de begroting en de meerjarenraming door het college. Dit sluit aan bij de bestaande praktijk. Deze nota heet in Aalsmeer de Lentenota.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

Artikel 5 van de financiële verordening bevat nadere regels voor de autorisatie van de baten en lasten in de begroting en van de investeringskredieten. Autorisatie van de baten en de lasten vindt plaats op het niveau van programma's. Dit is de bestaande werkwijze en dat is in overeenstemming met het BBV. Naast lopende uitgaven doet een gemeente investeringen. Ook uitgaven voor investeringen moeten worden geautoriseerd. Routinematige investeringen binnen de bestaande beleidskaders (going concern) lenen zich goed voor kredietvotering in het kader van de begrotingsbehandeling. Autorisatie van politiek belangrijke investeringen die buiten de bestaande beleidskaders vallen leent zich goed voor separate behandeling en besluitvorming, waarbij de raad de kredietvotering combineert met de behandeling van de inhoudelijke kant van het investeringsvoorstel.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

Via tussentijdse rapportages wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van de begroting van het lopende jaar. Er is sprake van twee tussentijdse rapportages conform de bestaande praktijk.

Het tweede lid bevat een drempelbedrag voor afwijkingen ten opzichte van de begroting die het college in de tussenrapportages toelicht, met daarbij expliciet de vermelding, dat bestuurlijke relevante afwijkingen ook worden toegelicht als het drempelbedrag niet wordt overschreden.

Artikel 7. Informatieplicht

Artikel 169 Gemeentewet bevat belangrijke regelgeving voor de informatieplicht van het college jegens de raad. Dit artikel verplicht onder meer het college om de raad vooraf in staat te stellen bedenkingen kenbaar te maken bij voorgenomen privaatrechtelijke rechtshandelingen met ingrijpende gevolgen voor de gemeente. Aanvullend hierop bevat artikel 7 van de financiële verordening een kader voor de actieve informatieplicht van het college bij overige actuele ontwikkelingen/afwijkingen. Deze actieve informatieplicht gaat verder dan de reguliere tussentijdse rapportages als bedoeld in artikel 6 en kan afzonderlijke acties vragen. De exacte wijze waarop dit gebeurt kan verschillen al naar gelang de aard en omvang van de afwijking.

Artikel 8. EMU-saldo

Voor de gezamenlijke lagere overheden, dat wil zeggen de gemeenten, de provincies en de waterschappen, is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd dat ze aandeel hebben in plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit aandeel in het EMU-tekort overschreden dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar de lagere overheden wordt doorvertaald. Maar het kan ook zijn, dat de overschrijding niet tot aanvullend beleid van het Rijk of Europa leidt. Binnen het plafond voor de gezamenlijke lagere overheden vindt als regel een verdere toedeling plaats naar gemeente, provincies en waterschappen.

Gemeenten krijgen in het voorjaar van het Rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken.

In het artikel is opgenomen dat het college de raad informeert bij een overschrijding van het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 9. Waardering & afschrijving vaste activa en niet uit balans blijkende verplichtingen

In het tweede lid, onder a, van artikel 212 Gemeentewet is opgenomen dat de financiële verordening in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 9 invulling gegeven.

Vanaf 1 januari 2017 is ook het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht en zijn de regels voor rentetoerekening aan investeringen uitgebreid. De nieuwe regels voor rentetoerekening kunnen leiden tot een frequentere aanpassing van de rekenrente die ook moet worden toegepast op annuïteiten. Tussentijdse renteaanpassingen op annuïteiten hebben ook impact op de afschrijvingscomponent, hetgeen de transparantie en stabiliteit van de begroting niet ten goede komt. De verordening bepaalt daarom, dat als regel lineaire afschrijving wordt toegepast, tenzij de raad apart anders besluit. Bij dit laatste kan worden gedacht aan gemeentelijke investeringen voor commerciële verhuur zoals (inpandige) NSO/BSO-voorzieningen in een schoolgebouw. Voor het overige stelt de raad afschrijvingsmethodieken en –termijnen, inclusief een minimumbedrag, vast via een afschrijvingstabel.

Ten slotte geeft de gemeenteraad via het laatste lid van dit artikel nader invulling aan artikel 53a BBV voor wat betreft de reikwijdte van de term "belangrijke financiële verplichtingen voor toekomstige jaren".

Artikel 10. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor de oninbaarheid van vorderingen moet een gemeente een voorziening vormen. Bij het artikel is onderscheid gemaakt tussen debiteuren sociale zekerheid en overige debiteuren (inclusief belastingdebiteuren en begraafplaats). De opgenomen bepaling legt vast op welke wijze gekomen wordt tot een onderbouwde voorziening.

Artikel 11. Reserves en voorzieningen

Het eerste lid bepaalt dat het college zorgt voor een actuele nota over de reserves en voorzieningen Met het vaststellen van deze nota stelt de raad de kaders vast voor de vorming van reserves en voorzieningen. Het onderhavige artikel in de verordening stelt inhoudelijke kaders voor dit beleidsonderdeel en benoemt de samenhang tussen reservepositie en weerstandscapaciteit.

Artikel 12. Kostprijsberekening

Artikel 212 Gemeentewet bepaalt in het tweede lid, onder b, dat de verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b Gemeentewet en heffingen als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De grondslagen voor de prijzen die de gemeente bij overheidsbedrijven en derden in rekening brengt, en voor de tarieven van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden gevormd door de opbouw van de kostprijs.

Met de herziening van het BBV met ingang van 2017 moeten de overheadkosten op een apart taakveld worden verantwoord. Ze worden bij de gemeente niet meer doorberekend aan de taakvelden. Daarmee vervalt de mogelijkheid om de integrale kostprijzen in de administratie van de baten en lasten op taakvelden van de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening in beeld te brengen. De kostprijzen moeten daarom extracomptabel worden berekend en vastgelegd. Dit laatste is verwoord in het eerste lid van artikel 12.

Het tweede lid bepaalt, dat relevante kosten in de kostprijsberekening worden betrokken, waarbij expliciet de compensabele BTW wordt genoemd in aansluiting op artikel 22b Gemeentewet. De concrete uitwerking via specificatie en onderbouwing wordt opgenomen in de paragraaf lokale heffingen.

Het derde lid geeft de definitie van de kostenverdeelsleutel voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijzen van rechten en heffingen waarmee de gemeente kosten in rekening brengt en voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijzen van goederen, werken en diensten die door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden geleverd.

Het is ten slotte van belang dat in de gemeentelijke organisatie een deugdelijk stelsel van kostentoerekening voorhanden is, dat consistent wordt toegepast. Vanuit algemene uitgangspunten en grondslagen omvat dit ook een meer technische uitwerking tot in de haarvaten van de organisatie en de administratie. Het vierde lid van artikel 12 bepaalt ten aanzien hiervan dat het college zorgdraagt voor de vastlegging en toepassing van een dergelijk stelsel.

Kaders voor de kostprijzen staan voor heffingen, rechten en leges in artikel 229b Gemeentewet en voor prijzen in de artikelen 25i, 25j en 25m van de Mededingingswet.

Artikel 13. Prijzen economische activiteiten

Als een gemeente goederen, diensten of werken levert aan overheidsbedrijven of derden dan mag zij deze activiteiten niet bevoordelen als het economische activiteiten betreft. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met ander ondernemingen treedt. Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in dat tenminste een integrale kostprijs voor de levering van goederen, diensten werken en het verstrekken van leningen garanties en kapitaal in rekening moet worden gebracht.

Van deze verplichting kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het publiek belang. Daarvoor is wel nodig dat in een raadbesluit het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het raadbesluit moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. Het besluit moet worden bekendgemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad en moet open staan voor bezwaar en beroep. Belanghebbenden kunnen dan binnen uiterlijk zes weken na bekendmaking van het besluit een bezwaarschrift indienen bij de gemeente (Artikel 6:7 Algemene wet bestuursrecht). De gemeente moet binnen zes weken een besluit nemen over het bezwaarschrift of - indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 Algemene wet bestuursrecht is ingesteld - binnen twaalf weken,

gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Bij afwijzing van de bezwaren kan de belanghebbende beroep instellen bij de bestuursrechter.

Voor het verplicht in rekening brengen van minimaal een integrale kostprijs voor de levering van goederen, werken en diensten of voor het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal gelden een aantal uitzonderingen. Deze uitzonderingen worden in het vierde lid opgesomd.

Artikel 14. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten en leges is een bevoegdheid van de raad. Deze bevoegdheid kan niet worden gedelegeerd (artikel 156 Gemeentewet). Het opgenomen artikel sluit aan bij de op dit moment geldende praktijk.

A rtikel 15. Financieringsfunctie

Artikel 212 Gemeentewet bevat de bepaling dat de financiële verordening in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Artikel 15 verwijst hiervoor naar een apart vast te stellen treasurystatuut. Dit sluit aan bij de bestaande praktijk. De laatste jaren is de landelijke regelgeving uitgebreid. Niet alleen door aanpassing van de Wet FIDO en het besluit RUDDO, maar vooral door de invoering van wet Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden. Mede daardoor kan voor de eigen regelgeving worden volstaan met een treasurystatuut.

Paragrafen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft in de artikelen 16 tot en met 21 aan wat er in de paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid ten minste moet staan. In de financiële verordening kan de raad bepalen dat hij ook over aanvullende zaken in de paragrafen wil worden geïnformeerd. Hoofdstuk 4 van de financiële verordening geeft hier invulling aan.

Artikel 16. Lokale heffingen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 10 welke informatie de paragraaf lokale heffingen in elk geval moet bevatten. Onder verwijzing hiernaar sluit dit artikel aan bij de bestaande werkwijze.

Artikel 17. Financiering

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 13 welke informatie de paragraaf financiering in elk geval moet bevatten. Onder verwijzing hiernaar sluit dit artikel aan bij de bestaande werkwijze.

Artikel 18. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 11 welke informatie de paragraaf weerstandsvermogen in elk geval moet bevatten. Onder verwijzing hiernaar sluit dit artikel aan bij de bestaande werkwijze. Daartoe behoort tevens het beschikbaar hebben van een actuele kaderstellende nota, waarbij dit artikel het verband legt met de in artikel 11 voorgeschreven nota reserves en voorzieningen.

Artikel 19. Onderhoud kapitaalgoederen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 12 welke informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in elk geval moet bevatten. Onder verwijzing hiernaar sluit dit artikel aan bij de bestaande werkwijze. Daartoe behoort tevens het beschikbaar hebben van een actueel meerjarig

beleidskader. Borging van de duurzame instandhouding van de gemeentelijke fysieke infrastructuur is een pijler van een gezond financieel beleid. Dit bestrijkt een breed gebied, waartoe onder meer behoren de onderdelen wegen, riolen, gebouwen, groen. Het artikel maakt duidelijk dat dit actueel meerjarig beleidskader bestaat uit meerdere nota's. Deze door de raad vast te stellen nota's bevatten de kaders voor de onderliggende beheersinstrumenten, waarbij gedacht kan worden aan onderhoudsvoorzieningen en aan het recent ingestelde meerjarig uitvoeringsprogramma infra werken.

Artikel 20. Bedrijfsvoering

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 14 welke informatie de paragraaf bedrijfsvoering in elk geval moet bevatten.

Artikel 21. Verbonden partijen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 15 welke informatie de paragraaf verbonden partijen in elk geval moet bevatten. In lijn met de bestaande gedragslijn sluit de verordening hierbij aan. De regelgeving in het BBV is afdoende.

Artikel 22. Grondbeleid

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 16 welke informatie de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten. De bepaling in de verordening sluit hierbij aan en bevat verder een bepaling over de periodieke algehele actualisering van grondexploitatie en de grondprijzentabel.

Artikel 23. Administratie

Onder artikel 23 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeentelijke administratie. Op hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens systematisch moeten worden vastgelegd en aan welke eisen deze gegevens en de vastlegging er van moeten voldoen.

Artikel 24. Financiële organisatie

Artikel 24 geeft de uitgangspunten voor de financiële organisatie en draagt het college op hiervoor zorg te dragen. Het college is op grond van artikel 160 Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Artikel 24 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het college beleid en interne regels moet stellen. De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen. Ze creëren de randvoorwaarden waarop de interne controle en de accountantscontrole kan steunen bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van de beheershandelingen en getrouwheid van de jaarrekening.

Artikel 25. Interne controle

De accountant toetst jaarlijks of de gemeenterekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën en of de (financiële) beheershandelingen die eraan ten grondslag liggen rechtmatig zijn verlopen. Het eerste lid van artikel 25 draagt het college op maatregelen te treffen opdat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen rechtmatig (zijn) verlopen.

Het tweede lid bepaalt dat jaarlijks wordt gecontroleerd of de administratie van waardepapieren e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeente daadwerkelijk bezit. Dit lid bepaalt tevens dat eens in de twee jaar wordt gecontroleerd of de administratie van registergoederen en bedrijfsmiddelen overeenkomt met het daadwerkelijke bezit.

Artikel 26. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

Bij het inwerkingtreden van de nieuwe verordening moet de oude worden ingetrokken. Volgens de Gemeentewet is een begrotingsjaar gelijk aan een kalenderjaar. In begrotingsjaar t worden de jaarstukken uit het begrotingsjaar t-1 vastgesteld, wordt uitvoering gegeven aan de begroting voor het jaar t en wordt tot slot de begroting voor het jaar t+1 vastgesteld. De nieuwe verordening is van toepassing op alle stukken die betrekking hebben op het begrotingsjaar t en later. De oude verordening is ondanks het intrekken nog wel van toepassing op de jaarstukken van het begrotingsjaar t-1. Hiervoor is in artikel 26 een overgangsbepaling opgenomen.

Artikel 27. Inwerkingtreding en citeertitel

De verordening is van toepassing op het begrotingsjaar 2017 en latere jaren en treedt daarom in werking met terugwerkende kracht op 1 januari 2017.

Vaststelling

Uitgaande stukken van de raad moeten door de burgemeester worden ondertekend (eerste lid artikel 75 Gemeentewet). De griffier moet de uitgaande stukken van de raad medeondertekenen (artikel 107c Gemeentewet).

Binnen twee weken na vaststelling door de raad moet het college de verordening aan gedeputeerde staten zenden (artikel 214 Gemeentewet). Gedeputeerde staten kunnen te allen tijde een onderzoek instellen naar het beheer en de inrichting van de financiële organisatie en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet (artikel 215 Gemeentewet).

Ziet u een fout in deze regeling?

Bent u van mening dat de inhoud niet juist is? Neem dan contact op met de organisatie die de regelgeving heeft gepubliceerd. Deze organisatie is namelijk zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de regelgeving. De naam van de organisatie ziet u bovenaan de regelgeving. De contactgegevens van de organisatie kunt u hier opzoeken: organisaties.overheid.nl.

Werkt de website of een link niet goed? Stuur dan een e-mail naar regelgeving@overheid.nl

Model Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) (nieuw model, november 2022)

Leeswijzer modelbepalingen

- [**…**] of [**iets**] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 4, eerste lid.
- [*iets*] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel 5, tweede lid.
- [iets **OF** iets] = door gemeente te kiezen, zie bijvoorbeeld artikel 5, eerste lid.
- Combinaties zijn ook mogelijk, zie bijvoorbeeld artikel 15, tweede lid.

Nadere uitleg is opgenomen in de VNG ledenbrief (zie ook de implementatiehandleiding, bijlage bij de VNG ledenbrief).

Besluit van de raad van de gemeente [naam gemeente] tot vaststelling van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) [naam gemeente en eventueel jaartal] (Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) [naam gemeente en eventueel jaartal])

De raad van de gemeente [**naam gemeente**];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [**datum en nummer**];
gelet op artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet;
gelezen het advies van de [**naam commissie**];
besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) [naam gemeente en eventueel jaartal]

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities
In deze verordening wordt verstaan onder:
- administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
- overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de gemeente, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt.
- rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van burgemeester en wethouders waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Paragraaf 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen
1. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast.
2. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode op voorstel van burgemeester en wethouders per programma vast:
    a. de taakvelden, en
    b. de beleidsindicatoren. Het voorstel van burgemeester en wethouders bevat in ieder geval de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

[3. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een nadere onderverdeling van de programma's vast.]

4. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt:
   a. van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het investeringskrediet in het lopende boekjaar weergegeven, en
   b. in aanvulling op het bepaalde in de artikelen 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.
2. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.
3. In het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma worden posten vanaf [**grensbedrag**] afzonderlijk gespecificeerd.

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming

1. Burgemeester en wethouders bieden voor [**datum**] aan de raad een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt deze nota voor [**datum**] vast.
2. In de begroting wordt een post onvoorzien van [[**bedrag**] **OF** [**percentage van de totale lasten**]] opgenomen.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per [programma **OF** programmaonderdeel **OF** taakveld].
[*2. In afwijking van het eerste lid kan de raad een activiteit welke onderdeel is van een [programma **OF** programmaonderdeel **OF** taakveld], als prioriteit aanwijzen en daarvoor de baten en lasten apart autoriseren.*]
3. Bij de begrotingsbehandeling geeft de raad aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringskredieten worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.
4. Burgemeester en wethouders informeren de raad als zij verwachten, dat de lasten van een [programma **OF** programmaonderdeel **OF** taakveld] of een prioriteit de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een [programma **OF** programmaonderdeel **OF** taakveld] of een prioriteit de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. De raad geeft aan of hij een voorstel wil voor het wijzigen van de geautoriseerde lasten van het [programma **OF** programmaonderdeel **OF** taakveld] of de prioriteit, voor het wijzigen van het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.
5. Bij de behandeling van de tussentijdse rapportages in de raad bedoeld in artikel 6, eerste lid, doen burgemeester en wethouders voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid. In geval van investeringen met een meerjarig karakter doen burgemeester en wethouders indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.
6. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, leggen burgemeester en wethouders voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor. Bij investeringen groter dan [**bedrag**] informeren burgemeester en wethouders de raad in het voorstel over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeente.
[*7. Bij investeringen met een meerjarig karakter stellen burgemeester en wethouders aan de raad voor op welke wijze de jaarschijven binnen het investeringsbudget worden opgebouwd. Goedkeuring voor verschuivingen tussen de jaarschijven van meer dan [**bedrag**] aan lasten van een investeringsbudget worden aan de raad integraal voorgelegd bij de jaarrekening.*]

Artikel 6. Tussentijdse rapportages
1. Burgemeester en wethouders informeren de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste [**aantal (bijvoorbeeld vier)**] maanden en de eerste [**aantal (bijvoorbeeld negen)**] maanden van het lopende boekjaar.
2. De tussentijdse rapportages bevatten in ieder geval een uiteenzetting over de uitvoering en het bijstellen van het beleid en een overzicht met de bijgestelde raming van:
a. de baten en de lasten per programma uitgesplitst naar [**taakvelden**] **OF** [**programmaonderdelen**];
b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen uitgesplitst naar [**taakvelden**] **OF** [**programmaonderdelen**];
c. het overzicht van de overhead en de geraamde vennootschapsbelasting;
d. het totale saldo van de baten en lasten, volgend uit de onderdelen a, b en c;
e. de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
f. het resultaat, volgend uit de onderdelen d en e;
g. de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten, en
h. [**…**].
3. In de tussentijdse rapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van taakvelden, prioriteiten en investeringskredieten in de begroting groter dan [[**bedrag**] **OF** [**percentage**]] toegelicht.

Artikel 7. Jaarstukken
1. Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken bieden burgemeester en wethouders de raad het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
2. Vooruitlopend op het bestemmingsvoorstel over het jaarrekeningresultaat kunnen burgemeester en wethouders de raad voorstellen om restantmiddelen op onderdelen van het rekeningresultaat over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. *[Burgemeester en wethouders bieden dit voorstel uiterlijk in december van het betreffende jaar aan aan de raad.]*

Artikel 8. Wensen en bedenkingen over grote onderwerpen
[*1.*] In het kader van de actieve informatieplicht beslissen burgemeester en wethouders niet over:
a. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan [**bedrag**];
b. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan [**bedrag**], en
c. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen,
dan nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van burgemeester en wethouders te brengen.
[*2. Bij het aangaan van een verplichting groter dan [**bedrag**] initiëren burgemeester en wethouders een zienswijzeprocedure door de raad.*]

Artikel 9. EMU-saldo
Als het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeren burgemeester en wethouders de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als burgemeester en wethouders een aanpassing nodig achten, doen burgemeester en wethouders een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Paragraaf 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording
1. De raad stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren burgemeester en wethouders aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van [**percentage tussen 0 en 3%**] van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan [**bedrag**] nader toegelicht.

Artikel 11. Voorwaardencriterium
1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad jaarlijks uiterlijk op [**datum]** ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien. [*Burgemeester en wethouders operationaliseren dit normenkader in een toetsingskader ten behoeve van de interne beheersing.*]

Artikel 12 Begrotingscriterium
1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage .
5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium
1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Burgemeester en wethouders zorgen voor en leggen vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Paragraaf 4. Financieel beleid

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa
[1. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de Bijlage afschrijvingsbeleid bij deze verordening.
OF
1. Burgemeester en wethouders bieden de raad eens in de [**aantal**] jaar een nota investeringen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt in ieder geval:
    a. de wijze waarop voorstellen voor investeringen worden aangeboden en geautoriseerd door de raad, in aanvulling op wat in deze verordening is vastgelegd;
    b. de afschrijvingsmethode en afschrijvingstermijn per categorie;
    c. het moment van starten met afschrijven;
    d. de gebruiksduur per categorie kapitaalgoederen ofwel de afschrijvingstermijn;
    e. de componentenbenadering;
    f. restwaarde;
    g. [**…**].]
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad jaarlijks een meerjareninvesteringsplan aan als bijlage bij de begroting, waarbij inzicht wordt verschaft in de geplande investeringen en de daarmee gepaard gaande kapitaallasten voor de komende meerjarenperiode.

[***Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen***
1. Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.
2. Voor openstaande vorderingen betreffende:
a. onroerendezaakbelasting;
b. precariobelasting;
c. hondenbelasting;
d. parkeerbelasting;
e. rioolheffing;
f. afvalstoffenheffing, en
g. bijstandsverstrekking,
h. […]
*wordt, met uitzondering van individuele vorderingen groter dan [**bedrag**], een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid.*]

Artikel 16. Reserves en voorzieningen
1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt [*geen*] toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad eens in de [**aantal**] jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt in ieder geval:
a. de vorming en besteding van reserves;
b. de vorming en besteding van voorzieningen, en
c. bij welke specifiek benoemde taakvelden het verschil tussen het geraamde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde saldo van baten en lasten mogen worden verrekend met een daartoe in het leven geroepen reserve.
3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt in ieder geval aangegeven:
a. het specifieke doel van de reserve;
b. het bestedingsplan van de reserve
c. de voeding van de reserve;
d. de maximale hoogte van de reserve, en
e. de maximale looptijd.
4. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.
[5. De reserves worden jaarlijks bij zowel de begroting als de jaarrekening getoetst en de onderliggende bestedingsplannen wordt hierbij geactualiseerd.]

Artikel 17. Kostprijsberekening
1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
[*2. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW), de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid en de kosten voor straatreiniging betrokken.*]
3. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding toegerekend aan die activiteiten.
4. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.
5. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, wordt uitgegaan van [een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde

directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel die worden besteed aan de desbetreffende goederen, werken, diensten, rechten en heffingen, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel. **OF** het aandeel in de totale geraamde overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten die met de betreffende heffing maximaal in rekening kunnen worden gebracht, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de taakvelden.]
[*6. Het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen in de omslagrente voor de kostprijsberekening als bedoeld in artikel 16 eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld.]*
7. In afwijking van artikel 16 eerste lid wordt bij een verstrekte lening voor de bepaling van de rentekosten van de inzet van vreemd vermogen in de kostprijs uitgegaan van de rente van de lening die voor de financiering van de verstrekte lening is aangetrokken. Deze rente wordt verhoogd met een opslag voor het debiteurenrisico.

Artikel 18. Prijzen economische activiteiten
1. Voor de levering van goederen, diensten en werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht.
2. Bij het verstrekken van leningen of garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht.
3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaan burgemeester en wethouders uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen.
4. Bij afwijking van het eerste, tweede of derde lid vanwege een publiek belang doen burgemeester en wethouders vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de activiteiten wordt gemotiveerd.
5. Raadsbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in het vorige lid zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en er sprake is van een van de uitzonderingen zoals genoemd in artikel 25h van de Mededingingswet.

Artikel 19. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen
1. Burgemeester en wethouders doen de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, de rioolheffingen, de afvalstoffenheffing, [**… (verdere opsomming van rechten en leges waarvan het wenselijk wordt geacht de tarieven jaarlijks vast te stellen)**].
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad eens in de [**aantal**] jaar een nota aan met de kaders voor de prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, werken en diensten aan overheidsbedrijven en derden en voor de huren en de tarieven voor erfpachten. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.
3. Burgemeester en wethouders leggen bij een tussentijdse wijziging van prijzen, huren en tarieven voor erfpachten, die afwijkt van de kaders uit de nota vooraf een besluit voor aan de raad.

Artikel 20. Financieringsfunctie
1. Burgemeester en wethouders nemen bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht:
   a. voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden ten minste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd; en
   b. er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, aanhef en onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.
[2. Bij het verstrekken van leningen, garanties en risicodragend kapitaal bedingen burgemeester en wethouders indien mogelijk zekerheden.
[*3. Bij het verstrekken van een garantie wordt een voorziening ten laste van de begroting gevormd ter grootte van het risico dat de gemeente met de garantie loopt. Als in de begroting niet is voorzien in budget voor deze voorziening dan doen burgemeester en wethouders vooraf aan de garantieverlening een voorstel aan de raad voor een begrotingswijziging.*]
OF
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad eens in de [**aantal**] jaar een nota leningen- en garantiebeleid aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt de werkwijze omtrent het verstrekken van leningen, garanties en risicodragend kapitaal.]

Paragraaf 5. Paragrafen bij de begroting en jaarstukken

Artikel 21. Lokale heffingen

Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

a. de kostentoerekening van de geraamde rentekosten en de geraamde overheadkosten aan de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht;
b. de berekening van het rentepercentage voor de omslagrente voor het bepalen van de kostprijzen, bedoeld in artikel 17, zesde lid;
[*c. de berekening van het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en de voorzieningen voor het bepalen van de kostprijzen, bedoeld in artikel 17, zesde lid;*]
d. onder het onderdeel beleid bedoeld in artikel 10, Aanhef en onder b, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten een overzicht van de te onderscheiden lokale heffingen, de maatstaf en de doelstelling die wordt beoogd met het opleggen van de heffing;
e. [**…**].

Artikel 22. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. In dit artikel wordt verstaan onder:
- netto schuld per inwoner: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen gedeeld door het aantal inwoners op 31 december van het begrotingsjaar. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren, vorderingen en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen wordt verstaan: het totaal van leningen aan deelnemingen, leningen aan overige verbonden partijen, leningen aan derden, langlopende uitzettingen, kortlopende uitzettingen, debiteurenvorderingen, liquide middelen en overlopende activa;
- onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting: positieve uitkomst van het verschil tussen de opbrengst onroerendezaakbelasting bij de tarieven die minimaal nodig zijn voor toegang tot de procedure van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet en de (geraamde) opbrengst onroerendezaakbelasting.
2. Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

a. de ontwikkeling van de netto schuld per inwoner;
b. het saldo van de baten en lasten voor dotaties en onttrekkingen van reserves als percentage van de inkomsten;
c. de onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting als percentage van de inkomsten;
d. de wijze waarop met conjuncturele risico’s en de omvang van het weerstandsvermogen wordt omgegaan;
e. de wijze waarop met projectspecifieke risico’s wordt omgegaan bij het bepalen van de tussentijdse winstneming en de omvang van het weerstandsvermogen, en
f. [**…**].

Artikel 23. Onderhoud kapitaalgoederen

[*1. Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:*

*a. [**…**].*]

2. Burgemeester en wethouders bieden de raad ten minste eens in de [**aantal**] jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het onderhoudsplan openbare ruimte geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair. De raad stelt het onderhoudsplan openbare ruimte vast.
3. Burgemeester en wethouders bieden de raad ten minste eens in de [**aantal**] jaar een rioleringsplan aan. Het rioleringsplan geeft het kader weer voor het beheer van het watersysteem, waaronder het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud. De raad stelt het rioleringsplan vast.

4. Burgemeester en wethouders bieden de raad ten minste eens in de [**aantal**] jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het onderhoudsplan gebouwen bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het onderhoudsplan gebouwen vast.

[***Artikel 24. Financiering***
Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
*a. [**…**].*]

Artikel 25. Bedrijfsvoering
Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
b. de kosten van inhuur derden;
c. de huisvestingskosten;
d. de automatiseringskosten;
e. de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant;
f. een toelichting op alle afwijkingen in rechtmatigheid, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen [*, voor zover deze de rapportagegrens, zoals bedoeld in artikel 10 overschrijden of voldoen aan [**kwalitatieve criteria rapportagegrens**]*] en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen;
g. een overzicht van en toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet financiering decentrale overheden en de bijbehorende ministeriële regelingen, als deze voorkomen;
h. rapportage van het veelvuldig niet naleven van normen uit de gids proportionaliteit en/of slechte documentatie of naleving hiervan, als deze voorkomen;
i. geconstateerde fraude door eigen medewerkers, als dit voorkomt, en
~~i.~~ j. [**…**].

[***Artikel 26. Verbonden partijen***
Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf verbonden partijen van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
*a. [**…**].*]

Artikel 27. Grondbeleid
[*1. Burgemeester en wethouders nemen in de paragraaf grondbeleid van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel van 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:*
*a. [**…**].*]
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad ten minste eens in de [**aantal**] jaar een nota grondbeleid aan. De raad stelt de nota grondbeleid vast. De nota grondbeleid bevat in ieder geval:
a. de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
b. te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;
c. het verloop van de grondvoorraad;
d. de uitgangspunten voor de verkoopprijzen van gronden;
e. de wijze waarop met de toerekening van bovenwijkse voorzieningen wordt omgegaan, en
f. [**…**].
3. Burgemeester en wethouders bieden de raad jaarlijks een grondprijzenbrief aan met een vastgestelde uitgifteprijs voor zowel maatschappelijke grond als intern door te leveren grond. De raad stelt de grondprijzenbrief vast.
4. De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties wordt gewaardeerd tegen [contante **OF** nominale] waarde.

Paragraaf 6. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 28. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen;
b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;
c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
e. het afleggen van verantwoording door burgemeester en wethouders aan de raad over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving, en
f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 29. Financiële organisatie

Burgemeester en wethouders dragen in ieder geval zorg voor:

a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen;
b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
f. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
g. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen, en
h. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van fraude van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.
i. het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten zodat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid, zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.

Artikel 30. Interne controle

1. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteren burgemeester en wethouders daarover in de rechtmatigheidsverantwoording, zoals beschreven in artikel 25 onder f. Daarnaast informeren burgemeester en wethouders de raad over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.
2. Burgemeester en wethouders zorgen voor de systematische controle van de administratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de [**aantal (bijvoorbeeld 4 of 5)**] jaar. Bij afwijkingen in de administratie nemen burgemeester en wethouders maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.

Paragraaf 7. Slotbepalingen

Artikel 31. Intrekking oude regeling
De [**citeertitel oude verordening**] wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting, jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt.

Artikel 32. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt in werking op **[datum op of na datum inwerkingtreding Wet versterking decentrale rekenkamers]**.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening financieel beleid, beheer en organisatie [**naam gemeente en eventueel jaartal**].

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van [**datum**].

De voorzitter,
De griffier,

Bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 14

Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa
De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

a. maximaal [**aantal**] jaar: bijdragen aan activa in eigendom van derden;
b. [**aantal**] jaar: kosten voor onderzoek en ontwikkeling;
c. [**aantal**] jaar: computerapplicaties;
d. [**...**].

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut
Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan [**bedrag**] worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

a. maximaal [**aantal**] jaar: rioleringen;
b. [**aantal**] jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken;
c. [**aantal**] jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;
d. [**aantal**] jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen;
e. [**aantal**] jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;
f. [**aantal**] jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen;
g. [**aantal**] jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen;
h. [**aantal**] jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
i. [**aantal**] jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
j. [**aantal**] jaar: telefooninstallaties;
k. [**aantal**] jaar: automatiseringsapparatuur;
l. [**aantal**] jaar: kantoormeubilair en schoolmeubilair;
m. [**aantal**] jaar: motorvaartuigen;
n. [**aantal**] jaar: zware transportmiddelen en schuiten;
o. [**aantal**] jaar: aanhangwagens, personenauto’s en lichte motorvoertuigen;
p. [**...**].

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met maatschappelijk nut
De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:

a. maximaal [**aantal**] jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
b. maximaal [**aantal**] jaar: wegen, pleinen en rotondes;
c. maximaal [**aantal**] jaar: tunnels, viaducten en bruggen;
d. maximaal [**aantal**] jaar: geluidswallen;
e. [**aantal**] jaar: openbare verlichting;
f. [**aantal**] jaar: straatmeubilair;
g. maximaal [**aantal**] jaar: havens, kades, sluizen en waterkeringen;
h. maximaal [**aantal**] jaar: waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
i. [**aantal**] jaar: pompen en gemalen;
j. [**...**].

Toelichting

NB Deze toelichting is ook geschreven met het oog op de (mogelijke) keuzes die in de Model Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) gemaakt zijn. Als een individuele gemeente op onderdelen andere keuzes maakt dan in deze modelverordening zijn gemaakt, dan sluit deze toelichting mogelijk niet aan. Wel kan ze uiteraard als basis dienen voor een door de gemeente zelf op te stellen toelichting. Voor een goed beeld dient deze modelverordening in samenhang met de hierbij behorende VNG ledenbrief en implementatiehandleiding gelezen te worden.

Algemeen

De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) heeft haar basis in artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet, waarin is opgenomen dat de raad bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid vaststelt, en daarnaast de uitgangspunten voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) vult daarnaast de vrije ruimte nader in die iedere gemeente heeft bij de inrichting van het eigen financieel beleid, beheer en organisatie en de rechtmatigheid.

De Gemeentewet biedt de belangrijkste kaders en regelt bijvoorbeeld dat er nadere eisen worden gesteld aan de inrichting van de begroting en de jaarrekening. Dit wordt vervolgens uitgewerkt in het Besluit begroting en verantwoording gemeentes en provincies (hierna: BBV). Het BBV schrijft voor op welke wijze de gemeente moet begroten en verantwoorden en de wijze waarop zij uitvoeringsinformatie vastlegt. Om een correcte interpretatie van deze artikelen te waarborgen is er een commissie voor het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: commissie BBV). De commissie BBV draagt zorg voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV, en voor een visie ten aanzien van rechtmatigheid in de controleverklaring (artikel 75, tweede lid, van het BBV).

Richtlijnen van de commissie BBV aan gemeenten en andere decentrale overheden zijn een belangrijk instrument van de commissie BBV om in navolging van artikel 75 van het BBV de eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV te bevorderen. De richtlijnen van de commissie BBV worden onderverdeeld naar stellige uitspraken en aanbevelingen. De stellige uitspraken zijn dwingend; een gemeente behoort zich hier aan te houden. Met stellige uitspraken geeft de commissie BBV een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Indien een gemeente toch een afwijkende interpretatie kiest, dan moet zij dit expliciet motiveren en kenbaar maken bij de begroting en jaarstukken. De aanbevelingen zijn niet dwingend. Hierbij gaat het om uitspraken die ‘steun en richting geven aan de praktijk’. De commissie BBV spoort gemeenten aan om deze aanbevelingen te volgen, omdat dat naar haar oordeel bijdraagt aan het inzicht in de financiële positie (transparantie). Omdat deze aanbevelingen vanuit de expertise van de commissie BBV zijn opgesteld, zijn specifiek die aanbevelingen die gaan over de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) opgenomen als onderdeel van de verordening.

In artikel 75, tweede lid, onder b, van het BBV is vastgelegd dat de commissie BBV een kadernota rechtmatigheid opstelt voor het geven van een visie ten aanzien van rechtmatigheid in de controleverklaring. Met het instellen van de rechtmatigheidsverantwoording door burgemeester en wethouders heeft de commissie BBV de Kadernota rechtmatigheid 2023 opgesteld.

Nieuwe ontwikkeling: rechtmatigheidsverantwoording door burgemeester en wethouders
Vanaf boekjaar 2023 nemen burgemeester en wethouders een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Deze verantwoording is een standaardmodel dat bij wet is vastgelegd en het geeft inzicht in hoeverre de gemeente rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording toetst de accountant uitsluitend of de jaarrekening getrouw is, maar toetst daarbij ook of de rechtmatigheidsverantwoording dat is. Dit betekent onder meer dat afwijkingen van rechtmatigheid (voor zover deze niet tevens van invloed zijn op het getrouwe beeld), geen invloed hebben op de strekking van de controleverklaring. Hierdoor kan het bijvoorbeeld voorkomen dat er omvangrijke afwijkingen van rechtmatigheid opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording van burgemeester en wethouders, terwijl de strekking van de controleverklaring toch goedkeurend is, omdat de omvangrijke rechtmatigheidsfouten getrouw opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen de raad en burgemeester en wethouders, over de (financiële) rechtmatigheid. Het doel hiervan is om de kaderstellende en controlerende rol van de raad op dit vlak te versterken. Het is daarnaast de verwachting dat dit een kwaliteitsimpuls zal geven aan de interne processen en beheersing, zodat burgemeester en wethouders kunnen steunen op een adequaat functionerend systeem. Ook is de verwachting dat er meer vooruitgekeken gaat worden naar het oplossen van onrechtmatigheden, omdat burgemeester en wethouders ook beheersmaatregelen moeten formuleren (Kadernota rechtmatigheid 2023). Zie ook de toelichting bij artikel 6a.

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen

Eerste lid
De programma-indeling wordt bij aanvang van iedere raadsperiode door de raad vastgesteld. Artikel 66, eerste lid, onder c, van het BBV bepaalt in aanvulling hierop dat de taakvelden aan de programma's moeten worden toegewezen.

Tweede lid, onder b
Op voorstel van burgemeester en wethouders stelt de raad beleidsindicatoren per programma vast. Het is het zogenaamde SMART maken van de begroting (de daarin vervatte informatie is specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) . Wat de verplichte beleidsindicatoren zijn, volgt uit de (ministeriële) Regeling vaststelling beleidsindicatoren door gemeenten in programma's en programmaverantwoording, die zijn grondslag vindt in artikel 25, tweede lid, onder a, van het BBV.

[Derde lid
Met dit lid geeft de raad aan dat hij de programma's (lid 1) nader wil onderverdelen in sub-onderwerpen die een nadere duiding geven aan de inhoud van de programma's.]

Vierde lid
Het BBV schrijft een aantal verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken voor. In een paragraaf wordt de raad integraal over een bepaald thema dat dwars door de begroting loopt, geïnformeerd. Het (facultatieve) derde lid bepaalt, dat de raad bij aanvang van een nieuwe raadsperiode kan aangeven, welke paragrafen hij nog meer wenst. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een paragraaf subsidies, een paragraaf duurzaamheid en energietransitie of een paragraaf digitale transformatie.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken
In dit artikel zijn bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting, die aanvullend zijn op het BBV.

Eerste lid, onder a
In het eerste lid, onder a, wordt de verplichting in artikel 20, tweede lid, onder b, van het BBV om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt, door te bepalen dat er bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven. Dit is nodig om ook de autorisatie van investeringskredieten mogelijk te maken. Bij investeringen moet ook worden gedacht aan grondexploitaties.

Eerste lid, onder b
Het eerste lid, onder b, bepaalt, dat in aanvulling op het bepaalde in het BBV de gevolgen van de begroting en meerjarenraming, investering en grondexploitatie voor de gemeentelijke schuldpositie inzichtelijk worden gemaakt.

Derde lid
In het derde lid wordt geregeld vanaf welk grensbedrag incidentele baten en lasten worden gespecificeerd in het overzicht van de (geraamde) incidentele baten en lasten per programma, conform het advies van de commissie BBV (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021).

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming
Artikel 4 biedt de kaders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Hierin staat een aantal uitgangspunten die burgemeester en wethouders bij het opstellen van deze stukken in acht moeten nemen. Dit is in aanvulling op de bepalingen van de artikelen 189 en 193 van de Gemeentewet en het BBV.

Eerste lid
De raad stelt vooraf aan het opstellen van de begroting een nota vast, waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor de komende jaren zijn vastgelegd. De kaders geven richting aan burgemeester en wethouders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Deze nota wordt ook wel kader-, voorjaars- of perspectiefnota genoemd.

Tweede lid
In dit lid is bepaald dat in de begroting een post onvoorzien van [[**bedrag**] **OF** [**percentage van de totale lasten**]] wordt opgenomen. Zie artikel 8, eerste lid, onder e, van het BBV.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

Eerste lid
Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet berust het budgetrecht bij de raad. De raad neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen hij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan de raad op grond van artikel 192 van de Gemeentewet besluiten nemen voor het wijzigen van de begroting. De gemeente kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (artikel 189, derde lid, van de Gemeentewet). De raad kan kiezen op welk niveau hij budgetten beschikbaar stelt. Autorisatie door de raad van de baten en de lasten vindt plaats op het niveau van [programma's **OF** programmaonderdelen **OF** taakvelden].

[*Tweede lid*
*De raad kan binnen een [programma **OF** programmaonderdeel **OF** taakveld] een activiteit als prioriteit bestempelen, waarvoor hij apart de baten en lasten wil autoriseren.*]

Derde lid
Naast lopende uitgaven doet een gemeente investeringen, waaronder investeringen in grondexploitaties. Ook uitgaven voor investeringen moeten door de raad worden geautoriseerd. Voor de autorisatie van deze investeringskredieten is er voor gekozen deze bij de begrotingsbehandeling mee te nemen. Wel kan de raad bij de begrotingsbehandeling aangeven, welke investeringskredieten hij op een later tijdstip wenst te autoriseren. Zo kan de raad de autorisatie van politiek belangrijke investeringen combineren met de behandeling van de inhoudelijke kant van het investeringsvoorstel. Het bedrag voor een dergelijke investering blijft wel op de begroting staan als voorziene uitgaaf, maar de raad autoriseert de uitgaaf nog niet. Burgemeester en wethouders zijn nog niet bevoegd verplichtingen voor de investering aan te gaan.

Vierde lid
Burgemeester en wethouders dienen dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten en investeringskredieten en dreigende onderschrijdingen van geautoriseerde baten bij het bekend worden aan de raad te melden, zodat de raad kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet worden bijgesteld. Dit is de actieve informatieplicht van burgemeester en wethouders.

Vijfde lid
Voor het behandelen van de daadwerkelijke begrotingswijzigingen en bijstellingen van beleid is er voor gekozen deze mee te nemen bij de behandeling van de tussentijdse rapportages. Bij investeringen met een meerjarig karakter, waaronder ook grondexploitaties, vindt bij elke begroting een actualisatie van de ramingen plaats en doen burgemeester en wethouders aan de raad voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.

Zesde lid
Meestal komen gedurende het begrotingsjaar nieuwe investeringsvoornemens op tafel, die bij het opstellen van de begroting niet waren voorzien. Het zesde lid regelt de autorisatie van de investeringskredieten anders dan bij vaststelling van de begroting. Het gaat hier dus ook om investeringen die pas in de loop van het begrotingsjaar worden voorzien. Daarbij draagt dit lid aan burgemeester en wethouders op bij grote investeringen aan te geven wat het effect is op de schuldpositie van de gemeente.

[*Zevende lid*
In het zevende lid worden afspraken tussen burgemeester en wethouders en de raad over verschuivingen van uitgaven tussen jaarschijven in een investeringsbudget vastgelegd (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021), conform het advies van de commissie BBV.].

Artikel 6. Tussentijdse rapportages
De tussentijdse rapportages zijn een belangrijk onderdeel van de planning- en controlcyclus voor de raad. Op basis van tussentijdse rapportages wordt de raad geïnformeerd over de uitputting van budgetten en investeringskredieten en de voortgang van de uitvoering van het beleid.

Eerste lid
Er is gekozen voor twee tussentijdse rapportages, waarvan de eerste op tijd is om te gebruiken als input voor de voorjaarsnota.

Tweede lid
Het tweede lid bevat bepalingen over de minimale inhoud van de tussentijdse rapportages, waarbij informatie over de grondexploitatie valt onder de investeringskredieten.

Derde lid
Het derde lid bepaalt welke afwijkingen ten opzichte van de begroting burgemeester en wethouders in de tussentijdse rapportages moeten toelichten.

Artikel 7. Jaarstukken

Eerste lid
De jaarrekening zal een positief, dan wel een negatief saldo kennen. In het eerste lid wordt geregeld dat burgemeester en wethouders een voorstel doen voor de bestemming van het positieve saldo, dan wel de afdekking van een eventueel negatief saldo.

Tweede lid
Het tweede lid biedt de mogelijkheid om vooruitlopend op de bestemming van het rekeningresultaat budgetten die niet tot besteding zijn gekomen over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. Bedacht moet worden dat dit uiteraard gevolgen heeft voor de mate waarin het rekeningsaldo nog kan worden bestemd, zoals bedoeld in het eerste lid.

Artikel 8. Wensen en bedenkingen over grote onderwerpen
In artikel 8 is een nadere invulling van de informatieplicht van burgemeester en wethouders aan de raad opgenomen. Het betreft een uitwerking van artikel 169, vierde lid, van de Gemeentewet. Dat artikel verplicht burgemeester en wethouders vooraf aan het aangaan van bepaalde verplichtingen de raad inlichtingen te verstrekken, indien de raad daar om verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheden van burgemeester en wethouders ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeente.

[*Eerste lid*]
De raad verzoekt burgemeester en wethouders om informatie vooraf aan het aangaan van de opgesomde rechtshandelingen met een financieel gevolg, indien het aangaan van deze verplichtingen de in artikel 8 genoemde bedragen overschrijden. Het gaat hierbij dus niet om het budgetrecht van burgemeester en wethouders en raad, maar om de actieve informatieplicht. Het kan zijn dat het bedrag van de verplichting binnen de door de raad goedgekeurde begrotingskaders valt, maar dat de raad over het aangaan van de verplichting alsnog vooraf wil worden geïnformeerd. De verplichtingen die worden aangegaan zullen terug te zien zijn in de balans.

[*Tweede lid*
Burgemeester en wethouders en de raad maken afspraken over op welke wijze zij met het aangaan van bepaalde verplichtingen omgaan. Bij verplichtingen boven een bepaald bedrag wordt een zienswijze procedure ingegaan met de raad.]

De bepalingen uit het artikel ontslaan burgemeester en wethouders niet van de informatieplicht in andere gevallen. Ook moeten besluiten van burgemeester en wethouders voor het doen van privaatrechtelijke rechtshandelingen passen binnen de kaders van het beleid dat door de raad is uiteengezet. Het artikel schept slechts duidelijkheid tussen burgemeester en wethouders en de raad over wanneer de raad in elk geval vóóraf wenst te worden geïnformeerd en in de gelegenheid wil worden gesteld zijn wensen en bedenkingen aan burgemeester en wethouders kenbaar te maken.

Artikel 9. EMU-saldo
Voor gemeenten is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd dat ze een aandeel hebben in het plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeentelijk aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden, dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten wordt doorvertaald. Maar het kan ook zijn, dat de overschrijding niet tot aanvullend beleid van het Rijk of Europa leidt.

Gemeenten krijgen in het voorjaar van het rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan de gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken.

Burgemeester en wethouders informeren de raad als de gemeente van het rijk een bericht heeft ontvangen dat het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten dreigt te worden overschreden. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doen burgemeester en wethouders een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 10 Uitgangspunten rechtmatigheidsverantwoording
Bij de verantwoording over rechtmatigheid wordt gekeken naar negen criteria. Burgemeester en wethouders leggen verantwoording af over alle negen criteria in de jaarrekening. Zie Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021, blz. 9 e.v. voor de criteria en bijbehorende toelichting. De eerste zes criteria zijn niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze betreffen verantwoording met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid. Ze komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. Dit zijn het calculatiecriterium, valuteringcriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium en leveringscriterium.

Daarnaast is er een aantal criteria waarbij de verantwoording specifiek gaat over rechtmatigheid. Deze komen wel tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording:
- begrotingscriterium: de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting;
- voorwaardencriterium: voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden;
- misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: er vindt een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats, met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Eerste lid
In relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is in het eerste lid opgenomen dat de raad bij aanvang van iedere raadsperiode vaststelt op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken geïnformeerd wil worden over rechtmatigheid (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021).

Tweede lid
In het tweede lid stelt de raad de verantwoordingsgrens vast, waarboven burgemeester en wethouders moeten rapporteren aan de raad (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021). Deze grens moet tussen 0 en 3% liggen van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

Derde lid
Het derde lid geeft aan boven welk bedrag afzonderlijke afwijkingen nader moeten worden toegelicht (rapportagegrens).

Artikel 11 Voorwaardencriterium

Eerste lid
In het eerste lid wordt de definitie weergegeven van het voorwaardencriterium, het zogenaamde “normenkader”.

Tweede lid
Artikel 11 geeft aan dat jaarlijks het normenkader ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording door de gemeenteraad moet worden vastgesteld en voor een bepaalde datum aan de raad moet worden aangeboden.

Artikel 12 Begrotingscriterium

Eerste lid
Artikel 12 gaat expliciet in op de begrotingsrechtmatigheid. In het eerste lid wordt het begrip begrotingsrechtmatigheid gedefinieerd.

Tweede lid
De baten en lasten moeten zich bewegen binnen de door de raad goedgekeurde en vastgestelde budgetplafonds. Indien er een overschrijding plaatsvindt is er in principe sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Dat is geregeld in het tweede lid.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

Eerste lid
Dit artikel voorziet in het zogenaamde “misbruik en oneigenlijk gebruik criterium”. In het eerste lid wordt het criterium gedefinieerd. Van misbruik is sprake bij het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Van oneigenlijk gebruik is sprake indien bij het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, het verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving is maar in strijd met het doel en de strekking daarvan is.

Tweede lid
Aan Burgemeester en wethouders wordt opgedragen om regels op stellen voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa
In artikel 212, tweede lid, onder a, van de Gemeentewet is opgenomen, dat de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 14 invulling gegeven.

Eerste lid
[Voor de bepalingen over afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen van de immateriële en materiële vaste activa wordt in de verordening verwezen naar de bijlage afschrijvingsbeleid bij deze verordening. In deze bijlage zijn naast de methodiek de afschrijvingstermijnen voor de verschillende categorieën immateriële vaste activa, materiële vaste activa met economisch nut en materiële vaste activa met maatschappelijk nut opgenomen. Deze vorm sluit aan bij de voorheen gebruikelijke werkwijze in sommige gemeenten om de afschrijvingstermijnen in een apart document vast te leggen.

OF
Burgemeester en wethouders bieden de raad eens in de [**aantal**] jaar een nota investeringen aan, waarin de afschrijvingstermijnen als bijlage zijn opgenomen. De raad stelt deze nota vast. De nota behandelt de regels voor waardering en afschrijving van vaste activa, de zogenaamde waarderingsgrondslagen.]

Tweede lid
In het tweede lid is opgenomen dat jaarlijks een meerjareninvesteringsplan wordt opgesteld. Dit biedt integraal inzicht en versterkt daarmee de sturingsmogelijkheden van de raad.

[***Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen***
Voor de oninbaarheid van vorderingen moet een gemeente een voorziening vormen. Dit artikel bevat regels voor het vaststellen van de hoogte van deze voorziening. Bij het artikel is onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke aanslagen en heffingen die het karakter hebben van bulkfacturen en overige vorderingen.

Eerste lid
Vorderingen van de gemeente worden individueel beoordeeld op oninbaarheid.

Tweede lid
Voor de in het tweede lid genoemde gemeentelijke aanslagen, heffingen en bijstandsverstrekkingen wordt een voorziening getroffen op basis van het historisch percentage van oninbaarheid. Een individuele beoordeling per aanslag of heffing is bij dit soort vorderingen namelijk zeer bewerkelijk. Wel zal een accountant eisen dat de grote bedragen onder deze vorderingen toch individueel worden beoordeeld. De accountant controleert bij zijn controle van het getrouwe beeld van de jaarrekening de hoogte van deze voorziening. Indien over de waarderingsgrondslagen geen afspraken bestaan, zal hij mogelijk aandringen op het hanteren van een methodiek voor het onderbouwen van de hoogte van deze voorziening.]

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

Eerste lid
Regelgeving rondom de verantwoording van de rentekosten is uitgewerkt in de notitie Rente van de commissie BBV. In deze notitie is aangegeven dat de uitspraken van de commissie BBV alleen strekken tot de verslaggevingstechnische verwerking van de rente op de taakvelden. Dat wil zeggen dat de regels voor de renteomslag bepalend zijn voor de rente die feitelijk wordt toegerekend aan de taakvelden. De commissie BBV doet echter geen uitspraken over de wijze waarop gemeenten hun tarieven moeten berekenen. Fiscaal juridisch gezien is het toegestaan om een redelijk deel van de rentelasten mee te nemen in de kostenopstelling die ten grondslag ligt aan de tariefberekening.
[*De overheadkosten moeten apart worden verantwoord. Daarom is het noodzakelijk kostprijzen van rechten en heffingen en van gemeentelijke goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, extracomptabel te onderbouwen. Het is niet noodzakelijk de rentevergoeding over reserves en voorzieningen in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening aan de taakvelden toe te rekenen. Het eerste lid bepaalt daarom, dat*

voor de toerekening van rentelasten en rentebaten in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening aan de taakvelden geen rentevergoeding over reserves en voorzieningen wordt meegenomen.]

In afwijking van het eerste lid worden bij vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend. Bij projectfinanciering worden dan de werkelijke rentekosten toegerekend. In andere gevallen wordt uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen.

Tweede lid
Het tweede lid bepaalt, dat burgemeester en wethouders eens in de [**aantal**] jaar een nota over de reserves en voorzieningen aan de raad aanbieden. Met het vaststellen van deze nota stelt de raad de kaders vast voor de vorming van reserves en voorzieningen.

Tweede lid, onder c
In de Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021, zet de commissie BBV uiteen op welke wijze budgetoverhevelingen tussen begrotingsjaren rechtmatig kunnen plaatsvinden. De commissie BBV beveelt aan dat wanneer er wordt gekozen om specifieke budgetten bij onderuitputting op jaareinde in bestemmingsreserves op te nemen, de raad hiervoor kaders opneemt in de Financiële verordening.

Derde lid
Voor een investeringsvoornemen kan de raad een bestemmingsreserve vormen. Een deel van de algemene reserve wordt hiervoor afgezonderd. Hiermee wordt op de balans van de gemeente tot uitdrukking gebracht dat een toekomstige investering in de loop van de jaren middels de afschrijvingen een beslag op het eigen vermogen gaat leggen. In het derde lid zijn de voorwaarden voor een voorstel voor een dergelijke bestemmingsreserve opgenomen.

Vierde lid
Investeringsvoornemens leiden niet altijd tot investeringen. Er bestaat het gevaar, dat bestemmingsreserves op de balans blijven staan waar tegenover in het geheel geen investeringsvoornemen meer bestaan. Dit kan worden voorkomen door voor elke nieuwe bestemmingsreserve een maximale ‘houdbaarheidsdatum’ op te nemen. Hiervoor is bepaald dat bestemmingsreserves die de houdbaarheidsdatum hebben overschreden, vervallen en weer aan de algemene reserve worden toegevoegd.

[Vijfde lid
In het vijfde lid is de verplichting opgenomen om de reserves niet alleen periodiek, maar ook jaarlijks bij de begroting en de jaarrekening te beoordelen.]

Artikel 17. Kostprijsberekening
Artikel 212, tweede lid, onder b, van de Gemeentewet bepaalt dat de verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b en heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De grondslagen voor de prijzen die de gemeente bij overheidsbedrijven en derden in rekening brengt, en voor de tarieven van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden gevormd door de opbouw van de kostprijs.
De overheadkosten moeten apart worden verantwoord. Ze worden bij de gemeente niet doorberekend aan de taakvelden. Daarmee is het niet mogelijk om de integrale kostprijzen in de administratie van de baten en lasten op taakvelden van de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening in beeld te brengen. De kostprijzen moeten extracomptabel worden berekend en vastgelegd.

Eerste lid
Het eerste lid bepaalt dat de kostprijsberekeningen extracomptabel worden vastgelegd en dat de kostprijzen bestaan uit de directe kosten en een opslag voor de overhead en voor de rente over de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van (vaste) activa die voor desbetreffende rechten en heffingen en voor desbetreffende goederen, werken en diensten worden ingezet. Wat onder de directe kosten moet worden verstaan is via het BBV, de notitie

overhead en de taakveldbeschrijving helder gedefinieerd. Op dat punt hoeft in deze verordening niets aanvullend te worden geregeld.
[Tweede lid
In het tweede lid wordt bepaald dat gemeenten de kosten voor compensabele BTW, gederfde inkomsten vanwege het kwijtscheldingsbeleid en de kosten voor straatreiniging in de kostenbasis kunnen meenemen. Zie VNG Handreiking kostenonderbouwing lokale heffingen, 2016.]

Derde en vierde lid
Het derde en vierde lid bieden de mogelijkheid dat de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan de verschillende specifieke uitkeringen of activiteiten die onder de vennootschapsbelastingplicht vallen, apart onder het taakveld overhead in de administratie worden afgezonderd en in de belastingaangifte aan deze activiteiten worden toegerekend. Dit afzonderen kan door voor deze kosten aparte (hulp-)kostenplaatsen aan te maken en de kosten voortaan op deze (hulp-)kostenplaatsen te boeken.

Vijfde lid
De commissie BBV geeft aan dat de toerekening van overhead, zoals opgenomen in het overzicht overhead, aan lokale heffingen en rechten niet mag afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead aan gemeentelijke taakvelden.
[In het vijfde lid wordt bepaald dat deze plaatsvindt naar rato van het aandeel van de personeelslasten inclusief inhuur derden in de totale personeelslasten inclusief inhuur derden.
OF
De toerekening van overhead vindt plaats naar rato van de totale directe kosten op de taakvelden.] De notitie Overhead van de commissie BBV schrijft voor dat er sprake moet zijn van een uniforme toerekening.

[*Zesde lid*
Als er sprake is van een rentetoerekening over het eigen vermogen, dan bepaalt het zesde lid dat dit percentage jaarlijks bij de begroting wordt vastgesteld. De notitie rente van de commissie BBV vormt hiervoor het kader.]

Zevende lid
Het zevende lid geeft voor de omslagrente voor de kostprijs van verstrekte leningen een afwijkend voorschrift. Die kostprijs wordt gebaseerd op de rente van de lening die is aangetrokken voor de verstrekte lening. Die rente moet worden verhoogd met een risico-opslag voor de kans dat de (een deel van) de lening niet wordt terugbetaald (debiteurenrisico). Daarnaast moeten voor het bepalen van die kostprijs natuurlijk als directe kosten ook de afsluitkosten e.d. worden meegenomen.

Artikel 18. Prijzen economische activiteiten

Eerste tot en met derde lid
In de Wet Markt en Overheid (waarmee de Mededingingswet is gewijzigd) is opgenomen dat als een gemeente goederen, diensten of werken levert aan overheidsbedrijven of derden zij deze activiteiten niet mag bevoordelen als het economische activiteiten betreft. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met andere ondernemingen treedt.

Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in dat ten minste een integrale kostprijs voor de levering van goederen, diensten en werken en het verstrekken van leningen garanties en kapitaal in rekening moet worden gebracht.

Vierde lid
Van dit verbod kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het publiek belang. Daarvoor is wel nodig dat in een raadbesluit het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het raadbesluit moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. Het besluit moet worden bekendgemaakt in een officieel elektronisch publicatieblad en moet open staan voor bezwaar en beroep. Belanghebbenden kunnen dan binnen uiterlijk zes weken na bekendmaking van het besluit een bezwaarschrift indienen bij de gemeente (artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb)). De gemeente moet binnen zes weken een besluit nemen over het bezwaarschrift of – indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Awb is ingesteld

– binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Bij afwijzing van de bezwaren kan de belanghebbende beroep instellen bij de bestuursrechter.

Vijfde lid
Voor het verplicht in rekening brengen van minimaal een integrale kostprijs voor de levering van goederen, werken en diensten of voor het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal geldt een aantal uitzonderingen (artikel 25h van de Mededingingswet).

Artikel 19. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

Eerste lid
Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten, leges en heffingen is een bevoegdheid van de raad. Deze bevoegdheid kan niet worden gedelegeerd (artikel 156 van de Gemeentewet). Het eerste lid bepaalt dat de raad de tarieven voor de belastingen, rioolheffingen, afvalstoffenheffing [**… (verdere opsomming van rechten en leges waarvan het wenselijk wordt geacht de tarieven jaarlijks vast te stellen)**] jaarlijks vaststelt.

Het vaststellen van prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, diensten en werken die niet vallen onder artikel 229 van de Gemeentewet, is een privaatrechtelijke besluit. Deze besluiten zijn een bevoegdheid van burgemeester en wethouders (artikel 160, eerste lid, onder e, van de Gemeentewet), maar hebben wel invloed op de hoogte van de inkomsten en raken daarom ook het budgetrecht van de raad.

Tweede lid
Burgemeester en wethouders bieden met een vaste frequentie aan de raad een nota met daarin de kaders voor de te hanteren prijzen, huren en tarieven voor erfpacht. De raad stelt deze nota vast.

Artikel 20. Financieringsfunctie
Artikel 212, tweede lid, onder c, van de Gemeentewet bevat de bepaling, dat de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Artikel 20 bevat kaders voor het financieringsbeleid. De kaders voor de financiële organisatie van de financieringsfunctie staan in artikel 29.

Eerste lid
In aanvulling op de regels uit de Wet financiering decentrale overheden (hierna: Wet fido) en daarop gebaseerde besluiten en regelingen stelt het eerste lid een aantal aanvullende kaders. Zo mag geen gebruik worden gemaakt van financiële derivaten. Gemeenten mogen alleen leningen en garanties verstrekken en financiële participaties aangaan voor het behartigen van een publiek belang (artikel 2 van de Wet fido). Daarbij bepaalt artikel 160, tweede lid, van de Gemeentewet, dat een besluit tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen niet eerder wordt genomen dan nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en hij zijn wensen en bedenkingen ter kennis van burgemeester en wethouders heeft kunnen brengen.

[*Tweede lid*
Het tweede lid dragen burgemeester en wethouders op bij het verstrekken van leningen, garanties en risicodragend kapitaal zo mogelijk zekerheden te bedingen om zo het financiële risico waaraan de gemeente bloot komt te staan, te verminderen. Dit is zeker als het om grote bedragen gaat, iets om op te letten.

[*Derde lid*
Het derde lid bepaalt, dat voor het verlenen van garanties een voorziening wordt gevormd voor het risico dat de gemeente loopt. Daarmee komt de verlening van garanties expliciet onder het budgetrecht van de raad te vallen en is ook voor de verlening van garanties tegen marktconforme tarieven instemming van de raad vereist.]

Artikel 21. Lokale heffingen
De artikelen 21 tot en met 27 geven aan wat er in de paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid van de begroting en de jaarstukken ten minste moet staan, conform het BBV. In de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) kan de raad bepalen, dat hij ook over aanvullende zaken in de paragrafen wil worden geïnformeerd.

In artikel 10 van het BBV staat welke informatie de paragraaf lokale heffingen van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In dit artikel wordt de aanvullende informatievraag van de raad gedefinieerd. Een deel van de aanvullende informatie dient voor het met de begroting vaststellen van de gehanteerde omslagrente voor de kostprijsberekening van rechten en leges waarmee kosten in rekening worden gebracht. Ook wordt gevraagd de toerekening van de rente en de toerekening van de overheadkosten aan de verschillende rechten, leges en heffingen in beeld te brengen. De commissie BBV beveelt aan om in de paragraaf lokale heffingen van de begroting en de jaarstukken ook een overzicht op te nemen van de te onderscheiden lokale heffingen, de maatstaf en de doelstelling die wordt beoogd met het opleggen van de heffing (artikel 21, aanhef, en onder d.)

Artikel 22. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Eerste lid
Voor de begrippen netto schuld per inwoner en onbenutte belastingcapaciteit zijn de definities gevolgd die www.waarstaatjegemeente.nl toepast voor de financiële kengetallen over de gemeentefinanciën.

Tweede lid
In artikel 11 van het BBV staat welke informatie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In dit artikel wordt de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd. Er is opgenomen, dat de raad voor het vormen van een oordeel over het weerstandsvermogen in deze paragraaf ook wordt geïnformeerd over de ontwikkeling van de netto schuld per inwoner, de ontwikkeling van het saldo van baten en lasten als aandeel van de inkomsten en over de onbenutte belastingcapaciteit als aandeel van de inkomsten. Met deze aanvulling op de wettelijk verplichte financiële kengetallen komt de set financiële kengetallen overeen met die van www.waarstaatjegemeente.nl.

Artikel 23. Onderhoud kapitaalgoederen
In artikel 12 van het BBV staat welke informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten.

[*Eerste lid*
In het eerste lid wordt de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf geformuleerd.]

Tweede tot en met vierde lid
Het tweede tot en met vierde lid bevatten bepalingen waaruit volgt dat burgemeester en wethouders ten minste eens in de [**aantal**] jaar de raad onderhoudsplannen aanbieden over respectievelijk het onderhoud openbare ruimte, het onderhoud riolering en het onderhoud gebouwen. Hiermee kan de raad de kaders voor het toekomstig onderhoudsniveau vaststellen.

[***Artikel 24. Financiering***
In artikel 13 van het BBV staat welke informatie de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In aanvulling daarop is in dit artikel de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd.]

Artikel 25. Bedrijfsvoering
In artikel 14 van het BBV staat welke informatie de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In dit artikel is de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd.

Onder f
In verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en jaarstukken ook een grotere rol gekregen. De commissie BBV doet hierover een aantal stellige uitspraken:

- Burgemeester en wethouders geven in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.
- Indien de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moeten burgemeester en wethouders hierover rapporteren via de paragraaf bedrijfsvoering.
- Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet fido en de bijbehorende ministeriële regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Overigens adviseert de commissie BBV ook om afspraken te maken tussen raad en burgemeester en wethouders over de wijze waarop met niet financiële onrechtmatigheden wordt omgegaan. Daarnaast adviseert de commissie BBV om geconstateerde fraude door eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering.

De raad kan ervoor kiezen om een rapportagegrens vast te leggen voor het toelichten van onrechtmatigheden in de paragraaf bedrijfsvoering, die afwijkt van de verantwoordingsgrens die is vastgelegd in artikel 11. Burgemeester en wethouders moeten in de paragraaf bedrijfsvoering een nadere toelichting geven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen[*, voor zover deze de rapportagegrens overschrijden. De rapportagegrens kan ook bestaan uit kwalitatieve criteria (bijvoorbeeld afwijkingen die geregeld voorkomen).*]

[***Artikel 26. Verbonden partijen***
In artikel 15 van het BBV staat welke informatie de paragraaf verbonden partijen van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In dit artikel is deze aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd.]

Artikel 27. Grondbeleid

[*Eerste lid*
In artikel 16 van het BBV staat welke informatie de paragraaf grondbeleid van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In het eerste lid is de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd.]

Tweede lid
Burgemeester en wethouders bieden eens in de [**aantal**] jaar aan de raad een nota grondbeleid aan. Met de nota kan de raad de kaders voor het toekomstig grondbeleid vaststellen.

Derde lid
De commissie BBV adviseert gemeenten een grondprijzenbrief op te stellen met een vastgestelde uitgifteprijs voor zowel maatschappelijke grond als intern door te leveren grond, waar bij interne levering alleen fiscaal gezien winsten of verliezen worden gerealiseerd. Herwaardering van gronden is binnen het BBV niet toegestaan.

Vierde lid
De commissie BBV beveelt aan om de keuze om de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties tegen [contante **OF** nominale] waarde te waarderen, vast te leggen in de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet).

Artikel 28. Administratie
Onder artikel 28 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeentelijke administratie.

Artikel 29. Financiële organisatie
Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 160 van de Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Deze bevoegdheid betreft ook het stellen van regels voor de financiële organisatie, blijkt uit het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State en het nader rapport uit 2003 over de wijziging van artikel 212 van de Gemeentewet.

Artikel 29 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie burgemeester en wethouders beleid en interne regels stellen. Om hier invulling aan te geven ligt het voor de hand dat burgemeester en wethouders een organisatiebesluit en een treasurystatuut vaststellen en dat burgemeester en wethouders de volmachten en mandaten alsook de kostenverdeelsleutels voor de (extracomptabele) kostentoerekening vastleggen.

Onder f
Bij het beleid en de interne regels voor de inkoop en aanbesteding kan gedacht worden aan een inkoopreglement en ook aan gemeentelijke inkoopvoorwaarden.

Onder g
Bij het beleid en de interne regels voor steunverlening en subsidieverstrekking gaat het om procedures die naleving van de Europese staatssteunregels en regels voor diensten van algemeen economisch belang, de Awb en de [**citeertitel Algemene subsidieverordening 2013**] waarborgen.

Onder h
In geval van fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik gaat het bijvoorbeeld om het treffen van voldoende verificatiemaatregelen vooraf van de antecedenten van een aanvrager van een gemeentelijke subsidie, zodat subsidies wel daadwerkelijk worden verstrekt aan rechthebbenden. De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en het financieel beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen.

Onder i
Onder i is de opdracht neergelegd voor burgemeester en wethouders voor de registratie van de prestaties en de maatschappelijke effecten, die de raad kan betrekken bij de beoordeling van de jaarrekening.

Artikel 30. Interne controle

Eerste lid
De accountant toetst jaarlijks of de gemeenterekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën. Het eerste lid draagt burgemeester en wethouders op maatregelen te treffen, zodat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen, rechtmatig (zijn) verlopen.

Tweede lid
Het tweede lid bepaalt, dat burgemeester en wethouders maatregelen treffen, zodat wordt gecontroleerd of de administratie van materiële bezittingen zoals gebouwen, voertuigen, computers, voorraden en de administratie van het financieel vermogen zoals aandelen en overeenkomsten van leningen, geldmiddelen, debiteurenvorderingen e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeente daadwerkelijk bezit. Voor veel van deze bezittingen wordt een jaarlijkse controle gevraagd.

Eens in [**aantal (bijvoorbeeld 4 of 5)**] jaar moet worden gecontroleerd of de administratie van registergoederen en bedrijfsmiddelen overeenkomt met het daadwerkelijke bezit.

Artikel 31. Intrekking oude regeling
Volgens de Gemeentewet is een begrotingsjaar gelijk aan een kalenderjaar. In begrotingsjaar t worden de jaarstukken uit het begrotingsjaar t-1 vastgesteld, wordt uitvoering gegeven aan de begroting voor het jaar t en wordt tot slot de begroting voor het jaar t+1 vastgesteld. De nieuwe verordening is van toepassing op alle stukken die betrekking hebben op het begrotingsjaar t+1 en later.

De oude verordening is ondanks het intrekken nog wel van toepassing op de jaarstukken van het begrotingsjaar t-1 en de begroting en jaarstukken van het jaar t. Hiervoor is in het artikel een overgangsbepaling opgenomen.

Artikel Modelverordening	T.o.v. modelverordening	T.o.v. FV 2017
1. Definities	Toegevoegd t.o.v. modelverordening: definities van begroting, jaarstukken, begrotingscriterium, misbruik en oneigenlijk gebruik criterium, voorwaardencriterium. Verwijderd: definitie overheidsbedrijf (komt verder niet terug)	Verwijderd: definities overheidsbedrijf (komt verder niet terug) en inkomsten (definitie niet in overeenstemming met gebruik in FV 2023).
2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen	Verwijderd: lid 2 en lid 3. Lid 2: zie ook 3.1.b waar mogelijkheid voor aanvullende beleidsindicatoren is opgenomen. Lid 3: geïntegreerd in lid 1.	toevoeging op basis van modelverordening van lid 2
3. Inrichting begroting en jaarstukken	Lid 2: aangepast op de Aalsmeerse situatie met toevoeging MeerjarenInvesteringenProgramma (MIP) en Meerjarenprogramma Buitenruimte (MPP). De wijze waarop inzicht wordt gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie van de gemeente volgt uit artikel 2.7 Treasurystatuut en is daarom geen onderdeel van lid 2 van dit artikel in FV. Verplichte toelichting in begroting volgt uit artikel 20 lid 2c van BBV	toevoegingen/ wijziging op basis van modelverordening
4. Kaders begroting en meerjarenraming	Lid 1: toegevoegd de onderwerpen welke in ieder geval onderwerp zijn van de Kadernota.	Lid 1: toegevoegd de onderwerpen welke in ieder geval onderwerp zijn van de Kadernota. Lid 2: post onvoorzien opgenomen cf. advies cie BBV
5. Autorisatie begroting en investeringskredieten	Toevoeging van lid 3 waarin een aantal spelregels voor het sluitend houden van de begroting zijn opgenomen. Lid 4: in overeenstemming gebracht met artikel 7a FV 2017. Lid 6: het college informeert de gemeenteraad over de impact van <u>nieuwe</u> investeringen groter dan € 1.000.000 (nieuw kader). Over reeds in de begroting opgenomen investeringen wordt de raad reeds geïnformeerd (zie ook artikel 3 FV en artikel 2.7 Treasurystatuut). Lid 2 en 7 (keuze)artikelen uit modelverordening niet overgenomen): lid 2 is niet conform Aalsmeerse werkwijze, 7 is onderdeel van nota vaste activa.	uitbreiding t.o.v. FV 2017 met lid 3 tot en met 6
6. Tussentijdse rapportages	Lid 1: aansluiting bij de huidige werkwijze van de tussentijdse rapportages. Lid 2: verdere uitwerking van de onderwerpen waarop in de tussentijdse rapportages wordt ingegaan.	Lid 1: nadere duiding van het moment waarop de raad de de tussentijdse rapportages van het college kan verwachten. Lid 3 FV 2023 = lid 2 FV 2017

7. Jaarstukken	Lid 1: geschrapt. Overbodig lid Lid 2: aansluiting met huidige werkwijze Toegevoegd lid 3: aanvullende voorwaarden voor tussentijdse resultaatbestemming in 2e tussentijdse rapportage opgenomen. Deze zijn nu onderdeel van de nota reserves, voorzieningen en risicobeleid 2020. Verhogen van het veilig te stellen bedrag van € 15.000 naar € 20.000.	Dit artikel bestond niet in FV 2017.
8. Informatieplicht	Titel gewijzigd van Wensen en bedenkingen over grote onderwerpen naar Informatieplicht. Toegevoegd lid e: informatie over verbonden partijen Facultatieve lid 2 FV modelverordening niet opgenomen (aangaan van een extra zienswijze procedure bij bedragen groter dan x).	7. Informatieplicht - hernummering Lid 7a FV 2017 overgebracht naar lid 4 FV 2023
9. EMU-saldo		8. EMU-saldo - hernummering
10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording	Nieuw artikel. Lid 1 geschrapt: overbodig Lid 2: verantwoordingsgrens - kader gesteld op 3% (conform controleprotocol) Lid 3: kader voor rapportage afwijkingen gesteld op € 40.000 (conform afwijkingen tussentijdse rapportages)	
11. Voorwaardencriterium	Nieuw artikel. Lid 1 is definitie. Opgenomen in artikel 1. Lid 2: uiterste datum aanbieden controleprotocol en normenkader gesteld op 31 december van het verantwoordingsjaar.	
12. Begrotingscriterium	Nieuw artikel. Lid 1 is definitie. Opgenomen in artikel 1.	
13. Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium	Nieuw artikel. Lid 1 is definitie. Opgenomen in artikel 1.	

14. Waardering en afschrijving vaste activa	Lid 1: keuze voor een separate nota vaste activa om kaders m.b.t. waardering en afschrijving vast te leggen in plaats van deels in de FV en deels in een bijlage van de jaarstukken en/of aparte raadsbesluiten (huidige werkwijze). Lid 2: Aanvulling van de onderwerpen waarvoor in de nota vaste activa in ieder geval de kaders worden vastgelegd. Lid 3: Met het beschikbaar stellen van inzicht in het MIP wordt transparantie beoogd in de financiële effecten van voorgenomen meerjareninvesteringen.	9. Waardering en afschrijving van vaste activa - hernummering. Lid 1. Zie toelichting bij modelverordening. Lid 4. Kosten van het afsluiten van geldleningen en dis(agio) worden afgeschreven in de looptijd van de leningen. In de huidige FV komen deze kosten direct ten laste van de exploitatie (zie lid 3 en 4 van FV 2017).
15. Voorziening voor oninbare vorderingen	Niet verplicht artikel. Tekst aangepast dat het college verantwoordelijk is voor het opstellen van de beleidsregels om voorziening voor oninbaarheid te bepalen. Uitvoering ligt bij de AA organisatie.	10. Voorziening voor oninbare vorderingen - hernummering. Gedetailleerde beleidsregels vervangen door zinsnede dat het college verantwoordelijk is voor het opstellen ervan.
16. Reserves en voorzieningen	Lid 1: vervallen. Is onderdeel van Treasurystatuut 2023 (zie artikel 2.18). Lid 2, 3 en 4 samengevoegd tot één artikel met de strekking dat e.e.a. nader wordt uitgewerkt in een aparte nota reserves en voorzieningen die door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Lid 5: optioneel artikel, opgenomen, maar aangepast dat toetsing van de reserves plaatsvindt in het kader van de Kadernota, zodat deze onderdeel zijn van de integrale afweging die bij dat document plaatsvindt	11. Reserves en voorzieningen - hernummering Lid 3 is vervallen. Voor reserves en voorzieningen en weerstandsvermogen en risicomanagement worden twee aparte nota's opgesteld.
17. Kostprijsberekening	Aansluiting bij de gebruikelijke werkwijze, zoals vastgelegd in de FV 2017	12. Kostprijsberekening - hernummering
18. Prijzen economische activiteiten		13. Prijzen economische activiteiten - hernummering. Tekst aangepast op model FV 2023
19. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen	Lid 1 aangepast op huidige werkwijze conform FV 2017	14. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen. Op basis van model FV 2023 lid 2 toegevoegd en aangepast aan huidige werkwijze
20. Financieringsfunctie	keuze voor lid 2: aparte nota conform huidige FV 2017	15. Financieringsfunctie - hernummering
21. Lokale heffingen	Lid b en c niet opgenomen. Toelichting b: de uitkomst van de berekening van het omslagpercentage is onderdeel van de paragraaf uitgangspunten van de Kadernota en de begroting. De berekening zelf wordt niet opgenomen. Toelichting c: de gemeente rekent geen rente toe aan reserves en voorzieningen - overbodig.	16. Lokale heffingen - hernummering Opnemen lid d (als b) van de modelverordening FV 2023

22. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Artikel model FV vervangen door artikelen waarin is bepaald dat de gemeente een nota weerstandsvermogen en risicobeheersing opstelt waarin wordt toegelicht op welke wijze zij invulling geeft aan risicomanagement alsmede het minimale weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit. De aanvullende suggesties die door de adviescommissie van de VNG zijn gedaan zijn momentopnamen en daarmee minder geschikt voor het risicomanagementproces. Daarnaast betreft de door de commissie benoemde aanvullende informatie informatie die op een ander plaats in de begroting reeds is opgenomen en minder zegt over het vermogen om risico's op te vangen.	18. Weerstandsvermogen en risicobeheersing - hernummering
23. Onderhoud kapitaalgoederen	Tekst uit de verordening 2017 opgenomen. Deze is compleet en dekt meer de lading dan de tekst uit de modelverordening.	19 Onderhoud kapitaalgoederen - hernummering
24. Financiering	Niet opgenomen. De informatievoorziening over de treasuryfunctie is onderdeel van het Treasurystatuut (zie 2.19)	
25. Bedrijfsvoering	24. Bedrijfsvoering - hernummering Aanvulling van lid 2 met de voor Aalsmeer relevante onderwerpen.	20. Bedrijfsvoering - hernummering Uitbreiding van het artikelen met de onderwerpen die in ieder geval in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken aan de orde moeten komen.
26. Verbonden partijen	Niet opgenomen. Geen aanvullende eisen ten opzichte van de in artikel 15 van het BBV geformuleerde onderdelen die onderdeel zijn van de paragraaf verbonden partijen van de begroting en de jaarstukken.	21. Verbonden partijen (waren geen andere eisen dan artikel 15 BBV geformuleerd) - daarmee feitelijk overbodig.
27. Grondbeleid	25. Grondbeleid - hernummering Lid 1 geschrapt (volgt uit artikel 16 BBV). Lid 2: toegevoegd nota bovenwijkse voorzieningen. Lid 2 b, c en d overgeheveld naar lid nieuwe 4 a, b en c (gaat over MPG) Lid 4 (nieuw 3): voorziening voor verliesgevend grexen wordt bepaald op contante waarde (nieuw kader conform huidige werkwijze).	22. Grondbeleid - hernummering Lid 1 FV 2017 = lid 4 FV 2023. Lid 3 is vervallen (want overbodig, vergelijk lid 1 FV 2023)
28. Administratie	26. Administratie - hernummering	23. Administratie - hernummering
29. Financiële organisatie	27. Financiële organisatie - hernummering	24. Financiële organisatie - hernummering
30. Interne controle	28. Interne controle - hernummering	25. Interne controle - hernummering
31. Intrekking oude regeling	29. Intrekking oude regeling - hernummering	26. Intrekking oude regeling - hernummering

32. Inwerkingtreding en citeertitel

30. Inwerkingtreding en citeertitel - hernummering

27. Inwerkingtreding en citeertitel - hernummering

NOTA

VASTE ACTIVA

Gemeente Aalsmeer

2023

De raad van de gemeente Aalsmeer:

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van [datum];

gezien het advies van de auditcommissie van [datum];

gezien het advies van de commissie Maatschappij en Bestuur van [datum]

gelet op het bepaalde in de Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2023;

b e s l u i t:

vast te stellen de Nota vaste activa gemeente Aalsmeer 2023

INHOUDSOPGAVE

1.`INLEIDING 1

1.1 Aanleiding 1

1.2 Doel van de nota en wettelijk kader 1

1.3 Uitgangspunten 1

1.4 Beschikbaar stellen investeringskredieten 1

1.5 Begrip activa/ afkadering nota 2

1.6 Bijlagen 3

2. SAMENVATTING UITGANGSPUNTEN NOTA VASTE ACTIVA 2023 GEMEENTE AALSMEER 3

3.1 Activering 4

3.1.1 Algemeen 4

3.1.2 Vervangingsinvestering 5

3.1.3 Componentenbenadering 5

3.1.5 Activering immateriële vaste activa 6

3.1.6 Activering materiële vaste activa 7

3.1.7 Activering financiële vaste activa 7

3.1.8 Activeren versus (groot) onderhoud 7

3.1.9 Grensbedrag activeren 7

3.1.10 Looptijd investeringskredieten 8

3.2 Waardering 8

3.2.1 Waardering vaste activa 8

4. AFSCHRIJVING 9

4.1 Algemeen 9

4.2 Wettelijke of andere voorschriften 9

4.3 Afschrijvingsbasis 9

4.4 Afschrijvingsmethode 9

4.5 Afschrijvingstermijn 9

4.5.1 Algemeen 9

4.5.2 Afschrijvingstabel 9

4.5.3 Start van de afschrijving 10

4.6 Afschrijven tot restwaarde 10

5. SLOTBEPALINGEN 10

5.1 Inwerkingtreding 10

5.2 Citeertitel 10

Bijlage 1 Afschrijvingstabel Nota vaste activa gemeente Aalsmeer 2023 11

1.`INLEIDING

1.1 Aanleiding
In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt in hoofdstuk 5, de artikelen 59 tot en met 65 ingegaan op de waardering, activering en afschrijving van vaste activa. In aanvulling daarop heeft de commissie BBV aanvullend twee notities (Materiële Vaste Activa · Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)) uitgebracht:

- Notitie materiële vaste activa
- Notitie erfpacht gronden

Het is noodzakelijk om aanvullend daarop uitgangspunten vast te stellen voor de waardering en afschrijving van de vaste activa, omdat deze niet rechtstreeks uit voornoemde regelgeving volgt. Het BBV geeft gemeenten de ruimte daarin om een aantal eigen kaders te stellen.
Voor Aalsmeer is dit een nieuwe nota en volgt uit artikel 14 van de Financiële verordening 2023 Aalsmeer.

De overweging voor deze aparte nota is om kaders met betrekking tot waardering en afschrijving op één plek vast te leggen in plaats van deels in de Financiële verordening, deels in een bijlage van de jaarstukken en/ of aparte raadsbesluiten (= huidige werkwijze).

1.2 Doel van de nota en wettelijk kader
De gemeente handelt naar het BBV, dat onder meer financiële spelregels voorschrijft ten aanzien van vaste activa. In de uitwerking van deze regels heeft de gemeente op onderdelen beleidsvrijheid. Deze onderdelen zijn: waardering van vaste activa, investeringen, kapitaallasten en onderhoud kapitaalgoederen.

Het doel van deze nota is het formuleren van kaders, beleid en vastlegging van uniforme regels voor:
a. de wijze waarop voorstellen voor investeringen worden aangeboden en geautoriseerd door de raad, in aanvulling op wat in de financiële verordening is vastgelegd;
b. de afschrijvingsmethode en afschrijvingstermijn per categorie;
c. het moment van starten met afschrijven;
d. grensbedrag activeren;
e. de componentenbenadering;
f. restwaarde;
g. looptijd van investeringskredieten;
h. vervaardigingprijs/ toerekenbare kosten;
i. kosten van onderzoek en ontwikkeling;
j. automatisch afsluiten van kredieten;
k. bijdragen in activa in eigendom van derden;
l. levensduur verlengend onderhoud.

De uitgangspunten van deze nota worden onder andere zichtbaar in de begroting en de jaarrekening, waarbij naast de kaders uit deze nota uiteraard ook rekening wordt gehouden met de richtlijnen uit het BBV.

Deze nota sluit aan bij de Gemeentewet (artikel 212), bij het BBV en de interpretatie van onderwerpen zoals weergegeven in notities van de commissie BBV.
In die notities zijn ook stellige uitspraken opgenomen die bedoeld zijn om meer handvatten te geven bij de uitvoering.

1.3 Uitgangspunten
De uitgangspunten in deze nota zijn omkaderd.
In hoofdstuk 2 van deze nota is een samenvatting van de uitgangspunten opgenomen.
Uitgangspunt is dat deze leidend zijn, maar van deze uitgangspunten mag door raadsbesluit worden afgeweken. De afwijking moet in dat geval worden onderbouwd in het raadsvoorstel. Dit kan een specifiek voorstel zijn of het (meerjaren) investeringsplan bij de kadernota of de begroting.

1.4 Beschikbaar stellen investeringskredieten
In deze nota staan de interne en externe regelgeving voor de administratieve verwerking van investeringen centraal. Voor investeringen worden via de budgetcyclus of via een separaat voorstel bedragen beschikbaar gesteld zogenaamde investeringskredieten.

Voor de bevoegdheden van college en raad ten aanzien van investeringskredieten wordt verwezen naar de door uw raad vastgestelde Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2023 ex. art. 212 Gemeentewet.

Uitgangspunt
1. De bevoegdheden van de raad ten aanzien van investeringskredieten zijn vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2023 (ex. art. 212 Gemeentewet).

1.5 Begrip activa/ afkadering nota
Voordat in hoofdstuk 2 nader wordt ingegaan op de regels die het BBV gemeenten voorschrijft en de keuzes die een gemeente hierin heeft wordt eerst het begrip activa toegelicht.

Activa kunnen grofweg worden ingedeeld in vaste activa en vlottende activa.
Vaste activa zijn voor lange(re) tijd vastgelegde vermogensbestanddelen, zoals gebouwen, gronden, machines, verstrekte langlopende leningen en deelnemingen (aandelenkapitaal).
Vlottende activa zoals voorraden en liquide middelen zijn bezittingen die voor een kortere tijd (korter dan één jaar) zijn vastgelegd.
In deze nota gaat het om beleid ten aanzien van vaste activa.

De vaste activa kunnen worden onderverdeeld in:
- immateriële vaste activa (bijvoorbeeld kosten van onderzoek en ontwikkeling)
- materiële vaste activa (bijvoorbeeld gebouwen en wegen)
- financiële vaste activa. (bijvoorbeeld leningen en deelnemingen)

In het BBV wordt een onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economisch nut, economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en maatschappelijk nut.
Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/-of een bijdrage kunnen leveren aan het genereren van middelen. Voorbeelden hiervan zijn gebouwen. Iets dat te koop c.q. te verkopen is maakt het echter niet altijd verhandelbaar. Verkeersvoorzieningen, speeltoestellen en bankjes zijn gekwalificeerd als voorzieningen in de openbare ruimte. Al deze goederen leveren geen geld op, maar hebben wel een meerjarig maatschappelijk nut. Dergelijke investeringen worden gekwalificeerd als investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
Investeringen voor (riool- en afvalstoffen) heffingen moeten apart op de balans worden opgenomen vanwege de juridische consequenties bij een onjuiste kostentoerekening. Voor dergelijke investeringen is daarom een aparte categorie in het leven geroepen: economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Aalsmeer beschikt daarnaast over gronden die in erfpacht zijn uitgegeven. Deze zijn onderdeel van de materiële vaste activa van de gemeente.

Voor deze vaste activa gaat het eerst om de vraag wanneer en hoe een uitgave als vermogensbestanddeel op de balans wordt gezet (activeren). Vervolgens is de vraag tegen welk bedrag het actief op de balans moet worden gezet (waarderen). Als een actief op de balans is opgenomen resteert de vraag wat de levensduur is van een actief en hoe de waardevermindering zichtbaar wordt gemaakt: afschrijven.

Schematisch wordt het bovenstaande als volgt weergeven:

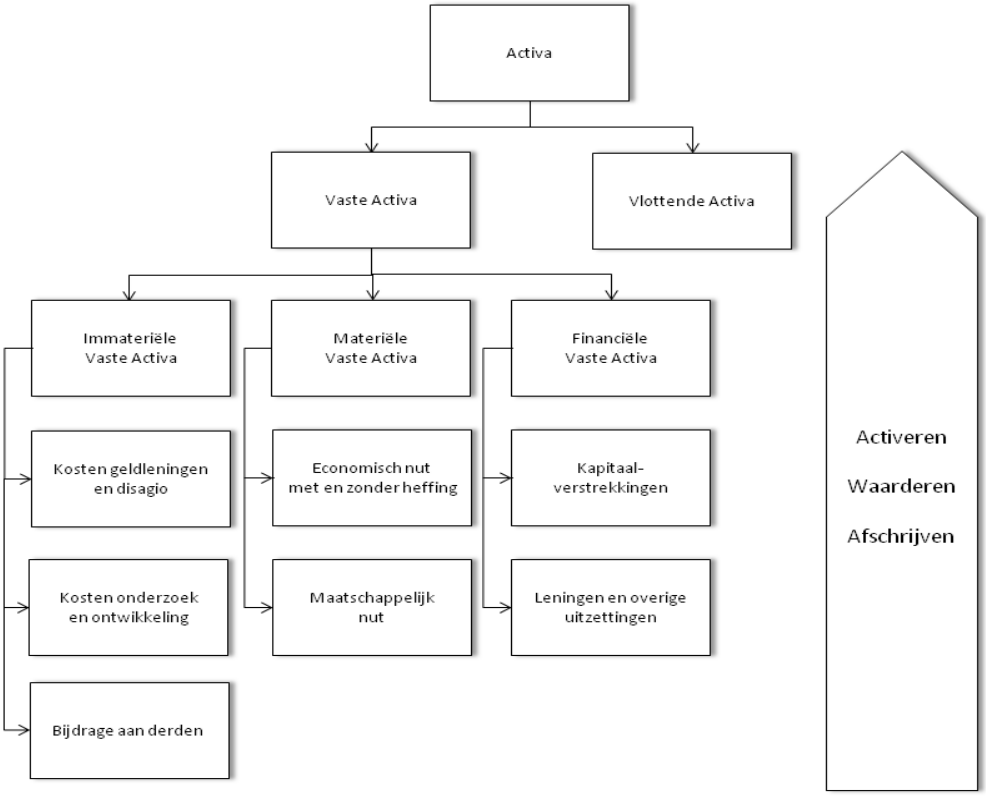

1.6 Bijlagen
Als bijlage is aan deze nota toegevoegd: bijlage 1: Afschrijvingstabel nota vaste activa 2023 gemeente Aalsmeer.

2. SAMENVATTING UITGANGSPUNTEN NOTA VASTE ACTIVA 2023 GEMEENTE AALSMEER

1. De bevoegdheden de raad ten aanzien van investeringskredieten zijn vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2023 (ex. art. 212 Gemeentewet).

Activering

2. De gemeente neemt in haar Kadernota en begroting een meerjaren investeringenplan (MIP) op.
3. "Bouwen voor (commerciële) derden" is in beginsel geen taak van de gemeente is. De uitzonderingen om dit toch te doen zijn het realiseren van combigebouwen waarin (maatschappelijke) functies/voorzieningen sterk verweven zijn. De in het MIP opgenomen posten zijn onder voorbehoud van de nader uit te werken investeringsvoorstellen en daarbij te waarborgen randvoorwaarden
4. Vervanging van een in de staat van investeringen (aan het einde van de economische of technische levensduur) opgenomen investering is geen automatisme.
   De noodzaak tot vervanging (technisch of economisch) moet onderbouwd worden.
5. Bij een noodzakelijke vervanging van een nog niet volledig afgeschreven actief wordt de restant boekwaarde van het actief direct afgeboekt.
6. De componentenbenadering wordt waar mogelijk toegepast. In het raadsvoorstel wordt gebruik van de componentenbenadering toegelicht.
7. Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in principe niet geactiveerd.
   Een uitzondering hierop zijn de voorbereidingskosten voor grondexploitaties waarbij geldt dat moet worden voldaan aan de voorwaarden zoals vastgelegd in de notitie grondbeleid van de commissie BBV.
8. Bijdragen aan activa in eigendom van derden mogen worden geactiveerd indien aan de in artikel 61 BBV (Artikel 61 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) genoemde voorwaarden wordt voldaan.
9. In de periodiek te actualiseren beheerplannen wordt duidelijk aangegeven:

a. wat onder klein onderhoud wordt verstaan.
   Het jaarlijks noodzakelijke exploitatiebudget wordt daarop afgestemd;
b. wat onder groot onderhoud wordt verstaan.
   De kosten worden gedekt via een exploitatiebudget, met eventuele toevoeging aan een daartoe gevormde reserve onderhoud of komen ten laste van een gevormde voorziening groot onderhoud.

10. Activa met een economisch nut of maatschappelijk nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 20.000 worden niet geactiveerd.
11. Wijzigingen in het investeringsschema en de financiële gevolgen hiervan worden gerapporteerd via de P&C cyclus (conform de kaders in de Financiële verordening).
12. Indien ultimo het boekjaar het restant van het openstaande investeringskrediet kleiner is dan € 2.000 wordt het krediet in principe automatisch afgesloten
13. Niet bestede investeringskredieten mogen maximaal twee keer doorgeschoven. Het college kan een gemotiveerd voorstel aan de raad voorleggen om van dit uitgangspunt af te wijken. Het doorschuiven van een krediet verlangt een raadsbesluit.
14. Verschuivingen tussen de jaarbedragen van een investering als gevolg van wijzigingen in de planning zijn toegestaan, mits de investering conform de door de raad vastgestelde doelen en voorwaarden wordt gerealiseerd, het totaal beschikbaar gestelde krediet niet wordt overschreden en het moment van start afschrijving niet wijzigt.

Waardering

15. Voor de waardering van een investering geldt de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Er vindt geen toerekening plaats van personele kosten en indirecte kosten zoals overhead en rente.
16. Voorbereidende kosten van een investeringskrediet worden geactiveerd voor zover deze bestaan uit externe inhuur en/ of advieskosten.

Afschrijven

17. Vaste activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode.
18. De afschrijvingstermijn is gebaseerd op de economische levensduur.
19. In principe worden de in de afschrijvingstabel in bijlage 1 vermelde afschrijvingstermijnen gehanteerd.
20. Het eerste jaar waarover wordt afgeschreven is het jaar volgend op het jaar van oplevering.
21. Bij afschrijving wordt geen rekening gehouden met een restwaarde, tenzij er sprake is van een strategische aankoop. In dat geval is de restwaarde maximaal de waarde van de onderliggende grond.

3. ACTIVERING EN WAARDERING

3.1 Activering

3.1.1 Algemeen

Het BBV schrijft voor dat gemeenten gebruik maken van een zogenaamd stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat op het begrotingssaldo van een bepaald boekjaar slechts uitgaven mogen drukken die op dat jaar betrekking hebben. Daarom moeten uitgaven voor bezittingen met meerjarige levensduur worden “geactiveerd”. Met activeren wordt de waarde van de bezitting op de balans gezet. Elk jaar gedurende de levensduur wordt een deel van de waarde ten laste van het begrotingssaldo gebracht. Dit noemen we afschrijven.

3.1.2 Meerjareninvesteringsplan

Conform artikel 4 lid 1 en 14 lid 3 van de Financiële verordening van de gemeente Aalsmeer biedt het college de raad jaarlijks een meerjareninvesteringsplan (MIP) aan als onderdeel van de Kadernota en de begroting, waarbij inzicht wordt verschaft in de afzonderlijk geplande investeringen en de daarmee gepaard gaande kapitaallasten voor de komende meerjarenperiode. De investeringen uit het meerjarenplan buitenruimte maken daar onderdeel van uit. Ook wordt inzicht gegeven in het effect van het investeringsplan op de liquiditeitsprognose
Het MIP geeft een overzicht van de nieuwe investeringen en de vervangingsinvesteringen.

De bestaande gedragslijn bij investeringen voor derden tegen kostendekkende vergoeding (rendabele investeringen) is, dat “bouwen voor (commerciële) derden” in beginsel geen taak van de gemeente is. De uitzonderingen om dit toch te doen zijn het realiseren van combigebouwen waarin (maatschappelijke) functies/voorzieningen sterk verweven zijn. De gemeente draagt hier

een meerjarig risico, zoals bij eventuele toekomstige (onverhoopte) leegstand en rentestijgingen. De opgenomen posten zijn onder voorbehoud van de nader uit te werken investeringsvoorstellen en daarbij te waarborgen randvoorwaarden

Uitgangspunten
2. De gemeente neemt in haar Kadernota en begroting een meerjaren investeringenplan (MIP) op.
3. "Bouwen voor (commerciële) derden" is in beginsel geen taak van de gemeente is. De uitzonderingen om dit toch te doen zijn het realiseren van combigebouwen waarin (maatschappelijke) functies/voorzieningen sterk verweven zijn. De in het MIP opgenomen posten zijn onder voorbehoud van de nader uit te werken investeringsvoorstellen en daarbij te waarborgen randvoorwaarden.

3.1.2 Vervangingsinvestering
Op het moment dat een investering is afgeschreven betekent dit in veel gevallen dat de investering het jaar daarop ter vervanging op het investeringsplan wordt opgevoerd.
Vervanging is echter geen automatisme. Het is heel goed mogelijk dat de investering dan technisch nog niet afgeschreven is en nog enige tijd mee kan. In dat geval wordt de vervanging uitgesteld. Ook is het mogelijk dat vervanging niet meer aan de orde is, omdat andere alternatieven voorhanden zijn.
Dit wordt beoordeeld bij de actualisatie van het meerjaren investeringsplan. De beoordeling vindt plaats voorafgaand aan de kadernota (en bij uitzondering de begroting).
De financiële gevolgen worden verwerkt in respectievelijk de kadernota en eventueel de begroting.
Omgekeerd kan het voorkomen dat een bezitting aan vervanging toe is, terwijl deze nog niet helemaal afgeschreven is. In dat geval dient de restant boekwaarde afgeboekt te worden op het moment van vervanging.

Uitgangspunten
4.Vervanging van een op het investeringsplan opgenomen investering is geen automatisme. De noodzaak (technisch of economisch) moet aangetoond worden.
5. Bij een noodzakelijke vervanging van een nog niet volledig afgeschreven investering wordt de restant boekwaarde direct afgeboekt.

3.1.3 Componentenbenadering
De componentenbenadering houdt in dat de verschillende onderdelen van een actief afzonderlijk worden geactiveerd en dat op deze onderdelen wordt afgeschreven op basis van de voor dat onderdeel geldende gebruiksduur.

Indien de componentenbenadering wordt toegepast dan wordt de investering gesplitst in de volgende onderdelen:
- grondkosten
- gebouwen
- technische installaties, verwarming en verlichting
- inventaris

Hierbij wordt bewerkstelligd dat activa die naar aard en gebruik gelijksoortig zijn op dezelfde grondslag worden gewaardeerd en behandeld.
In de tabel met afschrijvingstermijnen (bijlage 1) is rekening gehouden met deze componentenbenadering.

Indien de gemeente voor deze benadering kiest, dan kan geen voorziening meer worden gevormd voor de kosten van groot onderhoud.
Kosten van noodzakelijke vervangingen worden in dat geval namelijk geactiveerd.

Uitgangspunt
6. De componentenbenadering wordt waar mogelijk toegepast. In het raadsvoorstel wordt gebruik van de componentenbenadering toegelicht.

In het BBV (artikel 33) wordt bij de vaste activa onderscheid gemaakt naar immateriële vaste activa, materiële vaste activa en financiële vaste activa.
Dit onderscheid is van belang bij de beantwoording van de vraag of bepaalde uitgaven al dan niet mogen/moeten worden geactiveerd.

3.1.5 Activering immateriële vaste activa
Immateriële vaste activa zijn investeringen waar geen bezittingen tegenover staan.
In artikel 34 van het BBV worden de immateriële vaste activa gedefinieerd als:
1. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en (dis)agio (zie hierna);
2. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
3. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Indien aan de voorwaarden voldaan wordt kunnen deze kosten geactiveerd worden. In deze paragraaf zijn de uitgangspunten opgenomen.

ad 1 Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en (dis)agio
Disagio is het verschil tussen het bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan en het lagere bedrag dat aan de geldnemer wordt uitgekeerd. In het BBV is bepaald dat een lening voor het totaalbedrag van de aangegane schuld moet worden gewaardeerd. Het verschil tussen het schuldbedrag en het door de geldgever verstrekte bedrag – het disagio – kan naar keuze al dan niet worden geactiveerd.
Als het disagio wordt geactiveerd, vindt afschrijving plaats conform art. 64, lid 4 BBV waarin is bepaald dat de afschrijvingsduur van dergelijke kosten maximaal gelijk is aan de looptijd van de lening.

In artikel 14 van de Financiële verordening 2023 gemeente Aalsmeer is opgenomen dat de kosten van het sluiten van geldleningen en (dis)agio worden geactiveerd en afgeschreven over een termijn die maximaal gelijk is aan de looptijd van de lening.

ad 2 Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief
Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden op grond van het BBV als immateriële activa aangemerkt. Voorbeelden van dit soort kosten zijn haalbaarheidsonderzoeken of kosten van deskundigen die diverse alternatieven uitwerken. Het zijn kosten die gemaakt worden voordat een definitieve keuze is gemaakt voor een bepaalde investering.

Kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden afzonderlijk verantwoord en maken geen onderdeel uit van de uiteindelijke investering.
Op grond van het BBV (artikel 60) mogen deze kosten alleen worden geactiveerd, als aan de volgende vier voorwaarden wordt voldaan:
1. de gemeente heeft de intentie om het actief te gebruiken of te verkopen;
2. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
3. het actief zal in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereren;
4. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen kunnen betrouwbaar worden vastgesteld.
Als aan deze voorwaarden wordt voldaan is de maximaal toegestane afschrijvingstermijn voor deze immateriële activa 5 jaar.
Als niet aan de hiervoor genoemde verplicht gestelde voorwaarden wordt voldaan mogen de kosten van onderzoek en ontwikkeling voor plannen niet worden geactiveerd maar moeten deze in één keer ten laste van het begrotingssaldo worden gebracht.
Uitgangspunt is dat kosten voor onderzoek en ontwikkeling uit voorzichtigheidsoverwegingen in principe niet geactiveerd worden.
Een uitzondering hierop betreft voorbereidingskosten voor grondexploitaties. Hiervoor geldt dat het activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling onder de immateriële vaste activa is toegestaan mits voldaan wordt voorwaarden zoals deze in de notitie grondbeleid van de commissie BBV zijn vastgelegd (5. Bouwgronden in exploitatie · Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

Uitgangspunt
7. Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in principe niet geactiveerd. Een uitzondering hierop zijn de voorbereidingskosten voor grondexploitaties waarbij geldt dat moet worden voldaan aan de voorwaarden zoals vastgelegd in de notitie grondbeleid van de commissie BBV.

ad 3 bijdragen aan activa in eigendom van derden
Een voorbeeld van de onder dit punt genoemde activa is een bijdrage ineens van de gemeente in de kosten van een clubgebouw. In het BBV (artikel 61) staat dat deze uitgaven mogen worden geactiveerd als aan in dat artikel benoemde vier voorwaarden wordt voldaan:
a.er sprake is van een investering door een derde;
b.de investering draagt bij aan de publieke taak;

c.de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
d.de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Uitgangspunt
8. Bijdragen aan activa in eigendom van derden mogen worden geactiveerd indien aan de in artikel 61 BBV (Artikel 61 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) genoemde voorwaarden wordt voldaan.

3.1.6 Activering materiële vaste activa
Onder materiële vaste activa worden investeringen verstaan waartegenover een actief staat waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In artikel 35 van het BBV is opgenomen op welke wijze materiële vaste activa op de balans worden opgenomen.
Artikel 35 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

3.1.7 Activering financiële vaste activa
In artikel 36 van het BBV is bepaald wat het BBV onder financiële vaste activa verstaat.
Artikel 36 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

3.1.8 Activeren versus (groot) onderhoud
Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden of weer te krijgen
Bij onderhoud wordt onderscheid gemaakt tussen klein en groot onderhoud:

1. klein onderhoud
Klein onderhoud betreft regelmatig voorkomend onderhoud (kort cyclisch onderhoud) van beperkte omvang. De commissie BBV geeft aan dat de kosten van klein onderhoud in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie komen. Dat geldt ook voor kosten van het wegwerken van achterstallig onderhoud. Deze moeten altijd ineens ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

2. groot onderhoud
Groot onderhoud (lang cyclisch onderhoud) moet de garantie bieden op een technisch goede en oorspronkelijke staat van de objecten tijdens de levensduur.

Levensduurverlengend onderhoud, zoals reconstructies en renovatie, impliceert het intreden van een nieuwe levensfase van een object. Dit is feitelijk geen groot onderhoud, maar zijn daarom investeringen die worden gepleegd ten behoeve van een bestaand actief en expliciet leiden tot een substantiële levensduurverlenging van betreffend actief.
De toegestane wijze van verwerken van de kosten van groot onderhoud is nader toegelicht in de nota reserves en voorzieningen.
Indien de componentenbenadering wordt toegepast (zie uitgangspunt 4 van deze nota) is er geen sprake van groot onderhoud, maar van een vervangingsinvestering.

Uitgangspunten
9. In de periodiek te actualiseren beheerplannen wordt duidelijk aangegeven:
a) wat onder klein onderhoud wordt verstaan en het jaarlijks daarvoor beschikbare exploitatiebudget wordt daarop afgestemd;
b) wat onder groot onderhoud wordt verstaan. De kosten worden gedekt via een exploitatie budget met eventuele toevoeging via resultaatbestemming aan een daartoe gevormde reserve onderhoud of komen ten laste van een vooraf gevormde voorziening onderhoud.

3.1.9 Grensbedrag activeren
Uitgaven die voldoen aan alle voorwaarden om te activeren, maar geen grote omvang hebben, worden om praktische redenen direct in het jaar van aanschaf of vervaardiging ten laste van het begrotingssaldo gebracht. Dit om de administratieve lasten te beperken en de overzichtelijkheid van de investeringsstaat te vergroten. Het minimumbedrag voor activeren bedraagt € 20.000.

Uitgangspunt
10. Activa met een economisch nut of maatschappelijk nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 20.000 worden niet geactiveerd.

3.1.10 Looptijd investeringskredieten
Uitgangspunt is dat de investeringskredieten in gebruik worden genomen in het jaar waarin ze beschikbaar zijn gesteld door de raad.
Met enige regelmaat ontstaat de behoefte om de restant investeringskredieten (gedeeltelijk) over te hevelen naar het volgende boekjaar.

Op vaste rapportagemomenten uit de P&C cyclus (kadernota, bestuursrapportages en jaarstukken) wordt informatie verstrekt over de voortgang/ uitputting van de investeringskredieten. Hiervoor zijn kaders vastgelegd in de Financiële verordening.
Aan de hand van die informatie worden de financiële gevolgen van veranderingen in het investeringsschema op de kredieten en de kapitaallasten gerapporteerd via de P&C cyclus.
Indien ultimo het boekjaar het restant van het openstaande investeringskrediet kleiner is dan € 2.000 wordt het krediet in principe automatisch afgesloten.

Niet bestede investeringskredieten mogen maximaal twee keer doorgeschoven worden. Het college doet in dat geval een gemotiveerd voorstel om van dit uitgangspunt af te wijken.
Indien een investeringskrediet na twee keer doorgeschoven te zijn niet is gestart wordt het krediet automatisch afgesloten. Het college doet indien noodzakelijk bij de Kadernota een nieuw voorstel aan de raad op het moment dat investeren aan de orde is.

Verschuivingen tussen de jaarbedragen van een investering als gevolg van wijzigingen in de planning zijn toegestaan, mits de investering conform de door de raad vastgestelde doelen en voorwaarden wordt gerealiseerd, het totaal beschikbaar gestelde krediet niet wordt overschreden en het moment van start afschrijving niet wijzigt.

Uitgangspunt
11. Wijzigingen in het investeringsschema en de financiële gevolgen hiervan worden gerapporteerd via de P&C cyclus (conform de kaders in de Financiële verordening).
12. Indien ultimo het boekjaar het restant van het openstaande investeringskrediet kleiner is dan € 2.000 wordt het krediet in principe automatisch afgesloten.
13. Niet bestede investeringskredieten mogen maximaal twee keer doorgeschoven. Het college kan een gemotiveerd voorstel aan de raad voorleggen om van dit uitgangspunt af te wijken. Het doorschuiven van kredieten verlangt een raadsbesluit.
14. Verschuivingen tussen de jaarbedragen van een investering als gevolg van wijzigingen in de planning zijn toegestaan, mits de investering conform de door de raad vastgestelde doelen en voorwaarden wordt gerealiseerd, het totaal beschikbaar gestelde krediet niet wordt overschreden en het moment van start afschrijving niet wijzigt.

3.2 Waardering

3.2.1 Waardering vaste activa
In artikel 63 van het BBV (Artikel 63 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) zijn de bepalingen opgenomen met betrekking tot de waardering van activa, namelijk verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs en een toelichting op deze begrippen.
In dat artikel is gesteld dat behalve de directe kosten, in de vervaardigingprijs ook een redelijk deel van de indirecte kosten, zoals bijvoorbeeld overhead, en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van dat actief wordt gewerkt kan worden toegerekend.

Ook is het is toegestaan om ook personeelslasten in de vervaardigingprijs op te nemen zolang ze direct zijn toe te rekenen aan de betreffende vaste activa.
In onze gemeente worden geen personeelskosten en dergelijke toegerekend aan de investeringen. Deze kosten worden gezien als reguliere werkzaamheden en komen ten laste van het begrotingssaldo. Dit om dekkingsproblemen te voorkomen**.**
Voorbereidende kosten zoals bestek gereedmaken van een bepaalde investering c.q. toezicht op uitvoering worden geactiveerd, voor zover deze bestaan uit externe inhuur en/ of advieskosten.

Indien op investeringen subsidies worden verkregen dan wordt hiermee pas rekening gehouden indien de beschikking is ontvangen. Dit is in lijn met het realisatiebeginsel dat stelt dat winsten pas worden genomen als deze zijn gerealiseerd.

Uitgangspunt
15. Voor de waardering van een investering geldt de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Er vindt geen toerekening plaats van personele kosten en indirecte kosten zoals overhead en rente.

16. Voorbereidende kosten van een investeringskrediet worden alleen geactiveerd als deze bestaan uit externe inhuur en/ of advieskosten.

4. AFSCHRIJVING

4.1 Algemeen
Afschrijving is het in de begroting en administratie zichtbaar maken van de waardevermindering van een kapitaalgoed dat meerdere jaren meegaat. De afschrijving komt ten laste van het begrotingssaldo. Het meerjarig nut van de investering wordt hiermee in de begroting en administratie zichtbaar en er wordt budget gereserveerd voor vervanging.

Of er mag worden afgeschreven en wat de hoogte van de jaarlijkse afschrijving is wordt bepaald door:
1. wettelijke of andere voorschriften;
2. de afschrijvingsbasis;
3. de afschrijvingsmethode;
4. de afschrijvingstermijn;
5. al dan niet afschrijven tot restwaarde.

4.2 Wettelijke of andere voorschriften
In artikel 64 en 65 van het BBV staan de algemene regels voor afschrijvingen.
Artikel 64 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
Artikel 65 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

4.3 Afschrijvingsbasis
De afschrijvingsbasis bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs al dan niet verlaagd met bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief.

4.4 Afschrijvingsmethode
Het BBV laat gemeenten vrij in de keuze van afschrijvingsmethodiek. De gemaakte keuze dient voor gelijksoortige activa, vanuit de gedachte van een bestendige gedragslijn, echter wel eensluidend te zijn.

De meest voorkomende afschrijvingsmethoden zijn:
1. lineaire afschrijving, dat is afschrijven met een vast bedrag per jaar. Bij deze methode blijven de afschrijvingslasten gelijk, terwijl de toegerekende rentelasten en daardoor de totale kapitaallasten in de loop van de gebruiksperiode geleidelijk afnemen (omdat deze worden berekend over de boekwaarde per 1 januari van het verslagjaar);
2. afschrijving op basis van annuïteiten, de jaarlijkse last van rente en aflossing samen is gelijk.

In Aalsmeer wordt afgeschreven volgens de lineaire methode.

Uitgangspunt
17. Vaste activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode.

4.5 Afschrijvingstermijn

4.5.1 Algemeen
De afschrijvingstermijn wordt bepaald door de gebruiksduur. De gebruiksduur is de economische levensduur. Deze moet niet worden verward met de technische levensduur.

De economische levensduur wordt bepaald door de totale kosten (vooral afschrijving- en onderhoudskosten) van het huidige en het nieuwe actief. Als de kosten van het nieuwe actief lager zijn dan is vervanging economisch zinvol.
De technische levensduur is de termijn gedurende welke het actief kan worden gebruikt (niet kapot of versleten of wettelijk niet meer toegestaan).

4.5.2 Afschrijvingstabel
Voor de afschrijvingstermijn per soort activa wordt verwezen naar bijlage I waarin een afschrijvingstabel is opgenomen

Van de in deze bijlage opgenomen termijnen mag met een gemotiveerd raadsbesluit worden afgeweken. Voor soorten activa die (nog) niet voorkomen in de bijlage moet met een apart besluit de afschrijvingstermijn vastgesteld worden.

4.5.3 Start van de afschrijving
We starten met afschrijven in het jaar nadat het actief is opgeleverd.

Uitgangspunten 18. De afschrijvingstermijn is gebaseerd op de economische levensduur; 19. In principe worden de in de afschrijvingstabel in bijlage 1 vermelde afschrijvingstermijnen gehanteerd; 20. Het eerste jaar waarover wordt afgeschreven is het jaar volgend op het jaar van oplevering.

4.6 Afschrijven tot restwaarde
De restwaarde is de waarde van het actief aan het einde van de gebruiksduur. Het betreft de verwachte opbrengst die dan nog kan worden gerealiseerd, verminderd met eventueel te maken kosten voor verwijdering of vernietiging van (delen van) het actief. De gemeente kan er voor kiezen om bij het bepalen van het afschrijvingsbedrag rekening te houden met een restwaarde. Aangezien activa worden gebruikt en gedurende de afschrijfperiode technisch en economisch verouderen en slijten zal de praktijk meestal zijn dat naar een boekwaarde van nul moet worden afgeschreven. Dit veronderstelt dat het voornemen bestaat om het actief tot het einde van de mogelijke gebruiksduur dus conform de verwachte technische levensduur te benutten.
Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel wordt daarom geen rekening gehouden met een restwaarde. Dit uitgangspunt wordt gehanteerd vanwege de grote mate van onzekerheid over de ontwikkelingen omtrent de toekomstige gebruiksduur en het bepalen van de (mogelijke) restwaarde. Restwaarden liggen in de toekomst en zijn in hoge mate onderhevig aan onzekere factoren vanuit de markt.

Een uitzondering kan worden gemaakt voor investeringen die worden gedaan uit hoofde van een strategische aankoop. In dat geval wordt de waarde bepaald op de waarde van de onderliggende grond gewaardeerd tegen de huidige bestemming. Indien er sprake is van een strategische aankoop en afschrijving tot een restwaarde wordt dit in het raadsvoorstel toegelicht.

Uitgangspunt 20. Bij afschrijving wordt geen rekening gehouden met een restwaarde, tenzij er sprake is van een strategische aankoop. In dat geval is de restwaarde maximaal de waarde van de onderliggende grond.

5. SLOTBEPALINGEN

5.1 Inwerkingtreding
Deze nota treedt met terugwerkende kracht in werking met ingang van 1 januari 2023.

5.2 Citeertitel
Deze nota wordt aangehaald als: “Nota vaste activa gemeente Aalsmeer 2023”.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Aalsmeer in de openbare raadsvergadering van [datum].

De griffier, de burgemeester,

Bijlage 1 Afschrijvingstabel Nota vaste activa gemeente Aalsmeer 2023

Bij de materiële vaste activa is er sprake van overige investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.
In de afschrijvingstabel zijn hiervoor aparte categorieën opgenomen.

De genoemde afschrijvingstermijnen betreft het maximaal aantal jaren.
De afschrijvingstabel wordt opgenomen als onderdeel van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de jaarstukken. Mutaties op de afschrijvingstabel als gevolg van een nadien genomen raadsbesluit worden in de jaarstukken toegelicht. Actualisatie van de afschrijvingstabel in deze nota vindt plaats bij de periodieke actualisatie.

Tabel invoegen na afstemming met AA

*) Voor riolering betreft dit de maximale termijn. De te hanteren termijnen zijn de termijnen zoals opgenomen in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP).

Nota
Reserves en Voorzieningen
2023
gemeente Aalsmeer

De raad van de gemeente Aalsmeer:

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van [datum];

gezien het advies van de commissie van [datum];

gelet op het bepaalde in de Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2023;

b e s l u i t:

vast te stellen de Nota reserves en voorzieningen gemeente Aalsmeer 2023

INHOUDSOPGAVE ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

1. INLEIDING 2
1.1 Waarom een nota reserves en voorzieningen? 2
1.2 Inhoud van de nota 2
1.3 Toekomstig proces 2
2 Wettelijk kader en definities reserves en voorzieningen 2
2.1 Wettelijk kader reserves en voorzieningen 2
2.2 Definities reserves en voorzieningen 2
2.2.1 Reserves: 2
2.2.2 Voorzieningen 3
3 Beleidsregels betreffende reserves 4
3.1 Instellen van reserves 4
3.2 Mutaties van reserves 5
3.3 Heroverweging reserves 5
3.4 Wijzigen en opheffen van reserves 5
3.5 Planning en control cyclus: reserves 5
4 Beleidsregels betreffende voorzieningen 6
4.1 Vormen van voorzieningen 6
4.2 Egalisatie kosten groot onderhoud 6
4.2.1 Egalisatievoorziening groot onderhoud 6
4.3 Mutaties voorzieningen 6
4.3.1 Onttrekkingen 6
4.3.2 Toevoegingen 6
4.3.3 Opheffen voorzieningen 6
4.4 Wijzigen van het doel of de bestemming van de voorziening 6
4.5 Planning en control cyclus: voorzieningen 6

1. INLEIDING

Voor u ligt de Nota Reserves en Voorzieningen gemeente Aalsmeer 2023. Deze nota vervangt de eerdere nota die per 1 januari 2020 in werking is getreden.
Deze nota is geactualiseerd in het kader van de periodieke actualisatie van de financiële beleidsnota's.
Het doel van deze nota is om het beleid vast te leggen ten aanzien van reserves en voorzieningen. Daar waar hogere wet- en regelgeving van toepassing is wordt dat in deze nota niet herhaald. Wel is een link opgenomen naar de relevante artikelen.

De nota reserves en voorzieningen heeft een relatie met de Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2023, de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing gemeente Aalsmeer 2023, de Nota vaste activa gemeente Aalsmeer 2023 en Nota grondbeleid gemeente Aalsmeer 2020.

1.1 Waarom een nota reserves en voorzieningen?

In artikel 212 van de Gemeentewet is bepaald dat de raad bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
Eén van de onderwerpen waarvoor de raad de uitgangspunten moet vaststellen zijn de reserves en voorzieningen. Dat mag in de verordening waaraan artikel 212 refereert of in een aparte nota. In artikel 16 van de Financiële Verordening gemeente Aalsmeer 2023 is bepaald dat de gemeente een aparte nota reserves en voorzieningen heeft.

1.2 Inhoud van de nota

In hoofdstuk 2 komt het wettelijk kader aan de orde: wat zijn reserves en voorzieningen en wat zijn de regels en bevoegdheden betreffende het instellen en opheffen van reserves en voorzieningen.
In hoofdstuk 3 en 4 zijn de beleidsuitgangspunten opgenomen.

1.3 Toekomstig proces

Omdat omstandigheden voortdurend wijzigen moet ook het reserve- en voorzieningenbeleid regelmatig worden getoetst aan de omstandigheden. Om die reden wordt deze nota periodiek (circa iedere vier jaar, of zoveel eerder als daartoe aanleiding is) beoordeeld op actualiteit van de in de nota opgenomen regels.

2 Wettelijk kader en definities reserves en voorzieningen

2.1 Wettelijk kader reserves en voorzieningen

Het wettelijk kader ligt vast in de artikel 212 Gemeentewet, de daaruit voortvloeiende Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2023, de BBV artikelen *43 t/m 45* en *49* en de notities materiële vaste activa (2019) van de commissie BBV.

2.2 Definities reserves en voorzieningen

2.2.1 Reserves:

Reserves zijn vermogensbestanddelen die onderdeel uit maken van het eigen vermogen[1].
Er zijn twee soorten reserves, namelijk de algemene reserve en bestemmingsreserves.

Algemene reserve
De algemene reserve is het vermogen van de gemeente waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. De algemene reserve wordt gevoed door overschotten van afgesloten jaren (resultaatbestemming) of andere toevoegingen.
De belangrijkste functie van de algemene reserve is het vormen van een buffer voor onvoorziene tegenvallers

Bestemmingsreserves
Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door de raad een bepaalde bestemming, een doel, is gegeven. Het BBV stelt geen nadere regels die beperkingen oplegt aan het instellen van bestemmingsreserves.

[1] Eigen vermogen is het verschil tussen bezittingen en schulden van de gemeente.

Het instellen en opheffen van reserves maar ook het herbestemmen van reserves is een eigen keuze en bevoegdheid van de gemeenteraad.
Onttrekkingen en toevoegingen aan reserves moeten door de raad worden goedgekeurd en worden dus altijd via een raadsvoorstel en raadsbesluit aan de raad voorgelegd.
Een uitzondering hierop is als bij de instelling van de bestemmingsreserve door de raad is besloten dat het college wordt gemandateerd voor het doen van onttrekkingen aan de reserve die passen binnen het aangegeven bestedingsdoel van de betreffende bestemmingsreserve.

2.2.2 Voorzieningen
Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen[2] van de gemeenten.
De gemeente mag namelijk niet vrij beschikken over de gelden, omdat die voor afdekking van specifieke en reële risico's zijn aangewezen.

In de regelgeving is sprake van verschillende soorten voorzieningen:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten (zoals juridische claims in afwachting van de uitspraak van een rechter);
2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten (zoals rechtsgedingen en reorganisaties);
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren (onderhoudskosten);
4. De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor rioolheffing wordt geheven.

Bijdragen van derden, niet van de overheid, met een specifiek bestedingsdoel, worden ook als voorziening opgenomen. De reden hiervan is dat dit geld niet vrij besteedbaar is door de gemeente. Het gaat hier om de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing, rioolheffing en begraven.

Zodra een verplichting of risico zich voordoet waarvan de kosten redelijk zijn in te schatten moet een voorziening worden gevormd. Risico's waarvan de kans klein is dat die zich voordoen of waarvan de omvang niet redelijkerwijs is in te schatten zijn onderdeel van het risicoprofiel van de gemeente en onderdeel van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente (zie nota weerstandsvermogen en risicobeheersing). In onderstaand schema is dat samengevat.

		Hoe zeker is het dat verplichting of het verlies zich voordoet?		
		Zeker	*Waarschijnlijk*	*Klein, niet uitgesloten*
Zeker-heid om-vang	*Zeker*	Schuld	Voorziening	Risico
	Redelijkerwijs in te schatten	Voorziening	Voorziening	Risico
	Niet redelijkerwijs in te schatten	Risico	Risico	Risico

In de volgende tabel zijn de belangrijkste verschillen tussen de reserves en voorzieningen opgenomen.

RESERVES	**VOORZIENINGEN**
- Eigen vermogen	- Vreemd vermogen
- In principe vrij besteedbaar (kan-bepaling)	- Vaste bestemming (zal-bepaling)
- Wijziging van bestemming is mogelijk	- Wijzigen van bestemming is NIET mogelijk
- Intern financieringsmiddel	- (Mogelijk) Toekomstige verplichting ten opzichte van een derde
- Rentetoevoeging toegestaan (toevoeging via de exploitatie), maar niet geadviseerd	- Geen rentetoevoeging, (alleen bij contante waarde berekening)
- Aanwending vrij, mits raadsbesluit	- Aanwending direct t.l.v. de voorziening, zonder raadsbesluit, slechts voor betreffende doel
- Tijdelijk karakter	- Structureel karakter

[2] Vreemd vermogen is lang en kortlopende schulden

RESERVES	VOORZIENINGEN
- Gewenste omvang niet (direct) te bepalen	- Omvang gelijk aan de verplichting (onderbouwde berekening, beheersplan)
- Raad is verantwoordelijk (= financieel beleid)	- College is verantwoordelijk (= financieel beheer), met uitzondering van voorzieningen ter egalisatie van kosten waarvan de grondslag van de voorziening door de raad wordt bepaald.

3 Beleidsregels betreffende reserves

3.1 Instellen van reserves

Bij het instellen van reserves worden de volgende criteria gehanteerd:

a. Een bestemmingsreserve wordt ingesteld om een concreet door de raad vastgesteld doel, binnen een vooraf bepaalde tijd te realiseren;
b. Het instellen van een reserve is raadsbevoegdheid en dient via een raadsbesluit onderbouwd te worden.
c. Bij het instellen van een reserve worden de volgende zaken vastgelegd:
    1. Nut & noodzaak (doel) van de reserve
    2. Omschrijving van de dekking van de storting in de reserve bij het instellen van de reserve
    3. Is er sprake van een éénmalige storting of meermalige storting in de reserve
    4. De geraamde uitnamen
    5. De looptijd van de reserve
d. Het minimumbedrag voor het vormen van een bestemmingsreserves is € 40.000.
e. Een bestemmingsreserve wordt alleen gevormd als er geen reële andere mogelijkheid is om specifiek aangewezen en incidenteel beschikbare middelen in meerdere begrotingsjaren aan een bepaald doel te besteden.
f. Een reserve wordt in principe niet gevormd ter dekking van structurele lasten met een min of meer gelijkblijvend terugkeerpatroon en omvang.

In het raadsvoorstel tot het instellen van de bestemmingsreserve wordt een toelichting gegeven op de hierboven onder c beschreven punten.

Ad. 3.1.a. Bijzondere bestemmingsreserves

Voorlopige winsten grondexploitaties

Doel van deze reserve is het reserveren van voorlopige winsten uit grondexploitaties tot het moment dat de grondexploitatie wordt afgesloten en de winst toegevoegd kan worden aan de algemene reserve.
Voor deze reserve gelden de volgende uitgangspunten:

- De voeding van de bestemmingsreserve vindt plaats uit de volgens de Percentage of Completion (POC) methode van de commissie BBV voorgeschreven tussentijdse winstnemingen van actieve bouwgronden in exploitatie met een geprognosticeerd positief resultaat.
- Dotaties en onttrekkingen aan de reserve vinden plaats op basis van werkelijke tussentijdse resultaatnemingen, ook als deze afwijken van de in de begroting opgenomen bedragen. Hiervoor is geen apart raadsbesluit nodig.
- Indien gedurende de looptijd blijkt dat het geprognosticeerde resultaat van de grondexploitatie negatief wordt dan worden eventuele tussentijdse winstnemingen die in de bestemmingsreserve zijn gestort aan de reserve onttrokken en wordt een voorziening gevormd.

Afschrijvingsreserve

Een specifieke bestemmingsreserve is de afschrijvingsreserve. Deze wordt gevormd ter dekking van afschrijvingslasten (zogenaamde afschrijvingsreserves). Het specifieke karakter van de afschrijvingsreserve schuilt in het feit dat voor investeringen ter dekking van de afschrijvingslasten een specifieke bestemmingsreserve kan worden ingesteld.
Doelstelling van het inzetten van de afschrijvingsreserve is om, al dan niet gehele, budgettaire neutraliteit te bereiken.
Dit wordt in principe alleen gedaan als het meerjarig begrotingssaldo onvoldoende is om de toekomstige afschrijvingslasten van de betreffende investering te dekken en als er voldoende ruimte is in de reserves. Hierbij dient ook het effect op het weerstandsvermogen en de schuldquote in de afweging meegenomen te worden.

Aalsmeer kent op dit moment drie afschrijvingsreserves: de bestemmingsreserve kapitaallasten UP groen, water en recreatie , bestemmingsreserve kapitaallasten verkeer en vervoer en bestemmingsreserve kapitaallasten gebouwen.

Reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte
De reserve onderhoud/instandhouding onbebouwde buitenruimte is ingesteld om schommelingen en faseringen in de besteding van de beschikbare middelen voor het Meerjarenprojectplan Buitenruimte op te vangen. Er vindt een structurele dotatie plaats.
De jaarlijkse dotatie aan deze reserve is bedoeld voor onderhoud en investeringen in de buitenruimte voor alle disciplines, met uitzondering van vervanging van wegen en rioleringen. De dotatie wordt (theoretisch gezien) gebaseerd op of bijgesteld aan de hand van beleids- en beheerplannen per vakdiscipline.
In het MPP is onderscheid gemaakt in beheerbudgetten voor middelgroot/groot onderhoud en eenmalige investeringsprojecten, waarbij budgetten voor klein onderhoud uit het MPP verdwijnen en worden ondergebracht bij de kernorganisatie Aalsmeer of in een exploitatiebudget.
In het raadsvoorstel van 6 juli 2022 is toegelicht dat een volgende stap is de reserve buitenruimte kan worden omgevormd naar een voorziening onderhoud buitenruimte.

Ad. 3.1.c 4 Toekomstige verkoop is geen dekking
Voor de voeding van bestemmingsreserves mogen geen toekomstige inkomsten uit verkoop van gemeentelijke eigendommen worden ingezet. Dit om te voorkomen dat door veranderde omstandigheden de dekking uiteindelijk niet wordt gerealiseerd.

Ad 3.1.e Terughoudendheid bij instellen reserves
Uitgangspunt is dat er terughoudend wordt omgegaan met het instellen van bestemmingsreserves. Dit om de reservepositie transparant en overzichtelijk te houden.

3.2 Mutaties van reserves
Stortingen en onttrekkingen aan de reserve mogen gedurende het jaar plaatsvinden op basis van het betreffende doel van de reserve. Mutaties in de reserves moeten worden onderbouwd met een raadsbesluit, of een collegebesluit als het doen van uitnamen uit de reserve door de raad is gemandateerd aan het college. Mutaties in de reserves worden verwerkt tot maximaal het bedrag dat via P&C documenten is goedgekeurd.
Conform artikel 2.18 van het Treasurystatuut is rentetoerekening aan reserves niet toegestaan.

3.3 Heroverweging reserves
Tenminste één keer per jaar, bij de Kadernota wordt voor iedere reserve beoordeeld of er nog voldoende nut en noodzaak voor de bestemmingsreserve bestaat en of er mutaties nodig zijn. Een voorstel voor heroverweging van de reserve is onderdeel van de integrale besluitvorming bij de Kadernota.

Voorwaarden voor heroverweging
Als aan één van onderstaande voorwaarden wordt voldaan wordt overwogen of de reserve wordt gehandhaafd of niet.
a. Wanneer het doel op basis waarvan een reserve is gevormd op enig moment behaald is, gewijzigd is of is vervallen.
b. Als er twee opvolgende jaren geen mutatie op de reserve heeft plaatsgevonden.

3.4 Wijzigen en opheffen van reserves
De raad kan te allen tijde via een raadsbesluit het doel of bestemming van een reserve wijzigen c.q. de reserve opheffen.
Dit met dien verstande dat als er eerder al verplichtingen zijn aangegaan ten laste van de reserve deze slechts kan worden gewijzigd c.q. opgeheven als er een andere dekking voor de eerder aangegane verplichtingen wordt aangegeven.

Bij het opheffen van een bestemmingsreserve komen de vrijvallende middelen door middel van resultaatbestemming ten gunste van de algemene reserve.

3.5 Planning en control cyclus: reserves
Via het in de P&C documenten opgenomen overzicht reserves kan het verloop van de reserves worden gevolgd.

4 Beleidsregels betreffende voorzieningen

4.1 Vormen van voorzieningen

Het instellen van voorzieningen is feitelijk een raadsbevoegdheid.
De raad heeft bij het vaststellen van voorzieningen echter weinig ruimte voor het maken van keuzen door het verplichtende karakter hiervan. Daarom besluit het college tot het instellen van voorzieningen. De raad autoriseert de betreffende lasten van de voorziening. Daarvoor gelden de normale budgetregels.
Alleen het instellen van een onderhoudsvoorziening is een zelfstandige keuze van de raad.

4.2 Egalisatie kosten groot onderhoud

Kosten voor groot onderhoud zijn op twee manieren te egaliseren.

4.2.1 Egalisatievoorziening groot onderhoud

De kosten komen in het jaar van uitvoering direct ten laste van een vooraf gevormde voorziening. Deze voorziening dient aan de volgende eisen te voldoen;

1. Er is een recent beheers/onderhoudsplan dat niet ouder is dan 5 jaar.
2. In de doorrekening voor toekomstige kosten wordt minimaal 4 jaar vooruit gekeken, en deze doorrekening wordt jaarlijks geactualiseerd. Het advies is, indien mogelijk, om 10 jaar vooruit te kijken.

Een egalisatievoorziening heeft de voorkeur, omdat er recent beheers/onderhoudsplan dient te zijn en de berekening van de toekomstige kosten jaarlijks wordt geactualiseerd. Verder kunnen de kosten direct ten laste van de voorziening worden geboekt.

Bestemmingsreserve egalisatie onderhoud

Als het door omstandigheden niet mogelijk is om een beheers/onderhoudsplan op te stellen en het bestuur toch de kosten over de verschillend jaren wil egaliseren is een bestemmingsreserve groot onderhoud een alternatief.
Voor het instellen van een bestemmingsreserve dient dan wel aan de beleidsregels van deze nota te worden voldaan zoals benoemd in hoofdstuk 3.

4.3 Mutaties voorzieningen

4.3.1 Onttrekkingen

Het college heeft bij voorzieningen de bevoegdheid tot het doen van uitgaven ten laste van de voorziening, maar legt hierover wel verantwoording af aan de raad via de documenten uit de P&C cyclus.

4.3.2 Toevoegingen

Mutaties in de toevoegingen moeten worden onderbouwd met een actuele berekening en recent beheers/onderhoudsplan en worden verwerkt in één van de P&C documenten.
Aan voorzieningen mag géén rente worden toegevoegd (zie artikel 45.BBV).

4.3.3 Opheffen voorzieningen

Voorzieningen worden opgeheven als de verplichting en/of het risico waarvoor de voorziening is gevormd is vervallen of is opgehouden te bestaan. Wanneer een voorziening wordt opgeheven valt een eventueel saldo vrij ten gunste van de exploitatie.
Voorzieningen worden opgeheven na een besluit van het college, met uitzondering van de egalisatievoorzieningen onderhoudskosten. Dat moet via een raadsbesluit

4.4 Wijzigen van het doel of de bestemming van de voorziening

Het doel van een voorziening kan niet wijzigen gegeven het verplichtende karakter en de strakke kaders vanuit wet- en regelgeving. Indien het doel niet meer bestaat of wijzigt wordt de voorziening opgeheven.

4.5 Planning en control cyclus: voorzieningen

Via het in de P&C documenten opgenomen overzicht voorzieningen kan het verloop van de voorzieningen worden gevolgd.
Tenminste eenmaal per jaar bij het opmaken van de jaarrekening wordt beoordeeld of de voorzieningen gehandhaafd dienen te worden en qua omvang toereikend zijn of opgeheven kunnen worden.

5. SLOTBEPALINGEN

5.1 Intrekken oude nota
De voorgaande nota reserves, voorzieningen en risicobeleid 2020 wordt ingetrokken.

5.2 Inwerkingtreding
Deze nota treedt met terugwerkende kracht in werking met ingang van 1 januari 2023.

5.3 Citeertitel
Deze nota wordt aangehaald als: “Nota reserves en voorzieningen gemeente Aalsmeer 2023”.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Aalsmeer in de openbare raadsvergadering van [datum].

De griffier, de burgemeester,

Gemeente Aalsmeer

Nota reserves, voorzieningen & risicobeleid 2020

Gemeente Aalsmeer

Inhoudsopgave

Inleiding 1

1. **Algemene toelichting** 2
2. **Algemene kaders voor reserves en voorzieningen** 3
3. **Kaders voor reserves** 4
4. **Kaders voor voorzieningen** 8
5. **Kaders voor risicobeleid** 10
6. **Financiële kengetallen** 16

Inleiding

Deze nota is de uitwerking van de artikelen 11 en 18 van de Financiële verordening 2017 en bevat de kaders voor reserves, voorzieningen en risicobeleid. Het vaststellen van deze kaders is een raadsbevoegdheid. Het doel van deze nota is het beleid voor reserves, voorzieningen en risico's transparant vast te leggen en is primair bedoeld als kaderstellend instrument van de raad.

Een solide financieel beleid kent in essentie vier pijlers:

1. Een goed functionerend meerjarige budgettaire sturing via de P&C-cyclus;
2. Een adequaat activabeleid (visie op duurzame instandhouding bezittingen/voorzieningen);
3. Een gedegen risico- en reservebeleid;
4. Een betrouwbare bedrijfsvoering.

Deze nota richt zich op de derde pijler en is aanvullend en verdiepend op de reguliere P&C-producten. Via deze producten vindt de actuele informatievoorziening plaats met betrekking tot reserves, voorzieningen en risico's.

De kaders in deze nota zijn erop gericht de raad zoveel mogelijk transparantie en grip te bieden. Door goed inzicht in de reserves en de voorzieningen, wordt de beleidsruimte beter zichtbaar. Door te streven naar zo min mogelijk reserves, blijven meer middelen breed inzetbaar. De kaders zijn erop gericht het budgetrecht van de raad zo optimaal mogelijk tot zijn recht te laten komen. Dat betekent dat de raad bepaalt of reserves worden ingesteld en hoe deze worden ingezet.
Een gedegen risicobeleid is van belang om risico's tijdig te onderkennen en te beheersen en omdat beleidskeuzes doorgaans direct effect hebben op enerzijds het vermogen om eventuele toekomstige tegenvallers op te vangen en anderzijds op de beschikbare bestedingsruimte van de gemeente.
Door een te laag niveau van het weerstandsvermogen komt de financiële robuustheid in het geding en een te hoog niveau beklemt onnodig de bestedingsruimte.
Inzicht in de omvang van het gemeentelijk vermogen en in de ontwikkeling hiervan en inzicht in het risicoprofiel en het benodigde weerstandsvermogen is derhalve essentieel voor het proces van bestuurlijke afweging.

Deze nota is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1: Algemene toelichting
Hoofdstuk 2: Algemene kaders voor reserves en voorzieningen
Hoofdstuk 3: Kaders voor reserves
Hoofdstuk 4: Kaders voor voorzieningen
Hoofdstuk 5: Kaders voor risicobeleid
Hoofdstuk 6: Financiële kengetallen

Inwerkingtreding

Deze nota treedt in per 1 januari 2020 en vervangt de Nota reserves en risicobeleid 2015.

1. Algemene toelichting

Het wettelijk kader bepaalt het speelveld waarin de gemeente opereert en formuleert de eisen waar iedere gemeente aan dient te voldoen. Via het eigen gemeentelijk beleidskader geeft de gemeente zelf nadere invulling aan de speelruimte binnen deze wettelijke kaders. Dit is een kaderstellende bevoegdheid van de raad die concreet gestalte krijgt via:

- een aparte beleidsnota;
- de periodieke besluitvorming bij de P&C-documenten;
- overige besluitvorming aan de hand van aparte voorstellen.

Reserves en voorzieningen

De regels voor reserves en voorzieningen zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Daarnaast geeft de commissie BBV nadere richtlijnen voor de toepassing van het BBV.

De algemene reserve (inclusief het saldo jaarrekening) en de bestemmingsreserves vormen het eigen vermogen van de gemeente. De voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen van de gemeente.

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is vooral ingegeven door de vrijheid waarmee deze middelen kunnen worden ingezet. Reserves kunnen door de raad naar wens worden ingesteld of opgeheven. Het vormen van reserves is wettelijk gezien nauwelijks begrensd. De beleidsvrijheid is hier optimaal. Dat in tegenstelling tot voorzieningen, waarbij de wet dwingend is. De keuzevrijheid beperkt zich hier tot de vraag of lasten wel of niet geëgaliseerd dienen te worden.

Risicobeleid/weerstandsvermogen

Het BBV (artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen. Er is geen wettelijke norm voor de (minimale) omvang van het weerstandsvermogen.
Voor het kunnen bepalen van de benodigde omvang van het weerstandsvermogen is het noodzakelijk goed inzicht te hebben in de risico's en de omvang van deze risico's.

2. Algemene kaders voor reserves en voorzieningen

2.1 Het aantal reserves en voorzieningen wordt zoveel mogelijk beperkt

Reserves en voorzieningen worden ingesteld met een duidelijk doel. Om tot overzichtelijke en transparante besluitvorming te komen, wordt het aantal reserves en voorzieningen zoveel mogelijk beperkt. Het uitgangspunt is dat lasten zoveel mogelijk in de exploitatie worden opgevangen. Bestemmingsreserves worden slechts gevormd als geen reële andere mogelijkheid aanwezig is om specifiek aangewezen en incidenteel beschikbare middelen in meerdere begrotingsjaren aan een bepaald doel te besteden.

2.2 Reserves en voorzieningen mogen geen negatief saldo hebben

Voorzieningen kunnen niet negatief zijn, omdat ze naar beste schatting dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Er kunnen nooit meer lasten aan een voorziening worden toegerekend dan dat er middelen in de voorziening beschikbaar zijn.
Negatieve bestemmingsreserves zijn niet toegestaan. Het opnemen van een negatieve bestemmingsreserve geeft een kunstmatig te hoog beeld van de algemene reserve.

2.3 Reserves en voorzieningen worden jaarlijks beoordeeld op toereikendheid, nut en noodzaak

Reserves en voorzieningen worden in ieder geval bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld op toereikendheid, nut en noodzaak. Als een voorziening niet toereikend is, zal een aanvullende dotatie ten laste van het resultaat moeten plaatsvinden. Indien de voorziening te hoog is, dan wel de gehele voorziening kan worden opgeheven, dienen deze middelen altijd vrij te vallen ten gunste van het resultaat. Reserves die niet meer nodig zijn voor het doel waarvoor ze zijn ingesteld, vallen middels resultaatbestemming vrij ten gunste van de algemene reserve. Dit wordt expliciet bij de jaarrekening besloten.

2.4 Er wordt geen rente over het eigen vermogen berekend

Met de wijzingen van het BBV per 1 januari 2017 zijn er aangescherpte regels opgesteld inzake de interne rekenrente (omslagrente). De commissie BBV geeft in haar Nota rente 2017 aan dat het rekening houden met rente op het eigen vermogen binnen de omslagrente nog wel is toegestaan, maar niet geadviseerd wordt.
De gemeente Aalsmeer neemt de aanbeveling van de commissie BBV over en berekent geen rente over het eigen vermogen. Mochten rente ontwikkelingen daar in de toekomst aanleiding toe geven, dan zal dit beleid worden herzien.

De commissie BBV doet in haar notitie geen uitspraak over de wijze waarop gemeenten hun tarieven dienen te berekenen. Fiscaal-juridisch gezien is het toegestaan om een redelijk deel van de rentelasten mee te nemen in de kostenopstelling die ten grondslag ligt aan de tariefberekening. Wat een individuele gemeente redelijk acht, dient vervolgens wel volgens BBV artikel 10 lid c gemotiveerd te worden toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen van de begroting en de jaarrekening, waarin de beleidsuitgangspunten dienen te worden toegelicht.

3. Kaders voor reserves

3.1 Algemene reserve en bestemmingsreserves

Reserves zijn vermogensbestandsdelen die behoren tot het gemeentelijk eigen vermogen en zijn ontstaan door bestemming van overschotten of planmatige bestemming. In het BBV wordt onderscheid gemaakt tussen de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Algemene reserve

De algemene reserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. De belangrijkste functie is het vormen van een buffer voor onvoorziene financiële tegenvallers. De algemene reserve wordt gevoed door resultaatbestemming. Dit betekent dat het resultaat van de gemeentelijke jaarrekening wordt toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve. Hierbij geldt als uitgangspunt dat structurele tekorten gedekt dienen te worden met structurele middelen door aanpassing van de begroting.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden ingesteld met een specifiek doel. Het BBV geeft in principe geen nadere regels die beperkingen opleggen aan het instellen van bestemmingsreserves. Wel moet vaststaan dat sprake is van een specifieke bestemming, ofwel, de bestemmingsreserve moet een bepaald doel dienen.

3.2 Functies van het eigen vermogen

Het BBV kent geen nader onderscheid tussen bestemmingsreserves. Voor de beheersing van de bestemmingsreserves maken we een onderscheid naar een drietal functies:

1. <u>Financieringsfunctie</u>

Alle reserves hebben een financieringsfunctie, omdat ze onderdeel uitmaken van het eigen vermogen van de gemeente. De noodzaak voor de gemeente om geldleningen te moeten afsluiten (schuldpositie) is het saldo tussen bezittingen (waaronder investeringen en uitgeleende gelden) en beschikbare financieringsmiddelen (waarmee zijn bezittingen betaald) waaronder reserves, voorzieningen en opgenomen gelden.

2. <u>Bufferfunctie</u>

Reserves maken het mogelijk om tegenvallers op te vangen. Dit geldt primair voor de algemene reserve en secundair voor reserves waar een bestemming aan is toegekend, maar waar nog wel de mogelijkheid van heroverweging aanwezig is.

3. <u>Bestedingsfunctie</u>

De bestedingsfunctie houdt in dat vanwege bestuurlijke keuzes middelen apart worden gezet in specifieke bestemmingsreserves voor (eenmalige) prioriteiten. Deze prioriteiten kunnen op de korte termijn te realiseren doelen zijn, maar ook in de tijd gezien ongelimiteerde doelen, waarvoor steeds

naar behoefte een beroep op de reserve wordt gedaan. Algemeen beleidsuitgangspunt is terughoudendheid in de vorming van aparte bestemmingsreserves (nee, tenzij …).

3.3 Uitgangspunten bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve wordt ingesteld, gemuteerd, gewijzigd en opgeheven door de raad.

Instellen bestemmingsreserves

- Bestemmingsreserves worden gevormd indien er geen andere reële mogelijkheid is om specifiek aangewezen of incidenteel beschikbare middelen in meerdere begrotingsjaren aan een bepaald doel te besteden;
- Reserves worden gevormd voor een concreet, binnen vooraf bepaalde tijd te realiseren, door de raad vast te stellen doel;
- Het uitgangspunt is dat bestemmingsreserves worden gevormd vanaf een bedrag van € 40.000;
- Een reserve wordt niet gevormd ter dekking van structurele lasten met een min of meer gelijkblijvend terugkeerpatroon en omvang. Als uitgangspunt geldt hierbij in beginsel een periode van drie jaar;
- De raad stelt bestemmingsreserves in via expliciete besluiten die onderdeel zijn van raadsvoorstellen. In het raadsvoorstel komen de volgende punten aan de orde:
    - de reden voor instelling, met een onderbouwing waarom reservevorming wenselijk is en waarom niet voor andere opties moet worden gekozen;
    - het beleidsdoel waarvoor de reserve wordt gevormd;
    - minimale en maximale omvang van de reserve en de voeding;
    - bestedingsplan voor de jaren waarin de reserve tot besteding komt;
    - het instellingsjaar en het jaar van opheffing;
    - eventuele specifieke externe regelgeving als daarvan sprake is bij de reservevorming;
    - eventuele specifieke werkwijze van dotaties en onttrekkingen.

Muteren bestemmingsreserves

De raad besluit over alle mutaties van bestemmingsreserves door:

- Vaststelling van de reservemutaties in de reguliere P&C-documenten;
- Het nemen van expliciete besluiten over individuele mutaties van bestemmingsreserves in raadsvoorstellen.

Wijzigen en opheffen bestemmingsreserves

- De raad besluit, al dan niet op voorstel van het college, over het eerder opheffen of het verlengen van de instellingsduur van een bestemmingsreserve;
- Onder voorwaarde dat de bestemmingen gelijksoortig zijn en dat de raad een instemmend besluit heeft genomen, mogen bestemmingsreserves worden samengevoegd;
- De raad kan altijd besluiten het doel of de bestemming van een reserve te wijzigen;

- Indien het doel op basis waarvan een bestemmingsreserve is gevormd op enig moment vervalt, dient de reserve door middel van een raadsbesluit te worden opgeheven. De vrijkomende middelen komen middels resultaatbestemming ten gunste van de algemene reserve;
- Bestemmingsreserves worden ter opheffing voorgelegd in de eerstvolgende jaarrekening indien de omvang kleiner is dan € 40.000. Bij de bepaling van de omvang van de eventuele vrijval wordt rekening gehouden met daadwerkelijk bestaande financiële verplichtingen;
- Indien gedurende twee opeenvolgende jaren geen onttrekkingen aan een bestemmingsreserve hebben plaatsgevonden, maar deze wel begroot waren, dient de raad een expliciet besluit over het in standhouden van de bestemmingsreserve te nemen;
- Bestemmingsreserves vallen vrij in het opheffingsjaar, tenzij er valide redenen zijn om dit niet te doen. Deze redenen dienen in dat geval in het voorstel voor heroverweging te worden toegelicht. Het raadsbesluit dient voor het einde van het opheffingsjaar genomen te zijn. Bij de bepaling van de omvang van de vrijval wordt rekening gehouden met daadwerkelijk bestaande financiële verplichtingen.

3.4 Vaste bestemmingsreserves

De gemeente Aalsmeer heeft twee vaste bestemmingsreserves, te weten de reserve veilig te stellen budgetten en de reserve voorlopige winsten grondexploitaties:

1. <u>Reserve veilig te stellen budgetten</u>

Het kan door omstandigheden voorkomen dat bepaalde (incidentele) budgetten in een jaar niet besteed zijn, maar het college voornemens is deze nog wel conform begroting te besteden. Deze budgetten worden middels de reserve veilig te stellen budgetten van het ene naar het daaropvolgende boekjaar overgeheveld. De onttrekking vindt in het jaar waar de budgetten naar worden overgeheveld conform begroting plaats. Voor de reserve gelden de volgende uitgangspunten:

- Verzoeken voor veilig te stellen budgetten worden in de tweede Bestuursrapportage opgenomen;
- Het budget is naar verwachting aan het einde van het jaar nog niet geheel besteed (er is sprake van een meerjarige aanpak of de uitvoering van een besluit vraagt langere tijd en blijft noodzakelijk);
- Om een budget aan te merken als veilig te stellen, geldt als voorwaarde dat het om incidenteel budget/specifieke activiteit/project moet gaan;
- Voor het aanmelden van veilig te stellen budgetten geldt een ondergrens van € 15.000;
- Over de budgetten die zijn veilig gesteld vindt in het jaar waar ze naar zijn overgeheveld een inhoudelijke verantwoording plaats in de tweede Bestuursrapportage van het desbetreffende jaar;
- Budgetten worden in principe maximaal één jaar overgeheveld.

2. Reserve voorlopige winsten grondexploitaties

In de Notitie Grondexploitatie 2016 is door de commissie BBV aangegeven op welke wijze rekening dient te worden gehouden met tussentijds winstnemen bij positieve grondexploitaties. In maart 2018 heeft de commissie BBV hier een nadere uitleg over gepubliceerd. Daaruit volgt dat het verplicht is om winst te nemen op grondexploitaties op basis van de POC-methode (Percentage Of Completion). Hierdoor wordt er al winst genomen op nog niet afgesloten grondexploitaties. Aangezien het hierbij om inschattingen gaat die ook anders kunnen uitpakken, worden voorgeschreven tussentijdse winstnemingen vanuit het voorzichtigheidsbeginsel gestort in de reserve voorlopige winsten grondexploitaties. Nadat een grondexploitatie is afgerond, worden eerder gestorte winstnemingen overgeheveld van de reserve voorlopige winsten grondexploitaties naar de algemene reserve. Voor de reserve gelden de volgende uitgangspunten:

- De voeding voor de reserve vindt plaats uit de volgens de POC-methode voorgeschreven tussentijdse winstnemingen van actieve bouwgronden in exploitatie met een positief resultaat;
- Bij afronding van het project wordt de definitieve winstneming bepaald en wordt deze gestort in de algemene reserve;
- Dotaties en onttrekkingen aan de reserve vinden plaats op basis van werkelijke tussentijdse resultaatnemingen, ook als deze hoger zijn dan in de begroting is opgenomen. Hiervoor is geen extra raadsbesluit nodig;
- Indien gedurende de looptijd blijkt dat het resultaat van een grondexploitatie overgaat van positief naar negatief, worden eventuele tussentijdse winstnemingen voor het desbetreffende project die in de reserve zijn gestort, weer aan de reserve onttrokken ten gunste van het begrotingssaldo en zal een voorziening worden gevormd;
- Indien gedurende de looptijd of bij afsluiting blijkt dat eerder genomen tussentijdse winstnemingen te hoog zijn geweest, wordt een onttrekking uit deze reserve gedaan ten gunste van de exploitatie om dit nadeel te corrigeren. Hiervoor is geen extra raadsbesluit nodig;
- De gemeenteraad kan te allen tijde besluiten om saldi over te hevelen van de reserve voorlopige winsten grondexploitaties naar de algemene reserve.

4. Kaders voor voorzieningen

4.1 Voorzieningen zijn een onderdeel van het vreemd vermogen

Kenmerkend voor voorzieningen is dat ze moeten worden gevormd voor verplichtingen of risico's. Om die reden behoren voorzieningen tot het vreemd vermogen en zijn ze niet vrij besteedbaar.

In de regelgeving is sprake van verschillende soorten voorzieningen.

1. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV artikel 44 lid 1a en 1b). Het gaat om verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijk in te schatten (zoals juridische claims in afwachting van een uitspraak van de rechter) en om lasten voortvloeiende uit op balansdatum bestaande risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten (zoals rechtsgedingen en reorganisaties);

2. Voorzieningen ter egalisatie van kosten, zoals onderhoudskosten (BBV artikel 44 lid 1c);

3. Voorzieningen voor de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven, zoals riolen (BBV artikel 44 lid 1d);

4. Voorzieningen voor ontvangen middelen van derden die specifiek besteed moeten worden (BBV artikel 44 lid 2), met uitzondering van de van Nederlandse en Europese overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek doel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De noodzaak voor toevoegingen aan en/of bestedingen ten laste van voorzieningen behorend tot categorie 1 wordt beoordeeld aan de hand van feiten en omstandigheden die zich voordoen bij het opstellen van de jaarstukken. De bestedingen en toevoegingen van de andere categorieën zijn gebaseerd op bestedingsplannen, onderhoudsplanningen, vervangingsschema's etc.

Nadere toelichting op 'Voorzieningen ter egalisatie van kosten (BBV artikel 44 lid 1c)':

• Een onderhoudsvoorziening mag alleen gevormd worden voor cyclisch (terugkerend) onderhoud van kapitaalgoederen zoals wegen en gebouwen. Het vormen van een voorziening is niet verplicht; lasten kunnen ook ongelijkmatig in de exploitatie worden genomen. Een onderhoudsvoorziening kan alleen gevormd worden indien een meerjaren(onderhoud)beheersplan (minimaal vier jaar) beschikbaar is. Dit dient periodiek geactualiseerd te worden. Het groot onderhoud en de vervanging kunnen worden gedekt uit de voorziening. De paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' in de begroting en jaarrekening geeft inzicht in het bestuurlijk vastgestelde onderhoudsniveau.

• Er mogen geen voorzieningen worden gevormd voor aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume, zoals vakantiegelden en pensioenverplichtingen. Deze kosten dienen opgenomen te worden in de lopende exploitatie. Voor verplichtingen waarvan het bedrag oploopt, bijvoorbeeld voor wachtgeldverplichtingen bij personele krimp, kan een voorziening gevormd worden als in de exploitatie geen rekening wordt gehouden met deze kosten.

4.2 Een voorziening wordt ingesteld en opgeheven door het college

Voorzieningen hebben een verplicht karakter en kennen daardoor vrijwel geen beleidsvrijheid bij het instellen hiervan. Het college besluit tot het instellen van een voorziening. Vanwege het verplichtend karakter van voorzieningen, heeft de raad geen keuze (allocatiefunctie) bij het al dan niet instellen ervan. De raad dient de betreffende lasten echter wel te autoriseren. Daarvoor gelden de normale budgetregels.
Bij de jaarrekening wordt inzichtelijk gemaakt welke (nieuw gevormde) voorzieningen zijn opgenomen. Hiermee komt de bevoegdheid tot het doen van uitgaven te liggen bij het college. Via de jaarrekening legt het college vervolgens verantwoording af aan de raad. Als een verplichting of risico waarvoor de voorziening is ingesteld is weggevallen, wordt de voorziening opgeheven en valt een eventueel positief saldo vrij ten gunste van de exploitatie.

4.3 Een voorziening dient de omvang te hebben van het desbetreffende risico of verplichting

Een voorziening dient de omvang te hebben van de desbetreffende verplichting of het geschatte risico. Wanneer de kans bestaat dat een risico zich zal voordoen en de omvang van het risico niet goed valt in te schatten, kan geen voorziening worden getroffen. Dit risico moet dan worden opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze paragraaf is een vast onderdeel van de begroting en jaarrekening.

- De omvang van de voorziening dient toereikend te zijn voor verplichtingen en risico’s. Om deze reden mogen ze niet groter of kleiner zijn dan de risico’s of verplichtingen waarvoor ze zijn gevormd;
- Indien de voorziening een omvang heeft bereikt die hoger is dan het noodzakelijke niveau, valt het meerdere vrij ten gunste van de exploitatie;
- Tekorten binnen de voorziening dienen te worden aangevuld;
- Andere onttrekkingen dan voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld zijn niet toegestaan;
- Een voorziening wordt opgeheven als de verplichting of het risico waarvoor de voorziening is ingesteld, is komen te vervallen. Voor het opheffen van een voorziening is geen raadsbesluit nodig. Wanneer een voorziening wordt opgeheven valt een eventueel positief saldo vrij ten gunste van de exploitatie.

5. Kaders voor risicobeleid

5.1 In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt de relatie gelegd tussen de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit

De kern van het Aalsmeers risicobeleid is het in onderlinge samenhang transparant maken van het risicoprofiel, risicomanagement en de weerstandscapaciteit en daarop sturen. Dit hoofdstuk behandelt de onderlinge samenhang.

Het besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 11) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en de materiële risico's waarvoor geen specifieke voorzieningen zijn getroffen.

Het gaat dus aan de ene kant om de duiding van de mogelijke tegenvallers waarmee de gemeente te maken kan krijgen en de beheersmaatregelen die de gemeente neemt, gericht op risicobewustzijn, vermijding van risico's en beperking van de schade van risico's. Aan de andere kant gaat het om de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit). De confrontatie van het risicoprofiel en de weerstandscapaciteit leidt tot een uitspraak over het weerstandsvermogen: zolang de weerstandscapaciteit groter of gelijk is aan de risico's is de gemeente in staat om tegenvallers op te vangen. Zowel in de sfeer van tegenvallers als in de sfeer van weerstandscapaciteit gaat het om incidentele en om structurele zaken.

Weerstandsratio

De weerstandsratio geeft aan in welke mate de gemeente de in beeld zijnde risico's kan opvangen. Aan de hand van een risico-inventarisatie wordt een kansberekening gemaakt. Voor beoordeling van het weerstandsvermogen en de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente wordt de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de impact van de risico's. Dit is de weerstandsratio:

Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact risico's.

Deze afweging geeft een indicatie van het weerstandsvermogen. Als de risico's toenemen, of de beschikbare weerstandscapaciteit neemt af, dan daalt de ratio. Als de risico's afnemen of de beschikbare weerstandscapaciteit neemt toe, dan stijgt de ratio.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en jaarstukken wordt de relatie gelegd tussen de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit.

5.2 De streefwaarde voor de weerstandsratio is gelijk aan 1,5

De provincie en het Rijk leggen de gemeenten geen norm op voor de hoogte van de weerstandsratio. Hierin heeft elke gemeente dus keuzevrijheid. Voor het bepalen van de norm van de weerstandsratio wordt veelal de volgende schaalverdeling gebruikt:

Ratio	Oordeel
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Er dient gestuurd te worden op de beschikbare weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. Dit komt tot uiting in de weerstandsratio. Door een te laag niveau van het weerstandsvermogen komt de financiële robuustheid in het geding en een te hoog niveau beklemt onnodig de bestedingsruimte.

De streefwaarde voor de weerstandsratio is gelijk aan 1,5. Bij een weerstandsratio van 1,5 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit 150% van de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. Indien de weerstandsratio lager wordt dan 1, wordt door het college onderzocht of maatregelen noodzakelijk dan wel wenselijk zijn en wordt dit aan de raad voorgelegd.

5.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de gemeente omvat de structurele en incidentele mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.

De incidentele weerstandscapaciteit voor eenmalige tegenvallers of om faseringen in uitgaven aan te brengen bestaat uit:

- De algemene reserve;
- Resultaat boekjaar.

De structurele weerstandscapaciteit voor structurele tegenvallers bestaat uit:

- Bezuiniging/ombuigingsmaatregelen en structurele ruimte begroting;
- Onbenutte belastingcapaciteit.

In het BBV is niet voorgeschreven welke bestanddelen behoren tot de weerstandscapaciteit. De mogelijkheid bestaat om nog andere componenten aan de beschikbare weerstandscapaciteit toe te voegen, zoals bestemmingsreserves, stille reserves en de post onvoorzien. Aangezien deze componenten niet op korte termijn vrij aanwendbaar of liquide zijn, nemen we deze niet mee bij de bepaling van het beschikbare weerstandsvermogen. Mocht het weerstandsvermogen onder druk komen te staan, dan kunnen keuzes gemaakt worden om deze componenten wel te benutten om de beschikbare weerstandscapaciteit te versterken. Dit kan bijvoorbeeld door de bestemming op

bestemmingsreserves door middel van een raadsbesluit te wijzigen.

Incidentele weerstandscapaciteit

Tot de incidentele weerstandscapaciteit worden gerekend de algemene reserve en het resultaat boekjaar.

De toereikendheid van de algemene reserve wordt beoordeeld op basis van de meerjarige ontwikkeling van de weerstandsratio in combinatie met de beoordeling van de meerjarige ontwikkeling van de financiële kengetallen (zie: hoofdstuk 6). Dit vindt voornamelijk plaats bij de kadernota en de begroting.

Bestemmingsreserves zijn reserves die met een raadsbesluit een specifieke aanwending/bestemming hebben gekregen. Om deze reserves daadwerkelijk in te kunnen zetten om tegenvallers en/calamiteiten op te vangen, is een raadsbesluit nodig om de bestemming te wijzigen. De mate van "hardheid" (ingezet beleid, aangegane verplichtingen) kan ook per reserve verschillen. Om deze reden worden bestemmingsreserves niet gerekend tot de weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandscapaciteit

Door de wettelijke verplichting om een sluitende meerjarenbegroting te hebben kunnen alleen bezuinigingen en de inzet van de onbenutte belastingcapaciteit als de twee mogelijkheden van de structurele weerstandscapaciteit worden gezien.

Bezuinigingen laten zich niet eenduidig kwantificeren. Er is sprake van meer en minder beïnvloedbare uitgaven in de structurele begroting. In theorie kan er weerstandscapaciteit zijn als er binnen de begroting vrije ruimte beschikbaar is. Financiële ruimte kan gevonden worden door ombuigingen (het schrappen van taken, versobering, efficiënter werken).

De onbenutte belastingcapaciteit kan worden gedefinieerd als het bedrag dat nog aan extra inkomsten kan worden gegenereerd voor het geval zich tegenvallers voordoen.

Het rijksbeleid voor leges is dat de tarieven niet meer mogen bedragen dan maximaal 100% van de kosten per titel. De legesverordening is opgebouwd uit meerdere titels.
Het gemeentelijk beleid voor leges is dat, gelijk aan het rijksbeleid, deze 100% kostendekkend dient te zijn. De leges leveren dus geen (structurele) weerstandscapaciteit op.

Aan andere belastingen en heffingen zijn in principe geen maxima gesteld. Dit betekent niet dat deze onbeperkt verhoogd kunnen worden. De structurele weerstandscapaciteit zal niet substantieel toenemen als er nieuwe belastingen worden ingevoerd. Voor de vaststelling van de weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met nieuwe belastingen en heffingen. In de paragraaf Lokale heffingen van de begroting en de jaarrekening wordt het beleid over de tarieven onderbouwd.

5.4 Risicobeleid

Risicomanagement is een hulpmiddel om op een gestructureerde manier risico's in kaart te brengen, te evalueren en te beheersen. De benodigde weerstandscapaciteit komt tot stand door een gestructureerde risicoanalyse. Risicomanagement kan tevens worden omschreven als het nemen van beslissingen die gericht zijn op het voorkomen of minimaliseren van de nadelige effecten die het optreden van risico's met zich mee kunnen brengen. Risicomanagement is een belangrijk stuurinstrument binnen de bedrijfsvoering, maar ook een bestuurlijk instrument voor de raad. Zo kan het afstoten van activiteiten of het aanpassen van een gemeentelijke verordening de risico's inperken en valt dat daarmee onder het begrip risicomanagement. Risicomanagement gaat uit van de veronderstelling dat de processen lopen zoals verwacht, en richt zich op de factoren die deze processen kunnen verstoren. Risicomanagement betekent niet dat risico's altijd vermeden dienen te worden. Soms is het bewust accepteren van een risico de meest optimale beheersingsmaatregel. Risicomanagement verschaft een organisatie de mogelijkheid optimaal om te gaan met onzekerheden en dus ook de mogelijkheid om de voordelen te benutten die onzekerheden soms bieden.

Bedrijfsvoering

Binnen bestuurlijk vastgestelde kaders is het management van de ambtelijke organisatie Amstelveen verantwoordelijk voor het beheer van de budgetten. Een belangrijk integraal onderdeel van bedrijfsvoering is risicomanagement. De taken en verantwoordelijkheden hiervoor binnen de organisatie Amstelveen zijn als volgt:

<u>Directie</u>

- De directie draagt zorg voor een werkend risicomanagementproces;
- De directie is verantwoordelijk voor eenduidige toewijzing van risico's aan de daarvoor verantwoordelijken;
- De directie bepaalt de mate van risico-acceptatie van de bedrijfsvoering;
- De directie is verantwoordelijk voor een cultuur van risicobewustheid bij medewerkers;
- De directie ziet er op toe dat de in de ambtelijke organisatie uitgevoerde werkzaamheden passen binnen het vastgestelde risico-beleidskader;
- De directie ziet toe op de uitvoering van het proces van risicomanagement (identificatie, analyse, beoordeling, treffen van maatregelen en rapportering).

<u>Afdelingshoofden</u>

- Afdelingshoofden zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de door het bestuur gestelde doelen binnen de daarvoor gestelde kaders waaronder die met betrekking tot risico's;
- Afdelingshoofden zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van het proces van risicomanagement (identificatie, analyse, beoordeling, treffen van maatregelen en rapportering).

<u>Financiën</u>

- Financiën is verantwoordelijk voor het verwerken van de significante risico's in de paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' van de programmabegroting en –rekening;
- Financiën draagt zorg voor een onderbouwd bedrag benodigd als weerstandsvermogen.

Concerncontrol

- Concerncontrol ziet erop toe dat het proces van risicomanagement adequaat functioneert door te beoordelen of significante risico's zijn geïdentificeerd, gecommuniceerd en vallen binnen de risico-acceptatie van de directie;
- Concerncontrol doet waar nodig voorstellen ter verbetering van het risicomanagement proces.

5.5 Risico's

De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen, zijn de risico's die niet op een andere manier zijn ondervangen en die een financieel gevolg kunnen hebben. Voor de financiële risico's in relatie tot het weerstandsvermogen geldt als definitie: de kans op een gebeurtenis die leidt tot een directe financiële tegenvaller van materiële betekenis, die niet is afgedekt in de begroting. Doen deze risico's zich voor dan kunnen ze worden gedekt uit het weerstandsvermogen. Reguliere risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn en risico's zonder financiële gevolgen maken geen deel uit van de risico's die onder het weerstandsvermogen vallen. Voor reguliere risico's kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden getroffen.

De risico's van de gemeente zijn onderverdeeld in:

- Geïnventariseerde risico's;
- Bouw/project gerelateerde risico's;
- Bedrijfsvoering risico's.

De bestemmingsreserve voorlopige winsten grondexploitaties geldt als positief risico.

Om beter inzicht te krijgen in de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit zal gewerkt worden met het risicomanagementsysteem NARIS.

5.6 Berekening benodigde weerstandscapaciteit

Nadat risico's zijn geïdentificeerd, worden risico's gekwantificeerd en gewaardeerd. Hierbij worden de financiële gevolgen en de kans dat risico's optreden, bepaald.

Kansbepaling

Voor de kansbepaling hanteert NARIS de volgende classificaties:

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet:	Kans
- Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
- Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
- Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
- Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
- Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Impact

Voor de impact kan een minimale en maximale omvang ingegeven worden als het risico zich daadwerkelijk voordoet. Daarnaast kan een inschatting gemaakt worden van de verwachte impact. De verwachtingswaarde is de meest waarschijnlijke financiële omvang van het gevolg als het risico zich voordoet.

Van €	Tot €	Gevolgklasse
0	99.999	1
100.000	249.999	2
250.000	499.999	3
500.000	1.499.999	4
1.500.000	99.999.999	5

Voor risico's met een structureel karakter worden de waarden met 2,5 vermenigvuldigd. Dit is doorgaans de doorlooptijd die nodig is om structurele oplossingen te vinden en door te voeren. Analoog aan risico's met een structureel karakter wordt de structurele weerstandscapaciteit eveneens met 2,5 vermenigvuldigd bij het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Risicosimulatie

Binnen NARIS wordt gewerkt met de Monte Carlo analyse. Hierbij worden 100.000 jaren gesimuleerd. De uitkomst van deze analyse is een statistisch model dat de benodigde weerstandscapaciteit aangeeft, uitgaande van verschillende zekerheidspercentages. Een zekerheidspercentage geeft weer in hoeveel procent van de gevallen de risico's opgevangen kunnen worden met de bijbehorende weerstandscapaciteit. In Nederland geldt een bandbreedte tussen de 70% en 90%.

Aangezien ons uitgangspunt is om een zo volledig mogelijke risico inventarisatie te verrichten en gezien de huidige omvang van de bestemmingsreserves, die niet in de ratio wordt meegenomen, hanteren wij een zekerheidspercentage van 80%. Mocht de omvang van de bestemmingsreserves substantieel afnemen, dan zal dit percentage worden heroverwogen.

6. Financiële kengetallen

Vanaf begrotingsjaar 2017 vereist het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dat gemeenten naast het weerstandsvermogen nog zes financiële kengetallen opnemen in de begroting en de jaarstukken. Deze kengetallen geven globaal inzicht in onze financiële positie. De kengetallen zijn vooral in onderlinge samenhang informatief. Het is belangrijk om te kijken naar ontwikkelingen en trends over een langere periode en naar het onderliggende risicoprofiel. Aan de kengetallen zijn geen wettelijke normen verbonden. De wetgever heeft de wijze waarop de kengetallen worden meegewogen in het beoordelen van de financiële positie niet voorgeschreven, aangezien deze sterk afhangen van de lokale situatie.

De VNG hanteert de volgende richtlijnen ten aanzien van de vanuit het BBV verplichte financiële kengetallen:

1. Netto schuldquote: dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.
3. Solvabiliteit: dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.
4. Grondexploitatie: De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico’s met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.
5. Belastingcapaciteit: dit cijfer geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt, is een beleidskeuze.
6. Structurele exploitatieruimte: Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Nota
Weerstandsvermogen en risicobeheersing

gemeente Aalsmeer 2023

De raad van de gemeente Aalsmeer:

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 april 2023;

gezien het advies van de auditcommissie van 12 april 2023;

gezien het advies van de commissie Maatschappij en Bestuur van 25 mei 2023

gelet op het bepaalde in de Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2023;

b e s l u i t:

vast te stellen de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing gemeente Aalsmeer 2023

INHOUDSOPGAVE 1

1. INLEIDING 2
1.1 Waarom een nota weerstandsvermogen en risicobeheersing? 2
1.2 Inhoud van de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2
1.3 Actualisatie van de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2
2 Wettelijk kader en definities 2
2.1 Wettelijk kader 2
3 Risicomanagement en weerstandsratio 2
3.1 Het risicomanagementproces 3
3.2 Ratio weerstandsvermogen 4
3.2.1 Beschikbare weerstandscapaciteit 4
3.2.2 Benodigde weerstandscapaciteit 4
3.2.3 Hoogte van de weerstandsratio en het weerstandsvermogen 4
3.3 P&C cyclus: paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 5
3.4 Risicomanagement algemeen 5
3.5 Bedrijfsvoering 5

1. INLEIDING

Voor u ligt de Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing gemeente Aalsmeer 2023. Deze nota is opgesteld, omdat in de Financiële verordening is vastgelegd dat de kaders met betrekking tot dit onderwerp dienen te worden vastgelegd en vastgesteld door uw raad.
De kern van het Aalsmeers risicobeleid is het in onderlinge samenhang transparant maken van het risicoprofiel, risicomanagement en de weerstandscapaciteit en daarop sturen.
Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) definieert het weerstandsvermogen als de relatie tussen de capaciteit om tegenvallers op te vangen (weerstandscapaciteit) en materiële risico's waarvoor geen voorzieningen kunnen worden getroffen. Er is geen wettelijke norm voor de minimale omvang van het weerstandsvermogen. Voor het bepalen van de benodigde omvang van het weerstandsvermogen is het noodzakelijk om goed inzicht te hebben in de risico's en de omvang van de risico's.

Deze nota heeft een relatie met de Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2023, de nota reserves en voorzieningen gemeente Aalsmeer 2023, de Nota grondbeleid Aalsmeer 2020[1] en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting en jaarrekening.

1.1 Waarom een nota weerstandsvermogen en risicobeheersing?

Het doel van deze nota is om het beleid vast te leggen ten aanzien van risicomanagement en de omvang van het weerstandsvermogen. Daartoe worden in deze nota kaders vastgesteld.

1.2 Inhoud van de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing

In hoofdstuk 2 komt het wettelijk kader aan de orde.
In hoofdstuk 3 is het proces met betrekking tot risicomanagement opgenomen en zijn de beleidsuitgangspunten toegelicht.

1.3 Actualisatie van de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing

Omdat omstandigheden voortdurend wijzigen moet ook deze nota regelmatig worden getoetst aan die veranderende omstandigheden. Om die reden wordt deze nota periodiek (iedere vier jaar of zoveel eerder of later als daartoe aanleiding is) beoordeeld op actualiteit van de in de nota opgenomen regels.

2 Wettelijk kader en definities

2.1 Wettelijk kader

Het wettelijk kader bestaat uit externe wetgeving, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en artikel 22 van de Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2023.
In artikel 9 BBV is bepaald dat de begroting de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing moet bevatten en in artikel 11 BBV is de inhoud van die paragraaf verder uitgewerkt.
De jaarstukken volgen daarin de begroting.

3 Risicomanagement en weerstandsratio

Hiervoor is in paragraaf 1 onder Inleiding de definitie van weerstandsvermogen opgenomen. Het gaat daarbij aan de ene kant om de duiding van de mogelijke tegenvallers waarmee een gemeente te maken kan krijgen en de beheersmaatregelen die de gemeente neemt om deze te voorkomen. Aan de andere kant om de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om deze op te vangen (weerstandscapaciteit). De confrontatie tussen enerzijds de gekwantificeerde risico's en anderzijds de beschikbare weerstandscapaciteit leidt tot een uitspraak over het weerstandsvermogen: zolang als de weerstandscapaciteit gelijk is aan of groter is dan de omvang van de gekwantificeerde risico's is de gemeente in staat om deze op te vangen.

Risicomanagement is het geheel aan activiteiten dat erop gericht is op een gestructureerde wijze risico's in kaart te brengen, te evalueren, te beheersen en te rapporteren. Het is een continu proces, omdat er nieuwe risico's kunnen optreden, of risico's kunnen wijzigen, waardoor er aanpassing nodig is. Risicomanagement gaat niet om het vermijden van risico's, maar gaat expliciet om het beheersen van risico's, zodat nadelige effecten die het nemen van risico's met zich meebrengt, kunnen worden voorkomen of geminimaliseerd. Risicomanagement verschaft een

[1] Of actualisaties daarvan.

organisatie de mogelijkheid optimaal om te gaan met onzekerheden en dus ook de mogelijkheid om de voordelen te benutten die onzekerheden soms bieden.

3.1 Het risicomanagementproces

Risicomanagement bestaat uit verschillende stappen. Deze drie stappen zijn hieronder aangegeven:

1. Identificeren en vastleggen van risico's:
   Het proces begint met het in kaart brengen van de risico's die de gemeente loopt en het vastleggen van deze risico's.
2. Kwantificeren van financiële risico's:
   Aangeven wat de omvang van het financiële risico is en wat de kans is dat het risico zich daadwerkelijk zal voordoen.
3. Sturen en beheersen:
   Op basis van de classificatie van de risico's kan de sturing en de beheersing van de risico's bepaald worden. Voor verschillende soorten risico's zijn er verschillende 'oplossingsrichtingen' (vermijden, beheersen, overdragen (bijvoorbeeld verzekeren) en accepteren ten laste van het rekeningresultaat (financiële dekking organiseren via voorziening, beschikbare weerstandscapaciteit).

Ad 3.1.a Identificeren en vastleggen van risico's
Financiële risico's
Voor de financiële risico's geldt als definitie:
"De kans op een gebeurtenis die leidt tot een directe financiële tegenvaller van materiële (grote) betekenis die niet is afgedekt in de begroting."
Doen deze risico's zich voor dan moeten zij gedekt kunnen worden uit de beschikbare weerstandscapaciteit. Onder de financiële risico's vallen behalve bedrijfsvoeringsrisico's ook frauderisico's en de risico's met betrekking tot lopende grondexploitaties (bouw- en projectrisico's).
Kaders voor het identificeren zijn:

1. Risico's worden vastgelegd in een risicomanagementsysteem.
2. Naast de omschrijving van een risico wordt ook de oorzaak, het gevolg en de categorie (bedrijfsvoering/ bouw- en project/ overige risico's) vastgelegd.
3. Van elk financieel risico wordt de omvang en impact bepaald.
4. Indien nodig wordt geheime informatie in risico's geanonimiseerd en in algemene zin beschreven.
5. Ten minste twee keer per jaar wordt een risicoanalyse uitgevoerd, inclusief een actualisatie van de risico's die al in het risicomanagementsysteem zijn opgenomen. Dit gebeurt voorafgaand aan de begroting en de jaarrekening, zodat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kan worden geactualiseerd.

Frauderisico

1. Door middel van een frauderisicoanalyse wordt voor de kernorganisatie een inventarisatie van de frauderisico's uitgevoerd. De frauderisicoanalyse van Amstelveen valt onder de verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur van Amstelveen.
2. De frauderisico's, de kans van voordoen en de genomen en te nemen beheersmaatregelen worden besproken en vastgelegd.
3. De frauderisicoanalyse en de bijbehorende beheersmaatregelen worden minimaal twee maal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening geactualiseerd en besproken met de directie van de kernorganisatie en ter kennisname voorgelegd aan het college en de auditcommissie.

Reguliere risico's
Dit zijn risico's die zich kunnen voordoen en waarbij het gevolg vrij goed in te schatten is én risico's zonder financiële gevolgen. Voor reguliere risico's met een financieel gevolg worden verzekeringen afgesloten of voorzieningen getroffen. Deze maken geen deel uit van de risico's met betrekking tot de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

Ad. 3.1.b Kwantificeren van de financiële risico's
De gekwantificeerde financiële risico's zijn de input voor het berekenen van de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit.
De beschikbare weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit om het weerstandsratio te bepalen (zie 3.2). Verder kunnen de risico's hierdoor worden geprioriteerd om focus aan te brengen in sturing en beheersing.
Kaders voor het kwantificeren zijn:

1. Het risicobedrag (financiële gevolg) wordt bepaald door de kwantitatieve kans van optreden te vermenigvuldigen met het risicobedrag.
2. Financiële risico's met een kans van optreden van 90% of meer zijn géén risico, maar een werkelijkheid en worden als claim meegenomen in de P&C cyclus.

3.2 Ratio weerstandsvermogen

De ratio weerstandsvermogen is de uitkomst van de beschikbare weerstandscapaciteit (zie 3.2.1) gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (zie 3.2.2).

De weerstandsratio geeft aan in welke mate de gemeente de in beeld zijnde risico's kan opvangen. Als de risico's toenemen of de beschikbare weerstandscapaciteit neemt af dan daalt de ratio. Nemen de risico's af of neemt de beschikbare weerstandscapaciteit toe dan stijgt de ratio.

3.2.1 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen en mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet-voorziene financiële tegenvallers op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit kan bestaan uit de volgende componenten:

I. Reserves, voor zover niet beklemd
II. Onbenutte belastingcapaciteit
III. Post onvoorzien
IV. Stille reserves

In het BBV is niet voorgeschreven welke bestanddelen behoren tot de weerstandscapaciteit. Gelet op de functie van weerstandscapaciteit dient deze op korte termijn aanwendbaar of liquide te kunnen zijn. Om die reden worden stille reserves en bestemmingsreserves waaraan een specifiek bestedingsplan ten grondslag ligt niet meegenomen bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. In geval de weerstandsratio onder druk komt te staan dan kan de keuze worden gemaakt om beklemde bestemmingsreserves en/ of stille reserves wel in te zetten om de beschikbare weerstandscapaciteit te versterken. Hiertoe wordt een besluit voorgelegd aan de raad. In het voorstel wordt ingegaan op de mate van hardheid van de verplichting (ingezet beleid, aangegane verplichtingen).

⇨ De beschikbare weerstandscapaciteit voor Aalsmeer bestaat daarmee uit:

I. Reserves, voor zover niet beklemd
II. Onbenutte belastingcapaciteit
III. Post onvoorzien

Bovenstaande componenten worden afzonderlijk toegelicht in paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting respectievelijk de jaarstukken.

3.2.2 Benodigde weerstandscapaciteit

Voor alle in het risicomanagementsysteem opgenomen financiële risico's wordt een kans van optreden en een financiële omvang ingeschat. Dit gebeurt door via het risicomanagementsysteem een Monte Carlo simulatie uit te voeren om de benodigde weerstandscapaciteit met betrekking tot de gemeentelijke risico's te berekenen.

⇨ Voor de simulatie wordt een zekerheidspercentage aangehouden van 90%.

Dat wil zeggen dat het bedrag dat uit de simulatie naar voren komt, de benodigde weerstandscapaciteit, met een zekerheid van 90% voldoende is om de risico's af te dekken.

3.2.3 Hoogte van de weerstandsratio en het weerstandsvermogen

Er bestaat geen wettelijk voorschrift met betrekking tot de minimale hoogte van het weerstandsvermogen en/ of de weerstandsratio.
De confrontatie van het risicoprofiel en de weerstandscapaciteit leidt tot een uitspraak over het weerstandsvermogen: zolang de weerstandscapaciteit groter of gelijk is aan de risico's is de gemeente in staat om tegenvallers op te vangen.

Voor het bepalen van de norm van de weerstandsratio wordt veelal de volgende schaalverdeling gebruikt:

Ratio	Oordeel
> 2.0	Uitstekend
> 1.4 - < 2.0	Ruim voldoende
> 1.0 - < 1.4	Voldoende
> 0.8 - < 1.0	Matig
> 0.6 - < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Er moet gestuurd te worden op de beschikbare weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. Dit komt tot uiting in de weerstandsratio. Door een te laag niveau van het weerstandsvermogen komt de financiële robuustheid in het geding en een te hoog niveau beklemt onnodig de bestedings-ruimte.

⇨ De streefwaarde voor de weerstandsratio is voor Aalsmeer tenminste gelijk aan 1,5.

Bij een weerstandsratio van 1,5 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit 150% van de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. Indien de weerstandsratio lager wordt dan 1,5 onderzoekt het college welke maatregelen noodzakelijk zijn om de weerstandsratio te versterken en wordt dit aan de raad voorgelegd.

3.3 P&C cyclus: paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de programmabegroting en de jaarstukken staat de uitwerking van het in deze nota opgenomen beleid.
In deze paragraaf wordt tenminste het volgende gerapporteerd:
- De top tien risico's en het aantal en de som van de overige risico's.
- De benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit (weerstandsvermogen/ratio).
- De volgende financiële kengetallen, de toelichting erop en een beoordeling van de onderlinge verhouding:

1. netto schuldquote;
2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
3. solvabiliteitsratio;
4. grondexploitatie;
5. structurele exploitatieruimte;
6. belastingcapaciteit.

3.4 Risicomanagement algemeen

Naast deze vaste "ijkmomenten" in de planning en control cyclus kunnen bij elk besluit dat de gemeenteraad neemt ook risico's spelen. Hierbij gaat het niet alleen om besluitvorming bij (grote) projecten, maar ook bijvoorbeeld bij de invoering van nieuw beleid of andere besluiten die worden genomen door de gemeenteraad. Bij elk besluit dat wordt genomen wordt afgewogen welke risico's er zijn en of het verantwoord is het besluit op deze manier te nemen.
In ieder collegeadvies en raadsvoorstel is onder kanttekeningen de mogelijkheid om een risicoparagraaf op te nemen beschikbaar.

3.5 Bedrijfsvoering

Binnen bestuurlijk vastgestelde kaders is het management van de ambtelijke organisatie Amstelveen verantwoordelijk voor het beheer van een groot deel van de budgetten. Een belangrijk onderdeel van bedrijfsvoering is risicomanagement. De wijze waarop de gemeente Amstelveen vorm geeft aan risicomanagement is vastgelegd in de Nota risicobeleid, reservebeleid en activabeleid Amstelveen 2021 d.d. 10 november 2021.
De directie van Aalsmeer is verantwoordelijk voor het risicomanagement voor zover het de kernorganisatie Aalsmeer betreft.

4. SLOTBEPALINGEN

4.1 Intrekken oude nota
De Nota reserves, voorzieningen & risicobeleid 2020 gemeente Aalsmeer wordt ingetrokken.

4.2 Inwerkingtreding
Deze nota treedt met terugwerkende kracht in werking met ingang van 1 januari 2023.

4.3 Citeertitel
Deze nota wordt aangehaald als: “Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing gemeente Aalsmeer 2023”.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Aalsmeer in de openbare raadsvergadering van 8 juni 2023.

De griffier, de burgemeester,

Treasurystatuut gemeente Aalsmeer 2023

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 januari 2023;

gezien het advies van de auditcommissie van 18 januari 2023;

gezien het advies van de commissie Bestuur en Maatschappij van 5 april 2023

gelet op het bepaalde in de Financiële verordening gemeente Aalsmeer 2017;

b e s l u i t:

vast te stellen het Treasurystatuut gemeente Aalsmeer 2023

Inhoud

1. Inleiding 2
2. Treasurystatuut 3
2.1 Begrippenkader 3
2.2 Doelstellingen 4

RISICOBEHEER 4
2.3 Uitgangspunten risicobeheer treasuryfunctie 4
2.4 Renterisicobeheer 4
2.5 Koersrisicobeheer 5
2.6 Kredietrisicobeheer 5
2.7 Intern liquiditeitsrisicobeheer 5
2.8 Valutarisicobeheer 5

GEMEENTEFINANCIERING 5
2.9 Financiering 5
2.10 Vervroegde aflossing leningen 5
2.11 Borgstellingen en garanties 6
2.12 Relatiebeheer 6

KASBEHEER 6
2.13 Rekeningbeheer 6
2.14 Geldstromenbeheer 6
2.15 Saldo- en liquiditeitenbeheer 6
2.16 Schatkistbankieren 7

ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE 7
2.17 Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle 7
2.18 Inflatievergoeding eigen vermogen (bespaarde rente) 7
2.19 Informatievoorziening 7
2.20 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden 7
2.21 Inwerkingtreding 8

TOELICHTING BIJ HET TREASURYSTATUUT 9
1 Inleiding 9
2.4 Renterisicobeheer 9
2.6 Kredietrisicobeheer 10
2.11 Borgstellingen en garanties 10
2.16 Schatkistbankieren 13
2.18 Inflatievergoeding eigen vermogen (bespaarde rente) 14

1. Inleiding

Voor u ligt het Treasurystatuut 2023. Dit statuut vervangt het eerder door de gemeenteraad vastgestelde statuut
Aanleiding voor deze gewijzigde versie zijn o.a. door de commissie BBV genomen besluiten, waaronder de notitie rente 2017. Daarnaast is het goed om periodiek de beleidskaders te beoordelen op actualiteit.

Wettelijk kader
Het treasurystatuut kan beschouwd worden als een nadere uitwerking van de geldende wetgeving. Bij het opstellen van dit statuut is rekening gehouden met het relevante wettelijke kader in:
1. de Gemeentewet;
2. de Wet financiering decentrale overheden (FIDO);
3. Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo);
4. Besluit Begroting Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV); en
5. de financiële verordening ex art. 212 Gemeentewet.

De onderliggende regelingen zijn:
- Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden (Bldo)
- Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden (Ufdo)
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden (Skb)

De uitoefening van de treasuryactiviteiten van de gemeente Aalsmeer staat beschreven in dit treasurystatuut en dient minimaal te voldoen aan het wettelijk bindende kader.

Gemeentewet
In de Financiële verordening gemeente Aalsmeer ex. artikel 212 van de Gemeentewet regelt de gemeente het raamwerk van het bestuursinstrumentarium en de inrichtingseisen van de financiële functie. Artikel 15 stelt de kaders voor de uitoefening van de financieringsfunctie:
1. Het college zorgt voor een actueel treasurystatuut met een uitgewerkt kader voor de uitoefening van de financieringsfunctie.
2. De raad stelt het treasurystatuut vast.
Dit document bevat de nadere uitwerking van artikel 15: financieringsfunctie.

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) worden de kaders gesteld voor een verantwoorde en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. De Wet fido definieert de treasuryfunctie daarbij als:

het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De gemeente Aalsmeer onderkent het belang van een verantwoord en adequaat beheer van haar financiële middelen. Zij wenst haar activiteiten op het gebied van treasury op een zo transparant en beheersbaar mogelijke wijze in te richten.

De gemeente heeft twee instrumenten op het gebied van treasury:
1. Het voor u liggende treasurystatuut.
   In dit treasurystatuut wordt de "beleidsmatige infrastructuur" van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het statuut maakt een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk.
2. Naast het treasurystatuut neemt de gemeente jaarlijks de paragraaf financiering op in zowel de begroting als in het jaarverslag van de jaarstukken. Hierin worden de specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury toegelicht.

In het Treasurystatuut worden allereerst het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie van de gemeente geformuleerd. Deze worden vervolgens geconcretiseerd voor de verschillende deelgebieden van treasury: risicobeheer, gemeentefinanciering en kasbeheer.
In de toelichting worden de kaders die in dit statuut zijn opgenomen nader toegelicht.

2. Treasurystatuut

2.1 Begrippenkader

In dit statuut wordt verstaan onder:

- Derivaten	Financiële instrumenten die hun bestaan ontlenen aan een bepaalde onderliggende waarde. Die waarden kunnen financiële producten, zoals leningen of obligaties zijn. Derivaten worden onder andere gebruikt om renterisico's te sturen en financieringskosten te minimaliseren;
- Financiering	Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar;
- Geldstromenbeheer	Al die activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer);
- Intern liquiditeitsrisico	De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen;
- Kasgeldlimiet	Een bedrag op basis van de Wet fido ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar;
- Koersrisico	Het risico dat voortvloeit uit de mogelijkheid dat de financiële vaste activa (aandelen, verstrekte geldleningen en bijdragen in investeringen van derden) van de organisatie in waarde verminderen door negatieve (koers)ontwikkelingen;
- Kredietrisico	De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij;
- Liquiditeitenbeheer	Het beheer van financiële middelen voor een periode tot één jaar;
- Liquiditeitenplanning	Een schematisch overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld per tijdseenheid met als doel de liquiditeitsontwikkeling in de gaten te houden;
- Medium term note	Een instrument voor de gemeente om financiering met een looptijd van minimaal twee en maximaal dertig jaar aan te trekken. Een MTN is een verhandelbare schuldbekentenis aan toonder met gestandaardiseerde voorwaarden;
- Onderhandse lening	Een geldlening waarbij de voorwaarden van de lening in onderling overleg met de geldgevende partij kunnen worden vastgesteld;
- Publieke taak	De taak van de gemeente tot het dienen van het openbaar belang, zoals gedefinieerd in de taakomschrijving van de gemeente in de Gemeentewet;
- Rating	De inschatting van de kans op eventuele wanbetalingen bij toekomstige rente- en aflossingsbetalingen op schuldpapier;
- Renterisico	Het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen;
- Renterisiconorm	De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. Het doel is om het renterisico bij herfinanciering te beheersen;
- Rentetypische looptijd	Looptijd tussen twee renteconversie momenten. Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningsvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding;
- Saldobeheer	Het beheer van de dagelijkse saldi op de bankrekeningen;
- Schatkistbankieren	Het (verplicht) aanhouden van publieke middelen bij het ministerie van financiën;
- Rentevisie	Toekomstverwachting over de renteontwikkeling, uitgaande van een aantal rentebepalende factoren, op basis waarvan een financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd;
- Treasuryfunctie	Dit omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De treasuryfunctie bestaat uit vier deelfuncties: risicobeheer, gemeentefinanciering, kasbeheer en debiteuren- en crediteurenbeheer;

- Treasurycommissie	De commissie belast met ontwikkelen van treasurybeleid, het nemen van beslissingen omtrent het aantrekken van extern vermogen en de liquiditeitsprognose;
- Uitzetting	Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar of langer.
- Vaste schuld	Schuld met een rente typische looptijd vanaf één jaar

2.2 Doelstellingen

De treasuryfunctie van de gemeente dient tot:
1. Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden met als doel het uitvoeren van de programma's binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders van de begroting.
2. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
3. Het beschermen van gemeentelijke vermogens en resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.
4. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
5. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut, waarbij uitsluitend de publieke taak wordt gediend en professioneel en verantwoord wordt geopereerd.
6. De waarborg dat de taken en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie duidelijk worden geregeld.

RISICOBEHEER

2.3 Uitgangspunten risicobeheer treasuryfunctie

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten voor de treasuryfunctie:
1. De gemeente neemt in beginsel een terughoudende opstelling in bij het verstrekken van leningen en garanties. De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak verstrekken. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door de gemeenteraad, waarbij vooraf de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij wordt beoordeeld. In het raadsvoorstel wordt gemotiveerd welk publiek belang wordt gediend en welke zekerheden de gemeente verwerft ter afdekking van de risico's.
2. De gemeente kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd door middel van de richtlijnen van dit treasurystatuut.
3. Het beleid betreffende de financiering is gericht op spreiding van toekomstige renterisico's. Hierdoor wordt voorkomen dat een ongewenste budgettaire belasting kan ontstaan in een jaar waarin voor een substantieel deel van de leningenportefeuille hoogrentende leningen c.q. leningconversies moeten worden gesloten c.q. plaatsvinden.

2.4 Renterisicobeheer

Voor het renterisicobeheer gelden de volgende uitgangspunten:
1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido.
2. De renterisiconorm wordt niet overschreden conform de Wet fido.
3. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren.
4. Nieuw aan te trekken leningen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning. Daarbij worden de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening zoveel mogelijk afgestemd op de liquiditeitenplanning, de actuele rentestand en rentevisie. De gemeente streeft naar spreiding in de rentetypische looptijden van aan te trekken geldleningen binnen deze kaders.
5. De rentevisie van de gemeente is afgestemd op die van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en wordt bij het opstellen van de kadernota en de begroting geactualiseerd.

2.5 Koersrisicobeheer

Voor koersrisicobeheer gelden de volgende uitgangspunten:

1. Overtollige liquide middelen worden uitsluitend uitgezet bij de Nederlandse Staat (schatkistbankieren) of lagere Nederlandse overheden en overheidsinstanties, zoals bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen.
2. De looptijd van uitzetting wordt afgestemd met de liquiditeitenplanning.
3. Aandelen worden alleen gekocht in het kader van de uitoefening van de publieke taak en niet eerder dan dat de procedure als beschreven in artikel 160 lid 2 Gemeentewet is gevolgd;

2.6 Kredietrisicobeheer

Voor kredietrisicobeheer (of debiteurenbeheer) geldt het volgende uitgangspunt:

1. De gemeente kan leningen verstrekken die een publiek belang dienen (zie 2.3.1).
2. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak eist de gemeente indien mogelijk, zekerheden of garanties. De voorwaarden die gelden om het kredietrisico te minimaliseren zijn opgenomen in de toelichting horend bij dit statuut.
3. De gemeente verleent in ieder geval geen lening aan aanvragers die voor hun lening ook bij andere instellingen terechtkunnen. Het gaat hierbij vooral om waarborgfondsen.
4. Indien de solvabiliteit van de derde gedurende de looptijd van een uitzetting daalt onder de 25% neemt de gemeente, indien mogelijk, maatregelen.
5. Nieuwe uitzettingen, bij die derde, blijven in dat geval achterwege.
6. Leningen die op grond van eerder door de gemeenteraad vastgestelde regelingen zijn verstrekt worden door dit treasurystatuut niet aangetast.
7. Verzoeken van instellingen om een renteherziening van een eerder verstrekte gemeentelijke lening dienen in beginsel te worden afgewezen.

2.7 Intern liquiditeitsrisicobeheer

1. De gemeente beperkt haar liquiditeitsrisico’s door haar treasury activiteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar) en een meerjarige liquiditeitsplanning.
   De meerjaren liquiditeitsplanning is gebaseerd op de meerjarenbegroting van de gemeente (incl. meerjaren investeringsprogramma (MIP), het meerjarenprogramma Buitenruimte (MPP) en de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG)).
2. De meerjaren liquiditeitsplanning wordt ten minste één keer per jaar, bij het opstellen van de begroting en de meerjarenraming, geactualiseerd.

2.8 Valutarisicobeheer

1. Valutarisico’s worden in de gemeente uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in de Nederlandse geldeenheid (de euro).
2. Het betalingsverkeer vindt alleen plaats in de Nederlandse geldeenheid (de euro)

GEMEENTEFINANCIERING

2.9 Financiering

Bij het aantrekken van financieringen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

1. Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak.
2. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van financieringen zijn onderhandse leningen en medium term notes (MTN).
3. De gemeente vraagt offertes op bij minimaal twee instellingen alvorens een financiering wordt aangetrokken.
4. De geldgevers dienen onder Nederlands of anderszins EU-toezicht te vallen of de Autoriteit Financiële Markten (AFM) of een decentrale overheid, mits er geen sprake is van een toezichtrelatie.
5. Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

2.10 Vervroegde aflossing leningen

1. Het college besluit over vervroegde aflossing van opgenomen geldleningen indien sprake is van risicoverhoging of lastenstijging.
2. De treasurycommissie besluit over vervroegde aflossing van opgenomen geldleningen indien geen sprake is van risicoverhoging en lastenstijging.

2.11 Borgstellingen en garanties

1. De gemeente verstrekt alleen garanties aan derden indien er een door de gemeenteraad aangewezen maatschappelijk belang aanwezig is.
   In de toelichting van dit statuut is nader uiteengezet aan welke voorwaarden, om het risico te minimaliseren, dient te worden voldaan.
   De gemeente verleent in ieder geval geen garantie aan aanvragers die voor hun garantie ook bij andere instellingen terechtkunnen. Het gaat hierbij vooral om waarborgfondsen.
2. Borgstellingen en garanties die op grond van eerder door de gemeenteraad vastgestelde regelingen zijn verstrekt worden door dit treasurystatuut niet aangetast.

2.12 Relatiebeheer

De gemeente beoogt het realiseren van gunstige c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:

1. De adviseur concernfinanciën (of diens vervanger) van de kernorganisatie Aalsmeer onderhoudt namens de gemeente de contacten met de huisbankier en andere financiële instellingen en bemiddelaars over hun tarieven, producten en diensten.
2. Bankrelaties en hun bancaire condities worden ten minste ééns in de vijf jaar beoordeeld;
3. Bankrelaties dienen wat betreft hun kredietwaardigheid ten minste een A-rating te hebben bij een erkend ratingbureau.
4. Financiële instellingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen) dienen onder Nederlands of anderszins EU-toezicht te vallen, zoals De Nederlandsche Bank en de Verzekeringskamer.
5. Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markt (AFM) en een vergunning hebben verkregen.
6. Overeenkomsten met financiële instellingen of kredietverstrekkers moeten worden opgesteld volgens het Nederlands recht.

KASBEHEER

2.13 Rekeningbeheer

1. Het aantal bankrekeningen en het aantal bankrelaties voor rekeningbeheer wordt tot een minimum beperkt.
2. Daar waar mogelijk zijn de bankrekeningen per bankrelatie ondergebracht in een compensabel stelsel. Hierbij zijn de debet- en creditsaldi van alle rekeningen samengevoegd tot één gecombineerd saldo. De bankrelatie berekent de te betalen/ontvangen rente over dit gecombineerde saldo.
3. De rekeningvoorwaarden, waaronder de rentetarieven, kredietfaciliteit en indien van toepassing de provisie, zijn tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden schriftelijk overeengekomen met de bankrelaties.
4. De bankrekeningen die primair gebruikt worden en dagelijks saldi hebben van materieel belang zijn gekoppeld aan een tussenrekening die speciaal is ingericht voor het schatkistbankieren. De tussenrekening is gekoppeld aan een rekening-courant van de gemeente bij de schatkist.
5. De gemeente houdt geen bankrekening aan voor een juridische entiteit die geen deel uitmaakt van de gemeente.

2.14 Geldstromenbeheer

Teneinde de kosten van het geldstromenbeheer te beperken wordt:

1. Het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op gemeenteniveau op elkaar en op de liquiditeitenplanning af te stemmen. Hierbij wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.
2. Het betalingsverkeer zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd door één bank.

2.15 Saldo- en liquiditeitenbeheer

Voor het saldobeheer en het liquiditeitenbeheer gelden de volgende specifieke richtlijnen:

1. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet conform de daarvoor geldende wettelijke bepalingen niet overschreden.
2. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn daggeld, kasgeldleningen en kredietlimiet op rekening-courant.

3. Kortlopende middelen worden afgesloten bij huisbankier.
4. Voorafgaand aan het aantrekken van de kortlopende financiering informeert de adviseur concernfinanciën de leden van de treasurycommissie, waarbij de looptijd en het volume wordt gemeld.
5. De leden van de treasurycommissie bevestigen schriftelijk in te stemmen met het in het vorige lid bedoelde voorstel.
6. Na afronding van de overeenkomst informeert dezelfde dag de adviseur concernfinanciën de leden van de treasurycommissie over de afloop.

2.16 Schatkistbankieren

1. Door de invoering van het verplicht schatkistbankieren is het niet meer mogelijk tijdelijke overschotten weg te zetten bij een financiële instelling anders dan bij de schatkist.
2. Uitzondering op het eerste lid is het onderling lenen. De gemeente mag gelden aantrekken van en uitzetten bij andere decentrale overheden, mits er geen sprake is van een toezichtrelatie. Hierbij worden de richtlijnen en grensbedragen zoals genoemd in de Wet fido in acht genomen (zie ook 2.5.1).

ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE

2.17 Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

In het kader van de treasuryfunctie gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van de administratieve organisatie en de interne controle:

1. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van treasuryactiviteiten zijn via delegatie en mandaat nader schriftelijk vastgelegd.
2. Bij de uit te voeren treasuryactiviteiten is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:
   a. iedere transactie wordt door de leden van de treasurycommissie geautoriseerd (het vier-ogenprincipe).
   b. de uitvoering en controle geschiedt door afzonderlijke functionarissen.
   c. de uitvoering en registratie in de financiële administratie geschiedt door afzonderlijke functionarissen.
3. Tegenpartijen wordt de opdracht gegeven de bevestiging van iedere transactie te versturen naar de concerncontroller zonder tussenkomst van de adviseur concernfinanciën die bevoegd is tot het sluiten van de transacties.
4. De transacties worden onmiddellijk geregistreerd door de adviseur concernfinanciën die de transactie heeft afgesloten en gecontroleerd door de concerncontroller.

2.18 Inflatievergoeding eigen vermogen (bespaarde rente)
Vanwege het verlangde inzicht, de eenvoud en transparantie van het renteresultaat vindt er geen rentevergoeding (of vergoeding van inflatie) plaats over het eigen vermogen.

2.19 Informatievoorziening

1. In de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken vindt verantwoording plaats conform de eisen die in artikel 13 van het BBV aan de paragraaf worden gesteld Artikel 13 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
2. Het renteschema uit de notitie rente 2017(of diens opvolgers) van de commissie BBV is onderdeel van de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.
3. Indien de treasurycommissie een nieuwe lening aantrekt informeert het college de raad over de omvang van deze lening, de condities en de financiële effecten voor de begroting en het meerjarenperspectief in het eerstvolgende P&C document.
4. De portefeuillehouder Financiën rapporteert aan het college in zijn eerstvolgende vergadering als sprake is van aantrekken financieringsmiddelen anders dan kasgeldleningen en het uitzetten van gelden anders dan schatkistbankieren.

2.20 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

1. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het treasurybeleid en de daarin opgenomen treasurydoelstellingen alsmede het toezicht houden op de uitvoering van het treasurybeleid.
2. De eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de treasuryactiviteiten ligt bij het college van B&W. De bijbehorende bevoegdheden zijn in een apart collegevoorstel via mandatering

(mandaatbesluit kernorganisatie Aalsmeer d.d. 27 juni 2022) overgedragen aan de adviseur concernfinanciën. Deze taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd en verdeeld volgens de uitgangspunten zoals hiervoor opgenomen.

3. a. De gemeente heeft een treasurycommissie die twee keer per jaar, of zoveel vaker als de marktsituatie daartoe aanleiding geeft, overleg pleegt over het te voeren treasurybeleid.
   b. De treasurycommissie bestaat uit de portefeuillehouder Financiën, de adviseur concernfinanciën en de concerncontroller.

2.21 Inwerkingtreding

1. Het treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer treedt in werking per 1 mei 2023.
2. Het treasurystatuut gemeente Aalsmeer 2016 d.d. 3 december 2015 wordt ingetrokken.
3. Dit statuut wordt aangehaald als: “Treasurystatuut gemeente Aalsmeer 2023”.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Aalsmeer in de openbare raadsvergadering van 20 april 2023.

De griffier, de burgemeester,

TOELICHTING BIJ HET TREASURYSTATUUT

1 Inleiding

In hoofdstuk 1 wordt het wettelijk kader geschetst op grond waarvan gemeenten hun treasuryfunctie uitoefenen.

De wettelijke grondslag ligt in de Wet financiering decentrale overheden (fido) en de hiermee samenhangende wetgeving: Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden, Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden, Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Wet Houdbare overheidsfinanciën (Hof) en de Wet Integraal schatkistbankieren decentrale overheden.

De Wet fido, die op 1 januari 2001 in werking trad, bepaalt aan welke voorwaarden gemeenten moeten voldoen bij het aantrekken en uitzetten van middelen. Deze wet bepaalt dat gemeenten uitsluitend voor de uitoefening van de publieke taak leningen kunnen aangaan, middelen kunnen uitzetten en garanties kunnen verlenen.
Uitzettingen mogen sinds 1 juni 2012 uitsluitend nog bij de Nederlandse Staat (Wet Integraal schatkistbankieren). Bij derivaten moet er sprake zijn van voldoende kredietwaardigheid van de tegenpartij en een beperkt marktrisico.
De Wet Hof is een vertaling van het EMU-saldo voor zowel de rijksoverheid als de decentrale overheden (provincies, waterschappen en gemeenten) en de verschillende gemeenschappelijke regelingen waarin zij participeren. De wet Hof moet ervoor zorgen dat de Nederlandse Staat binnen het EMU-saldo van 3% blijft.

Als algemene norm geldt dus dat openbare lichamen alleen lenen, middelen uitzetten of garant staan voor zover dat direct dient ter behartiging van hun publieke taak. Bankachtige activiteiten, met het oogmerk geld te verdienen (ook al is dat om de publieke taak te bekostigen) zijn niet toegestaan. De invulling van het begrip “publieke taak” is een eigen verantwoordelijkheid van de gemeente.

2.3 Uitgangspunten risicobeheer treasuryfunctie

Invulling term “publieke taak”
De publieke taak wordt in ieder geval gediend als er sprake is van een maatschappelijk belang.
Of er sprake is van een maatschappelijk belang zal mede samenhangen met wettelijke taken die de gemeente moet uitvoeren en met de wettelijke zorgplicht die de gemeente heeft op bepaalde gebieden. Daarnaast zal door de raad vastgesteld beleid ook een belangrijke indicatie zijn voor een publieke taak. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat iets een publieke taak is, wanneer het als prioriteit is benoemd in het vastgestelde beleid en zonder gemeentelijke bemoeienis niet kan worden gerealiseerd.

2.4 Renterisicobeheer

Lid 1 Kasgeldlimiet
Het doel van de kasgeldlimiet is een grens te stellen aan korte financiering (rentetypische looptijd tot één jaar). Juist voor korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed kan hebben op de rentelasten.

De kasgeldlimiet wordt berekend met een vast percentage van 8,5% van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. Hierbij geldt een minimumbedrag van € 300.000. In de Wet fido wordt de gemiddelde korte financiering (de netto vlottende schuld) per drie maanden getoetst aan de kasgeldlimiet. Hiertoe wordt het gemiddelde genomen van de korte financiering op de eerste dag van de drie kalendermaanden in een kwartaal.

De provincie, als toezichthouder, ziet toe op hantering van de normen en kan zo nodig ontheffing verlenen. Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden en beperkingen worden opgelegd.

Lid 2. Renterisiconorm
Het doel van de renterisiconorm is het beheersen van renterisico’s op de vaste schuld. Dit kan door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille. De renterisiconorm wordt berekend door een het wettelijk bepaalde vaste percentage van 20% te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal.

Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de herfinancieringen van de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm.

De provincie, als toezichthouder, ziet toe op hantering van de normen en kan zo nodig ontheffing verlenen. Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden en beperkingen worden opgelegd.

2.6 Kredietrisicobeheer
De Wet fido stelt in artikel 6 lid 2 geen eisen aan de kwaliteit van debiteuren bij het verstrekken van leningen of garanties aan derden in het kader van de publieke taak.
Omdat de gemeenteraad de publieke taak bepaalt worden leningen of garanties uitsluitend verstrekt aan door de gemeenteraad in dit kader geaccepteerde partijen. Teneinde het kredietrisico bij dit soort instellingen te beheersen kunnen zekerheden of garanties worden geëist van die instellingen.
Daarnaast moet de gemeente de jaarstukken van de instellingen beoordelen, om een actuele risicoanalyse te maken. Hierbij spelen de financiële positie en de kredietwaardigheid van de instelling een rol.

Gemeentelijke lening
Het is mogelijk om voor de financiering van de publieke taak als gemeente een lening te verstrekken. Hierbij is het mogelijk om aan een lening een zekerheidsstelling te verbinden, zoals het vestigen van een hypotheekrecht.
Aan de leningverstrekking kunnen ook meer beleidsinhoudelijke eisen worden verbonden. Denk hierbij in termen van openstelling, toegankelijkheid, programmering, werkgelegenheid et cetera. Door de koppeling van de geldverstrekking aan deze afspraken krijgt de gemeente echte zeggenschap en kan bij niet nakomen van de afspraken ook gesanctioneerd worden.
Het is mogelijk om, door middel van een renteopslag een risicoreserve te vormen voor de risico's die verbonden zijn aan de leningverstrekking.

2.6 lid 7 Renteherziening van reeds bestaande door de gemeente verstrekte leningen
Verzoeken van instellingen om een renteherziening (lees: verlaging) van een reeds verstrekte (of nog te verstrekken) gemeentelijke lening dienen in beginsel te worden afgewezen in verband met het nadelige budgettaire effect voor de gemeentelijke begroting.
Wel kan de gemeente meewerken aan herfinanciering bij een bank, ook als hiervoor geen bepalingen zijn opgenomen in de overeenkomst tot geldlening. Hiermee verlaagt de gemeente het aantal leningen en vermindert daarmee het risico.

2.7 Intern liquiditeitsrisicobeheer
Om (meerjarig) inzicht te krijgen in de inkomende en uitgaande geldstromen van de gemeente stelt zij een liquiditeitsprognose op. Naast de kasstromen op basis van de exploitatie zijn belangrijke componenten de geldstromen die voortkomen uit grondexploitaties, het meerjarenplan buitenruimte en andere investeringen, zoals bijvoorbeeld scholen en sportaccommodaties. Deze geldstromen volgen uit de begroting (kasstromen uit exploitatie en investeringen meerjaren investeringsprogramma (MIP)), het meerjarenprogramma buitenruimte (MPP) en de meerjarenprognose grondexploitaties (MPG).

2.11 Borgstellingen en garanties
Gemeentegarantie
Gemeentegarantie is een zekerheid voor de geldgeefster (veelal een bank) dat de in de overeenkomst van geldlening aangegane verplichtingen worden nagekomen. Indien de geldnemer niet aan zijn/haar verplichtingen op grond van de overeenkomst kan voldoen neemt de gemeente deze verplichtingen van de geldnemer over. Hiermee loopt de gemeente een risico voor de betaling van zowel de rente als de aflossing.
In het geheel van de gemeentegarantie heeft de bank een bijzondere rol. Een bank stelt een bedrag in de vorm van een lening ter beschikking aan de instelling en brengt een percentage van dit bedrag in rekening in de vorm van rente. In dit rentepercentage is het risico van de bank verrekend. Door middel van een gemeentegarantie wordt het financiële risico naar de gemeente verschoven. De bank geeft een (geringe) korting op het rentepercentage. De gemeente ontvangt niets voor het risico dat ze draagt.
Het is voor de gemeente niet goed mogelijk om aan een garantstelling eisen te verbinden anders dan een financiële verantwoording. Nadere afspraken kunnen wel in een convenant worden vastgelegd, maar de gemeente kan het niet nakomen van die afspraken moeilijk sanctioneren.

In de volgende situaties gaat de gemeente in ieder geval niet over tot verstrekking van gemeentegarantie of een gemeentelijke lening:

1. Er kan een beroep gedaan worden op een waarborgfonds.
   De meerwaarde van een waarborgfonds ten opzichte van eigen garantieverstrekking ligt in drie aspecten.
   a. Een fonds houdt uit hoofde van zijn doelstelling een risicokas aan. Daarmee kan hij in zijn rol als verzekeraar de door hem te lopen risico's spreiden in tijd en naar plaats.

   b. Bij de waarborgfondsen is professionele expertise aanwezig waardoor sprake is van een adequate beoordeling van het solvabiliteitsrisico.
   c. Waarborgfondsen zullen de door hen verwaarborgde instellingen jaarlijks herbeoordelen. Op deze manier blijven zij op de hoogte van de financiële ontwikkelingen.
   d. Bij de waarborgfondsen is professionele expertise aanwezig waardoor sprake is van een adequate beoordeling van het solvabiliteitsrisico.
   e. Waarborgfondsen zullen de door hen geborgde instellingen jaarlijks beoordelen. Op deze manier blijven zij op de hoogte van de financiële ontwikkelingen.
2. In geval van herfinanciering c.q. overname van bestaande leningen wordt geen borgstelling verleend, indien bij de aanvankelijke financiering ook geen borgstelling is verleend.
   Dit om te voorkomen dat risico's die al door de geldgever werden geaccepteerd zonder borgstelling aan de gemeente worden overgedragen.
3. De gemeente heeft het recht om geen garantie te verlenen indien zij op grond van de marktsituatie tot de conclusie komt dat het rentepercentage te hoog is of de leningcondities ongunstig zijn.
   De lening dient tegen zo gunstig mogelijk voorwaarden afgesloten te worden zodat het gemeentelijke risico zo veel als mogelijk wordt beperkt.
4. Indien ten behoeve van de geldgever het recht van eerste hypotheek en/of pandrecht kan worden gevestigd wordt geen borgstelling verleend.
   Indien er onderpand verleend kan worden is het niet nodig dat de gemeente garant staat. Immers, bij het niet nakomen van de verplichtingen kan het pandrecht worden uitgeoefend.
5. Een gemeentegarantie wordt niet verleend als de omvang van de lening dusdanig hoog is dat de hieraan verbonden risico's in alle redelijkheid voor onze gemeente niet verantwoord zijn.
   Het is volgens de wet Fido niet geoorloofd voor de gemeente om grote financiële risico's te lopen. De redelijkheid van de omvang van de financiële risico's dient te worden gemotiveerd.

Ad. 1 (Landelijke) waarborgfondsen
Er zijn landelijk verschillende waarborgfondsen werkzaam. Bekend zijn:
- Waarborgfonds Sociale Woningbouw ten behoeve van de financiering van sociale huurwoningen (WSW). De gemeenten hebben wel een achtervang positie.
- Waarborgfonds voor de Zorgsector (WfZ) voor de financiering van tehuizen voor de zorg- en verpleegsector.
- Stichting Waarborgfonds voor de Sport (SWS) (maximaal 50% borg; gemeente dient voor overige 50% garant te staan).
- Waarborgfonds Kinderopvang ten behoeve van kinderopvangcentra.

Er is geen landelijk waarborgfonds ten behoeve van sociaal-culturele instellingen (jongerenwerk, musea, dorpshuizen, bibliotheken e.d.).

Voorwaarden beoordelingsproces lening, borgstelling, garantie
Elke keer dat een instelling een beroep doet op financiële ondersteuning door de gemeente moet per geval worden beoordeeld of een aanvraag valt onder de uitoefening van de publieke taak, waarbij de gemeenteraad uiteindelijk het besluit zal moeten nemen om al dan niet over te gaan tot financiële ondersteuning.
De stukken die een aanvrager daartoe dient over te leggen zijn onder "*Voorwaarden voor indiener aanvraag lening/ garantie"* opgenomen.
Daarnaast mag er geen sprake zijn van de uitsluitingsgronden zoals hiervoor in deze toelichting benoemd.
Zolang als niet aan de in dit statuut gestelde voorwaarden wordt voldaan legt het college geen voorstel voor aan de gemeenteraad.

Hiervoor is onder 2.3 al toegelicht dat het lastig is een eenduidige en houdbare definitie te geven van de term "publieke taak". Daarom is hierna een afwegingsproces geformuleerd. Op deze wijze wordt geborgd dat elke aanvraag op gelijke wijze getoetst wordt volgens een vaste procedure. De uitkomst van de afweging zal telkens beïnvloed worden door de maatschappelijke en politieke realiteit.
De volgende aspecten worden gewogen:
   a. Is er sprake van een maatschappelijk belang?
   b. In welke mate wenst de gemeente zeggenschap?
   c. Welke risico's zijn aan de garantstelling of lening verbonden en is het mogelijk om deze te verkleinen?

Ad a. Is er sprake van een maatschappelijk belang?
Deze vraag moet bij elke aanvraag voor een gemeentegarantie of een gemeentelijke lening als eerste beargumenteerd beantwoord worden. Documenten als de programmabegroting, het coalitieakkoord, een

eventueel raads- of collegeprogramma en vastgestelde beleidsnotities dienen als kader bij de beantwoording van deze vraag.
Vervolgens is het van belang dat vastgesteld wordt welke rol de gemeente wil spelen: regisserend, initiërend, handhavend of faciliterend. Afhankelijk van de rol kan bepaald worden of financiële ondersteuning het geëigende middel is.
Een maatschappelijk belang wordt pas een publieke taak, als de markt of samenleving die taak zelf niet goed kan organiseren. Is er geen publiek belang, dan kan het maatschappelijk belang aan de private sector worden overgelaten.

Ad b. In welke mate wenst de gemeente zeggenschap?
Als de gemeente afdwingbare voorwaarden (over hoogte tarief, bezettingsgraad, doelgroep, programmering, et cetera) wil stellen aan de financiële ondersteuning dan ligt het voor de hand om zelf een lening te verstrekken onder condities die een waarborg vormen voor het nakomen van die voorwaarden.
De voorwaarden moeten haalbaar en meetbaar zijn en de voorwaarden moeten op grond van de leningsovereenkomst afgedwongen of gesanctioneerd kunnen worden.
Als de gemeente geen zeggenschap wenst dan kan ook worden gekozen voor het verstrekken van een garantstelling.
Ad c. Welke risico’s zijn aan de garantstelling of lening verbonden en is het mogelijk om deze te verkleinen?
Belangrijk bij de risico-inschatting is het besef dat iedere lening of garantstelling budgettaire gevolgen heeft. Risico’s dat leningen niet worden terugbetaald moeten bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit worden betrokken. Dit soort risico’s kunnen gedeeltelijk worden afgedekt door zekerheidsstellingen te vragen. Dit kan door hypotheekrecht te vestigen, maar kan ook bijvoorbeeld door verpanding van huurinkomsten. Per geval moet worden bekeken wat de mogelijkheden zijn. Naast financiële risico’s moeten ook andere risico’s worden afgewogen. Denk hierbij aan termen als politieke geloofwaardigheid, precedentwerking, et cetera.

Het is niet wenselijk dat de gemeente risico loopt over iets waar haar inwoners geen voordeel van hebben. Dit is vooral van belang voor de verdediging van het besluit tot verlening indien de gemeente op een garantie wordt aangesproken. De gemeente moet in dat geval voor de kosten opdraaien, terwijl haar inwoners, instellingen en/of ondernemers geen baat hebben gehad van het initiatief. De risico’s zullen worden afgewogen tegen het maatschappelijk belang wat gediend is met een lening of garantstelling. De zwaarte van het maatschappelijk belang zal mede bepalen hoeveel risico de gemeente wenst te accepteren.

Wanneer eenmaal is besloten tot het vertrekken van een gemeentegarantie of gemeentelijke lening zal jaarlijks getoetst moeten worden of de instelling voldoende solvabel is. Op deze wijze wordt het risico niet verkleind, maar wel gevolgd, zodat dit op een juiste manier betrokken kan worden bij de bepaling van de gemeentelijke weerstandscapaciteit.

Voorwaarden voor indiener aanvraag lening/ garantie
Om aanvragen op alle relevante aspecten te kunnen beoordelen is het van belang dat een aanvraag voor gemeentegarantie of een gemeentelijke lening ten minste aan de volgende voorwaarden voldoet:

1. Inhoudelijke toelichting. Uit deze toelichting moet blijken wat het maatschappelijk nut voor de gemeente is of zou kunnen zijn.
2. Om een goede inschatting te maken van alle aan de mogelijke verstrekking verbonden risico’s overlegt de aanvrager daarnaast de volgende stukken:
   a. Jaarrekeningen (indien van toepassing met accountantsverklaringen) van de afgelopen 3 jaar, inclusief de notulen van de (algemene leden)vergaderingen waarin deze worden vastgesteld[1].
   b. De actuele statuten c.q. conceptstatuten.
   c. Een tenminste sluitende (meerjaren)begroting waarbij rekening is gehouden met de aan de investering gekoppelde rente en afschrijving en welke voorzien is van een toelichting. In de toelichting moeten tenminste de inkomstenramingen onderbouwd zijn.
   d. Minimaal twee offertes c.q. afwijzingen van banken omtrent de lening.
   e. In geval van aanvraag gemeentegarantie: de conceptovereenkomst met betrekking tot de geldlening incl. borgstelling
   f. Naam en telefoonnummer (tijdens kantooruren) van de contactpersoon van de instelling.
   g. Een bewijs van inschrijving bij de Kamer van Koophandel.

[1] Bij het aangaan van deze leningen wordt ook gekeken naar kengetallen zoals liquiditeit en solvabiliteit. Met als doel het zeker stellen dat de exploitatie voldoende draagkrachtig is om de financieringskosten te kunnen dragen.

2.16 Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat gemeenten hun overtollige middelen bij het rijk moeten uitzetten. Hiermee wordt beoogd dat de Staat minder geld leent op de financiële markten en de staatsschuld daalt. Daarnaast wordt beoogd dat financiële risico's voor gemeenten worden verminderd. Het drempelbedrag is het maximale bedrag dat een decentrale overheid over een heel kwartaal gezien gemiddeld op dagbasis buiten de schatkist mag houden. Het drempelbedrag wordt berekend door een vast percentage (2,0%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag € 1.000.000 bedraagt. Zie de regeling schatkistbankieren decentrale overheden https://wetten.overheid.nl/BWBR0034336/2022-01-01

2.17 Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

In dit artikel zijn de uitgangspunten op het gebied van de administratieve bepalingen en interne controle vastgelegd. Daarbij is toegelicht hoe het vier-ogenprincipe en de functiescheiding per transactie is georganiseerd.
De verantwoordelijkheden per functie zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Functie	**Verantwoordelijkheden**
Gemeenteraad	1. het vaststellen van het treasurybeleid en de daarin opgenomen treasurydoelstellingen. 2. het toezicht houden op de uitvoering van het treasurybeleid.
College van B&W	1. Het opstellen van het treasurystatuut
	2. Het doen uitvoeren van het treasurybeleid
	3. Het rapporteren over het het uit te voeren en uitgevoerde treasurybeleid aan de gemeenteraad in de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken
	4. Besluitvorming over vervroegde aflossing van leningen met financiële gevolgen.
	5. Het rapporteren over nieuw aangetrokken lening(en) in het eerstvolgende P&C document na het afsluiten van de lening.
Portefeuillehouder Financiën	1. rapporteert aan het college in zijn eerstvolgende vergadering als sprake is van aantrekken financieringsmiddelen anders dan kasgeldleningen en uitzetten van gelden anders dan schatkistbankieren.
	2. rapporteert aan het college indien er sprake is van vervroegde aflossing zonder financiële gevolgen.
	3. voorzitter van de treasurycommissie:
Treasurycommissie	1. Het opzetten van het treasurybeleid
	2. Het accorderen van de rentevisie
	3. Het accorderen van het aantrekken en uitzetten van financieringsmiddelen
	4. Het accorderen van het openen en sluiten van bankrekeningen en tekenen voor het doen van betalingen van deze rekeningen
	5. Het periodiek bespreken van de ontwikkelingen op het gebied van treasury en de liquiditeitenprognose.
	6. Het beslissen over vervroegde aflossing van leningen met en zonder financiële gevolgen
	7. Het afleggen van verantwoording over het gevoerde treasurybeleid aan het college.
Adviseur Concernfinanciën	1. Gevraagd en ongevraagd advies geven aan de treasurycommissie en het college op het gebied van treasury en liquiditeitenprognose
	2. Het uitvoeren van de treasuryfunctie:
	a. Het aantrekken en uitzetten van financieringsmiddelen na akkoord treasurycommissie
	b. Het namens de gemeente openen en sluiten van bankrekeningen en tekenen voor het doen van betalingen van deze rekeningen na akkoord

Functie	Verantwoordelijkheden
	treasurycommissie
	c. Archiveren van transactiebevestigingen van financiële instellingen
	c. Het samenstellen van een rentevisie
	d. Het ten minste één keer per jaar opstellen van de (meerjarige) liquiditeitsprognose
	e. Het creëren van draagvlak bij de AA organisatie voor tijdige en juiste verstrekking van informatie benodigd voor het opstellen van de liquiditeitenplanning (o.a. MIP, MPP, MPG)
	e. Het opstellen van de paragraaf financiering voor de begroting en de jaarstukken
	f. Het voorbereiden van het treasurybeleid/ treasurystatuut
	g. Het onderhouden van contacten met banken, geldmakelaars en overige financiële instellingen inzake uitzettingen (binnen de regels van schatkistbankieren), financieringen voor langer dan één jaar, kasgeldleningen en daggeldleningen.
	f. Secretaris van de treasurycommissie
	g. Verzorgt maandelijks inzicht in de saldi van de bankrekeningen van Aalsmeer
Concercontroller	1. Lid van de treasurycommissie
	2. Treedt controlerend en toetsend op in de treasurycommissie.
	3. Vervult zijn rol in het kader van risicomanagement
AA organisatie	1. Het afhandelen van het (contante) betalingsverkeer.
	2. Registreren van alle inkomende en uitgaande financiële transacties.
	3. Het beheer en de afroming van saldi van betaalrekeningen.
	4. Het juist en volledig administreren van de bezittingen, schulden, rechten, verplichtingen, inkomsten, uitgaven, ontvangsten en betalingen in de financiële administratie van aangeleverde informatie.
	5. Het adviseren van de vakafdelingen over de financiële gevolgen van hun activiteiten en projecten.
	6. Het zorgdragen voor het tijdig aanleveren van betrouwbare operationele informatie over toekomstige uitgaven en inkomsten benodigd voor het opstellen van de liquiditeitenplanning (o.a. MIP, MPP, MPG).
Externe accountant	Het in het kader van zijn reguliere controletaak adviseren en controleren omtrent de naleving van de wettelijke kaders en de het Treasurystatuut.

2.18 Inflatievergoeding eigen vermogen (bespaarde rente)

Het BBV staat toe dat er een rentevergoeding over het eigen vermogen (reserves) mag worden toegerekend – als ware het een rentelast - aan de taakvelden. Hierdoor wordt een “vergoeding” berekend over het eigen vermogen (= een eigen financieringsmiddel) van de gemeente. De gemeente heeft de keuze om deze rente als baten op te nemen in de begroting – ook wel aangeduid als bespaarde rente. Of de gemeente kan ervoor kiezen deze rentevergoeding toe te voegen aan de reserves/het eigen vermogen. Wanneer een bedrag gelijk aan deze vergoeding daadwerkelijk wordt toegevoegd aan het eigen vermogen kan dit ook worden beschouwd als een “inflatievergoeding” om “de waarde” van het eigen vermogen (koopkracht) in stand gehouden.
Deze systematiek creëert een fictieve rentelast en leidt tot het (onnodig) opblazen van de programmalasten en gaat daarmee ten koste van de eenvoud en transparantie. Om die reden doet de commissie BBV daarom de aanbeveling om geen rente over het eigen vermogen te berekenen. Deze aanbeveling is in dit treasurystatuut overgenomen.

Overheid.nl
Lokale wet- en regelgeving

Treasurystatuut Aalsmeer 2016

Geldend van 01-01-2016 t/m heden

Intitulé

Treasurystatuut Aalsmeer 2016

Wettelijk kader

Het treasurystatuut kan beschouwd worden als een nadere uitwerking van de geldende wetgeving. Bij het opstellen van dit statuut is rekening gehouden met het relevante wettelijke kader in:

1. de Gemeentewet;
2. de Wet financiering decentrale overheden (FIDO);
3. het Besluit Begroting Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en
4. de financiële verordening ex art. 212 Gemeentewet.

Gemeentewet

Verordening artikel 212 van de Gemeentewet regelt het raamwerk van het bestuursinstrumentarium en de inrichtingseisen van de financiële functie. Artikel 15 inzake de financieringsfunctie van de “financiële verordening gemeente Aalsmeer” stelt de kaders voor de uitoefening van de financieringsfunctie als uitwerking van verordening 212:

1. Het college zorgt voor een actueel treasurystatuut met een uitgewerkt kader voor de uitoefening van de financieringsfunctie.
2. De raad stelt het treasurystatuut vast.

Dit document bevat de nadere uitwerking van artikel 15: financieringsfunctie.

Treasurystatuut Aalsmeer

Het bestaande treasurystatuut dateert uit 2007. Een belangrijk nieuw aspect sindsdien is dat met ingang van 15 december 2013 de wet Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden is ingevoerd. Hierdoor mogen overtollige liquide middelen die niet onmiddellijk nodig zijn voor het uitoefenen van de publieke taak alleen in rekening-courant en via deposito’s bij de schatkist worden aangehouden. Onder bepaalde voorwaarden is het nog wel mogelijk gelden aan andere decentrale overheden uit te lenen.

Door het schatkistbankieren worden de mogelijkheden voor de gemeente beperkt om een goed rendement te halen op tijdelijke geldoverschotten. Daarentegen is het risico nihil dat de uitgezette gelden niet worden terugbetaald.

Vorenstaande betekent dat in dit statuut de regelgeving voor het uitzetten van gelden sterk vereenvoudigd is ten opzichte van het tot dusver geldende statuut.

Treasurystatuut

Artikel 1 Begrippenkader

In dit statuut wordt verstaan onder:

-Derivaten	Financiële instrumenten die hun bestaan ontlenen aan een bepaalde onderliggende waarde. Die waarden kunnen financiële producten, zoals leningen of obligaties zijn. Derivaten worden onder andere gebruikt om renterisico's te sturen en financieringskosten te minimaliseren;
-Financiering	Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar;
-Geldstromenbeheer	Geldstromenbeheer heeft als doelstelling het rendement op de geldstroom te optimaliseren door: -de verplaatsing van liquide middelen tot een minimum te beperken qua omvang en frequentie; -de resterende geldstromen met een zo gering mogelijk liquiditeitsbeslag af te wikkelen; -tijdsbeslag van de tijdsverplaatsing te minimaliseren; -de liquiditeitspositie te optimaliseren;
-Intern liquiditeitsrisico	De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen;
-Wet Fido	Wet Financiering decentrale overheden;
-Kasbeheer	Betreft geldstromenbeheer, liquiditeitenbeheer en saldobeheer;
-Kasgeldlimiet	De in de wet Fido opgenomen norm bepaalt het vermogen om op korte termijn aan de verplichtingen te kunnen voldoen (liquiditeit);
-Koersrisico	Het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen;

-Kredietrisico	De risico’s op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of deficit;
-Liquiditeitenbeheer	Het aantrekken en uitzetten van middelen voor een periode tot één jaar;
-Liquiditeitenplanning	Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld naar aard en tijdseenheid;
-Onderhandse geldlening	Voorwaarden van de lening kunnen in onderling overleg met de geldgevende partij worden vastgesteld;
-Renterisico	Het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen;
-Renterisiconorm	De in de wet Fido opgenomen norm beoogt het risico van rentewijziging bij herfinanciering van de vaste schuld te beheersen door de aflossing op schulden te spreiden in de tijd;
-Rentetypische looptijd	Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de voorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare, constante rentevergoeding;
-Netto-vlottende schuld	Het bedrag van de vlottende schuld, verminderd met het gezamenlijke bedrag van de contante gelden in kas, de tegoeden in rekening-courant en de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar;
-Publieke taak	De taak van de gemeente tot het dienen van het openbaar belang, zoals gedefinieerd in de taakomschrijving van de gemeente in de Gemeentewet;
-Saldobeheer	Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen;
-Rentevisie	Toekomstverwachting over de rente-ontwikkeling;
-Ruddo	Regeling uitzettingen en derivaten

	decentrale overheden;
-Schatkistbankieren	Uitzetten van gelden bij de Rijksoverheid;
-Treasuryfunctie	De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De treasuryfunctie bestaat uit vier deelfuncties: risicobeheer, gemeentefinanciering, kasbeheer en debiteuren– en crediteurenbeheer;
-Uitzetting	Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar of langer.
-Vaste schuld	Het gezamenlijke bedrag van de schuld uit hoofde van geldleningen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer en de voor een termijn van één jaar of langer ontvangen waarborgsommen;
-Vlottende schuld	Het gezamenlijke bedrag van de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van korter dan één jaar, de schuld in rekening-courant, de voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden en overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld.

Risicobeheer

Artikel 2 Renterisicobeheer

1. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
2. De rentevisie van de gemeente wordt één keer per jaar bij opmaak van de begroting opgesteld;
3. Binnen de kaders gesteld onder lid 1 en lid 2, streeft de gemeente tevens naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Artikel 3 Uitzetten gelden

1. Overtollige middelen worden conform de wet Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden uitsluitend uitgezet bij de Nederlandse Staat, lagere Nederlandse overheden en overheidsinstanties zoals gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 4 Financiering derden

1. Het verstrekken van een geldlening of een garantie aan derden is slechts toegestaan vanuit de publieke taak. Per geval is een expliciet besluit hiertoe nodig door de gemeenteraad, waarbij door het college van B&W gemotiveerd wordt welk publiek belang wordt gediend en welke zekerheden de gemeente verwerft ter afdekking van de risico's.

Financiering

Artikel 5 Aantrekken financieringsmiddelen

1. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren;
2. Het gebruik van derivaten is uitsluitend toegestaan ter afdekking van financiële risico's en hiervan wordt alleen gebruik gemaakt na goedkeuring van het college van B&W;
3. Voor het aantrekken van gelden worden ten minste drie prijsopgaven bij verschillende financiële ondernemingen gevraagd.

Kasbeheer

Artikel 6 Geldstromenbeheer

1. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de investerings– en financieringsstaat in de gemeentebegroting waarmee een prognose wordt afgegeven van geldstromen over een periode van minimaal 4 jaar;
2. De liquiditeitspositie is voldoende om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen, waarbij het liquiditeitsgebruik wordt beperkt door de geldstromen op gemeenteniveau op elkaar af te stemmen.

Artikel 7 Saldo– en liquiditeitenbeheer

1. Opgenomen leningen komen voor vervroegde aflossing in aanmerking indien de contante waarde van de lagere rentelasten in komende jaren groter is dan de te betalen boeterente.

Administratieve organisatie en interne controle

Artikel 8 Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

1. De volgende voorwaarden worden in acht genomen:
    a. vooraf wordt aan de portefeuillehouder Financiën kenbaar gemaakt dat geld uitgezet anders dan schatkistbankieren of aangetrokken gaat worden, waarbij de looptijd van de lening en het volume wordt gemeld;

b. de portefeuillehouder bevestigt via schriftelijke wijze (bijvoorbeeld via mail) in te stemmen met het in artikel 8, lid 1a bedoelde voorstel;

c. na afronding van de overeenkomst wordt dezelfde dag de portefeuillehouder Financiën geïnformeerd over de afloop.

Artikel 9 Verantwoordelijkheden

De verantwoordelijkheden met betrekking tot de treasuryfunctie van de gemeente staan in onderstaande tabel gedefinieerd.

Functie	Verantwoordelijkheden
De Gemeenteraad	1*Het vaststellen van verordening 212, paragraaf financiering in de gemeentebegroting, vaststellen treasurystatuut, beleidskaders en limieten; 2*Het controleren via de paragraaf financiering in het jaarverslag en als gevolg daarvan eventueel bijstellen van het treasurybeleid.
Het college van B&W	1*Opstellen treasurystatuut; 2*Het doen uitvoeren van het treasurybeleid; 3*Het rapporteren aan de Gemeenteraad over de uitvoering van het treasurybeleid via de paragraaf financiering in de gemeentebegroting en het jaarverslag; 4*In de voorjaars- en najaarsrapportage aan de Gemeenteraad rapporteren welke leningsovereenkomsten zijn aangegaan.
De portefeuillehouder Financiën	1*Rapporteren aan het college als sprake is van aantrekken financieringsmiddelen en uitzetten van gelden anders dan schatkistbankieren.
De externe accountant	•Het in het kader van haar reguliere controletaak controleren omtrent de feitelijke naleving van het treasurystatuut.
Organisatie AA	1*Uitvoeren van (gemandateerde) activiteiten voortvloeiend uit dit statuut met inachtneming van functiescheiding tussen treasurybeheer, uitvoering, informatieverstrekking en controle.
Concerncontroller Aalsmeer	1*Het beoordelen van het auditverslag; 2*Het monitoren van de toepassing van het treasurystatuut.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. Dit treasurystatuut Aalsmeer 2016 treedt in werking met ingang van 1 januari 2016;
2. Het treasurystatuut Aalsmeer, vastgesteld in 2007 wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2016.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 3 december 2015.
De griffier, drs. Th. van Waes
De voorzitter, dhr. J.J. Nobel

Memorie van toelichting

Artikel 2 lid 2	Een rentevisie is een verwachting over de rente-ontwikkeling, op basis waarvan een financierings- en beleggingsbeleid wordt gevoerd. Afhankelijk van de (interne- of externe) ontwikkelingen zal de gemeente haar rentevisie actualiseren. De rentevisie kan daarbij gebaseerd worden op de rentevisie van enkele gezaghebbende financiële ondernemingen. Afstemming van het beleid op de rentevisie betekent bijvoorbeeld het uitstellen van uitzettingen met een lange looptijd indien men een rentestijging verwacht.
Artikel 2 lid 3	Door spreiding aan te brengen in de rentetypische looptijd (de periode dat de rente van een uitzetting vast is) van uitzettingen, wordt de invloed van een rentedaling op de renteresultaten gespreid over meerdere jaren. Deze spreiding is slechts mogelijk indien uit de investerings– en financieringsstaat in de gemeentebegroting blijkt dat middelen gedurende een langere periode beschikbaar zijn.
Artikel 4 lid 1	Voor uitzettingen uit hoofde van de publieke taak van de gemeente worden in dit treasurystatuut geen richtlijnen met betrekking tot producten opgenomen. Van belang is dat de Gemeenteraad heeft bepaald dat de betreffende uitzetting tot de “publieke taak” van de gemeente behoort. Bij verstrekte leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak moet rekening worden gehouden met juridische aspecten zoals staatsteun. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn als geen marktconform rentetarief wordt gehanteerd.

	Vanuit maatschappelijk oogpunt kan het verlenen van financiële steun aan instellingen gewenst zijn, maar hier tegenover staan financiële risico's die met het verstrekken van geldleningen en garanties gemoeid zijn. Van geval tot geval moet bepaald worden of de verstrekking in verhouding staat tot de risico's. Verlenen van financiële steun is namelijk geen kerntaak van de gemeente. Op basis hiervan pleit vorenstaande om te kiezen voor het beleidsuitgangspunt "nee, tenzij". Dit betekent dat bij het verlenen van een garantie of het verstrekken van een geldlening door de gemeente eerst een oplossing in de markt gezocht moet worden en de gemeentegarantie slechts in laatste instantie, onder voorwaarden, kan worden verstrekt. Met een gemeentegarantie kan een instelling lenen tegen een lager rentetarief; de bank verschuift namelijk risico's naar de gemeente. Van het verstrekken van gemeentegarantie kan geen sprake zijn als alleen dit argument van toepassing is.
Artikel 5 lid 3	Middels het opvragen van meerdere offertes wordt bereikt dat de gemeente een objectief beeld heeft van de actuele gebruikelijke tarieven en voorwaarden op de financiële markten. Op basis daarvan kan een afgewogen keuze worden gemaakt.
Artikel 6 lid 1	Afstemming op de investerings– en financieringsstaat beoogt middelen slechts te lenen c.q. uit te zetten gedurende de periode dat zij daadwerkelijk nodig respectievelijk beschikbaar zijn.
Artikel 6 lid 2	Interne liquiditeitsrisico's doen zich voor wanneer de gemeente middelen voor een bepaalde periode heeft uitgezet en gedurende de looptijd van de uitzetting blijkt dat de middelen (onverwacht) nodig zijn. Door geldstromen op elkaar af te stemmen wordt voorkomen dat de gemeente tijdelijk middelen aan moet trekken –of middelen aan haar uitzettingenportefeuille moet onttrekken– teneinde de betreffende betaling (tijdelijk) te financieren. In de praktijk is het opstellen van een betrouwbare en nauwkeurige liquiditeitspositie niet eenvoudig. Het is daarom van groot belang dat het Facilitair Bedrijf - afdeling Middelenbeheer; team betalingsverkeer - juist, tijdig en volledig wordt geïnformeerd door de overige afdelingen over de financiële gevolgen van hun activiteiten (denk aan grondaankoop of

	–verkoop) zodat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.
Artikel 8	Met het oog op de omvang en de aard van de transacties en de hiermee samenhangende risico's, zijn in dit artikel een aantal specifieke uitgangspunten opgenomen. Hiermee wordt in ieder geval beoogd dat het uitzetten van gelden niet beperkt wordt tot een beslissing van één persoon.
Artikel 9	Dit artikel weerspiegelt op hoofdlijnen de verantwoordelijkheden van partijen die betrokken zijn bij de treasuryfunctie. De wijze waarop bijvoorbeeld het betalingsverkeer wordt afgehandeld of hoe het proces verloopt binnen de afdeling Middelenbeheer na het ontvangen van een offerte voor het uitzetten/aantrekken van gelden is hier voor de overzichtelijkheid buiten beschouwing gelaten.

Ziet u een fout in deze regeling?
Bent u van mening dat de inhoud niet juist is? Neem dan contact op met de organisatie die de regelgeving heeft gepubliceerd. Deze organisatie is namelijk zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de regelgeving. De naam van de organisatie ziet u bovenaan de regelgeving. De contactgegevens van de organisatie kunt u hier opzoeken: organisaties.overheid.nl.

Werkt de website of een link niet goed? Stuur dan een e-mail naar regelgeving@overheid.nl

Was-wordt lijst bij Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer

Artikel	Was	Wordt	Toelichting
Inleiding	ongenummerd	1	In het gehele treaurystatuut heeft een hernummering plaatsgevonden. Opbouw van het treaurystatuut is vanuit de drie functies van treasury: risicobeheer, gemeentefinanciering en kasbeheer
Treasurystatuut		2	
Begrippenkader	1	2.1	Wijzigingen als gevolg van aanpassingen van het statuut
Doelstellingen	-	2.2	Hierin zijn de doelstellingen van de treasuryfunctie opgenomen
Risicobeheer	-		
Uitgangspunten risicobeheer	-	2.3	Hierin zijn de algemene uitgangspunten van de treasuryfunctie opgenomen. Deze worden verder uitgewerkt in respectievelijk hoofdstuk 3 risicobeheer, 4 gemeentefinanciering en 5 kasbeheer.
Renterisicobeheer	2	2.4	lid 1 en 2 toegevoegd (waren alleen onderdeel van begrippenkader) lid 5 toegevoegd: basis voor het bepalen van de rentevisie
Koersrisicobeheer	3	2.5	andere naamgeving artikel (was uitzetten gelden)/aansluiting met begrippenkader toegevoegd lid 2: het uitzetten van (de hoeveelheid en de looptijd) van de middelen dient afgestemd te worden met de liquiditeitsprognose. toegevoegd lid 3 - voorwaarde verwerven van aandelen: publiek belang en na volgen artikel 160 lid 2 Gemeentewet
Kredietrisicobeheer	4	2.6	andere naamgeving artikel (was financiering derden)/aansluiting met begrippenkader In dit artikel is een nadere uitwerking opgenomen onder welke voorwaarden de gemeente leningen mag verstrekken om daarmee de risico's op wanbetaling te voorkomen en zoveel als mogelijk zekerheden te verkrijgen. De ondergrens van de solvabiliteitsratio is bepaald op basis van een gangbaar gemiddelde. In de toelichting van het treasurystatuut worden deze voorwaarden nader uitgewerkt.
Intern liquiditeitsrisicobeheer	6	2.7	In dit artikel wordt bepaald op welke wijze de gemeente haar liquiditeitsrisico's beperkt. Dat doet zij door het opstellen van een liquiditeitsprognose, waarbij naast de kasstromen uit de reguliere exploitatie ook het MIP, MPP en MPG worden betrokken.
Valutarisicobeheer		2.8	In dit artikel wordt geregeld dat de gemeente alleen geld leent en uitzet in de in Nederland geldende munteenheid (euro) en dus niet in andere munteenheden of digitale valuta. Hetzelfde geldt voor het betalingsverkeer.
Gemeentefinanciering			
Financiering	5	2.9	De gemeente mag alleen gelden aantrekken ten behoeve van de uitoefening van haar publieke taak, niet om te speculeren. Besluitvorming over langlopende financiering door de treasurycommissie (bestaande uit pfh financiën, adviseur concernfinanciën en concerncontroller). Het gebruik van onderhandse geldleningen is als separaat lid opgenomen en niet alleen als onderdeel van het begrippenkader. Het minimum aantal op te vragen offertes is gewijzigd van 3 naar 2. De partijen waarbij offertes mogen worden opgevraagd zijn nader geprecisieerd qua toezichtsvoorwaarden. Het gebruik van derivaten is in dit statuut niet toegestaan.
Vervroegde aflossing leningen	7	2.10	
Borgstellingen en garanties		2.11	In het statuut uit 2016 zijn geen kaders opgenomen onder welke voorwaarden de gemeente borg of garant staat.
Relatiebeheer		2.12	In het statuut uit 2016 zijn geen kaders opgenomen aan welke voorwaarden bankrelaties moeten voldoen wil de gemeente daarmee zaken doen. In deze versie wel. Dit om te voorkomen dat de gemeente (onverhoopt) zaken doet met partijen die handelen in strijd met de wet, het algemeen belang of de openbare orde.
Rekeningbeheer		2.13	Ten behoeve van het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities zijn in dit artikel de voorwaarden voor het rekeningbeheer vastgelegd. Aalsmeer houdt geen bankrekening aan voor andere juridische entiteiten.
Geldstromenbeheer		2.14	In dit artikel zijn de voorwaarden vastgelegd om de kosten van het geldstromenbeheer te beperken. Dit is een nieuw artikel.

Was-wordt lijst bij Treasurystatuut 2023 gemeente Aalsmeer

Artikel	Was	Wordt	Toelichting
Saldo en liquiditeitenbeheer		2.15	In het statuut uit 2016 was geen onderscheid gemaakt in het aantrekken van kortlopende (korter dan 1 jaar) en langlopende geldleningen. Tevens is opgenomen welke soorten kortlopende middelen de gemeente mag aantrekken. Kortlopende middelen worden alleen opgenomen bij de huisbankier (nieuwe bepaling). De bevoegdheden omtrent het aantrekken van kortlopende middelen zijn opgenomen.
Schatkistbankieren	3	2.16	Onderscheid tussen bepaling in het kader van risicobeheer en kasbeheer
Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle	8 en 9	2.17	In dit artikel zijn de uitgangspunten op het gebied van de administratieve bepalingen en interne controle vastgelegd. Daarbij is toegelicht hoe het vier-ogenprincipe en de functiescheiding per transactie is georganiseerd. De verantwoordelijkheden zijn per functie vastgelegd in de verantwoordelijkhedentabel die in de toelichting is opgenomen. Het proces om te komen tot functiescheiding te komen is per activiteit vastgelegd en vastgesteld door het college.
Inflatievergoeding eigen vermogen		2.18	Dit artikel is toegevoegd op advies van de notitie rente 2017 van de commissie BBV. Het BBV staat toe dat er een rentevergoeding over het eigen vermogen (reserves) mag worden toegerekend – als ware het een rentelast - aan de taakvelden. Het is aan de gemeente om te bepalen of zij dat wel of niet wil. Vanwege het creëeren van een fictieve rentelast die leidt tot het (onnodig) opblazen van de programmalasten en daarmee de eenvoud en transparantie aantast is het advies om dat niet te doen overgenomen in dit statuut.
Informatievoorziening		2.19	Dit is een nieuw artikel. In dit artikel zijn de momenten vastgelegd waarop de treasurycommissie het college en het college de raad informeert over nieuw aangetrokken geldleningen (lid 3 en 4). In lid 2 is vastgelegd dat in de paragraaf financiering, conform het advies van de commissie BBV in de notitie rente, het renteschema opneemt. Dit is de gebruikelijke werkwijze maar wordt met dit treasurystatuut geformaliseerd.
Inwerkingtreding	10	2.20	

Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet)

Besluit van de raad van de gemeente Aalsmeer tot vaststelling van de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (artikel 213a Gemeentewet) Aalsmeer 2023

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders van [**datum en nummer**];

gelet op artikel 213a, eerste lid, van de Gemeentewet;

gelezen het advies van de [**naam commissie**];

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) Aalsmeer 2023

Artikel 1. Definities
In deze verordening wordt verstaan onder:
- doelmatigheid: de mate waarin een maximale hoeveelheid producten en prestaties is gerealiseerd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt met een gelijkblijvende hoeveelheid aan middelen;
- doeltreffendheid: de mate waarin de geleverde producten en prestaties bijdragen aan het realiseren van gestelde gemeentelijke beleidsdoelen.

Artikel 2. Onderzoeksfrequentie
1. Het college verricht jaarlijks onderzoeken naar de doelmatigheid van onderdelen van de organisatie-eenheden van de gemeente en de uitvoering van taken door de gemeente.
2. Het college verricht periodiek onderzoeken naar de doeltreffendheid van programma's en paragrafen van de begroting en jaarstukken of delen daarvan.

Artikel 3. Onderzoeksplan
1. Het college neemt jaarlijks een onderzoeksplan op in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting, voor de in het daaropvolgende jaar te verrichten onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid.
2. Het onderzoeksplan bevat in ieder geval per onderzoek:
    a. het onderzoeksobject;
    b. de reikwijdte van het onderzoek;
    c. de doorlooptijd van het onderzoek;
    d. het budget in de begroting voor het te verrichten onderzoek;

Artikel 4. Voortgang onderzoeken
Het college rapporteert in de tussentijdse rapportages en de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken over de voortgang van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid en de uitputting van bijbehorende budgetten.

Artikel 5. Verslag en plan van verbetering
1. De onderzoeksresultaten worden vastgelegd in een verslag. Het verslag bevat tenminste een analyse van de onderzoeksresultaten en indien nodig aanbevelingen voor verbetering.
2. Op basis van het verslag stelt het college indien nodig een plan van verbetering op.
3. Het verslag en het plan van verbetering worden ter kennisgeving aan de raad aangeboden.
4. Het college neemt op basis van dit plan organisatorische maatregelen.

Artikel 6. Intrekking oude regeling
De Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Aalsmeer 2016 wordt ingetrokken.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt met terugwerkende kracht in werking per 1 januari 2023.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Aalsmeer 2023.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [**datum**].

De voorzitter, De griffier,

Toelichting

Algemeen

Artikel 213a van de Gemeentewet verplicht tot periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door burgemeester en wethouders gevoerde bestuur. Anders dan het onderzoek door de rekenkamer gaat het hierbij om een zelfonderzoek. Onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid – bijvoorbeeld op het gebied van milieu, leefbaarheid, openbaar vervoer en huisvesting – is van belang voor de algemene oordeelsvorming over het gevoerde beleid. Met deze onderzoeken wordt beoogd de transparantie van gemeentelijk handelen te vergroten en daardoor doelmatiger en doeltreffender te werken en de publieke verantwoording daarover te versterken. Alle zaken die voor een doelmatig en doeltreffend bestuur van belang zijn kunnen daarbij aan de orde komen.

Ook dient het college periodiek te onderzoeken of de inrichting van de gemeentelijke organisatie (in brede zin: de personeelsformatie, de informatievoorziening en de administratieve organisatie) en het gemeentelijk middelenbeheer aan de gestelde eisen voldoet.

Het college is verplicht de onderzoeken te verrichten en hiervan verslag uit te brengen. De verordening die de raad vaststelt, conform artikel 213a van de Gemeentewet, bevat de kaders voor deze onderzoeken. De raad bepaalt de regels waaraan het college op hoofdlijnen moet voldoen. De raad stelt ook vast hoe hij bij de onderzoeken betrokken wordt en daarover geïnformeerd wordt.

Relatie met lokale rekenkamer
De controle op en de evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het bestuur geschieden primair door de raad en het college zelf. Daarnaast doen de lokale rekenkamers onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid en beheer. De rekenkamer kan op grond van het gestelde in artikel 213a, derde lid, van de Gemeentewet gebruik maken van de onderzoeksresultaten van het college. Ook kan de rekenkamer zo nodig een tweede oordeel geven, als ze van mening is dat over een bepaald onderwerp een onafhankelijk oordeel moet worden gegeven.

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 2. Onderzoeksfrequentie
In artikel 2 wordt het college opgedragen onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur.

Eerste lid
De onderzoeken naar de doelmatigheid betreffen onderzoeken naar de uitvoering van het gemeentelijk beleid en beheer van gemeentelijke middelen. Omdat de uitvoering wordt gedaan door de gemeentelijke organisatie, richten deze onderzoeken zich enerzijds op de organisatie-eenheden van de gemeente en anderzijds op de gemeentelijke taken en doelmatigheid in de procesgang. Het voordeel hiervan is dat ook de doelmatigheid van de uitvoering van gemeentelijk beleid en het beheer van middelen door derden wordt onderzocht.

Tweede lid
De onderzoeken naar de doeltreffendheid vinden plaats op basis van het in de programma's of paragrafen van de begroting geformuleerde beleid. Dit beleid kan programma’s of paragrafen van de begroting en jaarstukken of delen daarvan omvatten.

Artikel 3. Onderzoeksplan

Eerste lid
Het college stelt een onderzoeksplan op voor het komende jaar.
Het onderzoeksplan moet een volledig beeld geven van de voorgenomen onderzoeken, zij het uiteraard nog globaal. De onderzoeken in het onderzoeksplan worden per onderzoek uitgewerkt. Het onderzoeksplan wordt als onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting aangeboden aan de raad.

Tweede lid
In het tweede lid is aangegeven wat in ieder geval moet worden opgenomen in het onderzoeksplan.

Tweede lid, onder a
Het onderzoeksobject wordt dusdanig omschreven dat duidelijk aangegeven is wat de afbakening van het onderzoek is. Daarbij worden bij de doelmatigheidsonderzoeken duidelijk de scheidslijnen aangegeven ten aanzien van de te onderzoeken procedures en instrumenten. Bij de doeltreffendheidsonderzoeken worden duidelijk de scheidslijnen met andere beleidsvelden aangegeven.

Tweede lid, onder b
De reikwijdte van ieder onderzoek strekt zich in beginsel uit over alle organen (raad en burgemeester en wethouders), organisatie-eenheden en instellingen waarvoor de gemeente bestuurlijk verantwoordelijk is of waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd. De reikwijdte kan in het onderzoeksplan worden ingeperkt door het aangeven van het te onderzoeken tijdvak en de te onderzoeken organen, organisatie-eenheden en instellingen. De reikwijdte van onderzoeken moet van te voren duidelijk worden aangegeven.

Tweede lid, onder c
Er wordt een inschatting van de duur van het onderzoek gegeven, eventueel onderverdeeld in fasen.

Tweede lid, onder d
Tot slot wordt jaarlijks vooraf het budget in de begroting bepaald voor het in het daaropvolgende jaar te verrichten onderzoek.

Artikel 4. Voortgang onderzoeken
De paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken dient inzicht te geven in de stand van zaken omtrent de bedrijfsvoering. Daarbij dient een relatie te worden gelegd met de inhoud van de programma's. Het ligt voor de hand om in deze paragraaf eveneens te rapporteren over de stand van zaken bij de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur en de uitputting van bijbehorende budgetten.

Artikel 5. Verslag en plan van verbetering

Eerste lid
Met de onderzoeken beoogt de gemeente de transparantie van gemeentelijk handelen te vergroten en de publieke verantwoording daarover te versterken. De bevindingen van de onderzoeken worden dan ook neergelegd in verslagen voor de raad, zoals voorgeschreven in artikel 213a, eerste lid, van de Gemeentewet. De verslagen dienen volgens artikel 197, tweede lid, van de Gemeentewet te worden gevoegd bij de jaarrekening en het jaarverslag. Dat betreft uiteraard de verslagen die tijdens het betreffende verslagjaar zijn afgerond. Dat sluit echter geenszins uit dat de raad, als hij dat wenst, de verslagen ontvangt zodra ze zijn vastgesteld.

Systematische aandacht voor doelmatigheid en doeltreffendheid impliceert ook het doel om te leren, om te denken over en te streven naar verbetering, daarom is in deze verordening opgenomen dat evaluatie en aanbevelingen voor verbetering onderdeel zijn van het verslag.

Tweede lid
Bedrijfsvoering is een zaak van het college. Het college bepaalt dan ook of op basis van de onderzoeksresultaten het nodig is een plan van verbetering op te stellen.
Het plan wordt – indien van toepassing – opgesteld door het college.

Derde lid
Het plan van verbetering wordt uiteraard ook ter kennisgeving aan de raad gestuurd.

Vierde lid
Tot slot volgt dat een plan van verbetering moet leiden tot actie. Het is het college die de organisatorische maatregelen neemt tot verbetering.

Overheid.nl
Lokale wet- en regelgeving

Verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Aalsmeer

Geldend van 01-01-2016 t/m heden

Intitulé

Verordening voor periodiek onderzoek door het college naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college gevoerde bestuur van de gemeente Aalsmeer

Artikel 1. Definities.

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. doelmatigheid: de mate waarin de gewenste prestaties worden gerealiseerd met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen;

b. doeltreffendheid: de mate waarin de gestelde beleidsdoelen worden gerealiseerd.

c. een voor dit doel door de raad ingestelde vertegenwoordiging van de raad: de auditcommissie, dan wel op enig moment een andere raadscommissie.

Artikel 2. Onderwerp van onderzoek.

1. Het college onderzoekt jaarlijks de doelmatigheid van (onderdelen van) organisatie-eenheden van de gemeente en/of de uitvoering van taken door de gemeente.

2. Het college toetst periodiek de doeltreffendheid van (delen van) programma's en paragrafen.

Artikel 3. Onderzoeksplan.

1. Het college zendt ieder jaar uiterlijk voor aanvang van het nieuwe kalenderjaar een onderzoeksplan naar (een voor dit doel door de raad ingestelde vertegenwoordiging van) de raad van de in het erop volgende jaar te verrichten interne onderzoeken naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid.

2. In het onderzoekplan wordt per intern onderzoek globaal aangegeven:

- het object van onderzoek;
- de reikwijdte van het onderzoek;
- de doorlooptijd van het onderzoek.

Artikel 4. Voortgang en verantwoording onderzoeken

1. Het college rapporteert bij de tussentijdse rapportages en de jaarstukken over de voortgang van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid,

2. De uitkomsten van een onderzoek worden vastgelegd in een rapportage. Elke rapportage bevat ten minste een analyse van de onderzoeksresultaten en aanbevelingen voor verbeteringen. Bij kleinere

onderzoeken maken deze rapportages onderdeel uit van het controllersverslag, zoals dat bij de jaarstukken wordt gevoegd.

3. Op basis van de resultaten van ieder onderzoek stelt het college indien nodig een plan van verbetering op. De rapportage en het plan van verbetering worden ter kennisgeving aan (een voor dit doel door de raad ingestelde vertegenwoordiging van) de raad aangeboden. Het college neemt op basis van het plan van verbetering maatregelen.

Artikel 5. Inwerkingtreding en intrekken oude verordening.

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2016. De verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Aalsmeer, vastgesteld door de raad op 18 december 2003 wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2016.

Artikel 6. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: “Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Aalsmeer 2016”.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 3 december 2015.
De griffier,
drs. Th. van Waes
De voorzitter,
dhr. J.J. Nobel

Memorie van toelichting

Algemeen

De VNG heeft uitsluitend voor de Financiële verordening ex. artikel 212 Gemeentewet een geactualiseerde modelverordening opgesteld. Voor de verordening ex. artikel 213a Gemeentewet inzake onderzoek doeltreffendheid en doelmatigheid is dit niet het geval.

De voorliggende verordening is een geactualiseerde versie van de bestaande verordening, rekening houdend met de bestaande praktijk.

De verordening geeft verder geen aanleiding tot nadere toelichtingen.

Ziet u een fout in deze regeling?

Bent u van mening dat de inhoud niet juist is? Neem dan contact op met de organisatie die de regelgeving heeft gepubliceerd. Deze organisatie is namelijk zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de regelgeving. De naam van de organisatie ziet u bovenaan de regelgeving. De contactgegevens van de organisatie kunt u hier opzoeken: organisaties.overheid.nl.

Werkt de website of een link niet goed? Stuur dan een e-mail naar regelgeving@overheid.nl

Gemeente Aalsmeer

Onderwerp	Conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 Amstelland-Meerlanden overleg
Gevraagd besluit	1. Kennisnemen van de conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Amstelland Meerlanden Overleg (GR AM). 2. Geen zienswijze in te dienen over de conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 van de GR AM. 3. De raad conform bijgevoegd raadsvoorstel voorstellen om: a) De conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 van de GR AM voor kennis aan te nemen. b) Geen zienswijze in te dienen over de conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 van de GR AM.
Bijlagen	Bijlage 1 Conceptjaarrekening 2022 Amstelland Meerlanden overleg Bijlage 2 Conceptbegroting 2024 Amstelland Meerlanden overleg Bijlage 3 Aanbiedingsbrief conceptjaarrekening 2022 en -begroting 2024 Amstelland-Meerlanden overleg Bijlage 4 Concept raadsvoorstel bij Conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 Amstelland-Meerlanden overleg Bijlage 5 Concept raadsbesluit bij Conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 Amstelland-Meerlanden overleg
Besluit van de raad nodig	Ja
Openbaarheid	Ja
Participatie	Neen
Behandeld in B&W-vergadering d.d.	- 4 APR 2023, nr 6
Besluit B&W	Conform advies

Datum 4 april 2023
Nummer Z23-028435
Portefeuillehouder Burgemeester
Besproken in staf met portefeuillehouder op 27 maart 2023

Afdeling Directie Aveen
Behandelend ambtenaar Angelien W.T.M. Brus
Telefoonnummer 540 42 15
E-mail a.w.t.m.brus@amstelveen.nl

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het Amstelland Meerlanden overleg heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder Amstel en Uithoorn) te behartigen in de regio en op die manier bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling van de regio. Met de komst van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) heeft de deelregio AM aan belang gewonnen. Bestuurders vertegenwoordigen de deelregio in de MRA overleggen. Sinds 2017 is er een compact AM-team dat de aanhaking van de AM bij de MRA faciliteert.

Met de conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Amstelland-Meerlanden overleg (AM) wordt de raad geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De raad in de gelegenheid stellen zijn zienswijze over de conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 van de GR AM naar voren te brengen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 6 Bestuur bevolking veiligheid

Aanleiding

Op grond van artikel 17 (begroting) en artikel 18 (jaarrekening) van de Gemeenschappelijke Regeling Amstelland–Meerlanden Overleg zendt het dagelijks bestuur van de GR AM de jaarstukken aan de raden van de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de begroting geven.

Argumenten

Conceptjaarrekening 2022

Het jaar 2022 laat een storting van € 6.115 in de egalisatiereserve zien als gevolg van onder andere minder kosten door een lagere inzet van capaciteit voor de regiosecretaris Wonen.
De egalisatie reserve bedraagt per 31 december 2022 € 66.290.

Conceptbegroting 2024

De begroting 2024 is vergelijkbaar met de begroting 2023, maar met een stijging van de salariskosten als gevolg van de nieuwe CAO gemeenten. Daarnaast is er een stijging aan de inkomstenkant als gevolg van het stijgende aantal inwoners van onze gemeenten.

De conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Amstelland Meerlanden geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen en of wijzigingen.

Voorgesteld wordt geen zienswijze in te dienen en de raad eveneens te adviseren geen zienswijze op de conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 in te dienen.

Kanttekeningen

Geen kanttekeningen

Financiën

Conceptjaarrekening 2022

De kosten voor regiosecretaris Economie zijn hoger dan het begrote bedrag. Dit komt doordat de factuur van het vierde kwartaal 2021 is meegenomen in de kosten van 2022. De kosten voor regiosecretaris Wonen zijn lager dan het begrote bedrag vanwege een lagere inzet van capaciteit in 2022. In totaal zijn de werkelijke uitgaven in 2022 lager dan begroot. Hierdoor is een storting in de egalisatiereserve mogelijk.

De inkomsten zijn gebaseerd op een bedrag per inwoner per gemeente (exclusief Ronde Venen) van € 0,73. De bijdrage voor de gemeente Aalsmeer bedroeg in 2022 € 23.257.

Conceptbegroting 2024

In de hernieuwde samenwerkingsafspraken MRA (oktober 2021) is bepaald dat elke deelregio bijdraagt aan de versterking van de directie van de MRA (MRA bureau) door "om niet" fte's te leveren dan wel financieel bijdraagt. De raad heeft op 15 december 2022 ingestemd met de gewijzigde begroting 2023 van de AM en het verhogen van de gemeentelijke inwonerbijdrage van € 0,73 naar € 1,37 ter dekking van de lasten voor de 'om niet' formatie vanuit AM voor de MRA Directie per 1-1-2023. De AM gemeenten leveren gezamenlijk 2,1 fte aan de MRA directie.

De bijdrage voor de gemeente Aalsmeer voor 2024 is begroot op € 44.459.

Communicatie

Niet van toepassing

Procedure

De Regiegroep AM heeft de concept stukken vastgesteld en voor zienswijzen aan de raden aangeboden. Nadat de zienswijze procedure is afgerond stelt de Regiegroep AM de jaarrekening en de begroting vast en worden de begroting en jaarrekening definitief.

Conform artikel 17 en 18 van de gemeenschappelijke regeling kunnen deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending van de jaarrekening hun zienswijzen bij het DB naar voren brengen.

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z23-028435

Datum B&W-besluit 4 april 2023

Voor de vergadering van raad d.d.
8 juni 2023

Portefeuillehouder Burgemeester Oude Kotte

Afdeling Directie Aveen

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Angelien W.T.M. Brus
5404215
a.w.t.m.brus@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 11 mei (beeldvormend) en 25 mei 2023 (oordeelsvormend)

Onderwerp

Conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 Amstelland-Meerlanden overleg

Gevraagd besluit

1. De conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Amstelland Meerlanden overleg voor kennis aan te nemen.
2. Geen zienswijze in te dienen over de conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Amstelland Meerlanden overleg.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Het Amstelland Meerlanden overleg heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder - Amstel en Uithoorn) te behartigen in de regio en op die manier bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling van de regio. Met de komst van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) heeft de deelregio AM aan belang gewonnen. Bestuurders vertegenwoordigen de deelregio in de MRA overleggen. Sinds 2017 is er een compact AM-team dat de aanhaking van de AM bij de MRA faciliteert.

Met de conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Amstelland-Meerlanden overleg (AM) wordt de raad geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De raad in de gelegenheid stellen zijn zienswijze over de conceptjaarrekening 2022 en conceptbegroting 2024 van de GR AM naar voren te brengen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 6 Bestuur bevolking veiligheid

Aanleiding

Op grond van artikel 17 (begroting) en artikel 18 (jaarrekening) van de Gemeenschappelijke Regeling Amstelland–Meerlanden Overleg zendt het dagelijks bestuur van de GR AM de jaarstukken aan de raden van de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen hun zienswijze over de begroting indienen.

Argumenten

Conceptjaarrekening 2022
Het jaar 2022 laat een storting van € 6.115 in de egalisatiereserve zien als gevolg van onder andere minder kosten door een lagere inzet van capaciteit voor de regiosecretaris Wonen.
De egalisatie reserve bedraagt per 31 december 2022 € 66.290.

Conceptbegroting 2024
De begroting 2024 is vergelijkbaar met de begroting 2023, maar met een stijging van de salariskosten als gevolg van de nieuwe CAO gemeenten. Daarnaast is er een stijging aan de inkomsten kant als gevolg van het stijgende aantal inwoners van onze gemeenten.

De conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Amstelland Meerlanden geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen en of wijzigingen.

Het college ziet geen aanleiding om een zienswijze in te dienen en stelt de raad voor eveneens te geen zienswijze op de conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 in te dienen.

Kanttekeningen

Geen

Financiën

Conceptjaarrekening 2022
De kosten voor regiosecretaris Economie zijn hoger dan het begrote bedrag. Dit komt doordat de factuur van het vierde kwartaal 2021 is meegenomen in de kosten van 2022. De kosten voor regio secretaris Wonen zijn lager dan het begrote bedrag vanwege een lagere inzet van capaciteit in 2022. In totaal zijn de werkelijke uitgaven in 2022 lager dan begroot. Hierdoor is een storting in de egalisatiereserve mogelijk.

De inkomsten zijn gebaseerd op een bedrag per inwoner per gemeente (exclusief Ronde Venen) van € 0,73. De bijdrage voor de gemeente Aalsmeer bedroeg in 2022 € 23.257.

Conceptbegroting 2024
In de hernieuwde samenwerkingsafspraken MRA (oktober 2021) is bepaald dat elke deelregio bij draagt aan de versterking van de directie van de MRA (MRA bureau) door "om niet" fte's te leveren dan wel financieel bijdraagt. De raad heeft op 15 december 2022 ingestemd met de gewijzigde begroting 2023 van de AM en het verhogen van de gemeentelijke inwonerbijdrage van € 0,73 naar € 1,37 ter dekking van de lasten voor de 'om niet' formatie vanuit AM voor de MRA Directie per 1-1-2023. De AM gemeenten leveren gezamenlijk 2,1 fte aan de MRA directie.

De bijdrage voor de gemeente Aalsmeer voor 2024 is begroot op € 44.459.

Communicatie

Niet van toepassing

Procedure

De Regiegroep AM heeft de concept stukken vastgesteld en voor zienswijze aan de raden aangeboden. Nadat de zienswijze procedure is afgerond stelt de Regiegroep AM de jaarrekening en de begroting vast en worden de begroting en jaarrekening definitief.

Conform artikel 17 en 18 van de gemeenschappelijke regeling kunnen deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending van de jaarrekening hun zienswijzen bij het DB naar voren brengen.

Bijlagen

Bijlage 1 Conceptjaarrekening 2022 Amstelland Meerlanden overleg
Bijlage 2 Conceptbegroting 2024 Amstelland Meerlanden overleg
Bijlage 3 Aanbiedingsbrief conceptjaarrekening 2022 en -begroting 2024 Amstelland-Meerlanden overleg

De secretaris, De voorzitter,

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Amstelland Meerlanden overleg voor kennis aan te nemen.
2. Geen zienswijze in te dienen over de conceptjaarrekening 2022 en de conceptbegroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Amstelland Meerlanden overleg.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 juni 2023.

De plv. griffier, De voorzitter,

drs. O.F. Matheijsen mr. G.E. Oude Kotte

AMSTELLAND-MEERLANDEN OVERLEG

Aalsmeer ● Amstelveen ● Diemen ● Haarlemmermeer ● Ouder-Amstel ● Uithoorn ● De Ronde Venen

Jaarrekening 2022 (concept) (bedragen in euro's)

Uitgaven	Werkelijk	Geraamd	Inkomsten	Werkelijk	Geraamd
			Bijdrage Gemeenten		
Regiosecretaris Algemeen	96.989	93.900	Aalsmeer	23.257	23.257
Regiosecretaris Economie	99.570	73.900	Amstelveen	66.923	66.923
Regiosecretaris Verkeer & Vervoer	9.400	9.400	Diemen	22.469	22.469
Regiosecretaris Wonen	28.800	56.200	Haarlemmermeer	113.881	113.881
Secretariële ondersteuning	18.853	26.200	Ouder-Amstel	10.239	10.239
Overige kosten	3.006	3.200	Uithoorn	21.519	21.519
			De Ronde Venen	4.446	4.446
				262.734	**262.734**
Storting egalisatiereserve	6.115	-	Onttrekking egalisatiereserve	-	66
Totaal	**262.734**	**262.800**	**Totaal**	**262.734**	**262.800**

Saldo egalisatiereserve per 01/01/2022:	60.175
Storting	6.115
Onttrekking	-
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2022:	**66.290**

Toelichting:

Inkomsten

De bijdrage voor de gemeenten exclusief De Ronde Venen is € 0,73 per inwoner. De bijdrage voor de gemeente De Ronde Venen is, omdat deze gemeente geen onderdeel uitmaakt van de Metropoolregio Amsterdam, vastgesteld op € 0,10 per inwoner.

Aantallen inwoners van de AM-gemeenten per 01/01/20

Gemeente	Percentage	Aantal inwoners	Bijdrage in euro's
Aalsmeer	9,00%	31.859	23.257
Amstelveen	25,91%	91.675	66.923
Diemen	8,70%	30.780	22.469
Haarlemmermeer	44,09%	156.002	113.881
Ouder-Amstel	3,96%	14.026	10.239
Uithoorn	8,33%	29.478	21.519
De Ronde Venen	12,56%	44.456	4.446
Totaal	**100,00%**	**353.820**	**262.734**

Uitgaven

De kosten voor regiosecretaris Economie zijn hoger dan het begrote bedrag. Dit komt doordat de factuur van het vierde kwartaal 2021 is meegenomen in de kosten van 2022. De kosten voor regiosecretaris Wonen zijn lager dan het begrote bedrag vanwege een lagere inzet van capaciteit in 2022. In totaal zijn de werkelijke uitgaven in 2022 lager dan begroot. Hierdoor is een storting in de egalisatiereserve mogelijk.

AMSTELLAND-MEERLANDEN OVERLEG

Aalsmeer • Amstelveen • Diemen • Haarlemmermeer • Ouder-Amstel • Uithoorn • De Ronde Venen

Concept begroting 2024

Inhoudsopgave

Pagina

Inleiding : 3

Begroting
Balans per 31 december 2024 4
Programmabegroting 5

Inleiding

Het Amstelland-Meerlanden Overleg heeft tot doel de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten (Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn) te behartigen in de regio en op die manier bij te dragen aan een evenwichtige ontwikkeling van de regio.

Met de komst van de Metropoolregio Amsterdam (hierna: MRA) heeft de deelregio Amstelland-Meerlanden aan belang gewonnen. Bestuurders vertegenwoordigen de deelregio Amstelland-Meerlanden in de MRA overleggen op het gebied van ruimte, economie, wonen, duurzaamheid, landschap en verkeer en vervoer. Sinds 2017 is er een compact AM-team van regiosecretarissen dat de aanhaking van Amstelland-Meerlanden bij de MRA faciliteert.

In de Samenwerkingsafspraken MRA (2021) is afgesproken dat de inzet voor de MRA Directie ‘om niet’ ter beschikking wordt gesteld door de MRA-deelnemers. Indien geen inzet ‘om niet’ kan worden geleverd, wordt dit door betreffende partijen gecompenseerd door een aanvullende financiële bijdrage.

De AM gemeenten leveren gezamenlijk 2,1 fte aan de MRA Directie.

Balans per 31 december

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2023	Jaarrekening 2022
Vaste activa			
Rekening courant Haarlemmermeer	107.577	89.113	66.290
Totaal activa	**107.577**	**89.113**	**66.290**

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2023	Jaarrekening 2022
Vaste passiva			
Egalisatie reserve	107.577	89.113	66.290
Totaal passiva	**107.577**	**89.113**	**66.290**

Saldo egalisatiereserve per 01/01/2018:	217.975
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2018:	102.952
Saldo egalisatiereserve per 01/01/2019:	102.952
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2019:	133.699
Saldo egalisatiereserve per 01/01/2020:	133.699
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2020:	46.050
Saldo egalisatiereserve per 01/01/2021:	46.050
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2021:	60.175
Saldo egalisatiereserve per 01/01/2022:	60.175
Saldo egalisatiereserve per 31/12/2022:	66.290

Concept Begroting Amstelland-Meerlanden Overleg

Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2023	Jaarrekening 2022	Begroting 2022
Opbrengsten				
Bijdrage deelnemende gemeenten *				
Aalsmeer	44.459	44.450	23.257	23.257
Amstelveen	126.493	126.537	66.923	66.923
Diemen	43.596	43.593	22.469	22.469
Haarlemmermeer	218.290	218.288	113.881	113.881
Ouder-Amstel	19.470	19.461	10.239	10.239
Uithoorn	42.495	42.497	21.519	21.519
De Ronde Venen	4.496	4.495	4.446	4.446
Totaal opbrengsten	**499.300**	**499.321**	**262.734**	**262.734**
Kosten regiosecretarissen AM (2,47 fte)				
Regiosecretaris Algemeen	101.874	98.069	96.989	93.900
Regiosecreatris Economie	57.233	55.095	99.570	73.900
Regiosecretaris Verkeer & Vervoer	20.393	19.556	9.400	9.400
Regiosecretaris Wonen	61.179	58.669	28.800	56.200
Secretariële ondersteuning	19.930	19.154	18.853	26.200
Overige kosten	8.000	2.000	3.006	3.200
Kosten 'om niet' inzet MRA Directie (2,1 fte)				
Strategisch adviseur Economie	57.233	55.095		
Programmasecretaris/strategisch adviseur	114.465	110.190		
Programmasecretaris	61.179	58.669		
Totaal kosten	**501.487**	**476.498**	**256.619**	**262.800**
Resultaat voor mutaties reserve en resultaatbestemming	**-2.187**	**22.823**	**6.115**	**-66**
Storting in egalisatiereserve	-	-22.823	-6.115	-
Onttrekking egalisatiereserve	2.187	-	-	66
Resultaat na mutaties reserve en resultaatbestemming	**-**	**-**	**-**	**-**

* De bijdrage voor 2024 is bepaald op basis van CBS data inwoneraantal per 1-1-2022 (peildatum februari 2023)

De bijdrage voor 2023 (gewijzigde begroting) is bepaald op basis van CBS data inwoneraantal per 1-1-2022, peildatum 2022.

De bijdrage voor de gemeenten, exclusief De Ronde Venen, is € 1,37 per inwoner. De bijdrage voor de gemeente De Ronde Venen is, omdat deze gemeente geen onderdeel uitmaakt van de Metropoolregio Amsterdam, vastgesteld op € 0,10 per inwoner.

De loonkosten in 2024 zijn begroot conform gemeente CAO 2022 aangevuld met de verwachte verhoging van de kosten op basis van de nieuwe CAO gemeenten. De verwachting is dat met de groei van het aantal inwoners de loonstijging de komende jaren kan worden opgevangen.

Aantal inwoners AM-gemeenten per 1-1-2022

	Percentage	Aantal
Aalsmeer	7,99%	32.452
Amstelveen	22,73%	92.331
Diemen	7,84%	31.822
Haarlemmermeer	39,23%	159.336
Ouder-Amstel	3,50%	14.212
Uithoorn	7,64%	31.018
De Ronde Venen	11,07%	44.955
Totaal	**100,00%**	**406.126**

AMSTELLAND-MEERLANDEN OVERLEG

Aalsmeer • Amstelveen • De Ronde Venen • Diemen • Haarlemmermeer • Ouder-Amstel • Uithoorn

Aan de colleges van B&W van de gemeenten:
Aalsmeer, Amstelveen, De Ronde Venen, Diemen,
Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Secretariaat:
Raadhuis Haarlemmermeer
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Onderwerp: Jaarrekening AM 2022, Begroting AM 2024
Kenmerk: AM 2023/1

Hoofddorp, 23 maart 2023

Geacht college,

Hierbij bieden wij u de concept jaarrekening 2022 en de concept begroting 2024 van de gemeenschappelijke regeling Amstelland-Meerlanden Overleg aan met verzoek deze, op grond van art. 17 en 18 van de GR Amstelland-Meerlanden Overleg, voor zienswijze aan uw raad aan te bieden.

Jaarrekening 2022
Het jaar 2022 laat een storting van € 6.115 in de egalisatiereserve zien als gevolg van onder andere minder kosten door een lagere inzet van capaciteit voor de regiosecretaris Wonen. De egalisatiereserve bedraagt per 31 december 2022 € 66.290.

Begroting 2024
De begroting 2024 is vergelijkbaar met de begroting 2023, maar met een stijging van de salariskosten als gevolg van de nieuwe CAO gemeenten. Daarnaast is er een stijging aan de inkomsten kant als gevolg van het stijgende aantal inwoners van onze gemeenten.

Hoogachtend,

Namens het dagelijks bestuur van het Amstelland-Meerlanden Overleg,

De voorzitter,
Tjapko Poppens

Bijlagen:
- Concept Jaarrekening AM 2022 en Concept Begroting AM 2024

Gemeente Aalsmeer

Onderwerp	Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2024
Gevraagd besluit	1. In te stemmen met het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2024; 2. De raad voor te stellen het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2024 vast te stellen.
Bijlagen	Concept Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2024
Openbaarheid	Neen
Participatie	Neen
Behandeld in B&W-vergadering d.d.	- 4 APR 2023 , nr 10
Besluit B&W	**Conform advies**

Datum 29 maart 2023
Nummer
Portefeuillehouder Burgemeester
Besproken in staf met portefeuillehouder op 29 maart 2023

Afdeling Veiligheid en Handhaving
Behandelend ambtenaar B. Schmidt
Telefoonnummer 7505
E-mail b.schmidt@aalsmeer.nl

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Iedere vier jaar stelt de minister van Justitie en Veiligheid in de Veiligheidsagenda de landelijke beleidsdoelstellingen voor de taakuitvoering van de politie vast. Deze doelstellingen zijn richtinggevend voor het regionale veiligheidsplan (RVP) 2023-2026. In november 2022 is deze vastgesteld.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

In de Politiewet (artikel 38b lid 1) is tevens vastgelegd dat de gemeenteraad eens in de vier jaar in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) de lokale doelen vaststelt die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. Het IVP is daarmee de lokale aanvulling op de landelijke en regionale (RVP) beleidsdoelstellingen. In Aalsmeer is in de huidige RVP periode ervoor gekozen om het IVP tweejaarlijks vast te stellen om zo dynamischer te acteren op actuele ontwikkelingen binnen het veiligheidsdomein in Aalsmeer.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

6.Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

Iedere vier jaar stelt de minister van Justitie en Veiligheid in de Veiligheidsagenda de landelijke beleidsdoelstellingen voor de taakuitvoering van de politie vast. Deze doelstellingen zijn richtinggevend voor het regionale veiligheidsplan (RVP).

Argumenten

Het IVP is de lokale aanvulling op de landelijke en regionale (RVP) beleidsdoelstellingen. In Aalsmeer is in de huidige RVP periode ervoor gekozen om het IVP tweejaarlijks vast te stellen om zo dynamischer te acteren op actuele ontwikkelingen binnen het veiligheidsdomein in Aalsmeer.

Kanttekeningen

N.v.t.

Financiën

De benodigde budgetten voor dit plan zijn meerjarig in de programmabegroting opgenomen. Indien, als gevolg van ontwikkelingen, aanvullende budgetten noodzakelijk zijn, worden deze in de reguliere P&C documenten meegenomen.

Communicatie

N.v.t.

Procedure

Het Integraal Veiligheidsplan 2023-2024 voor te leggen aan de gemeenteraad ter vast stelling.

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Datum B&W-besluit 4 april 2023

Voor de vergadering van raad d.d.
6 juni 2023

Portefeuillehouder Burgemeester

Afdeling Openbare Orde en Veiligheid

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
B. Schmidt
0648832776
bart.schmidt@aalsmeer.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op 11 en 25 mei 2023

Onderwerp

Integraal Veiligheidsplan 2023-2024 gemeente Aalsmeer

Gevraagd besluit

Vaststellen van het Integraal Veiligheidsplan 2023-2024 gemeente Aalsmeer

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

In de Politiewet (artikel 38b lid 1) is tevens vastgelegd dat de gemeenteraad eens in de vier jaar in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) de lokale doelen vaststelt die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. Het IVP is daarmee de lokale aanvulling op de landelijke en regionale (RVP) beleidsdoelstellingen. In Aalsmeer is in de huidige RVP periode ervoor gekozen om het IVP tweejaarlijks vast te stellen om zo dynamischer te acteren op actuele ontwikkelingen binnen het veiligheidsdomein in Aalsmeer.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Door vaststelling voldoet de gemeente aan de wettelijke eisen zoals omschreven in de Politiewet.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

6. Onderdeel openbare orde en veiligheid

Aanleiding

Iedere vier jaar stelt de minister van Justitie en Veiligheid in de Veiligheidsagenda de landelijke beleidsdoelstellingen voor de taakuitvoering van de politie vast. Deze doelstellingen zijn richtinggevend voor het regionale veiligheidsplan (RVP). In dit plan, dat een looptijd heeft van vier jaar, beschrijven de burgemeesters van de gemeenten in de politie-eenheid Amsterdam, het openbaar ministerie en de politie gezamenlijk op welke prioriteiten en doelstellingen ze gaan sturen. Daarnaast bevat het RVP een sterkteverdeling van de politie waaronder de beschikbare wijkagenten. De gemeente Amsterdam gebruikt het RVP met enkele lokale aanvullingen tevens als Integraal Veiligheidsplan (IVP). U bent in november 2022 geïnformeerd over het RVP (2023-2026). Hierna is deze vastgesteld door het Veiligheidsbestuur VrAA.

Argumenten

Volgordelijk in de 'veiligheidscyclus' bent u in november 2022 geïnformeerd over het Regionale Veiligheidsplan 2023-2026. In maart is de Regionale Veiligheidsrapportage 2022 en trendbeeld 2023+ politie toegestuurd een aan de desbetreffende commissie gepresenteerd. Afsluitend in deze cyclus leggen wij u dan graag het Integrale Veiligheidsplan 2023-2024 voor.

De regionale veiligheidsprioriteiten en doelstellingen zijn vastgelegd in het Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 (RVP). Het RVP wordt vastgesteld door de driehoekspartijen: gemeenten, Openbaar Ministerie en politie. De regio wordt gevormd door de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. In het IVP brengen we de lokale accenten aan naast de doelstellingen zoals die zijn vastgelegd in het RVP.

Kanttekeningen

N.v.t.

Financiën

De benodigde budgetten voor dit plan zijn meerjarig in de programmabegroting opgenomen. Indien, als gevolg van ontwikkelingen, aanvullende budgetten noodzakelijk zijn, worden deze in de reguliere P&C documenten meegenomen.

Communicatie

N.v.t.

Procedure

Indienen zienswijze en vaststelling gemeenteraad

Bijlagen

1. Integraal Veiligheidsplan 2023-2024 gemeente Aalsmeer

de secretaris, de burgemeester,

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

het Integraal Veiligheidsplan 2023-2024 gemeente Aalsmeer vast te stellen

---

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 juni 2023.

De plv. griffier,	De voorzitter,
drs. O.F. Matheijsen	mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

INTEGRAAL VEILIGHEIDSPLAN

AALSMEER 2023-2024

1 Inleiding

De gemeente Aalsmeer staat voor een veilige samenleving van haar inwoners en ondernemers. Inwoners voelen zich veilig in hun buurt, kinderen kunnen hier veilig opgroeien, ondernemers veilig ondernemen. De gemeente werkt samen met de veiligheidspartners aan de veiligheid in onze gemeente. Steeds meer werkt de gemeente niet alleen voor, maar ook vooral samen met inwoners en ondernemers m.b.t. aanpak en preventie van veiligheid en criminaliteit. Prioriteiten in ons veiligheidsbeleid zullen altijd actueel moeten zijn. Daarom stelt het bestuur van de gemeente naast de aandachtspunten in het Regionaal Veiligheidsplan, zoals woonfraude, hennepteelt, inbraken en verwarde personen, zaken zoals ondermijning, arbeidsmigranten, mensenhandel c.q. arbeidsuitbuiting, jeugdaanpak en waterveiligheid hoog op de (veiligheids)agenda voor de komende jaren.

Aalsmeer is een relatief veilige gemeente. Het aantal ernstige incidenten is gelukkig beperkt en de gemeente scoort goed als het gaat om de veiligheidsbeleving van de inwoners. Maar vanzelfsprekend is dat niet. Veiligheid realiseren wij dankzij de inzet van velen. Gemeente, politie, brandweer en overige veiligheidspartners. Maar ook de inwoners en ondernemers zijn onmisbaar voor een veilige gemeente.

Veiligheid is ook een veelomvattend begrip. En de vraag naar veiligheid is oneindig. Dat geldt niet voor de beschikbare capaciteit en middelen. Dat betekent dat we keuzes moeten maken. Die keuzes leggen we vast in dit Integraal Veiligheidsplan 2023-2024.

Ten slotte. We leven in een dynamische wereld. Dit heeft de Covid-crisis en de oorlog in Oekraïne ons geleerd. Dit Integraal Veiligheidsplan bevat dan ook de prioriteiten voor de periode 2023-2024, twee jaar i.p.v. vier jaar, in de wetenschap dat we in deze periode nieuwe ontwikkelingen op ons pad tegenkomen. De prioriteitstelling zullen we daarom tussentijds toetsen en waar nodig bijstellen.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 2

2. INTEGRAAL VEILIGHEIDSPLAN 4
- Veilig wonen en leven
- Veilig ondernemen
- Veilig opgroeien
- Voorbereid op noodsituaties
- Altijd integer

3. TERUGBLIK 5

4. UITGANGSPUNTEN 6

5. DOELSTELLINGEN 7
- Ondermijning
- Arbeidsmigranten/-uitbuiting
- Jeugdaanpak
- Waterveiligheid

6. BELEIDSONTWIKKELINGEN 2023-2024 8

2 Integraal veiligheidsplan

In het IVP nemen we op wat we extra moeten doen om Aalsmeer veilig te houden en waar nodig veiliger te maken. Het niet opnemen van een onderwerp in het IVP betekent dat het onderdeel is geworden van het reguliere werkproces.

Het IVP staat niet op zichzelf. Zo hebben gemeente en de veiligheidspartners ook afspraken vastgelegd in plannen en convenanten zoals het Regionaal Veiligheidsplan (RVP) van het bestuur, Openbaar Ministerie en politie, het Regionaal Beleidsplan van de Veiligheidsregio, het Platform Veilig Ondernemen (PVO) en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC)

We onderscheiden prioriteiten en strategische thema's op de volgende veiligheidsvelden:

1. Veilig wonen en leven (overlast, woonfraude, high impact crimes, verkeersveiligheid);
2. Veilig ondernemen (veilige winkelcentra, veilig uitgaan en veilige evenementen, veilig toerisme);
3. Veilig opgroeien (jeugdoverlast, jeugdgroepen, alcohol en drugsgebruik, veiligheid in en om de school);
4. Voorbereid op noodsituaties (rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandveiligheid, gevaarlijke stoffen);
5. Altijd integer (aanpak georganiseerde criminaliteit, ondermijning, veilige publieke taak (VPT), polarisatie en radicalisering, cybercrime/informatieveiligheid, integriteit).

Wijze van totstandkoming

Iedere vier jaar stelt de minister van Justitie en Veiligheid in de Veiligheidsagenda de landelijke beleidsdoelstellingen voor de taakuitvoering van de politie vast. Deze doelstellingen zijn richtinggevend voor het regionale veiligheidsplan (RVP). In dit plan, dat een looptijd heeft van vier jaar, beschrijven de burgemeesters van de gemeenten in de politieeenheid Amsterdam, het openbaar ministerie en de politie gezamenlijk op welke prioriteiten en doelstellingen ze gaan sturen. Daarnaast bevat het RVP een sterkteverdeling van de politie waaronder de beschikbare wijkagenten. De gemeente Amsterdam gebruikt het RVP met enkele lokale aanvullingen tevens als Integraal Veiligheidsplan (IVP).

In de Politiewet (artikel 38b lid 1) is tevens vastgelegd dat de gemeenteraad eens in de vier jaar in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) de lokale doelen vaststelt die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. Het IVP is daarmee de lokale aanvulling op de landelijke en regionale (RVP) beleidsdoelstellingen. In Aalsmeer is in de huidige RVP periode ervoor gekozen om het IVP tweejaarlijks vast te stellen om zo dynamischer te acteren op actuele ontwikkelingen binnen het veiligheidsdomein in Aalsmeer.

3 Terugblik

Door (politie)cijfers maar ook het in gesprek zijn met de samenleving ervaren wij dat de gemeente Aalsmeer relatief een veilige gemeente is, inwoners zich veilig voelen in hun buurt, kinderen hier veilig kunnen opgroeien en ondernemers veilig ondernemen. De gemeente werkte hierin in de afgelopen periode samen met haar veiligheidspartners, private partijen en bewoners aan de veiligheid in onze gemeente m.b.t. aanpak en preventie van veiligheid en criminaliteit.

Voor de regio als geheel valt het op dat de geregistreerde criminaliteitsindex en de gerapporteerde slachtofferschapindex zijn toegenomen ten opzichte van 2021. De overlast- en de onveiligheidsbelevingsindex zijn ongeveer gelijk gebleven. Aalsmeer valt daarentegen in positieve zin op in vergelijking met de overige gebieden (bron politie Amsterdam RVR 2022).

(Onderstaande tabel uitgaande van 100 als basislijn)

Geregistreerde criminaliteitsindex			Gerapporteerd slachtofferschap		
	2021	2022		2021	2022
Amsterdam	158	177	Amsterdam	145	143
Aalsmeer	56	55	Aalsmeer	78	70
Amstelveen	80	82	Amstelveen	92	98
Diemen	126	106	Diemen	105	115
Ouder-Amstel	108	120	Ouder-Amstel	76	76
Uithoorn	72	61	Uithoorn	104	98
Regio totaal	100	108	Regio totaal	100	106

Overlast			Onveiligheidsbeleving		
	2021	2022		2021	2022
Amsterdam	150	177	Amsterdam	117	119
Aalsmeer	80	82	Aalsmeer	97	106
Amstelveen	92	91	Amstelveen	86	82
Diemen	88	86	Diemen	107	104
Ouder-Amstel	88	94	Ouder-Amstel	90	92
Uithoorn	102	94	Uithoorn	103	97
Regio totaal	100	97	Regio totaal	100	102

Gedetailleerde misdaadcijfers zijn terug te vinden in de Regionale VeiligheidsRapportage politie Amsterdam.

4 Uitgangspunten

Om de prioriteiten voor het Integraal veiligheidsplan te bepalen zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd.

Veilig wonen, werken en ondernemen

Aalsmeer is een veilige gemeente en wil dat ook blijven. Voor iedereen die hier woont, werkt, naar school gaat, onderneemt, sport. Kortom, voor iedereen die in Aalsmeer verblijft. Mensen moeten zich vrij kunnen bewegen en zich niet bedreigd, angstig of gekwetst voelen.

Inspelen op de actualiteit

Een (veiligheids)plan dat een periode van twee jaar bestrijkt kan alleen hoofdlijnen bevatten. Door ons in het IVP te beperken tot de hoofdlijn, creëren we de noodzakelijke flexibiliteit om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen.

Samen waar mogelijk

Het klinkt als een open deur, maar niets is minder waar: veiligheid maak je samen. Gemeente, politie, Openbaar Ministerie, brandweer, GGZ, inwoners, bedrijven, verenigingsleven et cetera. Een succesvolle aanpak van een veiligheidsprobleem vraagt om samenwerking. Het delen van relevante informatie is een integraal onderdeel van die samenwerking. We streven ernaar de samenwerking de komende periode te bestendigen en waar nodig verder te versterken. Daarnaast willen we met de betrokken partijen afspraken maken om informatiedeling te optimaliseren.

100% veiligheid bestaat niet

We erkennen dat we ondanks al onze inspanningen geen absolute veiligheid kunnen garanderen. Veiligheid is simpelweg afhankelijk van te veel factoren en variabelen. Dat neemt niet weg dat we streven naar maximale veiligheid binnen de gegeven financiële, capacitaire en wettelijke kaders.

Flexibele aanpak

Wij kiezen bewust voor een flexibele aanpak van veiligheidsvraagstukken. Themagericht en/of buurtgericht. Proactief en/of repressief. Dit stelt hoge eisen aan onze organisatie en onze partners maar het biedt de mogelijkheid om de juiste dingen op het juiste moment te doen.

IVP (lokaal) afgestemd op RVP (regionaal)

Het Regionaal Veiligheidsplan (RVP) benoemt de regionale veiligheidsspeerpunten. Het IVP zoomt in op de lokale veiligheidssituatie met inachtneming van de thema's die in het RVP zijn benoemd.

Zelfredzaamheid

Wij gaan uit van de zelfredzaamheid van burgers en ondernemers. In beginsel is iedereen verantwoordelijk voor zijn eigen veiligheid.
Dit betekent dat inwoners en ondernemers zich steeds de vraag moeten stellen: wat kan ik zelf doen om mijn veiligheid te bevorderen. Maar ook: waar kan ik anderen wellicht een helpende hand toesteken. De gemeente kan daarbij ondersteunen. Bijvoorbeeld met advies, bemiddeling of toezicht.

5 Doelstellingen

De regionale veiligheidsprioriteiten en -doelstellingen zijn vastgelegd in het Regionaal Veiligheidsplan 2023-2026 (RVP). Het RVP wordt vastgesteld door de driehoekspartijen: gemeenten, Openbaar Ministerie en politie. De regio wordt gevormd door de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. In het IVP brengen we de lokale focus aan naast de doelstellingen zoals die zijn vastgelegd in het RVP. Onderstaande de lokale doelstellingen.

Ondermijning

- Programma 'Weerbare sierteelt'; voorkomen en bestrijden van georganiseerde criminaliteit in de sierteeltsector.
- Handhavingsknooppunt Aalsmeer; opsporing van (georganiseerde) criminaliteit op voornamelijk bedrijventerreinen.
- Mensenhandel; aanpak op criminele uitbuiting, seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting.
- Facilitators; aanpak faciliteren malafide vastgoed, witwasconstructies, e.d.

Arbeidsmigranten

- Aanpak diverse problematiek zoals overbewoning, dakloosheid en alcoholmisbruik.
- Arbeidsuitbuiting c.q. malafide loon-/ uitzendbedrijven.

Jeugdaanpak

- De jeugd in de wijk (JOP's).
- Jeugdoverlast op en rond het water (Westeinder).
- Gebruik alcohol, lachgas e.d. door jeugd.

Waterveiligheid en evenementen

- Handhaving varend verkeer.
- Recreatie / veiligheid op en rond het water.
- Overlast c.q. criminaliteit op de Westeinder eilanden
- Inzet OOV bij evenementen.

Lokaal uit RVP

- Woonfraude
- Hennepteelt
- Inbraken/HIC-crimes
- Preventie cybercrime
- Personen met verward gedrag

Rapportcijfer dat bewoners geven voor veiligheid in de buurt (bron Veiligheidsmonitor politie):

Gemeente	2021	2022
Amsterdam	7,1	7,1
Diemen	7,3	7,4
Amstelveen	7,6	7,6
Ouder-Amstel	7,6	7,7
Uithoorn	7,5	7,5
Aalsmeer	7,7	7,7
Regio	7,2	7,2

6 Beleidsontwikkelingen 2023-2024

De aanpak richt zich op het handhaven van de openbare orde en veiligheid in het algemeen en de specifieke aanpak van ondermijning, woonfraude, het terugdringen van overlast door verwarde personen, de diverse problematiek rondom (arbeids)migranten en waterveiligheid. Naast de bovengenoemde prioriteiten is het veiligheidsbeleid ook incident gestuurd. Daarom houden we rekening met plotseling opkomende actuele ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de ontheemden uit Oekraïne of elders.

Wij werken vanuit een integrale aanpak met alle veiligheidspartners. Dit is met name van belang bij de regionale aanpak van het thema ondermijning dat op regionaal niveau gecoördineerd wordt vanuit het Regionaal informatie en expertisecentrum (RIEC). Voor de veiligheidsthema's die meer in het sociale domein liggen werken partners samen binnen het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ). Ook de stroom Detentie en terugkeer wordt via het AcVZ nu op een meer preventieve en intensievere wijze regionaal ingezet.

Een veilige gemeente is niet goed voorstelbaar zonder het Team Handhaving openbare orde (HOR). De handhavers van HOR zijn de ogen en oren van de gemeente op land én water. Zij vormen het contact tussen 'binnen' en 'buiten' de gemeentelijke organisatie. De invoering van de Wijk-BOA en de nauwe samenwerking met de wijkagenten is een belangrijke stap in het wijkgerichter werken.

Waar in Aalsmeer de aanpak van ondermijning wordt geïntensiveerd door de inzet in het (RIEC) programma 'Weerbare sierteelt' en het 'Handhavingsknooppunt ondermijnende criminaliteit Aalsmeer' en tevens de coördinatie van inzet door de 'regionale mensenhandeltafel' waarvan de gemeente Aalsmeer de regionale trekker is, is het de intentie deze vormen van brede ketenaanpak door te zetten de komende jaren. Dit zal naast een brede inzet van ketenpartners zoals OM, politie en belastingdienst ook een verhoogde inzet, actief en ondersteunend, betekenen van de gemeente.
Een goed voorbeeld in deze is het in gebruik nemen van het landelijk eerste 'Centrum Weerbare Sierteelt' waar op het veilingterrein van RFH de diverse ketenpartners samenwerken en hierdoor de keten is uitgebreid met organisaties als arbeidsinspectie, ILT en douane.

Met het Riec zal de aanpak op 'facilitators' sterker worden ingezet. Of dit nu (malafide) uitzendbureaus, transportbedrijven, banken of vastgoedbeheerders zijn. Ook zal preventie hierin een grote rol spelen richting ondernemers die bewust of onbewust worden ge-/misbruikt voor ondermijnende criminaliteit.

Specifiek zal er met de ketenpartners ook meer worden ingezet op cybercrime (babbeltrucs, phishing, etc.), met name de preventie hierop.
Ook heeft de 'problematiek' in en rond het water in Aalsmeer een structureler karakter gekregen in de afgelopen jaren. De toename van recreatie, evenementen op/rond het water, 'partyboten' en parlevinkers vereisen een intensievere inzet. Structureler zal ingezet moeten worden in het handhaven van de openbare orde en veiligheid in en rondom het water door, naast politie, de gemeentelijke afdelingen zoals Handhaving Openbare Ruimte. De reeds ingezette handhaving en het verzwaren van de inzet op preventie door bijvoorbeeld het 'waterconvenant' heeft reeds in het zomerseizoen van 2022 geleidt tot een zichtbare daling van (ervaren) overlast op het water. Deels wordt hier ook flexibel op ingezet door inzet van particuliere beveiliging bij strand- en recreatie locaties. De toename van drukte op het water en de recreatieplaatsen rondom de Westeinderplassen én tevens de gerealiseerde uitbreiding van water-/strandrecreatie (waterfront) rechtvaardigen een structurele verhoogde inzet op het gebied van veiligheid van recreant en burger.

Ook zal inzet en coördinatie vanuit het veiligheidsdomein bij evenementen een integraal onderdeel vormen van OOV in Aalsmeer. Deze zijn vaak nauw verbonden met waterveiligheid of in de periferie daarvan. Met dit doel zal op korte termijn dan ook de samenwerking en inzet worden beklonken met de Reddingsbrigade Nederland, welke nu al inzet plegen bij diverse evenementen op het water dit seizoen.

Onzekere factor voor de toekomst blijft de problematiek van personen met verward gedrag. Ernstige voorvallen blijven gelukkig schaars maar merkbaar is wel een toename van (buurt)overlast door personen met psychische problemen. Naast de inzet van de zorgsector zal dit ook leiden tot een toename van inzet van medewerkers m.b.t. overlast en veiligheid. Maar ook onzekere regionale, landelijke en globale factoren zoals de ontheemden uit Oekraïne en vluchtelingen uit andere gebieden zullen van invloed zijn op het veiligheidsdomein.

We werken samen met de politie informatie gestuurd en gebiedsgericht om de gemeentelijke handhaving op het veiligheidsterrein, vooral de openbare ruimte, te versterken. Naast repressie zal er steviger worden ingezet op preventie.
Bij crisisbeheersing is het beleidsplan van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland leidend.
De bluswatervoorzieningen houden hierbij ook regionaal specifieke aandacht.

Gemeente Aalsmeer

Onderwerp	Concept voortgangsnota 2022 Metropoolregio Amsterdam (MRA)
Gevraagd besluit	1. De concept Voortgangsnota 2022 van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) voor kennisgeving aan te nemen. 2. De raad voor te stellen geen wensen en opvattingen mee te geven voor gemene vergadering van de MRA op 23 juni 2023.
Bijlagen	Bijlage 1 Concept voortgangsnota 2022 Metropoolregio Amsterdam Bijlage 2 Raadsvoorstel conceptnota voortgangsnota 2022 Metropoolregio Amsterdam
Besluit van de raad nodig	Ja
Openbaarheid	Ja
Participatie	Neen
Behandeld in B&W-vergadering d.d.	- 4 APR 2023 . nr 6
Besluit B&W	**Conform advies**

Datum 11 april 2023
Nummer
Portefeuillehouder Burgemeester Oude Kotte

Afgestemd met portefeuillehouder op 6 april 2023

Behandelend ambtenaar Angelien W.T.M. Brus
Telefoonnummer 540 42 15
E-mail a.w.t.m.brus@amstelveen.nl

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Inzichtelijk te maken voor de raad welke activiteiten in 2022 zijn uitgevoerd door de MRA en met welk resultaat.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De raad in de gelegenheid stellen wensen en opvattingen mee te geven voor de Algemene Vergadering (AV) van de MRA op 23 juni 2023.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 6, Bestuur, bevolking, veiligheid

Aanleiding

Naast de Meerjarenbegroting en de Termijnagenda is de Voortgangsnota een nieuw instrument voor raden en staten om inzichtelijk te krijgen wat er speelt in de MRA en welke activiteiten in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd en met welk resultaat.

Argumenten

In de vernieuwde Samenwerkingsafspraken van de MRA (2022) is afgesproken dat de Voortgangsnota een informatief document is dat zich richt op de inhoudelijke resultaten van het afgelopen jaar. De inhoudelijke en financiële verantwoording over de realisatie van de MRA Agenda vindt elke vier jaar plaats als de looptijd van de MRA-Agenda afloopt. Een jaarlijkse financiële verantwoording wordt jaarlijks in het Bestuur en de Algemene Vergadering geagendeerd.

Het college is van mening dat de concept Voortgangsnota 2022, conform de uitvoeringslijnen uit de MRA Agenda, veel en relevante informatie bevat en daarmee tegemoet komt aan de wens om raden goed te informeren over de resultaten van de MRA samenwerking. Het college ziet geen aanleiding wensen en opvattingen meegeven aan de vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van de MRA.

Het college neemt kennis van de gesprekssuggesties die in de Voortgangsnota zijn opgenomen. Deze suggesties kunnen eventueel benut worden voor de op te stellen MRA Agenda 2024-2028. In maart heeft de Algemene Vergadering opdracht gegeven aan het bestuur van de MRA om een nieuwe MRA agenda 2024 -2028 voor te bereiden en te zijner tijd voor te leggen aan de raad voor wensen en opvattingen. De MRA raadtafel heeft geadviseerd over het proces.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Financiën

Niet van toepassing

Communicatie

Niet van toepassing

Procedure

Traject van "wensen en opvattingen": 3 april – 5 juni 2023
Agendering ter vaststelling in de Algemene Vergadering van de MRA op

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr

Datum B&W-besluit 11 april 2023

Voor de vergadering van raad d.d.
08-06-2023

Portefeuillehouder Burgemeester Oude Kotte

Afdeling directie

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
Angelien W.T.M. Brus
5404215
a.w.t.m.brus@amstelveen.nl

Behandelen in de raadscommissie Maatschappij en Bestuur
op beeldvormend 11-05-2023, oordeelsvormend 25 -05-2023

Onderwerp

Concept Voortgangsnota 2022 Metropoolregio Amsterdam (MRA)

Gevraagd besluit

1. De concept Voortgangsnota 2022 van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) voor kennisgeving aan te nemen.
2. Geen wensen en opvattingen mee te geven voor de Algemene vergadering van de MRA op 23 juni 2023.

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

Inzichtelijk te maken voor de raad welke activiteiten in 2022 zijn uitgevoerd door de MRA en met welk resultaat.

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

De raad in de gelegenheid stellen wensen en opvattingen mee te geven voor de Algemene Vergadering (AV) van de MRA op 23 juni 2023.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Programma 6 Bestuur, bevolking en veiligheid

Aanleiding

Naast de Meerjarenbegroting en de Termijnagenda is de Voortgangsnota een nieuw instrument voor raden en staten om inzichtelijk te krijgen wat er speelt in de MRA en welke activiteiten in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd en met welk resultaat.

Argumenten

In de vernieuwde Samenwerkingsafspraken van de MRA (2022) is afgesproken dat de Voortgangsnota een informatief document is dat zich richt op de inhoudelijke resultaten van het afgelopen jaar. De inhoudelijke en financiële verantwoording over de realisatie van de MRA Agenda vindt elke vier jaar plaats als de looptijd van de MRA-Agenda afloopt. Een jaarlijkse financiële verantwoording wordt jaarlijks in het Bestuur en de Algemene Vergadering geagendeerd.

Het college is van mening dat de concept Voortgangsnota 2022, conform de uitvoeringslijnen uit de MRA Agenda, veel en relevante informatie bevat en daarmee tegemoet komt aan de wens om raden goed te informeren over de resultaten van de MRA samenwerking. Het college ziet geen aanleiding

wensen en opvattingen mee te geven aan de vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van de MRA.

Het college heeft kennis genomen van de gesprekssuggesties die in de Voortgangsnota zijn opgenomen. Deze suggesties kunnen eventueel benut worden voor de op te stellen MRA Agenda 2024-2028. In maart heeft de Algemene Vergadering opdracht gegeven aan het bestuur van de MRA om een nieuwe MRA agenda 2024 -2028 voor te bereiden en te zijner tijd voor te leggen aan de raad voor wensen en opvattingen. De MRA raadtafel heeft geadviseerd over het proces.

Het college ziet geen aanleiding de raad te adviseren "wensen en opvattingen" in te dienen bij de concept Voortgangsnota 2022. Indien de raad daartoe wel aanleiding ziet kan de raad wensen en opvattingen meegeven aan de burgemeester voor de Algemene Vergadering van de MRA op 23 juni 2023.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Financiën

Niet van toepassing

Communicatie

Niet van toepassing

Procedure

Traject van "wensen en opvattingen": 3 april – 9 juni 2023.
Agendering van de Voortgangsnota 2022 MRA ter vaststelling in de Algemene Vergadering van de MRA op 23 juni 2023.

Bijlagen

Bijlage: Concept Voortgangsnota 2022 Metropoolregio Amsterdam

De secretaris,	De voorzitter,
drs. Sj. Vellenga	mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

1. De concept Voortgangsnota 2022 van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) voor kennisgeving aan te nemen.
2. Geen wensen en opvattingen mee te geven voor de Algemene vergadering van de MRA op 23 juni 2023.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 juni 2023.

De plv. griffier,	De voorzitter,
Drs. O.F. Matheijsen	mr. G.E. Oude Kotte

metropool
regioamsterdam

Voortgangsnota 2022

CONCEPT 4 april 2023

CONCEPT

Strawinskylaan 1779 (WTC, I-toren)
1077 XX Amsterdam

info@metropoolregioamsterdam.nl
www.metropoolregioamsterdam.nl

Uitgelicht

Door constructief met elkaar samen te werken in de Metropoolregio Amsterdam hebben we ook in 2022 weer een reeks mooie resultaten met elkaar bereikt. In deze Voortgangsnota treft u een overzicht van uitgevoerde activiteiten en behaalde resultaten per uitvoeringslijn uit de MRA Agenda.

In onderstaand overzicht zijn alvast enkele in het oog springende resultaten uitgelicht:

- Door lobby, gezamenlijke afstemming, hulp bij elkaars aanvragen en regionale inzet van expertise zijn we er in geslaagd om vanuit het MIRT-financiering vanuit het Rijk voor elkaar te krijgen voor infrastructuur en woningbouw ter waarde van 5,4 miljard euro;
- Door lobby, gezamenlijke afstemming, hulp bij elkaars aanvragen en regionale inzet van expertise zijn we er in geslaagd om vanuit andere Rijkstrajecten, zoals de woningbouwimpuls, het BOL, het programma grootschalige woningbouwlocaties en het Volkshuisvestingsfonds, in totaal ruim 1 miljard euro vanuit het Rijk voor elkaar te krijgen voor woningbouw (en woningbouwversnelling);
- We hebben twee succesvolle symposia georganiseerd voor bestuurders, raads- en Statenleden en ambtenaren. Een over duurzaamheid in Gooise Meren en een over de Verstedelijkingsstrategie in Haarlem;
- 3 miljoen euro aan investeringen vanuit de ROM InWest heeft geleid tot bijna 9 miljoen euro aan investeringen door derden;
- In reactie op de energiecrisis die ontstond door de oorlog in Oekraïne zijn we gestart met het initiatief 15%GasTerug: daarvan is afgelopen jaar de doelstelling behaald (er is meer dan 15% gas bespaard in de MRA), we hebben er van de Bloomberg Foundation een prijs voor gekregen en we hebben een miljoen euro subsidie vanuit het Rijk ontvangen om het initiatief verder te brengen;
- We zijn druk bezig geweest met de implementatie van de Samenwerkingsafspraken; als resultaat daarvan hebben we onder meer een vastgestelde meerjarenbegoting (voorzien van een nota van beantwoording waarin is uitgelegd hoe met alle ingekomen wensen en opvattingen is omgegaan) en is de Termijnagenda geïntroduceerd als nieuw instrument;
- We zijn begonnen met het opstellen van een Bedrijventerreinenstrategie;
- Vanuit het traject van de Verstedelijkingsstrategie is het Verstedelijkingsconcept vastgesteld, een product van Rijk en regio gezamenlijk en de basis waarop de verschillende NOVEX-gebieden in de MRA verder kunnen worden uitgewerkt;

CONCEPT

- We zijn druk bezig geweest om partijen bij elkaar te brengen voor specifieke doelen. Zo hebben we in 2022 onder meer het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw gesloten, is er een Green Deal Houtbouw gekomen en hebben we een intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw die door veel partijen is ondertekend en als inspiratie heeft gediend voor landelijk beleid;
- We hebben een uniek grootschalig onderzoek naar toeristische en recreatieve druk en draagkracht in de MRA uitgevoerd, als bouwsteen voor een nieuwe strategie voor toerisme en recreatie in de MRA;
- In samenwerking met het Rijk hebben we een Multimodaal Toekomstbeeld vastgesteld, als basis voor toekomstige investeringen;
- Het Dashboard Logistieke Stromen vanuit het programma Zero Emissie Stadslogistiek is opgeleverd, evenals de netwerkaanpak duurzame logistieke hubs;
- Vanuit het project MRA Electrisch is de aanleg van laadpunten voor electrische voertuigen aangejaagd. De teller staat in de MRA inmiddels op 10.437 publieke laadpunten, waarmee we qua dichtheid van laadpunten koploper in Europa zijn.
- Enzovoort… !

CONCEPT

1. Inleiding

1.1 Doel en status van de Voortgangsnota

Voor u ligt de Voortgangsnota voor de Metropoolregio Amsterdam over het jaar 2022. De Voortgangsnota is een nieuw document, uit de in 2022 vastgestelde Samenwerkingsafspraken voor de MRA.

De nota gaat op hoofdlijnen in op welke activiteiten in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd, en welke resultaten daarbij zijn behaald. Het doel van het dit document is om te faciliteren dat de leden van gemeenteraden en Provinciale Staten in de MRA op inhoud in gesprek kunnen gaan met hun bestuurders en ze zaken kunnen meegeven die zij van belang vinden voor de regionale samenwerking. De Voortgangsnota is daarmee een informatief document.
De inhoudelijke en financiële verantwoording over de realisatie van de MRA Agenda vindt elke vier jaar plaats als de looptijd van de MRA-Agenda afloopt.
In de Samenwerkingsafspraken is in paragraaf 2.4 van de werkafspraken (pagina 30) opgenomen dat via de procedure voor wensen en opvattingen de Voortgangsnota wordt vastgesteld. In lijn met de Termijnagenda is het de vraag of dit een passend proces is. Daarom zal net zoals bij de Termijnagenda de Raadtafel in maart 2023 om advies worden gevraagd. Omdat de Voortgangsnota nu voor het eerst wordt opgeleverd, is de verwachting dat net als bij de Termijnagenda dit jaar wordt vastgehouden aan de werkafspraken en dat op basis van de evaluatie van het overgangsjaar 2022 deze afspraken mogelijk worden bijgesteld.

Leeswijzer

De opbouw van de Voortgangsnota is gekoppeld aan de uitvoeringslijnen van de MRA Agenda. Per uitvoeringslijn is eerst in het blauw opgenomen wat de doelstelling uit de MRA Agenda is en vervolgens is op hoofdlijnen aangegeven wat in 2022 de uitgevoerde activiteiten en behaalde resultaten zijn. Dit levert een korte en bondige tekst per uitvoeringslijn op, maar vanwege het aantal uitvoeringslijnen is de totale hoeveelheid informatie toch aanzienlijk. Daarom is hieronder in een korte inhoudsopgave weergegeven op welke pagina de informatie over welke uitvoeringslijn te vinden is.

Een andere afspraak uit de Samenwerkingsafspraken is om in de Voortgangsnota ook suggesties op te nemen voor gesprekspunten of vraagstukken die in het gesprek tussen de raden en Staten en hun besturen kunnen worden benut om het gesprek over de MRA te

CONCEPT

voeren. Een aantal suggesties voor deze gesprekspunten of vraagstukken is opgenomen bij de betreffende uitvoeringslijnen.

1.2 Inhoudsopgave

De uitvoeringslijnen van de MRA Agenda zijn in deze Voortgangsnota terug te vinden op de volgende pagina's:

0.1 - Samenbindende visie op de regio en de samenwerking 7
0.2 - Samenwerking Rijk en EU 7
0.3 - De MRA als netwerkorganisatie 9
0.4 - KennisHuis MRA 10
0.5 - Verantwoording 11

1.1 - Regionale Economische Strategie 12
1.2 - Werkmilieus (Plabeka) 13
1.3 - Human Capital 14
1.4 - Aanjagen Marktinitiatieven voor de transitieopgaven 15
1.5 - Energieinfrastructuur en Datainfrastructuur 17

2.1 - Verstedelijkingsstrategie 19
2.2 - Wonen 21
2.3 - Landschap 23
2.4 - Transitieopgaven leefomgeving 24
2.5 - Kunst, Cultuur en Erfgoed 27
2.6 - Recreatie en Toerisme 28

3.1 - Schaalsprong mobiliteitsysteem 30
3.2 - Fiets 32
3.3 - Duurzame en innovatieve mobiliteit 33

Verklarende lijst van woorden en afkortingen 35

CONCEPT

2. Wat hebben we gedaan in 2022?

In dit hoofdstuk zal van de vier inhoudelijke bestuurlijke gremia (het Bestuur en de drie Platforms) op hoofdlijnen inzichtelijk worden gemaakt welke activiteiten het afgelopen jaar zijn uitgevoerd en welke resultaten daarbij zijn geboekt. Daarbij is zo veel mogelijk de indeling aangehouden van de uitvoeringslijnen uit de MRA Agenda. Per uitvoeringslijn is eerst (in het blauw) de bijbehorende doelstelling en toelichting daarop uit de MRA Agenda opgenomen, en wordt daarna puntsgewijs eerst een toelichting gegeven op de activiteiten die zijn uitgevoerd en daarna de resultaten benoemd die daarbij zijn behaald.

2.1 Het Bestuur

Het jaar 2022 was een overgangsjaar, waarin voor het eerst werd gewerkt volgens de nieuwe Samenwerkingsafspraken die eind 2021 zijn vastgesteld. Begin 2022 is het MRA Bestuur gestart: een overleg bestaande uit de burgemeester van Amsterdam, de CdK's van beide provincies en zeven wethouders uit de drie Platforms, afkomstig uit de zeven deelregio's van de MRA. Het Bestuur fungeert als dagelijks bestuur van de MRA. Zij stuurt op de realisatie van de centrale ambities en doelstellingen en de integrale uitvoering van de MRA Agenda. Het Bestuur is daarbij het gezicht van de MRA, zowel intern als extern. Deze rol heeft het afgelopen jaar steeds verder vormgekregen. De rol en positie van het dagelijks bestuur ten opzichte van de Platforms, de Algemene Vergadering (AV) en de MRA Raadtafel begint eveneens vorm te krijgen.

Dit jaar zijn voor het eerst de nieuwe documenten uit de Samenwerkingsafspraken opgesteld. Een Meerjarenbegroting, als financiële uitwerking van de lopende MRA Agenda, een Termijnagenda, om voor 2023 inzichtelijk te maken welke onderwerpen wanneer aan de orde komen en nu de Voortgangsnota. In de conceptfase van deze documenten is de MRA Raadtafel een aantal keer op procesniveau om advies gevraagd. Deze adviezen zijn door het Bestuur en de AV overgenomen. Zo is op basis van het advies van de Raadtafel de concept-Meerjarenbegroting begin april 2022 aan alle colleges, raden en Staten gestuurd om zo alle deelnemers voldoende tijd te geven om deze in hun gemeente, provincie of deelregio te bespreken. En is op basis van het advies van de Raadtafel is de Termijnagenda eind november 2022 aan alles colleges, raden en Staten gestuurd voor het ophalen van wensen en opvattingen.
In de tweede helft van het jaar heeft ook de inhoudelijke rol van het Bestuur langzaamaan vorm gekregen, zeker ook in relatie tot de rol en positie van de Platforms. In september 2022 heeft het Bestuur uitgebreid gesproken over haar rol en positie en waar zij zich in het licht van de ambities en profilering van de MRA op zou moeten richten. Daar zijn twee thema's uitgekomen: De MRA met de groenste industriezone van de wereld en het onderwerp Onderwijs & Arbeidsmarkt. Op beide onderwerpen gebeurt al veel en hebben de Platforms

CONCEPT

primair een rol, maar het Bestuur richt zich hier vooral op lobbyactiviteiten op zowel nationaal, Europees als internationaal niveau. Als het gaat om waterstof heeft dit – aanvullend op de activiteiten van de Platforms - zijn nut bewezen. In de onderstaande vijf algemene uitvoeringslijnen is een aantal specifieke zaken nader uitgewerkt.

Uitvoeringslijn 0.1 - Samenbindende visie op de regio en de samenwerking

Doel: Een integrale gezamenlijke visie op de regio en de MRA-samenwerking, die richting geeft aan het handelen van de MRA en die partners enthousiast maakt om met de MRA samen te werken.

- Inhoud geven aan de samenbindende visie op de regio, samen met partners
- Bewaken van de samenhang tussen de MRA-activiteiten en hun bijdrage aan de visie
- Uitdragen van de visie (promotie)
- Actualiseren van de MRA Agenda in 2024, of eerder als daartoe aanleiding is

Activiteiten in 2022

- Een integrale gezamenlijke visie op de regio krijgt vorm in verschillende trajecten waarin multidisciplinair gewerkt wordt aan strategieën voor de lange termijn. Voorbeelden zijn de Verstedelijkingsstrategie (zie uitvoeringslijn 2.1), maar ook het Rijk-regio-programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid. Ook de MRA Agenda (de huidige en de nieuwe die we gaan maken) bevat elementen van een visie. Op dit moment is nog niet duidelijk of het voor het functioneren van de MRA van belang is om een integrale visie op te stellen.

Resultaten in 2022

- ✓ In 2022 is verder gewerkt aan het maken van de afspraken met het Rijk over bovengenoemde programma's (Verstedelijkingsstrategie en Samen Bouwen aan Bereikbaarheid) en aan de uitvoering van de MRA Agenda
- ✓ Daarnaast is een start gemaakt met het proces om de huidige agenda te evalueren en een nieuwe MRA Agenda op te stellen.

Uitvoeringslijn 0.2 - Samenwerking Rijk en EU

Doel: Goede en vruchtbare samenwerking met het Rijk en de EU.

- Coördineren van contacten en samenwerkingen met het Rijk en de EU gerelateerd aan de MRA-opgaven
- Voeren van een gezamenlijke (internationale) lobbyagenda en daarbij coalities binnen de regio ontwikkelen waar kennisinstellingen en bedrijfsleven onderdeel van kunnen zijn

CONCEPT

- Zorgen voor de randvoorwaarden binnen de MRA, zoals een juridische basis, expertise, capaciteit en procesafspraken, waarmee de kansen op het verkrijgen van fondsen van het Rijk en Europa voor MRA-opgaven wordt vergroot

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Bestuur

Activiteiten in 2022

- Het op- en vaststellen van lobbyagenda's samen met gemeenten, de provincie Noord-Holland en Flevoland, de Vervoerregio, de gemeente Amsterdam. De lobbydossiers zijn vooral mobiliteit, circulaire economie en waterstof en de lobbyactiviteiten zijn gericht op zowel het Rijk als Europa.
- Werkbezoeken aan Europese instellingen en deelname aan Europese netwerken (Hydrogen Europe, CCRI-netwerk, ACR+, EMA, en SURE Eurodelta) gericht op positionering, beleidsbeïnvloeding, kennisuitwisseling en EU-financiering.
- Diverse bezoeken van bestuurders aan Den Haag en van Kamerleden aan de MRA in het kader van de mobiliteitsuitdagingen binnen de MRA.
- Driedaagse METREX-conferentie, met delegaties vanuit 30 metropolen
- Aanvraag voor status large scale hydrogen valley
- Uitwerking MRA-vertegenwoordiging in Brussel op de gebieden duurzame mobiliteit, Energie en Circulaire economie.

Resultaten in 2022

- ✓ De MRA is door de Europese Commissie als koploper en sparringpartner geselecteerd, omdat wij in het CCRI-netwerk vooroplopen met onze activiteiten en goede resultaten boeken op het gebied van circulaire economie en duurzaam textiel;
- ✓ Er is een eerste verbinding gelegd tussen het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT) en TEN-T (Europees), mede als voorloper voor een aanvraag voor een EU-subsidie voor het Zuidasdok;
- ✓ Formatiebrief aangeboden aan het kabinet met ambities en aandachtspunten vanuit de MRA;
- ✓ Door lobby, gezamenlijke afstemming, hulp bij elkaars aanvragen en regionale inzet van expertise zijn we er in geslaagd om via het bestuurlijke overleg Leefomgeving (BOL) en het MIRTrijksfinanciering te krijgen voor infrastructuur en woningbouw ter waarde van 5,4 miljard euro;
- ✓ Door lobby, gezamenlijke afstemming, hulp bij elkaars aanvragen en regionale inzet van expertise hebben wij vanuit andere Rijkstrajecten als de Woningbouwimpuls, het BOL, het Programma grootschalige woningbouwlocaties en het Volkshuisvestingsfonds in totaal ruim 1 miljard euro rijksfinanciering toegekend gekregen voor woningbouw (en woningbouwversnelling).

CONCEPT

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Welke onderwerpen of aandachtspunten zien de raden en Staten zelf als cruciaal in de lobby/Public Affairs-activiteiten richting Den Haag en/of Brussel? Waar moeten we vanuit de MRA vooral op inzetten?

Uitvoeringslijn 0.3 - De MRA als netwerkorganisatie

Doel: De kracht van het MRA-netwerk vergroten en beter benutten, en sterkere verbindingen tussen het MRA-netwerk en partners (andere overheden zoals het Rijk en de waterschappen, Amsterdam Economic Board en ook breder het bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, etc.).

- Verder ontwikkelen van de MRA als netwerkorganisatie door overzichtelijke communicatie over activiteiten, contactpersonen per onderwerp, netwerkactiviteiten als congressen en/of thematische bijeenkomsten
- Vanuit de MRA-activiteiten netwerken opbouwen in en tussen de deelregio's
- Gericht ontwikkelen van relaties met andere stedelijke regio's op basis van gedeelde opgaven enbelangen

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Bestuur (voor congressen en bijeenkomsten) en het Platform Economie (voor bijdragen aan de Board en de ROM InWest)

Activiteiten in 2022

- Financiering van de Amsterdam Economic Board
- Financiering van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest
- Organisatie van diverse symposia en netwerkbijeenkomsten
- Communicatie (zie hiervoor verder uitvoeringslijn 0.5)

Resultaten in 2022

- ✓ De ROM InWest heeft vanuit het Transitiefonds drie investeringen (twee startups en een scale-up) gedaan ter waarde van in totaal ongeveer 1,6 miljoen euro. Dit heeft geleid tot investeringen van derden ter waarde van ongeveer 4,5 miljoen euro. Door deze investeringen kunnen de drie initiatieven een betere start of een snellere doorontwikkeling maken;
- ✓ De ROM InWest heeft vanuit het MKB-fonds twee investeringen gedaan (een startup en een scale-up) ter waarde van in totaal ongeveer 1,5 miljoen euro. Dit heeft ook geleid tot investeringen van derden ter waarde van ongeveer 4 miljoen euro. Door deze investeringen kunnen de twee initiatieven een betere start of een snellere doorontwikkeling maken;

CONCEPT

- ✓ Van alle bijeenkomsten die zijn georganiseerd, zijn de twee symposia de meest aansprekende: een sympsosium over Duurzaamheid (State of Sustainability) in Gooise Meren en een symposium over de MRA Verstedelijkingsstrategie in Haarlem. Beide symposia zijn goed bezocht en goed gewaardeerd door de bezoekers.
- ✓ In 2022 is door de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en de Amsterdam Economic Board met veel partijen gesproken over welke investeringen er nodig zijn om transities in de Metropool Amsterdam te versnellen. Hiervoor is een aantal investeringslijnen geformuleerd, waarop met een betere regionale samenwerking externe financiering kansrijk is. Het is een aftrap voor een intensievere samenwerking en een eerste stap naar een regionale investeringsagenda.

Uitvoeringslijn 0.4 - KennisHuis MRA

Doel: Inzicht bieden in relevante ontwikkelingen in de Metropoolregio Amsterdam en ontsluiten van in de MRA beschikbare kennis en expertise.

- Zorgen voor duiding van ontwikkelingen binnen de MRA, waarbij jaarlijks belangrijke ontwikkelingen en trends met het netwerk worden gedeeld, in samenwerking met regionale en nationale kennisinstellingen
- Zorgen voor goede ontsluiting van de binnen de MRA beschikbare kennis en expertise, uitgevoerde onderzoeken en ontwikkelde handreikingen

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Bestuur (voor kennisdeling in het algemeen) en het Platform Economie (voor de Economische Verkenningen)

Activiteiten in 2022

- State of the Region 2022
- Side-event Economische Verkenningen Metropoolregio Amsterdam tijdens State of the Region
- Symposium State of Sustainability
- Symposium Verstedelijkingsstrategie
- MRA-kennissessie over participatie bij woningbouwprojecten
- Werkbezoek MRA-delegatie aan Parijs over mobiliteit
- Participatie in het OpenResearch Platform

Resultaten in 2022

- ✓ Publicatie eerste brede MRA-monitor 'Staat van de Metropoolregio Amsterdam'
- ✓ Publicatie onderzoeksresultaten Wonen in de Metropoolregio Amsterdam 2021
- ✓ Investeringskosten klimaatadaptatie voor centra Bereikbare Steden in kaart gebracht
- ✓ Publicatie rapportage State of Sustainability van de MRA 2022
- ✓ Animatievideo 'Kansen voor toekomstbestendige bedrijventerreinen in beeld'

CONCEPT

- ✓ Structuur en overzicht pagina's MRA op OpenResearch Platform verbeterd
- ✓ Speciaal onderdeel op MRA-website ter ondersteuning van nieuwe gemeenteraden

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Aan welk type kennis of onderzoek op de schaal van de MRA hebben colleges en raden en Staten behoefte?

Uitvoeringslijn 0.5 - Verantwoording

Doel: Degelijke verantwoording van de MRA-activiteiten en transparantie.

- Zorgen voor heldere en overzichtelijke verantwoording van de activiteiten van de MRA aan gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de Vervoerregio Amsterdam.
- Zorgen dat de verantwoording tijdig plaatsvindt en dat informatie online goed vindbaar is

Activiteiten in 2022

- Inhoudelijke ondersteuning aan onderhandelaars en schrijvers van college- of raadsprogramma's;
- In het kader van het inwerken van de nieuwe raadsleden in de meeste gemeenten en deelregio's in gesprek gegaan over de MRA en de raadsleden geïnformeerd over alle ins en outs van de MRA-samenwerking;
- Vier bijeenkomsten georganiseerd voor MRA Raadtafel en een extra bijeenkomst (heisessie) georganiseerd voor de Raadtafel met alle leden en plaatsvervangers (kennismaking en werkwijze)
- Symposium State of Sustainability (Gooise Meren) voor alle colleges, raden en Staten
- Symposium Verstedelijkingsstrategie (Haarlem) voor colleges, raden en Staten
- Presentaties Verstedelijkingsstrategie in alle deelregio's
- Transparantie en heldere communicatie door het jaar heen via de MRA-website, nieuwsbrieven, filmpjes, via sociale media en andere communicatieuitingen
- Het voor de eerste maal opstellen van een MRA Meerjarenbegroting en de Termijnagenda

Resultaten in 2022

- ✓ Maandelijks Bericht aan Raden en Staten
- ✓ Op basis van de MRA-Agenda een jaarplanning 2023 opgesteld van alle MRA-activiteiten voor het bestuur en de platforms;

CONCEPT

- ✓ Een concept Termijnagenda, voorzien van advies van MRA Raadtafel, eind november 2022 verzonden aan alle MRA-deelnemers en hun raden en Staten om wensen en opvattingen op te halen;
- ✓ Een vastgestelde MRA Meerjarenbegroting, na een ronde van wensen en opvattingen, voorzien van een overzichtelijke nota van beantwoording, waarin bij alle ingekomen wensen en opvattingen is uitgelegd op welke wijze daar wel of niet gevolg aan is gegeven.

2.2 Platform Economie

2022 laat zich in economische opzicht kenmerken door een breedspectrum aan knelpunten. Tekorten op de arbeidsmarkt, congestie op het electriciteitsnet, sterk stijgende energieprijzen en een toenemende krapte aan werklocaties maken duidelijk dat de tot voor kort gangbare groeipaden van economische dynamiek niet meer zo automatisch zijn. Deze knelpunten makkelijk wellicht nog duidelijker, dat transities naar een duurzame economie onvermijdelijk zijn.

Nadat 2021 voor het Platform Economie sterk in het teken stond van de succesvolle oprichting van de Regionale Ontwikkelings Maatschappij (ROM inWest), stonden voor 2022 de volgende thema's prominent op de agenda:

- Onderwijs-arbeidsmarkt
- Ruimtelijke-economisch in relatie tot de Verstedelijkingsstrategie MRA
- Circulaire economie en energietransitie

Helaas is het in 2022 nog niet gelukt om tot een nieuwe regionaal-toeristische strategie te komen. De toeristische druk in Amsterdam noopte Amsterdam tot het nemen van nieuwe maatregelen, daar waar andere MRA-gemeenten nog ambities hebben m.b.t. het versterken van hun toeristisch product In 2023. Verwachten we in MRA verband ook rond toerisme goede afspraken te maken.

Uitvoeringslijn 1.1 - Regionale economische strategie

Doel: Een gezamenlijke koers voor de inzet van de MRA en afzonderlijke deelnemers op economische ontwikkeling in de regio (inclusief onderwijs-arbeidsmarkt en innovatiebeleid), algemene promotie in lijn met deze strategie.

- Inhoud geven aan de regionale economische strategie voor de Metropoolregio Amsterdam, in nauwe samenhang met de verstedelijkingsstrategie en de lange termijnstrategie voor het mobiliteitssysteem
- (Inter)nationale promotie van de economische kracht van de regio en deelregio's
- Monitoren van de regionale economische strategie voor de MRA

CONCEPT

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- Het werken aan een regionale economische strategie heeft in 2022 vorm gekregen in de activiteiten van het Platform Economie en de Verstedelijkingsstrategie;
- Daarbij is een nauwe relatie gelegd met de MRA Bedrijventerreinenstrategie (zie ook uitvoeringslijn 1.2);
- Voor de regionale economische strategie wordt nu gewerkt aan een concept-strategie die recht doet aan de meerkernigheid van de MRA.

Resultaten in 2022

- ✓ Een betere verankering van de economische pijler in de Verstedelijkingsstrategie, het Verstedelijkingsconcept en in de NOVEX MRA (Nationale Omgevingsvisie Extra, aanvullend voor wat betreft tijd, geld en organisatie). De MRA is één van de NOVEX-gebieden.
- ✓ Inhoudelijke bijdrage aan andere trajecten, o.a. de MRA Bedrijventerreinenstrategie

De regionale economische strategie verdient blijvend aandacht, commitment en inzet vanuit de MRA en haar deelnemers. In het proces om tot een nieuwe MRA Agenda te komen is dit nadrukkelijk onderwerp van gesprek.

Uitvoeringslijn 1.2 - Werkmilieus (Platform Bedrijventerreinen en Kantoren (Plabeka))

Doel: Ontwikkeling van werkmilieus in de MRA in lijn met de regionale economische strategie en bijdragen aan de verduurzaming van bedrijventerreinen, profilering en acquisitie in lijn met de regionale economische strategie en goede begeleiding van bedrijfsverhuizingen binnen de regio ten behoeve van transformatie van werklocaties.

- Regie voeren op de ontwikkeling van werkmilieus op basis van de regionale economische strategie en de verstedelijkingsstrategie (opgave 2), met bijzondere aandacht voor verduurzaming van bedrijventerreinen
- Gezamenlijke profilering en marketing van de werkmilieus en gezamenlijke acquisitie in lijn met de regionale economische strategie
- Uitwerken van een 'overloopstrategie', met onder meer een bedrijvenloket voor centrale coördinatie van bedrijfsverhuizingen bij de transformatie van werklocaties

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- Afstemming van regionale ontwikkelingen werklocaties/bedrijventerreinen
- Financiering en aansturing van het Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen

CONCEPT

- Input geleverd voor- en actief betrokken bij de Verstedelijkingsstrategie
- Bedrijventerreinenstrategie opgestart
- Selecteren en aanmoedigen beheer, energietransitie en verduurzaming bij concrete werklocaties

Resultaten in 2022

- ✓ Nieuwe vraagraming vastgesteld door GS voor Noord-Holland, en als bouwsteen MRA
- ✓ 2 adviezen gegeven over nieuwe ontwikkeling van bedrijventerreinen
- ✓ Atlas en Dashboard Plabeka doorontwikkeld
- ✓ Monitor Plabeka is vastgesteld
- ✓ Startnotitie MRA Bedrijventerreinenstrategie besproken in het directeuren- en bestuurlijk overleg Economie
- ✓ Plabeka Bokalen uitgereikt

Uitvoeringslijn 1.3 - Human Capital

Doel: Regie op de regionale arbeidsmarkt (in samenwerking met de arbeidsmarktregio's) en op regionaal onderwijs-arbeidsmarktbeleid, uitvoering van relevante onderwijs-arbeidsmarktprogramma's en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor internationaal talent met inzet op de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt en basisvoorzieningen als wonen en onderwijs.

- Opzetten en uitrollen van Human Capital Agenda's voor cruciale sectoren en met oog voor de bestaande mismatch op de arbeidsmarkt, een voorbeeld is de Human Capital Agenda Energietransitie
- Coördineren van en participeren in publiek-private samenwerkingen gericht op de aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt en 'leven lang ontwikkelen' in het licht van de transitie van de arbeidsmarkt, voorbeelden zijn House of Skills en TechConnect
- Activiteiten die bijdragen aan de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt, de woningmarkt en onderwijs voor internationaal talent en hun gezinnen

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- Bespreking strategie werkgroep start 2022, vier regulieren vergaderingen
- De werkgroep is uitgebreid, meer gemeenten zijn aangehaakt
- Er zijn een nieuwe ambtelijke opdrachtgever, secretaris, bestuurlijk trekker aangesteld
- Organiseren van informatieuitwisselings- en kennisdelingsbijeenkomsten Onderwijs en Arbeidsmarkt binnen en buiten de MRA
- Ambitie vastgesteld voor inzet gemeenten en provincies op het gebied van Onderwijs en Arbeidsmarkt (doorloop tot 2023)

CONCEPT

- Bespreking voortgang 'TOMAS'
- Kennismaking, bespreking realisaties House of Skills met nieuwe directeur
- Bespreking opschaling publiek-private samenwerkging in MBO voor ondersteuning Groeifonds aanvraag/ uitvoering
- Voorbereiding aanvraag House of Hospitality
- Er is een eerste inventarisatie gedaan voor de thema's met betrekking tot Onderwijs en Arbeidsmarkt voor 2023

Resultaten in 2022

- ✓ De MRA Werkgroep telt nu ongeveer 20 leden, secretaris werkgroep extern gefinancierd door het Ministerie van Economische Zaken
- ✓ Strategische sessie georganiseerd over rolopvatting, doel en subsidiekader;
- ✓ Subsidierichtlijnen budget 2022 opgesteld;
- ✓ Positief advies gegeven aan het directeuren- en bestuurlijk overleg om 69.000 euro ter beschikking te stellen voor het opschalen van het House of Hospitality;
- ✓ Positief advies gegeven aan het directeuren- en bestuurlijk overleg om 200.000 euro ter beschikking te stellen aan House of Skills met uitloop tot 1 april 2023;
- ✓ Positief advies gegeven aan het directeuren- en bestuurlijk overleg om 140.000 euro ter beschikking te stellen voor het aanstellen van een kwartiermaker voor het uitvoeren van de drie Nationale Groeifondspilots "opschaling PPS'en" binnen de MRA

Uitvoeringslijn 1.4 - Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven

Doel: Aanjagen van initiatieven van marktpartijen die bijdragen aan de transitieopgaven zoals de omschakeling naar een circulaire economie (sluiten grondstof- en voedselkringlopen), energietransitie en klimaatbestendigheid.

- Organiseren publiek-private financieringsmogelijkheden om een bijdrage te leveren aan de versnelling van de regionale transitieopgaven, waarbij verbinding wordt gelegd met Invest-NL
- Innovatie ten behoeve van de transitieopgaven aanjagen met pilots, optreden als launching customer (bijvoorbeeld door circulaire inkoop) en het verbinden van het regionale bedrijfsleven aan (internationale) investeerders
- Wegnemen belemmeringen in wet- en regelgeving bij initiatieven op het gebied van circulaire economie, energietransitie en klimaatbestendigheid

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

Twee van de drie hoofdsporen van het MRA-programma circulaire economie zijn gericht op het beïnvloeden van marktpartijen en het stimuleren van marktinitiatieven. Het gaat daarbij om:

CONCEPT

- Acties op circulair inkopen en opdrachtgeven. Daarbij worden regionale overheden gestimuleerd om een voortrekkersrol te vervullen door hun inkoopvolume in te zetten;
- Acties op grondstoffenaanpak, met prioriteit op textiel, plastic, luiers, biogrondstoffen en producentenverantwoordelijkheid. De acties zijn erop gericht om op deze grondstoffen de ketens zo goed mogelijk te sluiten. Door in de eerste plaats reststromen te bundelen en geschikt te maken voor hergebruik en daarnaast ondernemingen te stimuleren om reststromen zo hoogwaardig mogelijk te (her)gebruiken;
- Daarnaast is vanuit het programma circulaire economie gewerkt aan het identificeren en agenderen van knellende wet- en regelgeving en aan het opstellen van een lobbyagenda richting het Rijk;
- Verschillende gemeenten en provincies zijn gestimuleerd om gerecycled plastic te gebruiken in de openbare ruimte en de markt is geconsulteerd over de circulaire verwerking van bermgras;

Vanuit het thema energie is:

- In nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland en de Task Force Energie infrastructuur ingezet op het stimuleren van marktpartijen om slimme oplossingen te ontwikkelen, waardoor de congestie op het elektriciteitsnet kan worden beperkt;
- In het kader van het Actienetwerk 15% GasTerug zijn regionale overheden, ondernemingen en bewoners in de regio gestimuleerd om het aardgasgebruik in 2022 met 15% te verminderen.

Resultaten in 2022

Vanuit het MRA-programma circulaire economie zijn in 2022 de volgende resultaten behaald:

- ✓ Voor circulaire inkoop zijn onder meer twaalf bijeenkomsten georganiseerd, waar inkopers voor MRA-overheden gerichte hulp is geboden bij inkoop- en aanbesteldingstrajecten. Hiervoor is begin 2022 een aanbestedingskalender opgesteld. Daarnaast is - vooruitlopend op de formele rapportage die in 2023 moet worden op- en vastgesteld - een tussenrapportage opgesteld die de stand van zaken schetst om circulair in te kopen. Ambitie in 2022 was om in ieder geval voor 10% circulair in te kopen;
- ✓ Waar het gaat om grondstoffenstromen is voor circulair textiel een netwerk gevormd van bedrijven op circulaire esthetiek. De eerder opgestelde visie en roadmap is vertaald in een uitvoeringsplan en tussen de regionale overheden zijn afspraken gemaakt over het opschalen van sorteren en recyclen van grondstoffen;

CONCEPT

- ✓ Een belangrijke stap is gezet om de recyclingcapaciteit van luiers in de MRA te vergroten;
- ✓ In 2022 is in samenwerking met de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam een lobbyagenda vastgesteld waarin lobbyactiviteiten zijn opgenomen voor de dossiers textiel, plastics, circulaire bouw, vergroenen van de belastingen en het wijzigen van de afvalregelgeving. De MRA is door de Europese Commissie als koploper geselecteerd voor het Circular Cities and Regions Initiative (CCRI).

Vanuit het thema energie is:

- ✓ In nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland en Alliander een community gevormd, waarin door vertegenwoordigers van regionale overheden, netbeheerders, kennisinstellingen en private partijen wordt nagedacht over slimme oplossingen om de congestie op het elektriciteitsnet te beperken;
- ✓ Het Actienetwerk 15% GasTerug heeft een rijkssubsidie gekregen om regionale overheden, ondernemingen en bewoners te helpen bij het verminderen van hun gasverbruik. Van die subsidie zijn onder meeer twee pilots gefinancierd voor bedrijven in de regio. Mede dankzij deze activiteiten is het aardgasverbruik in de MRA in 2022 met iets meer dan 15% gereduceerd.

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Veel afspraken die door gemeenten in MRA-verband worden onderschreven over circulaire economie worden in de praktijk niet of slechts in beperkte mate uitgevoerd. Waar ligt dat aan? Hoe kan dit verbeterd worden?
- Het initiatief 15%GasTerug is het afgelopen jaar succesvol geweest om het energieverbruik in de regio terug te dringen. Zou zo'n publiek-privaat initiatief ook kunnen helpen om structureel de inzet vanuit de regio op energiebesparing te stimuleren, en zo ja: op welke wijze?

Uitvoeringslijn 1.5 - Energie-infrastructuur en data-infrastructuur

Doel: In aanvulling op de trajecten van de regionale energiestrategieën (RES'en) werken aan een toekomstbestendige energie-infrastructuur en zorgvuldige verdere ontwikkeling van de data-infrastructuur in de regio.

- Regionale afstemming over en inzet op een toekomstbestendige energie-infrastructuur, met specifieke aandacht voor de rol van het Noordzeekanaalgebied daarin. Om de energietransitie te laten slagen en de ambities van de MRA op andere terreinen te kunnen realiseren, is een toekomstbestendige energie-infrastructuur cruciaal. Dit vraagt om samenwerking en afstemming tussen regionale overheden, Rijk en netbeheerders en om een brede integrale aanpak
- Ontwikkeling en ontsluiting van kennis op het terrein van energietransitie, voorbeelden zijn het warmtekoudeprogramma en smart energy systems

CONCEPT

- Regionale afstemming bij de ontwikkeling van datacenters met een MRA-brede datacenter-strategie, met aandacht voor energievoorziening en optimale benutting van restwarmte
- Regionale afstemming bij de uitrol van 5G in de regio

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- Het thema energieinfrastructuur is primair belegd bij de provincies. In Noord-Holland is voor dat thema een Task Force Energieinfrastructuur ingesteld. De MRA heeft op dit thema een volgende en ondersteunende rol. Concreet betekent dit dat het thema energieinfrastructuur onderdeel is van belangrijke MRA-thema's als ruimte, landschap, verstedelijking, mobiliteit en economie. Daarnaast zet de MRA - in nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland en Alliander - in op het stimuleren van marktpartijen om slimme oplossingen te bedenken om de congestie op het elektriciteitsnet te beperken;
- Op het thema datainfrastructuur zet de MRA vooral in op het stimuleren van kennisontwikkeling en -deling en op het organiseren van afstemming tussen de regionale overheden die het meest betrokken zijn bij de discussie over datacenters (provincies Noord-Holland en Flevoland en de gemeenten Amsterdam, Almere en Haarlemmermeer).

Resultaten in 2022

- ✓ In nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland en Alliander is een community gevormd, waarin door vertegenwoordigers van regionale overheden, netbeheerders, kennisinstellingen en private partijen wordt nagedacht over slimme oplossingen om de congestie op het elektriciteitsnet te beperken;
- ✓ In 2022 is een format ontwikkeld voor een regionale monitor datacenters. In 2023 wordt deze gelanceerd;
- ✓ In 2022 heeft de MRA-werkgroep datacenters een feitenonderzoek laten uitvoeren. Dit onderzoek heeft tot doel om de discussie over dit onderwerp zo veel mogelijk te objectiveren. Begin 2023 wordt bekeken hoe dit rapport verder kan worden gebruikt binnen de MRA.

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Omdat de rol van de MRA beperkt is bij het thema energie infrastructuur lijkt een terughoudende opstelling logisch. Wat zouden raads- en Statenleden prettig vinden wat de rol van de MRA-samenwerking betreft? Waar zien zij meerwaarde?

CONCEPT

- Overwogen kan worden om het feitenonderzoek datacenters dat onlangs is afgerond te gebruiken voor een sessie met raads- en Statenleden: is hier behoefte aan?

2.3 Platform Ruimte

Platform Ruimte zorgt voor de integrale afweging van de verschillende vraagstukken die om ruimte vragen. Het is de plek waar afstemming plaatsvindt tussen de deelregio's over de ruimtelijke afspraken die met het Rijk gemaakt worden binnen de NOVEX Verstedelijkingsstrategie MRA. Het platform heeft daarnaast een coördinerende rol als het gaat om informatie-uitwisseling tussen de vijf NOVEX gebieden binnen de MRA (Schiphol, NZKG, Groene Hart, Lelylijn en MRA / Verstedelijkingsstrategie) en de overige afspraken die via de provincies met het Rijk worden gemaakt over ruimtelijke kwesties. Het platform werkt hierin regelmatig samen met het platform Economie en het platform Mobiliteit, omdat veel vraagstukken naast een ruimtelijke kant ook economisch van aard zijn of gericht zijn op mobiliteit. Onder het platform vallen vijf uitvoeringslijnen, de Verstedelijkingsstrategie, Bouwen en wonen, Klimaatadaptatie, Energietransitie en Metropolitaan Landschap.

In 2022 heeft het platform Ruimte in samenwerking met het platform Mobiliteit veel aandacht besteedt aan de afspraken die met het Rijk zijn gemaakt in het BO MIRT over mobiliteit gekoppeld aan woningbouw. Vanaf het begin van 2022 toen duidelijk werd welke accenten het Rijk zou gaan leggen, is in het platform gebouwd aan een gezamenlijke redeneerlijn en draagvlak voor de uiteindelijke afspraken. Daarnaast is de doorontwikkeling van de verstedelijkingsstrategie naar de NOVEX MRA met daarin de aandacht voor de samenhang met de andere NOVEX-gebieden onderwerp van gesprek geweest. Ook is een start gemaakt van het in samenhang met Economie oppakken van de bedrijventerreinenstrategie, waarbij wordt bepaald op welke wijze de MRA vorm kan geven aan de vraag naar ruimte voor bedrijvigheid in een ruimtelijk volle regio.

Uitvoeringslijn 2.1 - Verstedelijkingsstrategie

Doel: Een gezamenlijke koers voor de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA die bijdraagt aan een duurzame, sociaal-maatschappelijk en economisch sterke metropoolregio en zorgt voor samenhang tussen ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, landschap en de transitieopgaven. Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar integraal te ontwikkelen gebieden, zoals Sleutelgebieden en ov-knooppunten.

- Inhoud geven aan de verstedelijkingsstrategie voor de Metropoolregio Amsterdam, in nauwe samenhang met de lange termijnstrategie voor het mobiliteitssysteem, de

CONCEPT

regionale economische strategie en de MRA-inzet op een toekomstbestendige regionale energie-infrastructuur
- Monitoren van de verstedelijkingsstrategie

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte

Activiteiten in 2022

- Eind 2021 hebben het Rijk en de regio zich aan het Verstedelijkingsconcept MRA gecommiteerd. Voorjaar 2022 hebben ook de raden, Staten, waterschappen en de Vervoerregio Amsterdam het Verstedelijkingsconcept omarmd.
- Bij het kennismakingsgesprek met de nieuwe ministers VRO en I&W hebben we het nieuwe kabinet geattendeerd op onze Verstedelijkingsstrategie door middel van een cheque om het Rijk te verzekeren dat wij tot 2030 175.000 woningen kunnen bouwen, mits het kabinet mede investeert in de randvoorwaarden;
- Juni 2022 kwam de Kamerbrief programma NOVEX. Hierin is de MRA aangewezen als een NOVEX-gebied. Dit betekent dat in het BOL het MRA Verstedelijkingsconcept is overgenomen als ontwikkelperspectief van de NOVEX Uitvoeringsagenda. De rest van het jaar is verder gewerkt aan de NOVEX MRA Uitvoeringsagenda en de Regionale Investeringsagenda 1.0;
- In 2022 is de fasering van de Verstedelijkingsstrategie in afstemming met de zeven deelregio's uitgewerkt in concrete maatregelen. Dit heeft geleid tot een groslijst die de basis is voor de nieuwe NOVEX MRA Uitvoeringsagenda.
- In september-oktober zijn de nieuwe gemeenteraden en de Provinciale Staten met behulp van de deelregio-ambassadeurs geïnformeerd over de Verstedelijkingsstrategie en NOVEX MRA;
- Er is verder gewerkt aan een verdieping op het ontwikkelperspectief door onze thematrekkers op de thema's energie, landschap, economie, woon-werkbalans en mobiliteit (Multimodaal Toekomstbeeld), klimaat en water aan de hand van een aantal verdiepende onderzoeken.

Resultaten in 2022

- ✓ Het MRA Verstedelijkingsconcept vormt de basis voor de rijks-regionale-samenwerking en om concrete afspraken te kunnen maken in het NOVEX MRA-programma met als belangrijke ambities:
  - Een meerkernige ontwikkeling van de MRA, met een evenwichtige groei van de hele regio,

CONCEPT

- Het vergroten van de leefbaarheid van de MRA met aandacht voor de benodigde transities op het gebied van klimaat, water, energie, mobiliteit en sociaaleconomisch.

✓ Er zijn in het BOL en bestuurlijk overleg MIRT concrete afspraken gemaakt over Rijksinvesteringen in de woningbouw-bereikbaarheid en er is een afspraak gemaakt over de pilot programmatische bekostiging. Dit is een eerste concrete invulling van de uitvoeringsagenda NOVEX MRA.

✓ Het symposium MRA Verstedelijkingsstrategie was drukbezocht en georganiseerd op 14 oktober in de Koepel in Haarlem.

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Hoe verbinden we de ambities en uitvoeringsdoelstellingen aan de meerkernigheid in de MRA? Zo verslechtert de verstedelijking van de MRA de woonwerkbalans. Ook is aandacht nodig voor het realiseren en spreiden van bedrijvigheid en voor de toegang en het gebruik van het openbaar vervoer;
- Het oppakken van 'groenblauw': onderwerpen als de integrale wateropgave, recreatieruimte, landschap, klimaatadaptatie zijn nu meestal ondergeschikt aan de ruimteclaims. Hoe zorgen we ervoor dat ook deze onderwerpen de aandacht krijgen die nodig is?
- De beperkte netcapaciteit is nadelig voor de ruimtelijke en economische ambities van de MRA. Wat zouden wij nog meer kunnen doen om dit risico te beperken?

Uitvoeringslijn 2.2 - Wonen

Doel: Afspraken voor voldoende en toekomstbestendig woningaanbod aansluitend op de woningbehoefte, in het bijzonder betaalbaar woningaanbod voor lage en middeninkomens met een evenwichtige spreiding over de regio. Uitvoering van de tussen het Rijk en regio gesloten Woondeal, welke inzet op verhogen van de woningbouwproductie, verbetering van het functioneren van de woningmarkt en leefbaarheid.

- Zorgen voor concrete afspraken over spreiding van woningaantallen, -typen en -segmenten, waarbij zowel nieuwbouw als de bestaande woningvoorraad in ogenschouw wordt genomen. Specifieke aandacht gaat hierbij uit naar de Sleutelgebieden, grote gebiedsontwikkelingen die bijdragen aan de kracht van de regio en de identiteit van de kernen daarbinnen
- Regie voeren op en stimuleren en faciliteren van de woningbouwproductie, met oog voor tempo en kwaliteit, en zorgen voor productieafspraken per deelregio, in samenwerking met marktpartijen en corporaties
- Samenwerken met het Rijk om, met behulp van diverse pilots, toe te werken naar een nieuw rijksprogramma voor stedelijke vernieuwing

CONCEPT

- Monitoren van de woningmarkt en zorgen voor uitwisseling van kennis over de woningmarkt

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte en het portefeuillehouderoverleg Bouwen en Wonen

Activiteiten in 2022

- In 2022 is vanuit het Programma Bouwen en Wonen gewerkt aan de thema's versnelling van de nieuwbouwproductie, betaalbaarheid van wonen en toekomstbestendige woningbouw. In 2022 is middels onderzoek de regionale woningmarkt in beeld gebracht en is kennis gedeeld;
- Met het aantreden van de nieuwe minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en publicatie van de ambitieuze Nationale Woon en Bouwagenda van het Rijk hebben de leden van het programma Bouwen en Wonen veel ingezet op samenwerking met het Rijk:
  - In de Woondeal MRA worden afspraken gemaakt met het Rijk, de provincie Noord-Holland en Flevoland en de MRA-gemeenten over de woningproductie t/m 2030. Daarbij zijn betaalbaarheid en de bereikbaarheid van de regio randvoorwaardelijk. De planning is dat de Woondeal in maart 2023 wordt ondertekend en deze overeenkomst vormt het uitgangspunt voor de langjarige samenwerking met het Rijk op het gebied van woningbouw;
- De minister voor VRO heeft met het programma 'Een thuis voor iedereen' urgentie en richting gegeven voor de opgave om ook passende huisvesting voor aandachtsgroepen te realiseren. De MRA heeft in 2022 als een van de koploperregio's gewerkt aan de voorbereiding van het Regionaal Programma Huisvesting. In 2023 wordt in het kader van dit programma de woonzorgbehoefte voor deze doelgroepen in beeld gebracht, zodat hierover op regionaal niveau afspraken kunnen worden gemaakt. Doel is een evenwichtige verdeling van aandachtsgroepen over de regio. Het kernteam versnelling woningbouw (onderdeel van het programma Bouwen en Wonen) heeft het afgelopen jaar gewerkt aan het versnellen van de woningproductie, onder meer door gemeenten te ondersteunen bij aanvragen voor het MIRT en de Woningbouwimpuls (WBI).

Resultaten in 2022

- ✓ Het Rijk heeft tijdens het MIRT uiteindelijk 1,3 miljard euro aan de MRA toegekend voor versnelling van de woningbouw. Het Rijk heeft in de vierde ronde van de Woningbouwimpuls 36 miljoen euro toegekend aan gemeenten in de MRA. Hierdoor

CONCEPT

kunnen de plannen voor het realiseren van meer dan 10.000 woningen in de MRA (versneld) worden uitgevoerd;

- ✓ In 2022 zijn kennissessies georganiseerd over het realiseren van betaalbare woningen en is de instrumentenkoffer betaalbare woningvoorraad geactualiseerd;
- ✓ Daarnaast is begin 2022 het tweejaarlijkse regionale onderzoek Wonen in de Metropoolregio Amsterdam (WiMRA) uitgevoerd. Hierdoor hebben alle gemeenten meer inzicht gekregen in onder meer de woonwensen, de woonlasten en de vraag en het aanbod in de MRA;
- ✓ Vanuit het MRA-convenant houtbouw zijn in het afgelopen jaar verschillende kennissessies georganiseerd, waaronder het evenement de Houten Eeuw;
- ✓ Het convenant toekomstbestendig bouwen is het afgelopen jaar ondertekend door een groot aantal gemeenten, corporaties en marktpartijen. Hierdoor is een nieuwe norm voor de woningbouw geïntroduceerd, zodat snelheid, duurzaamheid en betaalbaarheid worden gecombineerd.

Uitvoeringslijn 2.3 - Landschap

Doel: Landschapsinclusieve ontwikkeling in de MRA, aanpak prioritaire investeringsopgaven in het landschap en verbetering governancestructuur.

- Binnen de uitvoeringslijnen van de MRA uitwerken hoe landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit kan worden versterkt, met name bij verstedelijkingsstrategie, energietransitie, klimaatadaptatie en mobiliteit (o.a. door inzet op 'buitenpoorten', ov-haltes in het groen)
- Adviseren van MRA-deelnemers over behoud en versterking van landschappelijke en erfgoedwaarden
- Identificeren prioritaire investeringsopgaven in het landschap
- Met partners ontwikkelen van businesscases voor de prioritaire investeringsopgaven, door slimme verbindingen tussen de verschillende opgaven in het landschap
- Slimmer organiseren van de verantwoordelijkheden voor beheer en ontwikkeling van het landschap

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte

Activiteiten in 2022

- Borgen van het themalandschap in het NOVEX-gebied MRA Verstedelijking (trekken van de werkgroep landschap, overleggen en afstemming met Kernteam Verstedelijkingsstrategie, met werkgroep water/klimaatadaptatie en deelregio's);
- Borgen van het themalandschap in het NOVEX-gebied Noordzeekanaalgebied (NZKG). De MRA is trekker van de werkgroep landschap en lid van het maandelijkse productieteam ten behoeve van het ontwikkelperspectief NZKG;

CONCEPT

- Lid van de provinciale begeleidingsroep voor haalbaarheidsstudie transformatorstation A9-Zuid, inbrengen van onderzoeksresultaten en een checklist;
- Trekker van het 'voortraject' ontwerpend onderzoek 'Toekomstbestendige Heuvelrug Gooi & Vechtstreek'. Onderzoeksvraag is geformuleerd en partners/medefinanciers zijn geworven;
- Afstemmen met MRA-deelnemers over het thema landschap (ambtelijk overleg Landschap, bestuurlijk overleg Landschap)
- Uitvoering van de activiteiten uit het jaarplan voor 2022 en inhoudelijke en financiële verantwoording bij de uitvoering jaarplan 2022;
- Deelname aan landelijke CoP 'Landschap als vestigingsvoorwaarde' bij Vereniging Deltametropool

Resultaten in 2022

- ✓ Onderzoek laten uitvoeren naar de impact van de energietransitie op het landschap -> op basis van onderzoek uitwerken van een checklist. Checklist laten opnemen in provinciale processen.
- ✓ Uitvoering ontwerpend onderzoek met in totaal zeven partners (Waterschap AGV, Regio GV, Vitens, PWN, Waterschap AGV (drinkwater), Provincie Noord-Holland en MRA). In april 2023 eindresultaat gereed. Dit kan gebruikt worden als bouwsteen voor het gebiedsproces/PPLG. Hierover is ook contact met LNV, BZK en I&W.
- ✓ Goede borging van het onderwerp landschap in de NOVEX MRA en NOVEX NZKG

Uitvoeringslijn 2.4 - Transitieopgaven leefomgeving

Doel: Aanjagen van de transitieopgaven in de gebouwde omgeving en het landschap.

- Agenderen opgaven in de leefomgeving, en mogelijke oplossingsrichtingen, als het gaat om klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie en zorgen voor integraliteit op deze thema's in de activiteiten van de MRA-samenwerking
- Toekomstbestendige nieuwbouw en gebiedsontwikkeling aanjagen met pilots, prijsvragen en het toepassen van gezamenlijke normen en minimale eisen
- Kennis bijeenbrengen en ontsluiten over de impact en aanpak van transitieopgaven in de leefomgeving

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte

Activiteiten in 2022

Voor de delen die betrekking hebben op Circulaire Economie en Energie:

- Vanuit het MRA-programma circulaire economie is in 2022 vooral ingezet op het spoor circulaire gebiedsontwikkeling. Dit spoor heeft in het MRA-programma Circulaire Economie 2022-2026 een belangrijke plek gekregen en heeft ook geleid tot

CONCEPT

het aanstellen van een regisseur circulaire gebiedsontwikkeling. Deze regisseur heeft zich in 2022 gericht op het stimuleren van kennisdeling en netwerkvorming. Er is een werkgroep circulaire gebiedsontwikkeling samengesteld en tijdens het evenement State of Sustainebility een workshop aan dit onderwerp heeft gewijd. Daarnaast heeft de regisseur de ondersteuningsbehoefte bij MRA-overheden geïnventariseerd en dit wordt meegenomen in de uitvoeringsagenda voor 2023. De regisseur heeft daarnaast een verbindende rol gespeeld bij de totstandkoming van het convenant toekomstbestendig bouwen;

- Door de betrokkenheid van de MRA bij het Actienetwerk 15% GasTerug ondersteunt de MRA de inzet op de verduurzaming van en energiebesparing op bedrijventerreinen.

Voor het deel dat betrekking heeft op Klimaatadaptatie:

- Is een intentieovereenkomst klimaatbestendige gebiedsontwikkeling opgesteld;
- Zijn netwerkbijeenkomsten georganiseerd om de intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw te implementeren;
- Zijn gesprekken gevoerd met woningcorporaties over deelname aan de intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw;
- De 1e en 2e fase van het plan voor klimaatbestendig beheer van de bestaande stad zijn uitgevoerd en er zijn werksessies georganiseerd voor beheerders, beleidsadviseurs en ontwerpers van de openbare ruimte;
- Start gemaakt met het uitvoeren van de acties voor de roadmap vitale en kwetsbare infrastructuur. Er zijn onder andere 15 werksessies voor de verschillende themagroepen georganiseerd;
- Gestart met het borgen van het thema klimaatadaptatie in de Verstedelijkingsstrategie;
- De communicatie over en het gebruik van de klimaatatlas is gecontinueerd;
- De regionale afstemming met andere stedelijke regio's in Nederland is verder vormgegeven;
- Bijdrage geleverd aan de Dutch Green Building Council.

Resultaten in 2022

Circulaire economie:

- ✓ Vanuit het thema circulaire gebiedsontwikkeling is geïnventariseerd wat MRA-overheden doen om materialenhubs te organiseren in de openbare ruimte en is verkend welke rol de MRA zou kunnen vervullen op dit thema. De inventarisatie vormt

CONCEPT

de basis voor een advies over een mogelijke MRA-aanpak op materialenhubs in de openbare ruimte. Dit landt in een advies;

- ✓ Het programma circulaire economie heeft bijgedragen aan de totstandkoming van het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw en aan de start van de implementatie van de Green Deal Houtbouw.

Energie:

- ✓ Twee koploperprojecten verduurzaming bedrijventerreinen zijn ondersteund. De leerervaringen worden via het PHB gedeeld met andere bedrijventerreinen;
- ✓ Voor een traject waar TNO een advies voorbereidt, is een verkenning gestart voor een regionale aanpak om de gebouwde omgeving te verduurzamen. Begin 2023 maakt het portefeuillehoudersoverleg Bouwen en Wonen hierover nadere afspraken;
- ✓ Samen met het Servicepunt Duurzame Energie en TNO is een plan opgesteld voor het aanpakken van energiearmoede. Via webinars en een leerkring zijn gemeenten geïnformeerd over deze aanpak. Daarnaast is op dit thema de samenwerking gezocht met het programma Bouwen en Wonen en het sociaal domein is ook betrokken. Dit heeft geleid tot een bestuurlijk overleg, waarin bestuurders die binnen de MRA actief zijn periodiek bekijken of aanvullende bovengemeentelijke acties wenselijk of noodzakelijk zijn.

Klimaatadaptatie:

- ✓ De intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw is ontwikkeld en ondertekend door 51 partijen;
- ✓ De eerste fase van het programma klimaatbestendig beheer bestaande stad is afgerond;
- ✓ Rijk en regio hebben gezamenlijk het voornemen uitgesproken om een MIRT-onderzoek te starten voor het waterbeheer in het Noordzeekanaal- en Amsterdam-Rijnkanaalgebied;
- ✓ Vanuit de MRA is succesvol gelobbyd voor klimaatbestendig bouwen en deze lobby heeft e toe geleid dat in de MIRT-brief van november 2022 hierover een passage is opgenomen. Tijdens het bestuurlijk overleg Leefomgeving in 2023 worden nadere afspraken gemaakt;
- ✓ De afspraak dat 'elke schop die de grond in gaat klimaatbestendig is', is opnieuw bekrachtigd;
- ✓ Uniforme MRA-stresskaarten voor de klimaatatlas zijn ontsloten via mra.klimaatatlas.net;
- ✓ Door de afstemming met andere stedelijke regio's is geborgd dat meer dan 150 deelnemers dezelfe prestatie-eisen meegeven aan regionale nieuwbouwprojecten;

CONCEPT

- ✓ Door MRA-deelname aan de landelijke klankbordgroep is afgesproken dat de meetlat die het Rijk ontwikkelt voor klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen aansluit bij de afspraken uit de MRA-intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw;
- ✓ De MRA-lobby heeft ertoe geleid dat het dossier klimaatadaptatie onderdeel is van de website bouwadaptief.nl

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Hoe kunnen wij de aanpak van energiearmoede verbinden aan de sociale, duurzaamheids- en bouwen en wonen-opgaven en hoe kan de MRA de provincies en de gemeenten hierbij maximaal ondersteunen?

Uitvoeringslijn 2.5 - Kunst, Cultuur en Erfgoed

Doel: Bevorderen van de cultuurparticipatie in de gehele MRA en het faciliteren van toekomstbestendige cultuur- en erfgoedsectoren in de gehele MRA.

- Uitvoeren van Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed 2019-2024, met inzet op: samenwerking, toegankelijkheid van kunst, cultuur en erfgoed voor inwoners en bezoekers, cultuureducatie en talentontwikkeling, ruimte voor kunst, cultuur, erfgoed en creatieve industrie, en behoud en toekomstbestendig maken van materieel en immaterieel erfgoed

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- De cultuursector heeft grote gevolgen ondervonden van de coronaperiode en het effect hiervan werkt nog steeds door. De MRA-samenwerking heeft in deze periode allerlei activiteiten ontplooid die gericht zijn op herstel en doorontwikkeling na corona;
- Tijdens de coronacrisis hebben de provincies en gemeenten van de MRA onder de noemer Innovatie en Samenwerking een aantal regelingen opgezet om instellingen te te ondersteunen. De provincie Noord-Holland is onder meer samen met de gemeente Amsterdam het platform Cultuurherstel gestart;
- Door de afstemming tussen de kerngroep, werkgroep en bestuurders heeft men optimaal gebruik kunnen maken van de rijksmiddelen die door het ministerie van OCW beschikbaar zijn gesteld om de culturele infrastructuur overeind te houden en zijn onderling de leerervaringen gedeeld;
- De betrokken bestuurders hebben daarom besloten om de samenwerking op het gebied van Kunst, Cultuur en Erfgoed in de komende jaren voort te zetten;

CONCEPT

- In 2022 is door bureau Berenschot een onderzoek gedaan naar het hoe het programma Kunst, Cultuur en Erfgoed verder geëffectueerd zou kunnen worden. Dit onderzoek is verwerkt in een ambtelijk advies. Het bestuurlijk overleg heeft de Kerngroep de opdracht gekregen om het programma verder uit te werken en te bekijken wat de toegevoegde waarde is van samenwerken op MRA-niveau. De Kerngroep is dit momenteel in samenwerking met externen verder aan het uitwerken.

Resultaten in 2022

- ✓ Herijking van het programma KCE door bureau Berenschot;
- ✓ Overeenstemming bereikt en startbudget gerealiseerd voor het aanstellen van een programmacoördinator MRA Kunst, Cultuur en Erfgoed om de samenwerking binnen de MRA in 2023 te intensiveren;
- ✓ Expertmeeting 'cultuureducatie en kansengelijkheid';
- ✓ Menukaart voor bibliotheken (komt binnenkort in de uitvoering);
- ✓ Diverse culturele instellingen uit de MRA zijn bij de Uitmarkt te Amsterdam voor het voetlicht gebracht.

Uitvoeringslijn 2.6 - Recreatie en Toerisme

Doel: Faciliteren van de groei van het aantal bezoekers aan de metropool Amsterdam op een dusdanige wijze dat balans bestaat tussen inwoners, bedrijven en bezoekers.

- Uitvoeren van de Strategische Agenda Toerisme in de MRA 2025, met inzet op: het vergroten van de mobiliteit van bezoekers, het verbeteren van de informatievoorziening en wayfinding, regionale afstemming op het gebied van evenementen, marketing en promotieactiviteiten, human capital, destinatieontwikkeling en een gezamenlijke strategie verblijfsaccommodaties

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- Organisatie van een masterclas duurzaam toerisme tijdens het MRA-duurzaamheidssymposium;
- Opzetten van een database met relevante cijfers over toerisme en recreatie op MRA-schaal;
- Opzetten hotspotoverleg in de regio, kennisdeling rond overtoerisme en te nemen maatregelen (Amsterdam, Zaanse Schans, Marken, Edam-Volendam);
- Uitvoering van uen grootschalig en uniek onderzoek naar toeristische druk & draagkracht in de hele MRA en haar deelregio's;
- Afstemming over nieuwe verblijfaccommodaties in de regio;

CONCEPT

- Afstemming en samenwerking rond evenementen en evenementenlocaties in de regio;
- Uitvoering van het project 'Amsterdam Bezoeken, Holland Zien', gericht op spreiding van de internationale toerist vanuit Amsterdam naar de MRA;
- Uitvoering van het project Cycleseeing Amsterdam, gericht op internationale bezoekers en nationale bezoekers om vaker op de fiets de regio te verkennen;
- Samenwerking met andere MRA-programma's als Landschap, Smart mobility, Verstedelijkingsstrategie;

Resultaten in 2022

- ✓ De deelregio's voorzien van handelingsperspectieven om een start te kunnen maken met het verduurzamen van het toerisme en de recreatieve sector;
- ✓ Onderleggers verzameld voor de nieuw op te stellen strategie voor toerisme en recreatie. Er is een onderzoek uitgevoerd naar drukte en draagkracht en de uitkomsten van dit onderzoek zijn besproken in de klankbordgroep en met externe stakeholders;
- ✓ Door het expertteam zijn vier adviezen uitgebracht over verblijfaccommodaties;
- ✓ Een Interreg Europese subsidie binengehaald om het overtoerisme (250.000 euro) aan te kunnen pakken. De subsidie wordt gebruikt om - onder begeleiding van de University For Applied Sciences in Breda - ervaringen en kennis te delen met vijf andere internationale regio's;
- ✓ Nieuwe samenwerkingsafspraken voor het organiseren van evenementen opgesteld, zodat deze beter over de regio verspreid worden;
- ✓ Samen met Amsterdam & Partners en de DMO's in de regio concrete resultaten geboekt met het project '*Amsterdam Bezoeken, Holland zien*'. In 2022 heeft 42% van de bezoekers aan Amsterdam ook de regio bezocht. In 2012 was dat nog 22,7%, van het totaalaantal bezoekers aan Amsterdam;
- ✓ Van de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de gebiedsgerichte aanpak, heeft de deelregio Gooi- en Vechtstreek een succesvolle campagne georganiseerd met het thema '*Buitenkans*'. New Land heeft de middelen uit de gebiedsgerichte aanpak besteed aan het organiseren van '*Street art festivals*';
- ✓ Goede voorbeelden en leermomenten op het gebied van recreatie en toerisme zijn gedeeld met kleine en grote gemeenten in de MRA;
- ✓ Relevante trends in de toeristische en recreatieve sector zijn in beeld gebracht en in de regio gedeeld en besproken.

CONCEPT

2.4 Platform Mobiliteit

Het jaar 2022 was voor het platform mobiliteit een bijzonder jaar. De gevolgen van de coronapandemie werden zichtbaar. De fileproblematiek was alweer snel op het oude niveau, maar het ov-gebruik bleef achter. Door personeelstekorten leidde dit zelfs tot een afschaling van de dienstregeling, vooral bij de NS. De complexiteit van de toenemende verstedelijking, de opgaven rond de transities en de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne beheersten het nieuws. Stikstof, elektriciteitscongestie en brandstofprijzen hebben nog altijd grote impact op het maatschappelijk leven.

Ondertussen stelde het kabinet 7,5 miljard euro beschikbaar vanuit het Mobiliteitsfonds om de woningbouwproductie in Nederland te stimuleren met bereikbaarheidsmaatregelen. Met het programma Bereikbare Steden en de schaalsprong projecten had de MRA al veel plannen klaarliggen en waren veel van deze plannen al binnen het Rijk – Regio-programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid besproken met de ministeries. Daarnaast werd met het Rijk een speciaal pakket afgesproken voor de grootschalige woningbouwgebieden. Het totale investeringspakket pakte met het BO MIRT van november 2022 voor de MRA gunstig uit met 5,4 miljard euro aan investeringen. Uiteraard is na het BO MIRT meteen begonnen met de voorbereiding van de uitvoering van het maatregelenpakket en kijkt de MRA alweer naar mogelijkheden voor het resterende deel van de mobiliteitsagenda.

Naast de drie hieronder uitgewerkte uitvoeringslijnen kwamen op de agenda van het platform Mobiliteit bespreekpunten als woon-werkpendel, alternatieve bekostiging, beschikbaarheid, betaalbaarheid, toegankelijkheid en vervoersarmoede aan de orde. Een aantal punten heeft geleid tot maatregelen bij de vervoerders en concessieverleners of een convenant met het Rijk. Vooral de onderwerpen woon-werkbalans en vervoersarmoede (evenwichtige mobiliteit) staan voor 2023 op de agenda.

Uitvoeringslijn 3.1 - Schaalsprong mobiliteitssysteem

Doel: Een gezamenlijke strategie voor de schaalsprong in het mobiliteitssysteem en de uitvoering daarvan met bijzondere aandacht voor de samenhang met ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken, de bereikbaarheid van economische toplocaties, duurzame vormen van mobiliteit, een klimaatbestendig mobiliteitssysteem, de verbinding van ov- en autogeoriënteerde

CONCEPT

mobiliteitssystemen (overstapmogelijkheden bij ov-knooppunten) en de beschikbaarheid en betaalbaarheid van mobiliteit voor alle inwoners van de Metropoolregio Amsterdam.

- Inhoud en uitvoering geven aan de afspraken voor de schaalsprong van het mobiliteitssysteem van de MRA, in nauwe samenhang met de verstedelijkingsstrategie en de regionale economische strategie
- Ontwikkelen van alternatieve en innovatieve bekostigingsopties voor de benodigde investeringen in het mobiliteitssysteem
- Monitoren en coördineren van de uitvoering van mobiliteitsprojecten in de regio
- Monitoren van het functioneren van het regionaal mobiliteitssysteem

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Mobiliteit

Activiteiten in 2022

- Een toekomstbestendige en evenwichtige metropool met meerdere kernen: dat is de hoofdlijn van de gezamenlijke koers die de MRA met het Rijk heeft opgesteld in de Verstedelijkingsstrategie. Met deze koers kunnen 325.000 extra woningen tot 2050 gebouwd worden, waarvan minimaal 175.000 tot 2030. Dit schept ook veel werkgelegenheid, omdat niet alleen woningen worden gebouwd, maar complete en duurzame steden en samenlevingen in een vitaal landschap. Tot slot is een schaalsprong in het mobiliteitssysteem nodig om de MRA duurzaam verder te kunnen ontwikkelen;
- De Metropoolregio Amsterdam heeft in 2022 samen met het Rijk een betekenisvolle stap gezet om de schaalsprong in het mobiliteitssysteem te kunnen realiseren. Dit heeft geleid tot afspraken over investeringen in ov-verbindingen zoals Zuidasdok, metroverbinding Amsterdam Zuid-Haarlemmermeer en eerste fase sluiten metrolijn Ringlijn. De schaalsprong in de MRA is nog niet af voor het railnet van de MRA, want de IJmeerverbinding is nodig voor de verdere ontwikkeling van Almere en de provincie Flevoland. Daarnaast is dit van belang voor het verbeteren van het regionale openbaar vervoer- en het nationale spoornetwerk, zodat woon-werkgebieden in de MRA worden ontsloten. Er komt 'spoorruimte' vrij, zodat er hoogfrequenter tussen de metropoolregio en andere landsdelen kan worden gereisd.

Resultaten in 2022

- ✓ Het Multimodaal Toekomstbeeld is door Rijk en regio in het BO MIRT vastgesteld en er is afgesproken dat het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid als voorbeeld dient voor het opstellen van de uitvoeringsagenda NOVEX MRA. Dit wordt een implementatieplan voor beleids- en investeringskeuzes in de MRA tot 2030;
- ✓ Het Regionaal OV Toekomstbeeld (ROVT, vastgesteld eind 2019) omvat een voorkeursnetwerk in 2040, dat bestaat uit diverse ambities als basis hoogwaardige ov-

CONCEPT

verbindingen (HOV) voor onder andere bus, tram en metro. De exploitatie van het ov is in 2022 een pijnpunt geweest en dit blijft een groot probleem in 2023. Ondanks de personeelstekorten blijft het ROVT overeind en wordt zo veel mogelijk gerealiseerd.

Uitvoeringslijn 3.2 - Fiets

Doel: Een samenhangend en hoogwaardig regionaal fietsroutenetwerk, waarop fietsers vlot tussen de stedelijke kernen en vanuit het stedelijke gebied de natuur in kunnen fietsen. Met fietsvoorzieningen bij ov-knooppunten, waarmee voor- en natransport per fiets en gebruik van regionaal openbaar vervoer aantrekkelijker wordt.

- Uitvoeren van het plan Metropolitane Fietsroutes en de concrete projecten daarin
- Opstellen en uitvoeren van een plan voor de ontwikkeling van fietsvoorzieningen bij ov-knooppunten

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Mobiliteit

Activiteiten in 2022

- In het voorjaar van 2022 verscheen het Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) vanuit het landelijke samenwerkingsverband 'Tour de Force'. Een ambitieus plan voor een 'schaalsprong fiets' in Nederland. In het BO MIRT van november 2022 spraken het Rijk en alle landsdelen af om op basis van het NTF een nationale uitvoeringsagenda fiets op te stellen om de plannen te kunnen uitvoeren;
- Wegbeheerders, zoals gemeenten, zijn samen met de provincies en de Vervoerregio verantwoordelijk voor de uitvoering van het MRA-fietsroutenetwerk. De voortgang daarvan wordt gerapporteerd aan het Platform Mobiliteit. In 2022 is deze rapportage achterwege gebleven als gevolg van de uitbreiding van het fietsroutenetwerk in het Regionaal Toekomstbeeld Fiets voor Noord-Holland en Flevoland (MRA). De Vervoerregio heeft dit vergrote fietsnetwerk voor het eigen vervoergebied vertaald in een 'Uitvoeringsprogramma MRA Doorfietsroutes' en dit is gepresenteerd in december 2022. Gesprekken met beide provincies volgden hierop om te bezien of dit als voorbeeld kan dienen voor de voortgangsrapportage 2023.

Resultaten in 2022

- ✓ In het najaar van 2022 heeft het Platform Mobiliteit afgesproken om met een voorstel te komen voor het realiseren van extra fietsstallingsmogelijkheden bij NS-stations. Inmiddels heeft het kabinet hiervoor 50 miljoen euro beschikbaar gesteld. In de eerste helft van 2023 zal dit MRA-voorstel in concept gereed zijn. Het realiseren van fietsenstallingen bij metrostations en grote busstations is onderdeel van de nationale uitvoeringsagenda fiets. In dat kader zullen de gesprekken ook met het Rijk gevoerd worden;

CONCEPT

- ✓ Doelstelling van de MRA Green Deal Fiets is om met vernieuwende stimulerende maatregelen te zorgen dat er in 2025 100.000 fietsers extra zijn in de MRA. In 2022 is een kaart opgesteld met potentieel kansrijke locaties voor fietsservicepunten langs de doorfietsroutes. Tevens is verder gewerkt aan de planvorming voor het eerste fietsservicepunt in Schiphol-Noord. Er zijn werksessies gehouden met werkgevers in de regio om met fietsvriendelijke arbeidsvoorwaarden te stimuleren dat meer mensen op de fiets naar hun werk gaan. Tegelijkertijd zijn pilots uitgevoerd bij kinderdagverblijven in Haarlem, Almere en Amsterdam om jonge kinderen te leren fietsen. Deze nieuwe aanpak ontving de Innovatieprijs 2022 van *Tour de Force*.
- ✓ In oktober 2022 is ten behoeve van de opschaling en impactmeting van de Green Deal Fiets een EU-subsidie aangevraagd binnen het LIFE-programma. In februari 2023 wordt hierover door de EU besloten.

Uitvoeringslijn 3.3 - Duurzame en innovatieve mobiliteit

Doel: Regionaal uitwerking geven aan het thema mobiliteit van het Klimaatakkoord, verdere ontwikkeling van een regionaal netwerk van publieke oplaadpunten voor elektrisch vervoer, realisatie van kansrijke smart mobility-toepassingen binnen de MRA en mensen verleiden hun reisgedrag aan te passen om piekbelasting van het mobiliteitsnet tegen te gaan en keuzes voor duurzame mobiliteitsopties te stimuleren.

- Opstellen en uitvoering geven aan het Regionaal programma duurzame mobiliteit als uitwerking van de afspraken van het Klimaatakkoord op het gebied van mobiliteit
- Verdere uitvoering geven aan het project MRA-Elektrisch
- Duurzame en innovatieve mobiliteit aanjagen met pilots, prijsvragen en optreden als launching customer
- Kennis bijeenbrengen en ontsluiten over impactvolle mobiliteitsinnovaties en over de mogelijkheden om duurzame mobiliteit in gebiedsontwikkeling te stimuleren

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Mobiliteit

Activiteiten in 2022

- In oktober 2022 heeft het BO van het platform Mobiliteit besloten om in te stemmen met het voorstel voor de invulling van de integratie van MRA-uitvoeringslijn 3.3 in het RMP (Regionaal Mobiliteitsprogramma van het klimaatakkoord) voor de CO_2-reductie als onderdeel van het Klimaatakkoord. Het gaat naast een algemene monitoring van resultaten en effecten om een aantal belangrijke projecten op MRA-schaal (en groter), MRA Elektrisch, Logistiek, Mobiliteitsgedrag en Smart Mobility, goed op elkaar af te stemmen.

Resultaten in 2022

CONCEPT

- ✓ Bij Zero Emissie Stadslogistiek is het *dashboard logistieke stromen* opgeleverd. Dit dashboard brengt in beeld hoeveel en hoe vaak er gereisd en wat er vervoerd wordt. Bovendien is de netwerkaanpak duurzame logistieke hubs opgeleverd. Hierdoor is inzichtelijk gemaakt wat de meest geschikte locaties voor logistieke hubs zijn en wat hier het handelingsperspectief voor de betrokken overheden is;
- ✓ Smart Mobility heeft in 2022 een animatie van een wijkhub opgeleverd en vanuit de leidraad Gebiedsontwikkeling zijn drie programma's van eisen rond mobiliteit opgesteld in Haarlemmermeer, Zaanstad en Purmerend;
- ✓ Daarnaast is het evaluatierapport *Scale Up Bezoekersstromen* afgerond en de gids *Mobility as a Service* (MAAS) voor beleidsmakers opgeleverd. Andere resultaten zijn opgenomen in het jaarverslag van het kennisplatform Smart Mobility;
- ✓ In het project *MRA Elektrisch* staat de teller ondertussen op 10.437 publieke laadpunten. Dit is een mooi resultaat omdat er veel komt kijken bij het plaatsen van laadpalen. De MRA is koploper als het gaat om de dichtheid van laadpalen in Europa. Daarentegen blijft het plaatsen van laadpalen bij bedrijven achter door de elektriciteitscongestie op een aantal locaties.

CONCEPT

Verklarende lijst van woorden en afkortingen

Acquisitie van bedrijven – pogen om bedrijven/ondernemingen te verleiden zich in de MRA te vestigen

Amsterdam Economic Board (Board) – een samenwerkingsverband tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen in de Metropoolregio Amsterdam (zie https://amsterdameconmomicboard.com). De **Economic Board Flevoland** is de variant voor de provincie Flevoland.

Algemene Vergadering (AV) – een bestuurlijk overlegorgaan van de Metropoolregio Amsterdam. Alle deelnemers van de MRA vaardigen een bestuurder naar keuze af naar de AV. De Algemene Vergadering (AV) is het algemeen bestuur van de MRA. Zij controleert het bestuur en is de primaire link met de deelnemers.

Bedrijventerreinenstrategie – een ruimtelijk-economische strategie op schaal van de MRA, waarin regionaal afgestemd wordt over de benodigde ruimte voor bedrijven in de MRA

Bereikbare Steden – een Rijks-Regio project vanuit het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid, zie ook: https://www.metropoolregioamsterdam.nl/project/bereikbare-steden-in-de-mra/

Bestuur – een bestuurlijk overlegorgaan van de Metropoolregio Amsterdam. Het Bestuur bestaat uit de burgemeester van Amsterdam, de CdK's van beide provincies, en zeven wethouders, verspreid afkomstig uit een van de inhoudelijke platforms. Het Bestuur is het dagelijks bestuur van de MRA, en stuurt op de uitvoering van de samenwerking.

Bestuurlijke gremia – structurele overleggen tussen bestuurders in de MRA; ook vaak aangeduid met de afkorting **BO (Bestuurlijk Overleg)**

Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) – een overleg tussen het Rijk en de regio's, waarin afspraken worden gemaakt over de ontwikkeling van de MRA

Brede Welvaart – een begrip van welvaart waarin breder wordt gekeken dan sec de materiele welvaart, maar waar bijvoorbeeld ook rekening gehouden wordt met zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, enzovoort.

CONCEPT

CCRI – Circular Cities and Regions Initiative; EU-initiatief op het gebied van circulariteit in steden en regio's

Circulair (-inkopen, -economie, -verwerking, etc) – het streven om de aanspraak op nieuwe grondstoffen zoveel mogelijk te beperken door grondstoffen her te gebruiken, en hier bij het ontwerp van producten op voorhand al rekening mee te houden

Convenant Toekomst Bestendige Woningbouw – afspraken tussen overheden en ontwikkelaars, bouwers en corporaties over toekomstbestendige woningbouw. Zie ook: https://www.metropoolregioamsterdam.nl/website-voor-convenant-toekomstbestendige-woningbouw/

Dashboard Logistieke Stromen – een instrument voor overheden en wegbeheerders dat inzichtelijk maakt welke goederen worden vervoerd in de provincies Noord-Holland en Flevoland

Deelnemers – de aan de MRA-samenwerking deelnemende gemeenten, provincies en de Vervoerregio Amsterdam

Deelregio's – de Metropoolregio Amsterdam is opgebouwd uit zeven deelregio's: Amsterdam, Zaanstreek-Waterland, Amstelland-Meerlanden, Zuid-Kennemerland, Almere-Lelystad, Regio Gooi- en Vecht en de IJmond

DMO – Destination Marketing Organisation; een organisatie die er op is gericht om een bepaalde locatie als attractieve bestemming te promoten voor bezoekers.

DO – directeurenoverleg, veelal ter voorbereiding op het BO (Bestuurlijk Overleg)

Energietransitie – de transitie van een energie aanbod gebasseerd op fossiele brandstoffen naar een energie aanbod gebasseerd op hiernieuwbare energiebronnen.

Governance – de wijze waarop een samenwerking, proces of project wordt aangestuurd

Green Deal Houtbouw – Green deal die er op is gericht om het bouwen met hout als duurzaam materiaal te bevorderen. Zie ook: https://mraduurzaam.nl/circulair/bouw/green-deal-houtbouw/

CONCEPT

Large Scale Hydrogen Valley – een status die vanuit de EU gegeven kan worden aan regio's die een belangrijke functie (willen) hebben op het gebied van (de productie, het transport en/of het gebruik van) waterstof.

Herstructurering (bedrijventerreinen) – het opnieuw inrichten of opwaarderen van bestaande (vaak verouderde) bedrijventerreinen om de economische of ruimtelijke waarde te vergroten, al dan niet gepaard gaande met het inpassen van nieuwe functies

House of Hospitality – publiek-private samenwerking tussen overheden, ondernemers en kennisinstellingen op het gebied van de gastvrijheidseconomie, om ervoor te zorgen dat we een kwalitatief hoogwaardige hospitality sector hebben, met een duurzame arbeidsmarkt en een toekomstbestendig beroepsonderwijs.

House of Skills – een publiek-private samenwerking tussen overheden, ondernemers en kennisinstellingen met als doel om programma's die gericht zijn op het ontwikkelen van vaardigheden te ontwerpen, om zo de personeelstekorten in de krapte sectoren op te lossen.

Human Capital – menselijk kapitaal; een begrip dat veelal gehanteerd wordt voor projecten of programma's die gericht zijn op de kracht van werknemers, om de mens als kapitaal factor in onze economie centraal te stellen en waar mogelijk erin te investeren om de productiviteit te vergroten.

Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw – afspraken tussen overheden, projectontwikkelaars, bouwers, corportaties, enzovoort om de klimaatbestendigheid van nieuwbouw te borgen. Zie ook https://www.regiogv.nl/wp-content/uploads/2021/09/BW-20b-bij-Klimaat-...-Afspraken-klimaatbestendige-nieuwbouw-MRA-Intentieovereenkomst-concept-juli-2021.pdf

Investeringagenda – een agenda waarin voor bepaalde thema's of projecten inzichtelijk wordt gemaakt welke publieke en private investeringen nodig zijn om de beoogde doelen te behalen.

Invest-NL – Investeringsmaatschappij van de landelijke overheid, gericht op het financieren van duurzame en innovatieve initiatieven.

Jaarplan – een sturingsdocument voor het MRA Bestuur, waarin zowel inhoudelijk als financieel inzichtelijk is gemaakt wat voor het komende jaar is voorzien aan activiteiten en beoogde resultaten

CONCEPT

Klimaatadaptatie – het bij gebiedsontwikkeling of de inrichting van onze omgeving rekening houden met het veranderende klimaat, door bijvoorbeeld vooraf al goed na te denken over waterberging of hittestress.

Metropoolregio Amsterdam (MRA) – een samenwerkingsverband (zie ook 'deelnemers'), en een geografisch gebied (bestaande uit het gebied van de deelnemende gemeenten)

Meerjarenbegroting – Financiele onderbouwing van de MRA Agenda, die elke vier jaar wordt vastgesteld (zoals afgesproken in de Samenwerkingsafspraken).

Meerkernigheid – zie polycentrisch model

METREX – europees netwerk van (metropool-) regio's

MIRT – Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport; een overlegstructuur tussen het Rijk en de regio om afspraken te maken over de genoemde onderwerpen.

MKB Fonds (ROM InWest) – een van de twee fondsen van de ROM InWest, gericht op financiering van MKB-initiatieven.

MRA Agenda – het inhoudelijk kader waarin we als samenwerkende overheden in de MRA elke vier jaar onze doelstellingen en beoogde resultaten vastleggen. Deze wordt door alle deelnemers vastgesteld.

MRA Directie – de kern van het ambtelijke netwerk dat de regionale samenwerking ondersteunt. De medewerkers van de MRA Directie worden 'om niet' ter beschikking gesteld door de deelnemersm en zijn veelal een gedeelte van hun tijd werkzaam voor de MRA Directie en een deel van de tijd voor de moederorganisatie.

MTB – Multimodaal Toekomst Beeld: een toekomstbeeld waarin voor verschillende vervoersmodaliteiten is uitgewerkt wat onze stip op de horizon is als samenwerkende overheden

Netcapaciteit (en Netcongestie) – de capaciteit van ons electriciteitsnetwerk voor de transport van elektriciteit. Naar mate de vraag naar elektriciteit toeneemt, en ook steeds meer elektriciteit op nieuwe plaatsen wordt opgewekt (bijvoorbeeld door zonnecellen of windmolens), kan de capaciteit van het net tekortschieten, en netcongestie ontstaan

CONCEPT

Netwerkaanpak Duurzame Logistieke Hubs – een gezamenlijke visie van de Vervoerregio Amsterdam, Provincie Noord-Holland en de MRA op logistieke knooppunten en de manier waarop deze ontwikkeld kunnen worden. Zie ook: https://smartmobilitymra.nl/samen-op-weg-naar-duurzame-logistiek-mra/

Noordzeekanaalgebied (NZKG) – de zone langs het Noordzeekanaal, tussen Velsen en Amsterdam, waar veel grote ruimtelijke vraagstukken samen komen. Het gebied kent een eigen (bestuurlijke) samenwerking, waarbij nauwe afstemming is tussen MRA en NZKG.

NOVEX – Nationale Omgevingsvisie Extra: de NOVEX is in feite de verdere uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie, waarin voor elk van de vijf in de MRA gelegen NOVEX-gebieden plannen worden gemaakt voor hoe hier de verstedelijkingsstategie uit te werken.

OpenResearch Platform – een digitaal platform voor kennisuitwisseling. Zie ook: https://openresearch.amsterdam/

Operationalisatie – uitwerking van hoe een bijvoorbeeld een afspraak, strategie, of beoogd doel in de praktijk zal worden uitgevoerd.

P&C Cyclus – Planning & Control Cyclus: een cyclus (vierjaarlijks en jaarlijks) waarin eerst inzichtelijk wordt gemaakt welke acties en resultaten voor een bepaalde (toekomstige) periode zijn voorzien en welke begroting daarbij nodig is, en waarin vervolgens nadien inzichtelijk wordt gemaakt wat daarvan terecht is gekomen.

Plabeka – Platform Bedrijventerreinen en Kantoren, tegenwoordig onderdeel van het Platform Economie: een programma gericht op afstemming over ontwikkelingen op het gebied van kantoren en bedrijventerreinen, om overaanbod te voorkomen.

Platform – een vast terugkerend bestuurlijk overleg van de Metropoolregio Amsterdam over een specifiek inhoudelijk onderwerp. In de MRA hebben we drie platforms: een voor Ruimte, een voor Economie en een voor Mobiliteit

Polycentrisch Model – een model voor de verstedelijking van de MRA, dat uitgaat van een centrumgemeente (Amsterdam) en meerdere kleinere centrumgemeenten daaromheen (bijvoorbeeld Amstelveen, Lelystad of Haarlem) die gezamenlijk een samenhangend geheel vormen

CONCEPT

Portefeuillehouders Overleg (PHO) – een tijdelijk bestuurlijk overleg van de Metropoolregio Amsterdam over een specifiek inhoudelijk onderwerp, dat op basis van actualiteit of urgentie bijeenkomt ten einde bepaalde doelen te bereiken of af te stemmen over zich voordoende problemen. Op dit moment zijn er PHO's voor Bouwen & Wonen, Erfgoed, Kunst en Cultuur, en Sociaal. In het verleden waren er ook PHO's voor Duurzaamheid en Landschap.

PPLG – Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Zie ook: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Natuur/Provinciaal_Programma_Landelijk_Gebied

PPS – Publiek Private Samenwerking; formele samenwerking tussen overheden, bedrijven, kennisinstellingen en/of sociaal maatschappelijke instellingen ten einde gemeenschappelijke doelen te bereiken.

PVE – Programma van Eisen; een document waarin bepaalde kaderstellende randvoorwaarden zijn opgenomen voor een project of progamma

Raadtafel – een adviesorgaan voor de Metropoolregio Amsterdam, waarin raads- en Statenleden vanuit alle deelnemers zitting hebben. De Raadtafel kan gevraagd en ongevraagd advies geven op processen in de MRA, en dan met name op hoe raden en Staten daar goed op aangehaakt kunnen worden. Zijn geven nooit inhoudelijk advies.

RMP - het Regionale (duurzame) Mobiliteits Programma (RMP) voor de MRA, dat voortkomt uit het Klimaatakkoord, fungeert als een regionale paraplu m.b.t. de duurzame mobiliteit

ROM (Inwest) – de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor het Noord-Hollandse deel van de Metropoolregio Amsterdam. **Horizon Flevoland** is de variant voor de provincie Flevoland.

Samenwerkingsafspraken – het kaderdocument waarin de samenwerkende overheden in de MRA met elkaar vastleggen hoe zij met elkaar samenwerken. Wordt elke vier jaar geactualiseerd.

SBAB – Samen Bouwen Aan Bereikbaarheid; een samenwerkingsprogramma tussen de MRA en de Rijksoverheid over mobiliteit en bereikbaarheid

Schaalsprong (OV) – een opschaling en uitbreiding van het openbaar vervoer(snetwerk) die nodig is om de verdere groei van de MRA mogelijk te maken

CONCEPT

Smart Mobility – slimme en innovatieve toepassingen om de mobiliteit van mensen of goederen te bevorderen

Techconnect – een programma in de MRA gericht op het stimuleren en opleiden van talent voor de ICT sector om zo de arbeidstekorten in deze sector terug te dringen

TEN-T – Trans-European Transport Network; Europees beleid gericht op het ontwikkelen van een europees transportnetwerk

Termijnagenda – een informatief document om voor raden en Staten in de Metropoolregio Amsterdam inzichtelijk te maken welke onderwerpen wanneer in welke bestuurlijke overleggen aan de orde komen, om ze zo beter in staat te stellen hierover het gesprek te voeren met de bestuurders die hun gemeente/ provincie vertegenwoordigen in die gremia.

TOMAS – een initiatief van overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen om samenwerking en kennisdeling op het gebied van talentontwikkeling te stimuleren.

Transitiefonds (ROM InWest) – een van de twee fondsen van de ROM InWest, gericht op financiering van intiatieven op het gebied van de grote transities waar we voor staan op het gebied van duurzaamheid.

Triple Helix Samenwerking – de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Tegenwoordig wordt ook vaak gesproken over quadruple helix samenwerking; dan worden de sociaal-maatschappelijke instellingen ook betrokken

Uitvoeringslijn – De huidige MRA Agenda (2020-2024) bestaat uit uitvoeringslijnen: dit zijn onderwerpen of thema's waar we als MRA op samenwerken.

Verantwoording - een sturingsdocument voor het MRA Bestuur, waarin zowel inhoudelijk als financieel inzichtelijk is gemaakt welke acties het afgelopen jaar zijn uitgevoerd, en wat dat heeft opgeleverd aan resultaat

Versnelling Woningbouw – een programma gericht op het versnellen van de nieuwbouw productie van woningen om de terkorten op de woningmarkt in de MRA terug te dringen.
Verstedelijkingsstrategie – een strategie die de MRA samen met het Rijk heeft opgesteld voor de toekomstige verstedelijking van de MRA, met daarin ook afspraken over de inzet hiervoor van Rijk en

CONCEPT

regio. De samenwerking voor de verstedelijkingsstrategie heeft geleid tot een gezamenlijk vastgesteld **Verstedelijkingsconcept** voor de MRA. Zie ook: https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2021/12/MRA-Verstedelijkingsconcept-eindversie-november-2021.pdf

Vervoerarmoede – het door stijgende prijzen van vervoer armer worden van delen van de bevolking. Naar mate de prijzen van vervoer hoger worden, gaat een steeds groter deel van het inkomen op aan het bekostigen van vervoer, wat voor mensen met een laag inkomen lastiger te dragen is dan mensen met een hoog inkomen.

Volkshuisvestingsfonds – een fonds van de Rijksoverheid (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) gericht op de vergroting van de leefbaarheid in gebieden en het financieren van de verduurzaming van de woningvoorraad in de meest kwetsbare gebieden

WBI - Woningbouwimpuls; een fonds van de Rijksoverheid (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) gericht op het stimuleren van woningbouw

Woon-Werkbalans – de relatie tussen de plekken waar mensen werken en de plekken waar mensen (kunnen) wonen. Dit gaat daarmee enerzijds over pendel/mobiliteits stromen tussen gebieden waar mensen wonen en de gebieden waar mensen werken, maar ook over het vraagstuk of je betaalbare woningen kunt bijbouwen daar waar veel werk is geconcentreert.

Voortgangsnota - een informatief document om voor raden en Staten in de Metropoolregio Amsterdam inzichtelijk te maken welke acties het afgelopen jaar zijn uitgevoerd, en wat dat heeft opgeleverd aan resultaat, om ze zo beter in staat te stellen hierover het gesprek te voeren met de bestuurders die hun gemeente/ provincie vertegenwoordigen in die gremia.

ZES – Zero Emmissie Stadslogistiek; een programma gericht op het stimuleren van schone logistiek in stedelijke gebieden.

CONCEPT

Gemeente Aalsmeer

Onderwerp	Plan van aanpak Masterplan Energie
Gevraagd besluit	1. In te stemmen met het 'Plan van aanpak Masterplan Energie'; 2. De raad voor te stellen het 'Plan van aanpak Masterplan Energie' vast te stellen.
Bijlagen	1. Concept Plan van aanpak Masterplan Energie 2. Procestekening 'op weg naar een fossiel onafhankelijk Aalsmeer' 3. RAADSVOORSTEL Plan van aanpak Masterplan Energie
Besluit van de raad nodig	Ja
Openbaarheid	Ja
Participatie	Ja. Het Masterplan Energie wordt in co-creatie met de samenleving en uitvoerende partijen ontwikkeld. Ook is voorzien in een inspraak procedure.
Behandeld in B&W-vergadering d.d.	4 april 2023, nr.7
Besluit B&W	Conform advies

Datum 23 maart 2023
Nummer Z23-027504
Portefeuillehouder wethouder W. Kikkert

Besproken in staf met portefeuillehouder op 28 maart 2023

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar A. van der Poel
Telefoonnummer 06-34 52 58 93
E-mail a.van.der.poel@amstelveen.nl

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De opwarming van de aarde is wereldwijd merkbaar. De grens van 1,5 graad temperatuurstijging wordt over ongeveer tien jaar bereikt. Om verdere opwarming en de gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen is het nodig ook lokaal maatregelen te nemen.

Daarom werkt gemeente Aalsmeer aan de doelstelling om onafhankelijk te worden van fossiele brandstoffen. De transitie richting een fossielonafhankelijke gemeente bestaat uit verschillende opgaven. Dit zijn grofweg het energiegebruik verminderen en het verduurzamen van de energie- en warmtevoorziening.

In de Klimaatwet zijn de Europese klimaatdoelen vastgelegd om in 2050 klimaatneutraal te zijn en in 2030 tenminste 55% CO_2 reductie t.o.v. 1990 te hebben gerealiseerd. In het nationale Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over hoe deze doelen te bereiken. In het Klimaatakkoord is ook afgesproken dat gemeenten een belangrijke (regie)rol krijgen om de energietransitie lokaal vorm te geven en uit te voeren. Het Klimaatakkoord richt zich op 5 sectoren, dit zijn de gebouwde omgeving, landbouw en landgebruik (inclusief de tuinbouwsector), elektriciteit, mobiliteit en industrie.

De totale CO_2 uitstoot van op het grondgebied van gemeente Aalsmeer is tussen 2010 en 2021 gedaald met omstreeks 29% tot 198 kilo ton. Dit is een jaarlijkse reductie van 3,17% vanaf 2010 (bron Klimaatmonitor).

Om de ambitie fossiel onafhankelijk in 2040 te bereiken is het nodig in dat jaar 38% energie te besparen en 62% van het energiegebruik fossielvrij in te vullen (door opwek of import). Voor 2050 is dit 41% energiebesparing en 59% fossielvrij invullen (CE Delft 2019).

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Om toe te werken naar een fossiel onafhankelijke gemeente en lokaal invulling te geven aan de nationale Klimaatdoelen en de uitvoering van het Klimaatakkoord heeft de gemeenteraad gevraagd om een Masterplan Energie op te stellen dat de kaders voor het energiebeleid aangeeft en een duidelijk handelingsperspectief biedt om aan de energietransitie te werken. De gemeenteraad vraagt daarbij het Masterplan Energie samen met de inbreng van inwoners en ondernemers te ontwikkelen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Inhoudelijk: Programma 3 Economie & Duurzaamheid, thema 2.3.4. Duurzaamheid
Financieel: Programma 4 openbare ruimte (taakveld 7.4 Milieubeheer)

Aanleiding

In het 'Raadsprogramma 2022 – 2026 – Aan de slag voor Aalsmeer' vraagt de gemeenteraad het college om een Masterplan Energie op te stellen dat de kaders voor het energiebeleid aangeeft en een duidelijk handelingsperspectief biedt om aan de energietransitie te werken. De raad heeft daarbij verschillende aanwijzingen en voorkeuren meegegeven. Dit zijn kort samengevat:

- Duurzame opwek van elektriciteit met zonne-energie bij voorkeur op daken (niet met windenergie)
- Aandacht voor netcapaciteit op het elektriciteitsnet.
- Ondersteuning van de samenleving bij het verduurzamen van gebouwen (iedereen moet mee kunnen doen)
- Het tegengaan van energiearmoede
- Het faciliteren van duurzame inwonerinitiatieven
- Het volgen van belangrijke ontwikkelingen voor energiedragers zoals waterstof en kernenergie

Ook vraagt het raadsprogramma 2022 -2026 om voor projecten en activiteiten met een grote impact op de samenleving een startnotitie te ontwikkelen en deze met de gemeenteraad af te stemmen. Bijgevoegd 'Plan van aanpak Masterplan Energie' geeft invulling aan deze vraag van de gemeenteraad.

Vanuit het Klimaatakkoord hebben gemeenten zich verbonden aan de uitvoering van verschillende taken en opdrachten binnen de vijf sectoren; de gebouwde omgeving, landbouw en landgebruik (inclusief de tuinbouwsector), elektriciteit, mobiliteit en industrie. De taken en opdrachten vanuit het Klimaatakkoord zijn daarmee een belangrijke basis voor het Masterplan Energie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.

Argumenten

- Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de aarde sneller opwarmt dan verwacht en aankoerst op een temperatuurstijging fors boven de 2 graden Celsius. Geconcludeerd is dat een versnelde CO2-reductie nodig is om de temperatuurstijging onder de 2 graden Celsius te houden, het liefst onder de 1,5 graden Celsius.
- Door een Masterplan Energie op te stellen wordt duidelijk hoe toegewerkt zal worden naar een fossielonafhankelijke gemeente. Ook geeft de gemeente hiermee lokaal invulling aan hoe de klimaatdoelen bereikt kunnen worden. Dit is nodig want op dit moment is niet duidelijk of en hoe deze doelstellingen bereikt kunnen worden. Wel is duidelijk dat de huidige inzet en capaciteit ontoereikend zijn om deze doelstelling te kunnen realiseren.
- Door te werken aan energiebesparing en een fossiel onafhankelijke energievoorziening verminderen we ook de afhankelijkheid van (de prijsontwikkeling van) fossiele energie. De recente prijsstijgingen van aardgas en elektriciteit laten zien dat een betaalbare energievoorziening niet meer vanzelfsprekend is. De recente prijsstijgingen hebben nadelige gevolgen voor de koopkracht van inwoners en de energielasten van bedrijven. Hierdoor is energiearmoede in Aalsmeer toegenomen. De prijsstijgingen hebben ook impact op de concurrentiepositie van bedrijven, vooral energie-intensieve bedrijven zoals de tuinbouwsector.
- Gemeente Aalsmeer kan de ambitie fossiel onafhankelijk niet alleen bereiken. De gemeente is afhankelijk van wat de samenleving doet en gaat doen. En andersom is de samenleving afhankelijk van wat de gemeente doet en gaat doen. Daarom wordt het Masterplan Energie in co-creatie met de samenleving (en de belangrijkste uitvoerende partijen) ontwikkeld. Op deze wijze ontstaat een plan waar de samenleving en de belangrijkste uitvoerende partijen achter zullen staan. Ook krijgt de samenleving duidelijkheid over hun handelingsperspectief.
- Het Masterplan Energie geeft invulling aan ontbrekende kaders en randvoorwaarden om toe te kunnen werken naar een fossiel onafhankelijke gemeente. Daarom omvat het Masterplan Energie de uitgangssituatie en context van Aalsmeer, de streefbeelden (doelen), uitgangspunten. Ook geeft het Masterplan duidelijkheid over de rolinvulling van de gemeente en bevat het een organisatie- en investeringsplan voor de gemeentelijke inzet. Tijdens de ontwikkeling van het Masterplan bouwen we aan een uitvoeringscoalitie en ontwikkelen we hiervoor een governance model. Om te kunnen sturen op de voortgang voorziet het Masterplan ook in een monitorings- en sturingsmodel. Als laatste wordt een Uitvoeringsprogramma opgeleverd om programmatisch aan de opgave te werken.
- Investeren in een Masterplan Energie is nodig want de energietransitie voltrekt zich grotendeels ook zonder bemoeienis van de gemeente. Zonder actieve gemeentelijke inzet treden aanzienlijk meer onwenselijke neveneffecten op. Door regie op ontwikkelingen te houden zorgen we ervoor dat wenselijke ontwikkelingen mogelijk zijn en onwenselijke ontwikkelingen worden voorkomen. Belangrijke uitgangspunten zijn hierbij de transitie betaalbaar(der) en inclusiever te maken, zodat iedereen in de samenleving mee kan doen en energiearmoede zoveel mogelijk wordt voorkomen. En zorgen dat er genoeg energie is voor de bouw van woningen of bedrijven door te anticiperen op actuele en toekomstige ontwikkelingen.
- Het Masterplan Energie maakt een programmatische aanpak van de energietransitie mogelijk en draagt bij aan een integrale aanpak vanuit samenleving. De ambtelijke organisatie en bestuurlijke portefeuilles zoals ruimtelijke ordening (omgevingsbeleid), economische zaken, gemeentelijk- en maatschappelijk vastgoed, wonen, mobiliteit, vergunningverlening, toezicht en handhaving, etc. sluiten hierop aan.

Kanttekeningen

- Omdat het Masterplan Energie wordt ontwikkeld in co-creatie met de samenleving en belangrijke uitvoerende partijen is op voorhand niet precies aan te geven tot welke (inhoudelijke)

resultaten het leidt en is het onduidelijk welke consequenties het eindresultaat heeft voor de gemeente. Wel leidt de co-creatie tot een eindproduct waar de samenleving en uitvoerende partijen achter kunnen staan.

- Het is op voorhand onduidelijk in welke mate het toewerken naar het formeren van een vliegwielgroep en uitvoeringscoalitie op draagvlak kan rekenen bij de betrokken partijen en of personen. En of deze partijen hiervoor de capaciteit (en middelen) kunnen of willen vrijmaken. Ingeschat is dat de uitvoerende partijen het belang samenwerking zullen onderschrijven.
- Het is van belang dat de gemeente (op voorhand) bereid is om de uitkomst te omarmen. Co-creatie kan slechts succesvol zijn in de uitvoering als de uitvoeringscoalitie zich hieraan committeert. Het (geheel of gedeeltelijk) onttrekken van de gemeenteraad aan de uitkomst zorgt voor verlies van vertrouwen in de lokale overheid. De raad heeft vanzelfsprekend wel zeggenschap over de door de gemeente en eigen organisatie uit te voeren activiteiten, denk daarbij aan bijvoorbeeld het toewerken naar een fossiel onafhankelijke gemeentelijke organisatie.

Financiën

De kosten voor de ontwikkeling van het Masterplan Energie zijn gedekt vanuit de huidige begroting. Het Masterplan Energie zelf zal duidelijkheid geven over de financiële- en organisatorische consequenties van het energiebeleid voor de periode 2025 - 2030. Verwacht wordt dat de beschikbare gelden vanuit het Rijk een grote bijdrage zullen leveren aan de benodigde financiële investeringen.

Communicatie

Het Masterplan Energie wordt ontwikkeld in co-creatie met de samenleving, daarbij is zorgvuldige communicatie van belang. Voor de ontwikkeling van het Masterplan Energie wordt een communicatie strategie en communicatieplan en agenda gemaakt.

Procedure

Na vaststelling van het 'Plan van aanpak Masterplan Energie' door de gemeenteraad wordt uitwerking gegeven aan het plan van aanpak. De belangrijkste besluitvormingsmomenten zijn:

- College advies aangaande vrijgave van het concept plan van aanpak voor de inspraak (Q1 2024)
- College advies om het Concept Masterplan Energie, de nota van beantwoording & wijzigingen en bijbehorende deelproducten zoals het Uitvoeringsprogramma vast te stellen en door te geleiden naar de gemeenteraad voor besluitvorming (Q2 -2024)

Daarnaast wordt de gemeenteraad via inspiratiesessies inhoudelijk betrokken bij de ontwikkeling van het Masterplan Energie. Tijdens deze sessies beogen wij onder andere dat de gemeenteraad en de samenleving elkaar inspireren bij de ontwikkeling van het Masterplan Energie.

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Raadsvoorstel nr Z23-027504

Datum B&W-besluit 4 april 2023

Voor de vergadering van raad d.d.
8 juni 2023

Behandelen in de raadscommissie Ruimte
op 9 mei 2023 en 23 mei 2023

Portefeuillehouder wethouder W. Kikkert

Afdeling Stedelijke Ontwikkeling

Behandelend ambtenaar (voor technische vragen)
André van der Poel
a.van.der.poel@amstelveen.nl
06-34525893

Onderwerp

Plan van aanpak Masterplan Energie

Gevraagd besluit

Het 'Plan van aanpak Masterplan Energie' vast te stellen

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN

Wat willen we bereiken (effectindicatoren)

De opwarming van de aarde is wereldwijd merkbaar. De grens van 1,5 graad temperatuurstijging wordt over ongeveer tien jaar bereikt. Om verdere opwarming en de gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen is het nodig ook lokaal maatregelen te nemen.

Daarom werkt gemeente Aalsmeer aan de doelstelling om onafhankelijk te worden van fossiele brandstoffen. De transitie richting een fossiel onafhankelijke gemeente bestaat uit verschillende op gaven. Dit zijn grofweg het energiegebruik verminderen en het verduurzamen van de energie- en warmtevoorziening.

In de Klimaatwet zijn de Europese klimaatdoelen vastgelegd om in 2050 klimaatneutraal te zijn en in 2030 tenminste 55% CO_2 reductie t.o.v. 1990 te hebben gerealiseerd. In het nationale Klimaat akkoord zijn afspraken gemaakt over hoe deze doelen te bereiken. In het Klimaatakkoord is ook afgesproken dat gemeenten een belangrijke (regie)rol krijgen om de energietransitie lokaal vorm te geven en uit te voeren. Het Klimaatakkoord richt zich op 5 sectoren, dit zijn de gebouwde omgeving, landbouw en landgebruik (inclusief de tuinbouwsector), elektriciteit, mobiliteit en industrie.

De totale CO_2 uitstoot van op het grondgebied van gemeente Aalsmeer is tussen 2010 en 2021 gedaald met omstreeks 29% tot 198 kilo ton. Dit is een jaarlijkse reductie van 3,17% vanaf 2010 (bron Klimaatmonitor).

Om de ambitie fossiel onafhankelijk in 2040 te bereiken is het nodig in dat jaar 38% energie te besparen en 62% van het energiegebruik fossielvrij in te vullen (door opwek of import). Voor 2050 is dit 41% energiebesparing en 59% fossielvrij invullen (CE Delft 2019).

Wat gaan we daarvoor doen (prestatie-indicatoren)

Om toe te werken naar een fossiel onafhankelijke gemeente en lokaal invulling te geven aan de nationale Klimaatdoelen en de uitvoering van het Klimaatakkoord heeft de gemeenteraad gevraagd om een Masterplan Energie op te stellen dat de kaders voor het energiebeleid aangeeft en een duidelijk handelingsperspectief biedt om aan de energietransitie te werken. De gemeenteraad vraagt daarbij het Masterplan Energie samen met de inbreng van inwoners en ondernemers te ontwikkelen.

ACHTERGROND EN OVERWEGINGEN

Programma (speerpunt)

Inhoudelijk: Programma 3 Economie & Duurzaamheid, thema 2.3.4. Duurzaamheid
Financieel: Programma 4 openbare ruimte (taakveld 7.4 Milieubeheer)

Aanleiding

In het 'Raadsprogramma 2022 – 2026 – Aan de slag voor Aalsmeer' vraagt de gemeenteraad het college om een Masterplan Energie op te stellen dat de kaders voor het energiebeleid aangeeft en een duidelijk handelingsperspectief biedt om aan de energietransitie te werken. De raad heeft daarbij verschillende aanwijzingen en voorkeuren meegegeven. Dit zijn kort samengevat:

- Duurzame opwek van elektriciteit met zonne-energie bij voorkeur op daken (niet met windenergie)
- Aandacht voor netcapaciteit op het elektriciteitsnet.
- Ondersteuning van de samenleving bij het verduurzamen van gebouwen (iedereen moet mee kunnen doen)
- Het tegengaan van energiearmoede
- Het faciliteren van duurzame inwonerinitiatieven
- Het volgen van belangrijke ontwikkelingen voor energiedragers zoals waterstof en kernenergie

Ook vraagt het raadsprogramma 2022 -2026 om voor projecten en activiteiten met een grote impact op de samenleving een startnotitie te ontwikkelen en deze met de gemeenteraad af te stemmen. Bijgevoegd 'Plan van aanpak Masterplan Energie' geeft invulling aan deze vraag van de gemeenteraad.

Vanuit het Klimaatakkoord hebben gemeenten zich verbonden aan de uitvoering van verschillende taken en opdrachten binnen de vijf sectoren; de gebouwde omgeving, landbouw en landgebruik (in clusief de tuinbouwsector), elektriciteit, mobiliteit en industrie. De taken en opdrachten vanuit het Klimaatakkoord zijn daarmee een belangrijke basis voor het Masterplan Energie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma.

Argumenten

- Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de aarde sneller opwarmt dan verwacht en aankoerst op een temperatuurstijging fors boven de 2 graden Celsius. Geconcludeerd is dat een versnelde CO2-reductie nodig is om de temperatuurstijging onder de 2 graden Celsius te houden, het liefst onder de 1,5 graden Celsius.
- Door een Masterplan Energie op te stellen wordt duidelijk hoe toegewerkt zal worden naar een fossielonafhankelijke gemeente. Ook geeft de gemeente hiermee lokaal invulling aan hoe de klimaatdoelen bereikt kunnen worden. Dit is nodig want op dit moment is niet duidelijk of en hoe deze doelstellingen bereikt kunnen worden. Wel is duidelijk dat de huidige inzet en capaciteit ontoereikend zijn om deze doelstelling te kunnen realiseren.
- Door te werken aan energiebesparing en een fossiel onafhankelijke energievoorziening verminderen we ook de afhankelijkheid van (de prijsontwikkeling van) fossiele energie. De recente prijsstijgingen van aardgas en elektriciteit laten zien dat een betaalbare energievoorziening niet meer vanzelfsprekend is. De recente prijsstijgingen hebben nadelige gevolgen voor de koopkracht van inwoners en de energielasten van bedrijven. Hierdoor is energiearmoede in Aalsmeer toegenomen. De prijsstijgingen hebben ook impact op de concurrentiepositie van bedrijven, vooral energie-intensieve bedrijven zoals de tuinbouwsector.
- Gemeente Aalsmeer kan de ambitie fossiel onafhankelijk niet alleen bereiken. De gemeente is afhankelijk van wat de samenleving doet en gaat doen. En andersom is de samenleving afhankelijk van wat de gemeente doet en gaat doen. Daarom wordt het Masterplan Energie in co-creatie met de samenleving (en de belangrijkste uitvoerende partijen) ontwikkeld. Op deze wijze ontstaat een plan waar de samenleving en de belangrijkste uitvoerende partijen achter zullen staan. Ook krijgt de samenleving duidelijkheid over hun handelingsperspectief.
- Het Masterplan Energie geeft invulling aan ontbrekende kaders en randvoorwaarden om toe te kunnen werken naar een fossiel onafhankelijke gemeente. Daarom omvat het Masterplan

Energie de uitgangssituatie en context van Aalsmeer, de streefbeelden (doelen), uitgangspunten. Ook geeft het Masterplan duidelijkheid over de rolinvulling van de gemeente en bevat het een organisatie- en investeringsplan voor de gemeentelijke inzet. Tijdens de ontwikkeling van het Masterplan bouwen we aan een uitvoeringscoalitie en ontwikkelen we hiervoor een governance model. Om te kunnen sturen op de voortgang voorziet het Masterplan ook in een monitorings- en sturingsmodel. Als laatste wordt een Uitvoeringsprogramma opgeleverd om programmatisch aan de opgave te werken.

- Investeren in een Masterplan Energie is nodig want de energietransitie voltrekt zich grotendeels ook zonder bemoeienis van de gemeente. Zonder actieve gemeentelijke inzet treden aanzienlijk meer onwenselijke neveneffecten op. Door regie op ontwikkelingen te houden zorgen we ervoor dat wenselijke ontwikkelingen mogelijk zijn en onwenselijke ontwikkelingen worden voorkomen. Belangrijke uitgangspunten zijn hierbij de transitie betaalbaar(der) en inclusiever te maken, zodat iedereen in de samenleving mee kan doen en energiearmoede zoveel mogelijk wordt voorkomen. En zorgen dat er genoeg energie is voor de bouw van woningen of bedrijven door te anticiperen op actuele en toekomstige ontwikkelingen.
- Het Masterplan Energie maakt een programmatische aanpak van de energietransitie mogelijk en draagt bij aan een integrale aanpak vanuit samenleving. De ambtelijke organisatie en bestuurlijke portefeuilles zoals ruimtelijke ordening (omgevingsbeleid), economische zaken, gemeentelijk- en maatschappelijk vastgoed, wonen, mobiliteit, vergunningverlening, toezicht en handhaving, etc. sluiten hierop aan.

Kanttekeningen

- Omdat het Masterplan Energie wordt ontwikkeld in co-creatie met de samenleving en belangrijke uitvoerende partijen is op voorhand niet precies aan te geven tot welke (inhoudelijke) resultaten het leidt en is het onduidelijk welke consequenties het eindresultaat heeft voor de gemeente. Wel leidt de co-creatie tot een eindproduct waar de samenleving en uitvoerende partijen achter kunnen staan.
- Het is op voorhand onduidelijk in welke mate het toewerken naar het formeren van een vliegwielgroep en uitvoeringscoalitie op draagvlak kan rekenen bij de betrokken partijen en of personen. En of deze partijen hiervoor de capaciteit (en middelen) kunnen of willen vrijmaken. Ingeschat is dat de uitvoerende partijen het belang samenwerking zullen onderschrijven.
- Het is van belang dat de gemeente (op voorhand) bereid is om de uitkomst te omarmen. Co-creatie kan slechts succesvol zijn in de uitvoering als de uitvoeringscoalitie zich hieraan committeert. Het (geheel of gedeeltelijk) onttrekken van de gemeenteraad aan de uitkomst zorgt voor verlies van vertrouwen in de lokale overheid. De raad heeft vanzelfsprekend wel zeggenschap over de door de gemeente en eigen organisatie uit te voeren activiteiten, denk daarbij aan bijvoorbeeld het toewerken naar een fossiel onafhankelijke gemeentelijke organisatie.

Financiën

De kosten voor de ontwikkeling van het Masterplan Energie zijn gedekt vanuit de huidige begroting. Het Masterplan Energie zelf zal duidelijkheid geven over de financiële- en organisatorische consequenties van het energiebeleid voor de periode 2025 - 2030. Verwacht wordt dat de beschikbare gelden vanuit het Rijk een grote bijdrage zullen leveren aan de benodigde financiële investeringen.

Communicatie

Het Masterplan Energie wordt ontwikkeld in co-creatie met de samenleving, daarbij is zorgvuldige communicatie van belang. Voor de ontwikkeling van het Masterplan Energie wordt een communicatie strategie en communicatieplan en agenda gemaakt.

Procedure

Na vaststelling van het ‘Plan van aanpak Masterplan Energie’ wordt uitwerking gegeven aan het plan van aanpak. De belangrijkste besluitvormingsmomenten zijn:

- College advies aangaande vrijgave van het concept plan van aanpak voor de inspraak (Q1 2024)
- Raadsvoorstel Masterplan Energie, inclusief de nota van beantwoording & wijzigingen en bijbehorende deelproducten zoals het Uitvoeringsprogramma (Q2 -2024)

Daarnaast wordt de gemeenteraad via inspiratiesessies inhoudelijk betrokken bij de ontwikkeling van het Masterplan Energie. Tijdens deze sessies beogen wij onder andere dat de gemeenteraad en de samenleving elkaar inspireren bij de ontwikkeling van het Masterplan Energie.

Bijlagen

- Plan van aanpak Masterplan Energie
- Procestekening 'Op weg naar een fossiel onafhankelijke Aalsmeer'

De secretaris, De voorzitter,

drs. Sj. Vellenga mr. G.E. Oude Kotte

BEHANDELING RAAD

Wijziging/aanvullingen na behandeling raadscommissie

Het voorstel aan de raad is	Aanvaarde amendementen / moties
Ongewijzigd aanvaard Gewijzigd aanvaard Verworpen	

RAADSBESLUIT

Besluit

het 'Plan van aanpak Masterplan Energie' vast te stellen

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 juni 2023.

De plv. griffier, De voorzitter,

drs. O.F. Matheijsen mr. G.E. Oude Kotte

Op weg naar een fossiel onafhankelijke gemeente

Masterplan Energietransitie Aalsmeer

Plan van aanpak co-creatietraject

KaapZ, 15 maart 2023

Aalsmeer wil op termijn fossiel onafhankelijk zijn en voldoen aan het Klimaatakkoord. Dat vraagt de komende decennia om flinke inspanningen in het terugdringen van het energie- en warmtegebruik, in de opwekking van alternatieve energie- en warmtebronnen en het borgen van voldoende netcapaciteit. De raad van de gemeente Aalsmeer heeft het College gevraagd een Masterplan Energie (MPE) op te stellen dat de kaders voor het energiebeleid aangeeft en een duidelijk handelingsperspectief biedt om aan de energietransitie te werken.

Dit plan van aanpak geeft aan op welke wijze wij het MPE willen ontwikkelen.

Doel van het traject

Het fossiel onafhankelijk maken van Aalsmeer is een zoektocht die nog grote onzekerheden kent en om een maatschappelijke verandering vraagt. Een verandering die invloed heeft op ons dagelijks leven en onze economie. Dit leidt soms tot zorgen, omdat we het oude moeten loslaten terwijl het nieuwe deels nog onbekend is. Toch willen we verder op weg, want niets doen is geen optie.

In de zoektocht naar beperking van het energiegebruik en het opwekken van duurzame energie en warmte hebben we in Aalsmeer al een aantal stappen gezet. Maar er is meer nodig. De vraag is waar zetten we op in? In onzekere tijden is het belangrijk dat je een houvast hebt. Dat willen we bieden met het Masterplan Energie. Het MPE bevat de opgave die voor ons ligt en onze ambitie daarbij: de streefbeelden die we hanteren. Het geeft de route aan hoe wij de overgang van fossiele naar duurzame energie en warmte op de korte en langere termijn willen vormgeven. Wij brengen de opbrengsten en effecten van maatregelen in beeld en zorgen voor een sturingsmodel. Dat doen wij als regisseur van de energietransitie, een nieuwe rol van de gemeente, vanuit het Klimaatakkoord.

Het Masterplan met het uitvoeringsprogramma baseren wij mede op 'de Routekaart Klimaat & Energie voor gemeenten' van de VNG. Deze routekaart geeft op basis van het Klimaatakkoord inzicht in de verschillende opdrachten en taken waar gemeenten voor staan. Dit betreft de sectoren: gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik (incl. de tuinbouwsector), mobiliteit en

elektriciteit. Daarnaast is er aandacht voor duurzame energiebronnen en de energie infrastructuur (waaronder netcapaciteit), omgevingsbeleid en ruimtelijke inpassing.

Omdat het bereiken van de doelstellingen mede af hangt van keuzes en beslissingen die de samenleving en uitvoerende partijen maken, ontwikkelen wij het MPE in nauwe samenwerking met hen. Dat doen wij in een co-creatieproces. Daarbij werken wij aan het vormgeven van een uitvoerende coalitie en zetten een (wendbaar) proces in beweging waarin wij intensief met hen en met inwoners en ondernemers samenwerken, experimenteren, leren en tijdig bij kunnen sturen. Het MPE benoemt ook de uitgangspunten die worden gehanteerd bij de vormgeving en uitvoering van de energietransitie in Aalsmeer en Kudelstaart.
Denk bij uitgangspunten bijvoorbeeld aan 'Wij zorgen ervoor dat iedereen mee kan doen in de transitie en zorgen dat energiearmoede wordt voorkomen' (Raadsprogramma 2022 – 2026), of 'Wij letten op betaalbaarheid bij de keuze voor warmtetechnieken' (Concept Warmtevisie Aalsmeer 2021). Naast samenwerking benoemt het MPE ook de randvoorwaarden die essentieel zijn voor een succesvolle energietransitie, zoals kennisuitwisseling, innovatie, financiering en wet- en regelgeving. Het MPE vult ook de organisatorische en financiële randvoorwaarden in, die gemeentelijke organisatie in staat stellen uitwerking aan de energietransitie te geven.

Het beoogde resultaat

Het resultaat van het traject is een Masterplan Energie (MPE) waar alle betrokken partijen achter kunnen staan. Het bevat de opgaven, de uitgangssituatie en streefbeelden, oplossingsrichtingen en een uitvoeringsprogramma. Het bevat tevens een monitor voor het volgen en (bij)sturen van de CO_2 voetafdruk van Aalsmeer en een governancemodel voor de samenwerrking met alle betrokken parijen. Het MPE vormt daarmee het kader en de leidraad voor de inzet van de gemeente en alle andere betrokkenen, gezamenlijk en ieder afzonderlijk en voor de te maken afspraken tussen partijen. Daarnaast geeft het Masterplan duidelijkheid over de positionering ofwel rolopvatting van de gemeente in de energie- en warmtetransitie en inzicht in de rol van alle andere betrokken partijen.

Op basis van het MPE uitvoeringsprogramma werken wij de taken en activiteiten van de gemeentelijke organiasatie uit in een investeringsprogramma met bijbehorende organisatorische en financiële consequenties en de dekking daarvan, waarbij wij rekening houden met steun vanuit het rijk en de provincie Noord-Holland.

Het co-creatieproces dat voor de verdere energie- en warmtetransitie in gang wordt gezet, resulteert in een door de belangrijkste partijen onderschreven Masterplan Energie Aalsmeer waar zij zich mede-eigenaar van voelen. Het MPE bestaat uit verschillende delen:

1. De route voor de energie- en warmtetransitie met daarin opgenomen:
   - De *opgaven* voor de gebouwde omgeving, de industrie, de landbouw en het landgebruik (incl. de tuinbouwsector), mobiliteit en elektriciteit
   - *De uitgangssituatie*: de huidige CO2 voetafdruk van Aalsmeer
   - *De ambitie* voor de termijn waarop Aalsmeer Fossiel Onafhankelijk wil zijn
   - *Streefbeelden* voor het terugdringen van het energie- en warmtegebruik, de opwekking van niet-fossiele energie en warmte en de aanleg van infrastructuur waaronder de benodigde verzwaring van het elektriciteitsnet.
   - *Oplossingsrichtingen en strategieën* die invulling geven aan de streefbeelden
   - De rol(len) van de gemeente en andere partijen daarbij.
2. Een uitvoeringsprogramma met te bereiken doelen over vijf jaar, ingevuld met activiteiten en projecten met een looptijd van 2 jaar.
3. Een energietransitie monitor voor het volgen en (bij)sturen van de CO_2 voetafdruk van Aalsmeer (elke 2 jaar).
4. De governance - het (bij)sturingsmodel.

Betrokken partijen

Het succes van de overgang naar een fossiel onafhankelijk Aalsmeer is afhankelijk van het samenspel van verschillende partijen. Alleen door samenwerking lukt het ons de juiste richting op te bewegen en het tempo te bepalen op de af te leggen route. Bij de voorbereiding en uitvoering van het MPE werken we dan ook intensief samen met alle relevante partijen. Denk bijvoorbeeld aan woningeigenaren (incl. VvE's), Woningcorporaties (Habion en Eigen Haard) en huurdersverenigingen,

Winkeliers- en ondernemersverenigingen, Maatschappelijke organisaties, bedrijven, de tuinbouwsector, netbeheerders, de waterschappen, andere overheden, kenniscentra, etc..

Wij pakken de ontwikkeling van het MPE bewust in co-creatie aan, omdat op deze wijze:

- Een proces ontstaat waarin alle betrokken partijen kennis opdoen over de complexe werkelijkheid van de energie- en warmtetransitie.
- Alle partijen ontdekken wat de bijdrage daarin van iedereen is en welke overlap in belangen en ambities bestaan.
- Meer begrip en onderlinge verbondenheid ontstaat tussen alle betrokken partijen.
- Duidelijk wordt wat de 'common ground' is over de richting en inrichting van de energie- en warmtetransitie van alle betrokken partijen (inwoners, ondernemers, uitvoerende coalitie)
- Alle betrokken partijen uitgedaagd worden hun rol en verantwoordelijkheid in de energie- en warmtetransitie in Aalsmeer te nemen en hun activiteiten op elkaar af te stemmen
- Alle betrokken partijen mede eigenaar worden van het MPE, van de uitvoeringsstrategieën en van het leerproces dat nodig is om met elkaar vooruitgang te boeken.

De gemeente als regisseur

In het proces dat leidt tot de gewenste energietransitie heeft de gemeente de rol van regisseur. Zij bepaalt de ambitie en stimuleert door de juiste rolinvulling alle betrokkenen de juiste stappen op het juiste moment te zetten. Want in de uitvoering van de te nemen maatregelen is de gemeente (voor een belangrijk deel) afhankelijk van de inzet van de hierboven genoemde partijen. Een MPE dat de gemeente gezamenlijk met deze partijen in co-creatie ontwikkelt geeft meer kans op een succesvolle uitvoering van de energie- en warmtertansitie dan een opgelegd plan. Een gezamenlijk proces creëert namelijk bij alle betrokken partijen (inclusief de gemeente) inzicht in de uitdagingen in Aalsmeer, in ieders ervaringen, ambities, belangen en mogelijkheden en in de overlap daarin. Een gezamenlijk ontwikkeld MPE biedt perspectief, geeft richting aan de inzet van alle betrokkenen, zorgt voor onderling afgestemde acties en biedt daarmee een gezamenlijke basis voor de uitvoering. Het geeft de gemeente inzicht in de maatschappelijke, organisatorische en financiële randvoorwaarden en consequenties. Het MPE geeft inwoners, ondernemers en andere relevante partijen duidelijkheid

over de vormgeving van de energie- en warmtetransitie in (de verschillende wijken en buurten van) Aalsmeer en Kudelstaart. De samenleving vraagt in toenemende mate om deze duidelijkheid.

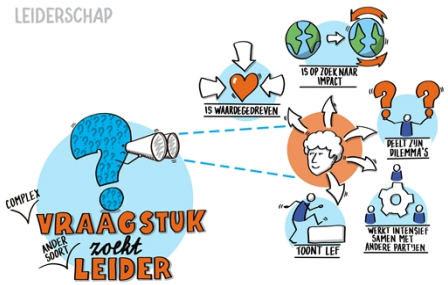

Inrichting van het traject

Het voorgaande betekent het volgende voor de ontwikkeling van het MPE:

- Wij ontwikkelen het MPE niet in kleine kring maar nemen als gemeente het leiderschap op ons om in co-creatie met alle relevante partijen tot een breed gedragen MPE te komen, waar zij zich mede-eigenaar van voelen.
- Dat doen wij door een vliegwielgroep te vormen, die onder voorzitterschap van de wethouder Duurzaamheid de verantwoordelijkheid op zich neemt het co-creatieproces (zie bijlage; Procestekening 'Op weg naar een fossiel onafhankelijke Aalsmeer') te organiseren dat leidt tot een breed gedragen MPE voor Aalsmeer, inclusief een uitvoeringsprogramma met de doelen voor de komende 5 jaar ingevuld met activiteiten met steeds een looptijd van twee jaar.
- De raad neemt op basis van haar formele rol op de daartoe geëigende momenten de gewenste besluiten (over het MPE, en het uitvoerings- en investeringsprogramma).
- Raadsleden en alle andere betrokkenen krijgen de mogelijkheid om in inspiratiesessies kennis op te doen over de energie- en warmtetransitie, over de rollen van de gemeente, over mogelijke oplossingsrichtingen en de te maken keuzes en hun visie op de energie- en warmtetransitie te geven.
- Het MPE wordt in co-creatie met alle relevante partijen in werkateliers ontwikkeld.
- Iedereen krijgt na de werkateliers de mogelijkheid het concept MPE 1.0 in TransitieCafés te bespreken.
- Wij zorgen voor een goede mix van de vertegenwoordiging van de belangen van diverse groepen bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in het co-creatieproces. De ervaring leert dat juist in een dialoog tussen burgers, ondernemers, maatschappelijke organisaties, deskundigen van uitvoerende organisaties en bestuurders draagvlak ontstaat voor de te nemen maatregelen en zij in staat zijn tot een plan te komen waar zij zich mede-eigenaar van voelen.

Organisatie van het proces

Een *vliegwielgroep* (geeft leiding aan het co-creatieproces op basis van het door de raad geaccordeerde Plan van Aanpak. De vliegwielgroep bestaat uit personen die in staat en bereid zijn hun organisatie te binden aan de uitvoering van het MPE en uit personen die het belang van inwoners en ondernemers weten te duiden. Wethouder Duurzaamheid Aalsmeer is voorzitter van de vliegwielgroep

Een *projectteam* ondersteunt de vliegwielgroep in haar werkzaamheden. Zij bereidt de te organiseren bijeenkomsten inhoudelijk voor. Denk aan de startconferentie, inspiratiesessies, werkateliers en TransitieCafés. De projectgroep werkt de resultaten ervan uit. Het projectteam bestaat uit deskundigen van de betrokken sleutelpartijen en wordt waar nodig ondersteund door een extern bureau met inhoudelijke expertise op het gebied van de energie- en warmtetransitie. Bureau KaapZ vervult de rol van projectleider en procesbegeleider en is onafhankelijk voorzitter van het projectteam.

Ontwikkelingsproces MPE

De route zoals deze in de bijlage; Procestekening ‘Op weg naar een fossiel onafhankelijk Aalsmeer’ wordt gepresenteerd schetst het co-creatie proces waarin de energietransitie en de daarvoor noodzakelijke wisselwerking met alle betrokken partijen in Aalsmeer tot stand komt. De ontwikkeling van het MPE is een eerste belangrijke stap in dit proces. Hierna beschrijven wij de eerste vijf stappen van het proces die leiden tot een door de raad vastgesteld MPE. Daarna geven wij een doorkijk naar de stappen die volgen na de vaststelling van het MPE.

1. Tijd voor een Masterplan Energie

Het traject is gestart met een interne verkenning op welke wijze het MPE in co-creatie met alle relevante partijen kan worden ontwikkeld en de meerwaarde daarvan. Op basis daarvan is dit plan van aanpak gemaakt.

Resultaat

Een door de raad geaccordeerd plan van aanpak MPE.

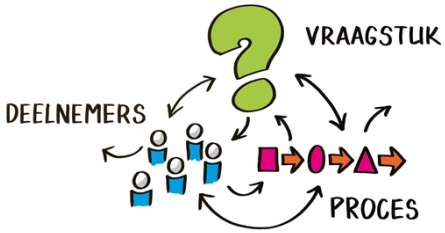

2. (H)erkenning van de noodzaak

In interviews met sleutelpartijen wordt de voorgestelde co-creatie aanpak besproken, wordt duidelijk welke verwachtingen zij hebben bij het MPE, bij het co-creatieproces en hun rol daarin en worden de aan te houden kaders en randvoorwaarden verkend. Tevens wordt besproken op welke wijze zij in het proces betrokken willen worden.

Gedurende het traject komen allerlei voorstellen ter tafel, die om een deskundige inhoudelijk toets vragen. Daarvoor wordt een extern bureau ingehuurd met een brede inhoudelijke expertise op het gebied van de energie- en warmtetransitie en daarmee samenhangende zaken. Gegeven de uiteenlopende belangen die spelen is bureau KaapZ ingeschakeld om het co-creatieproces op een onafhankelijk wijze te begeleiden.

Resultaat:

- Inzicht in de visie, de inbreng en verwachtingen van de belangrijkste sleutelpartijen in het proces.
- Een krachtige vliegwielgroep, die leiding geeft aan het co-creatieproces.
- Een gemotiveerd projectteam dat inhoudelijk de totstandkoming van het MPE faciliteert.

3. Van start met de vliegwielgroep

De kandidaten voor de vliegwielgroep worden uitgenodigd voor een kennismakingsbijeenkomst over de aanpak van het co-creatieproces, de organisatie ervan, de rol van de gemeente, en hun rol in de vliegwielgroep. Met hen worden daarbij afspraken gemaakt over hun rolinvulling en de onderlinge samenwerking.

Met het projectteam vindt vervolgens een proces-start-up plaats die in het teken staat van het MPE, het co-creatieproces, de rol van het projectteam en de organisatie van de startconferentie met een dwarsdoorsnede van alle relevante partijen.

In de startconferentie wordt de tijdhorizon van het MPE verkend, besproken wat relevante trends en ontwikkelingen zijn om rekening mee te houden, wat de te beantwoorden vragen zijn, welke partijen daarbij betrokken zijn en wat hun rol in de energie- en warmtetransitie is. Verder wordt besproken welke basisinformatie op welk moment in het proces beschikbaar moet zijn en wie dat kan leveren. Ook de benodigde kennis en de wijze waarop deze kan worden verkregen is onderwerp van gesprek. Het resultaat van de startconferentie wordt uitgewerkt in een werkprogramma en aantrekkelijke uitnodiging voor het werkatelier.

Co-creatieprocessen vragen om een zorgvuldig communicatieproces. Deze wordt in deze fase ingevuld in samenwerking met de participatie adviseur en de afdeling communicatie van de gemeente.

Resultaat
Overeenstemming tussen alle relevante partijen over de inhoud van het MPE, de tijdhorizon, de te beantwoorden vragen, de benodigde basisinformatie, de betrokken partijen, hun belangen en hun inbreng en de momenten waarop zij deze leveren.

4. Koers bepalen met de uitvoerende coalitie

Op basis van de kennisvragen uit de startconferentie worden *Inspiratiesessies* georganiseerd voor raadsleden, deelnemers aan het co-creatieproces en alle andere belangstellenden. Zij kunnen zich laten informeren over de energie- en warmtetransitie, over het proces in Aalsmeer en over

uiteenlopende oplossingsrichtingen, de beschikbaarheid, de opbrengsten en de voor- en nadelen ervan.

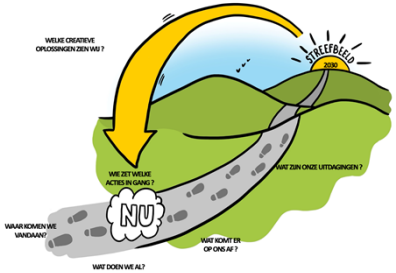

Vervolgens bereidt het projectteam *werkateliers* voor waarin het MPE met vertegenwoordigers van alle betrokken belangen wordt gemaakt. Het werkatelier start met het vormen van een gezamenlijk beeld van de feiten en inzichten en van de waarde van het al verrichte werk en onderzoek. Denk daarbij aan bijvoorbeeld het Plan van aanpak 2019-2022 Aalsmeer fossiel onafhankelijk, Nul-meting CO_2 voetafdruk (CE Delft 2019) Concept Warmtevisie Aalsmeer (2021), concept Verkenning duurzame warmte en koude Aalsmeer (2RC 2023), Energie Transitie Model (Overmorgen 2021), etc. Als hierover overeenstemming bestaat werken alle belanghebbende partijen met elkaar vervolgens stapsgewijs (van grof naar fijn) op basis van heldere vragen en een strak gestructureerd programma de hoofdlijnen van het MPE uit. Doel is om met elkaar de ‘common ground’ vast te stellen van de streefbeelden, van mogelijke oplossingsrichtingen en -strategieen (te nemen maatregelen) en van ieders rol in de energie- en warmtetransitie. Dit wordt vervolgens vertaald in een gezamenlijk uitvoeringsprogramma en in ontwikkelteams die met onderdelen van het uitvoeringsprogramma aan de slag gaan.

Het projectteam werkt de resultaten van het werkatelier uit in een *concept MPE 1.0*. Zij doet dit in samenwerking met het inhoudelijk deskundige adviesbureau. Daarbij vindt ook de uitwerking plaats van de gemeentelijke rol, de invulling daarvan en de benodigde kennis. Dit wordt vertaald naar een organisatie- en investeringsplan voor de gemeentelijke inzet.

Door de wijze waarop het MPE in co-creatie wordt ontwikkeld, is het niet alleen meer een Masterplan met uitvoeringsprogramma van de gemeente Aalsmeer, maar een MPE waar alle betrokken partijen zich in kunnen vinden en zich mede-eigenaar van voelen. Dit biedt een basis voor verdere gesprekken over ieders rol en concrete activiteiten in de uitvoering van het MPE met bijbehorende *samenwerkingsafspraken.*

Resultaat

- Een breed gedragen concept MPE met de uitgangssituatie, streefbeelden en maatregelen en een uitvoeringsprogramma met bijbehorende activiteiten en rolverdeling
- Inpassing van al lopende activiteiten in het uitvoeringsprogramma
- Helderheid over de rolverdeling tussen alle betrokken partijen en de rolinvulling door de gemeente Aalsmeer
- Een organisatie- en investeringsplan voor de gemeentelijke inzet
- Een energietransitiemonitor
- Een governancemodel voor samenwerking en (bij)sturing.

5. Op vlieghoogte komen

Na de werkateliers krijgt iedereen in Aalsmeer de kans om in *TransitieCafés* kennis te nemen van het concept MPE 1.0 en de achtergronden daarvan, met de mogelijkheid daarover met anderen in dialoog te gaan. Dit ter voorbereiding op het formele inspraaktraject.

Ontwikkelteams geven de geformuleerde maatregelen verder vorm en werken deze uit in concrete acties. Het is aan de uitvoerende partijen om te beslissen op welke wijze zij hen faciliteren met tijd, ruimte en middelen. In dit kader wordt op basis van het concept MPE gestart met de *uitwerking van samenwerkingsafspraken* met de uitvoerende coalitiepartijen, gericht op:

- Accordering van het concept MPE
- Inzicht in concrete bijdragen van de betrokken partijen aan de uitvoering van het MPE (activiteiten, tijd en middelen) en eventueel gewenste financiële ondersteuning van de samenleving ondernemers daarbij vanuit de gemeente Aalsmeer
- De organisatie van het leerproces: wijze van experimenteren, leren en opschalen
- Aanpak van de monitoring van de vooruitgang
- De wijze van actualisering en bijsturing van het uitvoeringsprogramma – gericht op te bereiken doelen over 5 jaar, ingevuld met activiteiten met looptijd van 2 jaar.

Als het concept MPE 1.0 gereed is en zicht is op de onderliggende concept-samenwerkingsafspraken kan de voorbereiding worden opgepakt van *het besluitvormingsproces* over het MPE in de raad en bij de samenwerkingspartners, de uitvoerende coalitie.

Resultaat

- Een door belangrijke stakeholders gedragen MPE
- Een door de raad vastgesteld MPE, de aanpak van de energie- en warmtetransitie in Aalsmeer
- Een bijbehorende uitvoerings- en investeringsprogramma
- Overeenstemming over de rol(en) van alle betrokkenen, inclusief de gemeente in de energietransitie en de organisatie en financiering daarvan
- Samenwerkingsafspraken met uitvoerende coalitiepartijen:
    - Hun bijdragen
    - De wijze van samen werken
    - De organisatie van het gezamenlijke (leer)proces
    - De monitoring van de vooruitgang
    - Het governancemodel
    - De actualisering en bijsturing van de uitvoeringsprogramma’s.

Stap	Doorlooptijd	Resultaat	Zwerm
1. **Tijd voor een Masterplan Energie -** - Eerste verkenning van de aanpak - Uitwerking van een co-creatie proces met uitvoerende coalitiepartners - Besluit over plan van aanpak in de raad	1 à 2 maanden	- Door Raad geaccordeerd plan van aanpak co-creatieproces MPE - Duidelijkheid over de betrokken externe bureaus	5
2. (H)erkenning van de noodzaak - Interviews met personen behorend tot de uitvoerende coalitie - Selectie potentiële kandidaten voor de vliegwielgroep - Kennismakingsbijeenkomst met vliegwielgroep - Proces-start-up met de vliegwielgroep	1 à 2 maanden 0,5 ag	- Een krachtige, gemotiveerde vliegwielgroep - Een door de vliegwielgroep geaccordeerd plan van aanpak	15 à 25
3. Van start met de vliegwielgroep - Organisatie van een startconferentie met alle partijen die deel uitmaken van de uitvoerende coalitie - Startconferentie - Communicatiestrategie	2 maanden 1 dag	- Een krachtige, gemotiveerde vliegwielgroep - Een door de vliegwielgroep geaccordeerd plan van aanpak - Overeenstemming over de opgave en uitwerking van het MPE - Een bij het co-creatieproces passende communicatiestrategie	25 à 35

4. Koers bepalen met uitvoerende coalitie
- Organisatie inspiratiesessies / TransitieCafés
- Organisatie werkatelier(s)
- Werkatelier(s)
- Uitwerking MPE met streefbeelden, routekaart en uitvoerings- en investeringsprogramma's
- Uitwerking de financiële en organisatorische consequenties voor de gemeente Aalsmeer
- Voorbereiding samenwerkingsovereenkomsten
	3 à 6 maanden
	
	circa 1 week
	
	1 à 2 maanden
		- Inzicht in bestaande kennis over de energietransitie
		- Een concept Masterplan Energie, met
		  - streefbeelden
		  - routekaart
		  - uitvoerings- en investeringsprogramma
		- Duidelijkheid over de financiële en organisatorische consequenties voor de gemeente Aalsmeer
		- Concept samenwerkingsafspraken
			200
			
			70

5.Op vlieghoogte komen - TransitieCafés over het MPE, de routekaarten en het uitvoeringsprogramma - Voorbereiding besluitvorming (raad en uitvoerende coalitiepartners) - Besluitvorming	1 maand 1 à 2 maanden	- Inzicht in het concept MPE en de achtergronden daarvan ter voorbereiding op het formele inspraakproces - Een door de raad en uitvoerende coalitiepartners vastgesteld Masterplan Energie, inclusief streefbeelden, routekaart, uitvoeringsprogramma's en samenwerkingsafspraken - Afspraken over bepalen van de vooruitgang, het gezamenlijk leerproces en bijsturing	500 à 1000

Het vervolg na vaststelling van het MPE

Na de vaststelling van het MPE vindt er een cyclisch proces plaats van uitvoering van bekende maatregelen, experimenteren met nieuwe oplossingsrichtingen en daarvan leren, monitoren van de vooruitgang en actualiseren dan wel bijstellen van de uitvoeringsagenda (om de 2 jaar). Op basis van de bereikte vooruitgang, nieuwe ontwikkelingen en nieuwe ervaringen is een regelmatige herijking van het MPE (eens in de 5 jaar) op zijn plaats.

6. Meters maken en experimenteren

Het uitwerken van nieuwe maatregelen, het concreet handen en voeten geven aan de nieuw bepaalde richting is een zoekproces. Uiteraard lopen er al acties in het kader van de energietransitie. Die kunnen gewoon worden doorgezet. Ze zijn opgenomen in de uitvoeringsprogramma van het MPE en kunnen van daaruit worden gevolgd.

De energie- en warmtetransitie vraagt een andere manier van samenwerken. Voor een belangrijk deel vindt deze van onderop in de wijken plaats. Inwoners, ondernemers en andere betrokkenen kunnen dit niet geheel alleen. Uiteenlopende partijen zijn bij dit proces betrokken. Zij moeten met elkaar ontdekken hoe zij deze opgave samen het beste kunnen realiseren. Wat de te nemen maatregelen zijn, wat er al bekend is en waarmee nog moet worden geëxperimenteerd.

Tijdens en na het werkatelier zijn ontwikkelteams (inclusief inwoners en ondernemers) ontstaan om de geformuleerde oplossingsrichtingen verder vorm te geven en uit te werken. Voor een deel van de maatregelen zal dit *wijk- en buurtgericht* en wijk voor wijk / buurt voor buurt gebeuren. Niet alles is immers in een keer mogelijk en nodig. Er is tijd om van eerdere ervaringen te leren.

7. Tussenlandingen, reflecteren, leren, nieuwe acties

Leerprocessen ontstaan veelal niet spontaan, die moet je organiseren. Met het koppelen van vroege vogels aan snelle volgers en het zorgen voor reflectiemomenten wordt het vliegwiel verder in gang gezet. Deze leerprocessen worden in samenspel met het projecteam georganiseerd.

Het is aan de vliegwielgroep om de in gang gezette initiatieven in deze fase te volgen en te ondersteunen:

- Bereiken zij de gewenste vooruitgang?
- Tegen welke knelpunten lopen zij aan?
- Wat is ervoor nodig deze op te lossen?
- Wat kan de vliegwielgroep hierin betekenen?
- Welke lessen kunnen uit de opgedane ervaringen worden getrokken?
- Welke nieuwe ontwikkelingen dienen zich aan?
- Wat betekent dit voor het actieplan, het uitvoeringsprogramma en het MPE?

De vliegwielgroep rapporteert in deze fase over de vooruitgang aan de raad en adviseert over de actualisering van de uitvoeringsagenda. Zij signaleert daarbij of bijstelling van het MPE aan de orde is.

Bijlage: Procestekening 'Op weg naar een fossiel onafhankelijk Aalsmeer'

OP WEG NAAR EEN FOSSIELONAFHANKELIJK AALSMEER

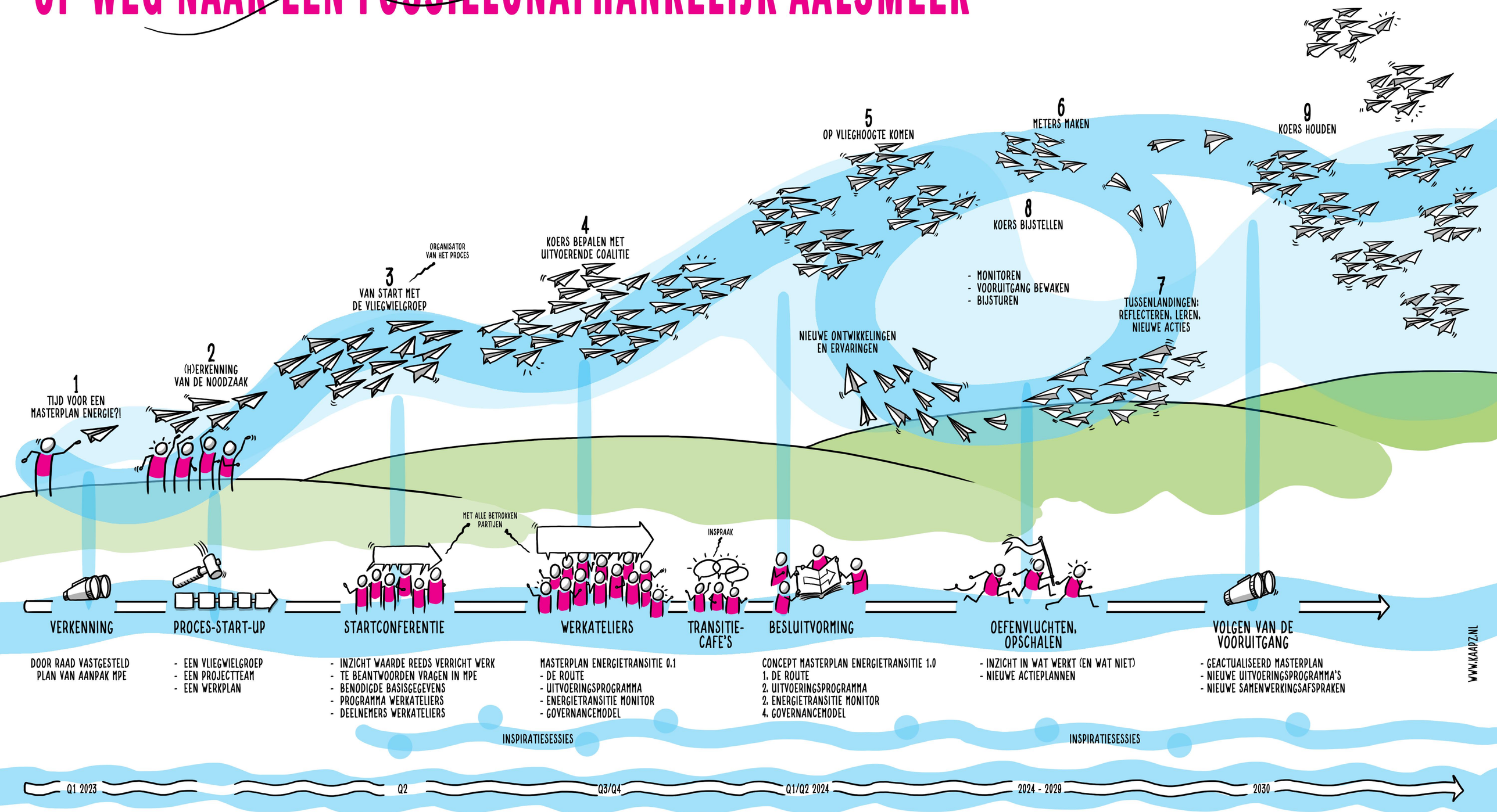

KAAP Z Powered by you Inspired by us

PvA Masterplan Energie

Toelichting op gevraagd besluit

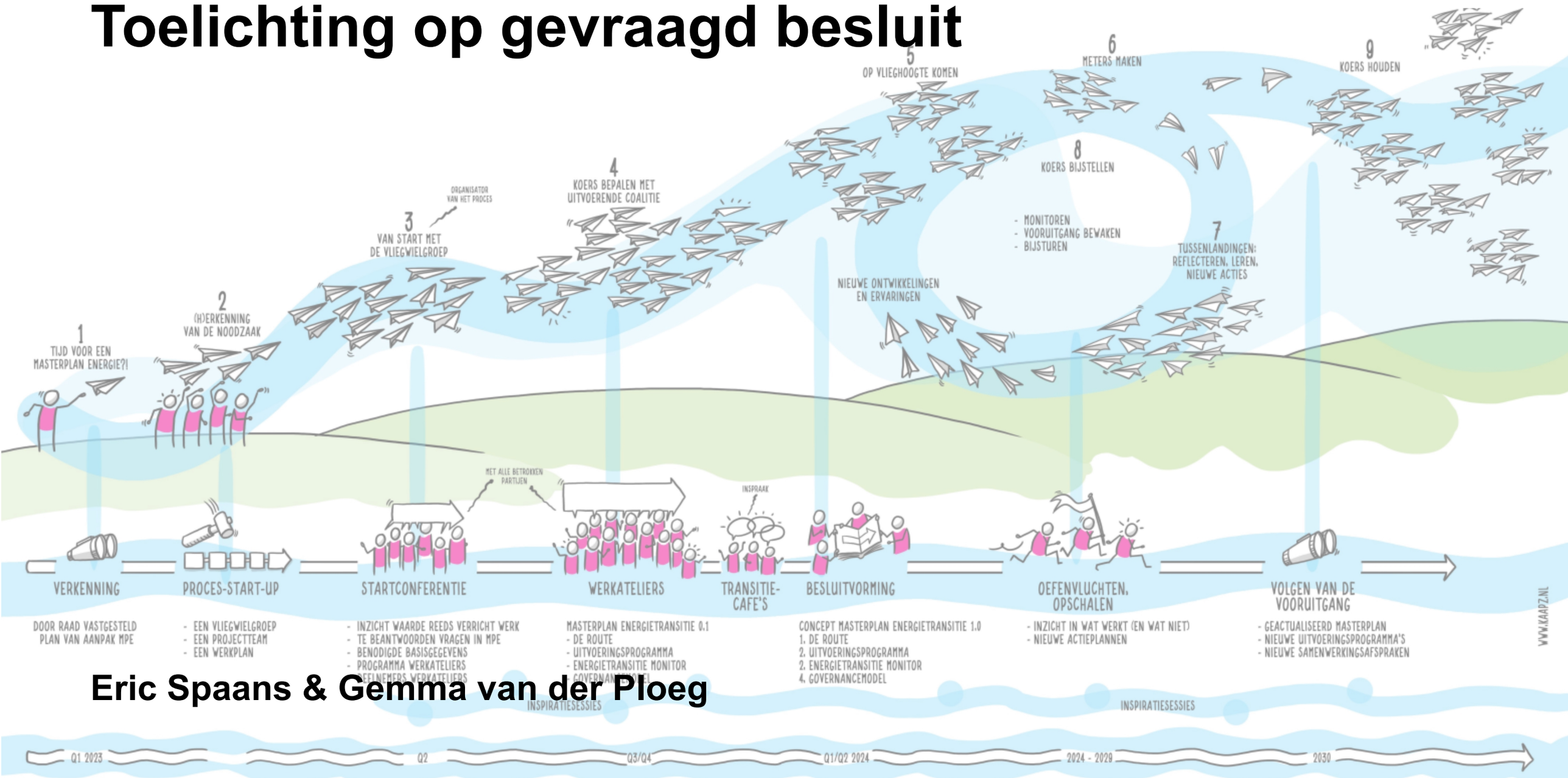

Eric Spaans & Gemma van der Ploeg

KAAPZ Powered by you Inspired by us

Waar zegt u vandaag ‘ja’ tegen?

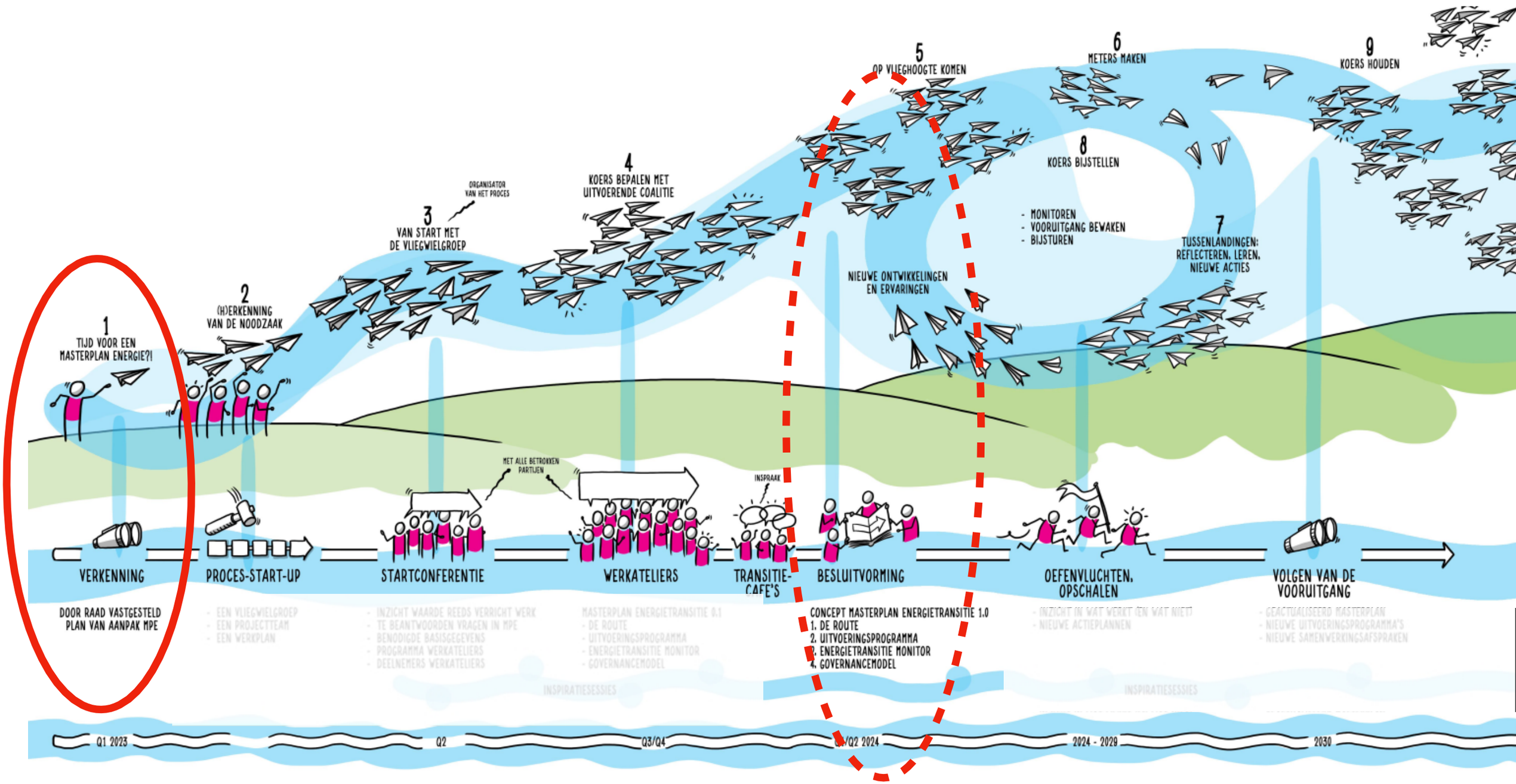

Gevraagd besluit

achtergrond

Raadsprogramma hoofdstuk energie:

Ook Aalsmeer staat voor de opgave van energietransitie. In deze periode stelt de raad kaders voor energiebeleid vast. Dit 'Masterplan Energie' voor de periode 2022 – 2050 bevat uitgangspunten voor de toepassing van alternatieve vormen van energie die samen met de inbreng van inwoners en ondernemers tot stand zijn gekomen. Juiste communicatie is hierbij van belang om inwoners en ondernemers te betrekken bij deze gezamenlijke opgave

Moet het nu…. Ja, het moet nu echt……

- gemeente heeft regierol
- urgentie wordt alleen maar groter
- er is veel rijksgeld beschikbaar, maar dan moet je wel een plan hebben
- economische ontwikkeling stagneert, niet alleen door congestie op het net, maar ook door onduidelijkheid over de toekomst
- juist de kwetsbare groepen *(ouderen met klein pensioen in groot energie-slurpend huis; twee-verdieners die net hun hypotheek kunnen betalen; huurders die afhankelijk zijn van verhuurders)* krijgen het al snel erg zwaar….

En uit het raadsprogramma volgt…..

In deze periode stelt de raad kaders voor energiebeleid vast. Dit 'Masterplan Energie' voor de periode 2022 – 2050 bevat uitgangspunten voor de toepassing van alternatieve vormen van energie die samen met de inbreng van inwoners en ondernemers tot stand zijn gekomen. Juiste communicatie is hierbij van belang om inwoners en ondernemers te betrekken bij deze gezamenlijke opgave

- dat we kiezen om het MPE te gaan maken in co-creatie: niet in kleine kring, maar samen-maken met relevante partijen.
- Met een vliegwielgroep als procesleider, een projectgroep als organisator

KAAPZ Powered by you Inspired by us

KAAPZ Powered by you Inspired by us

BOTTOM-UP

COCREATIE

Welke kaders heeft u al op voorhand gegeven?

- transitie betaalbaarder en inclusief, tegengaan van energiearmoede, faciliteren bewoners initiatieven
- duurzame opwek elektriciteit bij voorkeur via zon-PV
- aandacht netcapaciteit
- ondersteunen bij verduurzaming gebouwen
- volgen ontwikkelingen energiedragers als waterstof en kernenergie

En we bouwen voort op wat al in gang is gezet ….

Rol raad

kaderstellend, besluitvormend.

1. Stelt PvA vast -> kaders en aanpak

2. Stelt uiteindelijk het MPE vast en stelt als daarvoor middelen van de gemeente voor nodig zijn, het budget ter beschikking

3. Als raadslid (- of via achterban -) meedoen aan atelier, startconferentie, inspiratiesessies, transitie-café's

4. Toets-vragen bij vaststelling:
   - beschouwen de partijen het MPE in voldoende mate als hun "common ground" (*met daarin als het nodig is ook agree's-to-disagree)?*
   - zijn de vooraf gegeven kaders gehanteerd?

Ervaringen uit het verleden

geven een redelijke garantie voor het heden….

- Energieplan Utrecht: stadsbewoners hebben in 3 dagen met elkaar energieplan gemaakt, getoetst op haalbaarheid
- Helmond klimaat neutraal: alle relevante partijen hebben met elkaar een klimaatplan gemaakt dat leidend is voor ieders handelen
- Samen Sneller Duurzaam Diemen / Gooise Meren - visie en actieplan
- Strategisch actieplan duurzame energieontwikkeling Netbeheerders

KAAP Z
Powered by you
Inspired by us

Door ja te zeggen

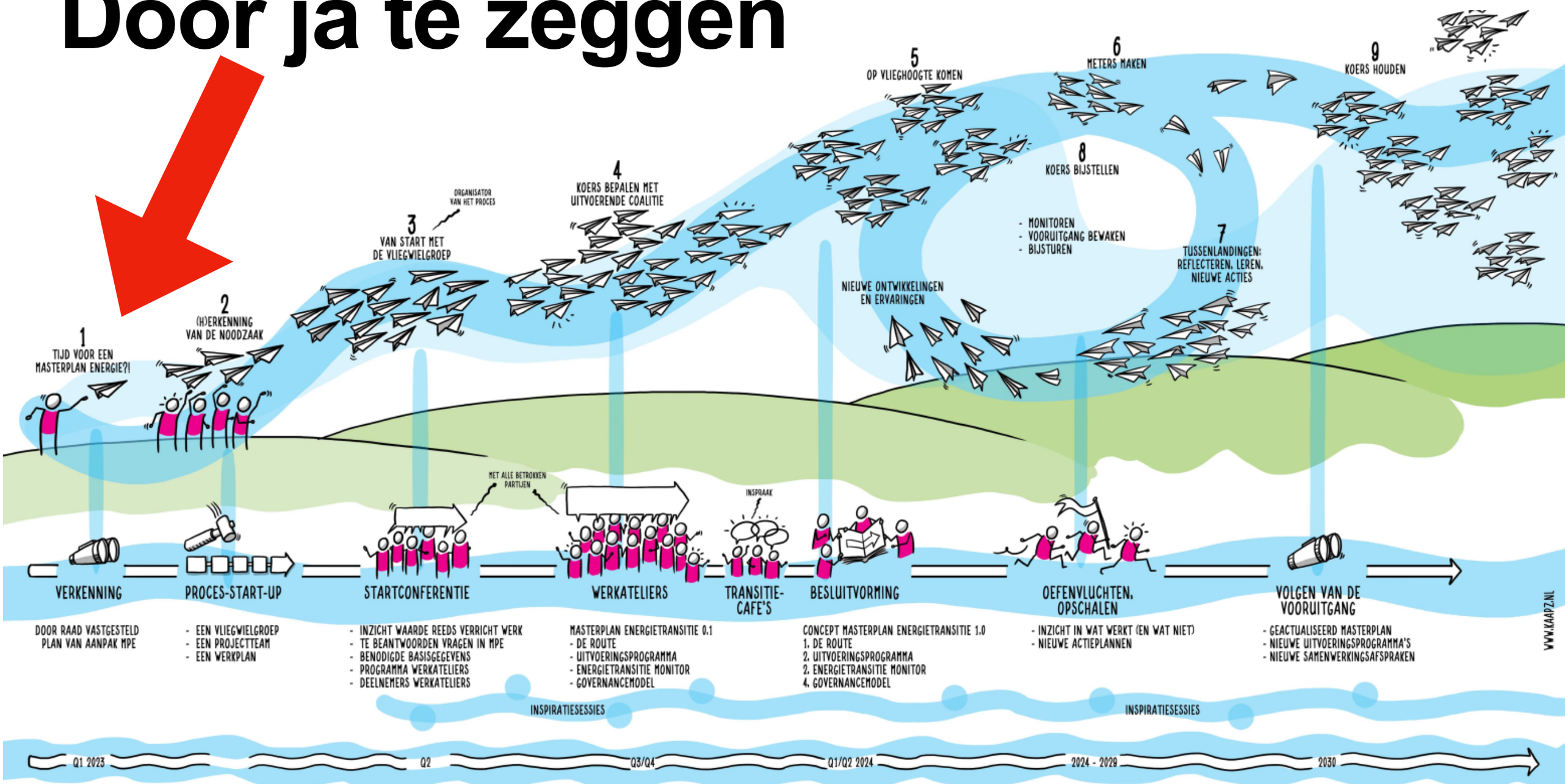

..stemt u in met de weg waarlangs het MPE gemaakt gaat worden

Dank voor uw aandacht

Eric Spaans
Gemma van der Ploeg
Maartje de Meer

KaapZ

Aalsmeer, 11 mei 2023